

TÜRKİYE ÇOCUKLUK ÇAĞI (İLKOKUL 2. SINIF ÖĞRENCİLERİ) ŞİŞMANLIK ARAŞTIRMASI COSI-TUR 2016

ANKARA 2017

TÜRKİYE ÇOCUKLUK ÇAĞI
(İLKOKUL 2. SINIF ÖĞRENCİLERDE)
ŞİŞMANLIK ARAŞTIRMASI
COSI-TUR 2016

ANKARA 2017

Türkiye Çocukluk Çağı (İlkokul 2. Sınıf Öğrencileri) Şişmanlık Araştırması COSI TUR 2016, T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından, Milli Eğitim Bakanlığı işbirliği ile yürütülmüştür. Araştırma, Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi ve üye ülkelerce ortaklaşa hazırlanan DSÖ Avrupa COSI protokolüne uygun olarak yapılmıştır. Araştırmanın mali desteği T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından sağlanmıştır.

1. Basım : Kasım 2017 /2000 Adet

ISBN : 978-975-590-658-4

Sağlık Bakanlığı Yayın No : 1080

Baskı : Efe Matbaacılık-Zübeyde Hanım Mah. Sebze Bahçeleri Cad. Yapıcı İşhanı No: 74/92
İskitler/ANKARA

www.beslenmehareket.hsgm.gov.tr

Kapak Fotoğrafı: Kadir EKİNCİ

Bu yayın; T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Dairesi Başkanlığı tarafından hazırlanmış ve Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Yayın Kurulunca onaylanmıştır.

Her türlü yayın hakkı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü'ne aittir. Kaynak gösterilmeksizin alıntı yapılamaz. Kısmen dahi olsa alınamaz, çoğaltılamaz, yayınlanamaz. Alıntı yapıldığında kaynak gösterimi "Türkiye Çocukluk Çağı (İlkokul 2. Sınıf Öğrencileri) Şişmanlık Araştırması - COSI-TUR 2016" Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı, Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi, Sağlık Bakanlığı Yayın No: 1080, Ankara 2017 şeklinde olmalıdır.

Ücretsizdir. Parayla satılmaz.

EDİTÖRLER

Prof. Dr. Hilal ÖZCEBE

Yrd. Doç. Dr. Mahmut S. YARDIM

Dyt. Dr. Tülay Bağcı BOSI

Doç. Dr. Nazan YARDIM

YAZARLAR

Prof. Dr. Hilal ÖZCEBE

Dyt. Dr. Tülay Bağcı BOSI

Doç. Dr. Nazan YARDIM

Yrd. Doç. Dr. Mahmut S. YARDIM

Uzm. Dr. Sibel GÖGEN

YAYIMA HAZIRLAYANLAR

Doç. Dr. Nazan YARDIM

Uzm. Dr. Sibel GÖGEN

Dyt. Betül Faika AYDIN

YAYIN KOMİSYONU

Dr. Hasan IRMAK

Dr. Kanuni KEKLİK

Doç. Dr. Nazan YARDIM

Dr. Fehminaz TEMEL

ÖNSÖZ

İstanbul’da 15-17 Kasım 2006 tarihinde gerçekleştirilen “DSÖ Avrupa Obezite ile Mücadele Bakanlar Konferansı”nda sadece 15 üye ülkenin ulusal veri setine, 19 üye ülkenin ise 6-10 yaş grubu çocuklarda fazla kiloluluk (overweight) ve şişmanlığın (obesity) izlenmesi politikasına sahip olması, DSÖ Avrupa Bölgesinin standardize çocukluk çağı sürveyans-izleme girişimi oluşturulmasına karar vermesini sağlamıştır.

İlk olarak DSÖ Avrupa Bölgesinden 13 üye ülke (Belçika, Bulgaristan, Kıbrıs, Çek Cumhuriyeti, İrlanda, İtalya, Litvanya, Malta, Letonya, Norveç, Portekiz, Slovenya, İsveç) ile birlikte DSÖ Avrupa Çocukluk Çağı Şişmanlık Araştırması (WHO European Childhood Obesity Surveillance Initiative – COSI) 2007-2008 okul yılı döneminde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın 2. turu 2009-2010 öğretim yılında 17 ülke (yeni üyeler; Yunanistan, Macaristan, İspanya, Makedonya) ve 3. tur 2012-2013 öğretim yılında 21 ülke (yeni üyeler; Arnavutluk, Moldova, Romanya ve Türkiye) ile uygulanmıştır. Bu uluslararası çalışmayla Avrupa bölgesindeki okul çağı çocuklarının büyüme ve gelişmelerinin izlenmesi ve kıyaslanabilmesi, kalıcı bir sürveyans sisteminin geliştirilmesi ve sonuçların çocuklara yönelik sağlık politikalarında kullanılabilmesi amaçlanmaktadır.

Ülkemizin 3. turda dâhil olduğu 2013 araştırması DSÖ’nün belirlediği kriterler ve protokol çerçevesinde Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi işbirliğinde yürütülmüştür. COSI TUR 2013 sonuçlarına göre; ilkokul ikinci sınıf çocuklarında şişmanlık görülme sıklığı %8,3 ve fazla kiloluluk %14,2 bulunmuştur. Bu çalışmanın sonuçları, Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı uygulamalarında belirleyici rol oynamıştır.

Araştırmanın 4. Turu 2016-2017 öğretim yılında yapılmış olup DSÖ Avrupa Bölgesinden toplam 38 ülke COSI Araştırmasına katılım sağlamıştır. Halen DSÖ tarafından yürütülen ve en kapsamlı katılımın sağlandığı çalışmalardan birisi olan COSI TUR 2016 araştırması sonuçları sağlıklı yaşam programlarının kanıta dayalı uygulamaları ve geliştirilmesinin yanı sıra çok sektörlü çalışmalarımıza da önemli katkı sağlayacaktır.

Prof. Dr. İrfan ŞENCAN

Halk Sağlığı Genel Müdürü

TEŐEKKÜR

COSI Araştırmalarındaki yoğun işbirliklerinden ötürü Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi ve COSI Çalışma Ekibi'ne, Araştırma örnekleminin hazırlanmasındaki yoğun çabalarından dolayı Türkiye İstatistik Kurumuna'na ve Sayın Nilay EROL'a,

Gönüllü danışmanlıkları ile saha ekiplerinin eğitiminde ve anketlerin gözden geçirilmesinde destek olan Hacettepe Üniversitesi öğretim üyeleri Sayın Prof. Dr. Hilal ÖZCEBE, Sayın Dr. Tülay Bağcı BOSI ve çalışmanın veri temizliği, analiz ve tablolarının hazırlanmasını sağlayan Sayın Yrd. Doç. Dr. Mahmut Saadi YARDIM'a,

COSI TUR 2016 Araştırmasında yoğun işbirlikleri için Milli Eğitim Bakanlığı'na, Ankara'da pilot çalışmanın ve saha araştırmacıları eğitimlerinde gösterdikleri işbirliği ve destek için Sarar ve Kurtuluş İlköğretim Okullarına,

Araştırmamızda görev yapan saha il koordinatörlerine, sahada veri toplama aşamasında çalışan tüm arkadaşlarımıza,

Araştırmamıza katılan tüm okul yöneticilerine, öğretmenlere, ailelere ve çocuklara

teőekkür ederiz.

T.C. Sağlık Bakanlığı

Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar DİZİNİ.....	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ	xii
KISALTMALAR	xiii
1. GİRİŞ	1
1.1 AMAÇLAR.....	2
2. GENEL BİLGİLER	3
2.1 Sağlıklı Beslenme ve Önemi	3
2.1.1 Besin ve Besin Ögesi	3
2.1.2 Besin Grupları	4
2.2 Şişmanlık Tanımı, Görülme Sıklığı, Nedenleri ve Sağlık Sorunları	5
2.3 Antropometrik Ölçüm Teknikleri ve Değerlendirilme Yöntemleri	7
3. YÖNTEM	8
3.1 Araştırmanın Tipi.....	8
3.2 Araştırmanın Değişkenleri.....	9
3.2.1 Bağımsız Değişkenler;.....	9
3.2.2 Bağımlı Değişkenler ;	9
3.3 Araştırmanın Evreni/ Örneklemi	9
3.4 Veri Toplama Aşaması –Veri Toplama Formları	12
3.4.1 Veri Toplama Formları	12
3.4.2 İl Araştırma Ekipleri	13
3.4.3 Saha Koordinatörleri ve Saha Ekipleri	13
3.5 Standardizasyon.....	14
3.5.1 İl Saha Araştırma Ekiplerinin Eğitimi ve Veri Toplama Standardizasyonu	14
3.5.2 Gözlemciler Arası Standardizasyonun Sağlanması	14
3.5.3 Ölçüm Aletleri ve Kalibrasyonu	14
3.5.4 Uygulama Koşullarının Standardizasyonu	15
3.5.5 Ulaşılan Okul ve Çocuk Sayıları	15

3.6 Veri İşleme ve Analizi	16
3.6.1 Yaş Grubunun Hesaplanması	17
3.7 Etik Konular	18
4. BULGULAR:	19
4.1 OKULLARA AİT ÖZELLİKLERİN DAĞILIMLARI	19
4.2 AİLELERİN ÖZELLİKLERİ VE ÇOCUKLARININ YAŞAM TARZI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ	26
4.2.1 Ailenin Genel Özellikleri	27
4.2.2 Çocukların Doğum Öyküleri ve Anne Sütü Alma Durumları	42
4.2.3 Çocukların Fiziksel Aktivite Düzeyleri	46
4.2.4 Ailelerin Beyanlarına Göre Çocukların Beslenme Davranışları	66
4.2.5 Aile Sağlığına İlişkin Özellikler	110
4.3 ANTROPOMETRİK ÖLÇÜM SONUÇLARI	118
5. SONUÇ ve ÖNERİLER	151
5.1. Okullara İlişkin Sonuçlar	151
5.2. Ailelerin Özellikleri ve Çocuklarının Yaşam Tarzı ile İlgili Görüşlerine İlişkin Sonuçlar	151
5.3. Çocukların Doğum Öyküleri ve Anne Sütü Alma Durumları	152
5.4. Çocukların Fiziksel Aktivite Düzeyleri	152
5.5. Ailelerin Beyanlarına Göre Çocukların Beslenme Davranışları	152
5.6. Aile Sağlığına İlişkin Özellikler	153
5.7. Antropometrik Ölçüm Sonuçları	154
6. EKLER	155
EK-1: Milli Eğitim Bakanlığı Onayı	156
EK-2: Araştırma Etik Kurul Onayı	157
EK 3: COSI-TUR 2016 Saha Araştırmacıları ve Ekip Kodları	159
EK-4: Örneklemde Çıkan İllerde Örneklem Çıkan Sınıf Sayıları Dağılımı	164
EK-5: Öğrencilere ve Ailelerine Ait Bazı Değişkenler için Hesaplanan Desen Etkileri	166

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 3-1. İBBS İstatistiki Bölge Sınıflaması	10
Tablo 3-2. NUTS Bölgelerine Göre Örnekleme Çıkan Okul Sayıları	12
Tablo 3-3. Sahada Yanıtlanan ve Analizde Yer Alan Anket Sayıları	15
Tablo 3-4. Araştırma Sırasında Ulaşılan ve Araştırmaya Katılan Erkek ve Kız Öğrenci Sayıları	15
Tablo 3-5. Örnekleme Çıkan ve Analize Dahil Edilen Okul Sayılarının Bölgelere Göre Dağılımı	16
Tablo 3-6. Antropometrik Ölçümlerin Z-skoru Sınıflaması (WHO 2007)	17
Tablo 4-1. Araştırmada Okul Formunu Yanıtlayan Kişilerin Görevleri	19
Tablo 4-2. Bölgelere Göre Okul Yöneticilerinin Okullarda Açık Hava Oyun Alanı ve Kapalı Spor Salonu Bulunma Durumuna İlişkin Beyanlarının Dağılımı	19
Tablo 4-3. Bölgelere Göre Okullarda Çocuklara Kötü Hava Koşullarında Açık Oyun Alanlarında Oynama İzni ve Okul Saatleri Dışında Açık Oyun Alanlarında Oynama İzni Verilme Durumunun Dağılımı	20
Tablo 4-4. Bölgelere Göre Çocuklara Okul Saatleri Dışında Okuldaki Kapalı Spor Salonunu Kullanma İzni Verilme Durumunun Dağılımı	20
Tablo 4-5. Bölgelere Göre Okullarda Haftada En Az Bir Kez Okul Saatleri Dışında Spor/Fiziksel Aktivite Düzenlenme Durumunun Dağılımı	21
Tablo 4-6. Bölgelere Göre Haftada En Az Bir Kez Spor/Fiziksel Aktivite Düzenlenen Okullarda (n=234) Çocukların Bu Aktivitelere Katılma Düzeylerinin Dağılımı	21
Tablo 4-7. Bölgelere Göre Okullarda Çocukların Ulaşımı İçin Okul Servisi Bulunma Durumlarının Dağılımı	22
Tablo 4-8. Bölgelere Göre Okul Yöneticilerinin Çocukların Okula Gidiş ve Dönüş Yollarını Yürümek veya Bisiklete Binmek Açısından Güvenli Bulma Durumlarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı	22
Tablo 4-9. Bölgelere Göre Okullarda İçme Suyu Sağlanma Durumunun Dağılımı	23
Tablo 4-10. Bölgelere Göre Okullarda Süt, Yoğurt, Ayrın Sağlanma Durumunun Dağılımı	23
Tablo 4-11. Bölgelere Göre Okullarda Taze Meyve Sağlanma Durumunun Dağılımı	24
Tablo 4-12. Bölgelere Okullarda Sebze Sağlanma Durumunun Dağılımı	24
Tablo 4-13. Bölgelere Göre Okullarda Kantin ve Büfe/Kafeterya Bulunma Durumunun Dağılımı	25
Tablo 4-14. Bölgelere Göre Okullarda Besin Değeri Düşük Gıdaların Reklamlarının Yasak Olma Durumunun Dağılımı	25
Tablo 4-15. Bölgelerde Aile Anketini Yanıtlayan Kişilerin Çocuklara Yakınlık Derecesi	26
Tablo 4-16. Bölgelere Göre Hanehalkı Büyüklüğünün Dağılımı	27
Tablo 4-17. Bölgelere Göre Hanelerde 18 Yaşından Küçük Bireylerin Sayısının Dağılımı	27
Tablo 4-18. Bölgelere Göre Annelerin Öğrenim Düzeylerinin Dağılımı	28
Tablo 4-19. Bölgelere Göre Babaların Öğrenim Düzeylerinin Dağılımı	30
Tablo 4-20. Bölgelere Göre Ailelerin Ekonomik Durumlarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı	32

Tablo 4-21. Bölgelere Göre Annelerin Çalışma Durumlarının Dağılımı	33
Tablo 4-22. Bölgelere Göre Babaların Çalışma Durumlarının Dağılımı	36
Tablo 4-23. Bölgelere Göre Çocukların Yaşadıkları Konutların Tipinin Dağılımı	38
Tablo 4-24. Bölgelere Göre Yaşanılan Evin Aidiyet Durumlarının Dağılımı	40
Tablo 4-25. Bölgelere Göre Çocukların Ortalama Doğum Ağırılıklarının Dağılımı	42
Tablo 4-26. Bölgelere Göre Çocukların Doğum Zamanlarının Dağılımı	43
Tablo 4-27. Bölgelere Göre Çocukların Anne Sütü Alma Durumlarının Dağılımı	44
Tablo 4-28. Bölgelere Göre Öğrencilerin Sadece Anne Sütü Alma Sürelerinin Dağılımı	45
Tablo 4-29. Bölgelere Göre Çocukların Anne Sütü Alma Sürelerinin Dağılımı	45
Tablo 4-30. Bölgelere Göre Çocuklarının Okullarının Evlerine Olan Uzaklıklarının Dağılımı	46
Tablo 4-31. Bölgelere Göre Çocukların Evden Okula Ulaşım Şekillerinin Dağılımı	48
Tablo 4-32. Bölgelere Göre Ailelerin Okul Yolunun Yürüyerek veya Bisikletle Gidip Gelmek İçin Güvenli Olma Durumuna İlişkin Görüşlerinin Dağılımı	49
Tablo 4-33. Bölgelere Göre Çocukların Herhangi Bir Dans veya Spor Kursuna Üye Olma Durumlarının Dağılımı	49
Tablo 4-34. Bölgelere Göre Spor veya Dans Kurslarına/Klütlerine Üye Olan Çocukların Haftada Spor veya Fiziksel Aktiviteye Ayırdıkları Sürenin Dağılımı	50
Tablo 4-35. Bölgelere Göre Öğrencilerin Uyku Sürelerinin Dağılımı	52
Tablo 4-36. Bölgelere Göre Çocukların Okul Döneminde Hafta İçi Günlük Oyun Oynama Sürelerinin Dağılımı	54
Tablo 4-37. Bölgelere Göre Çocukların Okul Döneminde Hafta Sonu Günlük Oyun Oynama Sürelerinin Dağılımı	56
Tablo 4-38. Bölgelere Göre Çocukların Okul Döneminde Hafta İçi Günlük Ödev Yapma ve Kitap Okumaya Ayırdıkları Sürelerin Dağılımı	58
Tablo 4-39. Bölgelere Göre Çocukların Okul Döneminde Hafta Sonu Günlük Ödev Yapma ve Kitap Okumaya Ayırdıkları Sürelerin Dağılımı	60
Tablo 4-40. Bölgelere Göre Öğrencilerin Okul Döneminde Dersleri Dışında Zamanlarda Hafta İçi Günlük Televizyon ve Bilgisayar Başında Geçirdikleri Sürelerin Dağılımı	62
Tablo 4-41. Bölgelere Göre Çocukların Okul Döneminde Dersleri Dışında Zamanlarda Hafta Sonu Günlük Televizyon ve Bilgisayar Başında Geçirdikleri Sürelerin Dağılımı	64
Tablo 4-42. Bölgelere Göre Çocukların Kahvaltı Yapma Sıklıklarının Dağılımı	66
Tablo 4-43. Ailelerin Beyanlarına Göre Çocukların Gıda Tüketim Sıklıklarının Dağılımı	68
Tablo 4-44. Bölgelere Göre Çocukların Taze Meyve Yeme Sıklığının Dağılımı	70
Tablo 4-45. Bölgelere Göre Çocukların Sebze (Patates Hariç) Yeme Sıklığının Dağılımı	72
Tablo 4-46. Bölgelere Göre Çocukların %100 Meyve Suyu (Hazır) Tüketim Sıklığının Dağılımı	74
Tablo 4-47. Bölgelere Göre Çocukların Taze Sıkılmış Meyve Suyu Tüketim Sıklığının Dağılımı	76
Tablo 4-48. Bölgelere Göre Çocukların Şeker İçeren İçecek Tüketim Sıklığının Dağılımı	78
Tablo 4-49. Bölgelere Göre Çocukların Aromalı Süt Tüketim Sıklığının Dağılımı	80
Tablo 4-50. Bölgelere Göre Çocukların Diyet veya Light İçecekler (Süt Hariç) Tüketim Sıklığının Dağılımı	82
Tablo 4-51. Bölgelere Göre Çocukların Az Yağlı / Yarım Yağlı Süt Tüketim Sıklığının Dağılımı	84

Tablo 4-52. Bölgelere Göre Çocukların Tam Yağlı Süt Tüketim Sıklığının Dağılımı	86
Tablo 4-53. Bölgelere Göre Çocukların Peynir Yeme Sıklığının Dağılımı	88
Tablo 4-54. Bölgelere Göre Çocukların Yoğurt, Cacık, Ayran Tüketim Sıklığının Dağılımı	90
Tablo 4-55. Bölgelere Göre Çocukların Kefir Tüketim Sıklığının Dağılımı	92
Tablo 4-56. Bölgelere Göre Çocukların Sütü Puding / Hazır Süt Ürünleri Tüketim Sıklığının Dağılımı	94
Tablo 4-57. Bölgelere Göre Çocukların Et Tüketim Sıklığının Dağılımı	96
Tablo 4-58. Bölgelere Göre Çocukların Balık Tüketim Sıklığının Dağılımı	98
Tablo 4-59. Bölgelere Göre Çocukların Tuzlu Atıştırmalıklar (Patates Cipsi, Mısır Cipsi, Çerez) Tüketim Sıklığının Dağılımı	100
Tablo 4-60. Bölgelere Göre Çocukların Şekerli Bar, Çikolata Tüketim Sıklığının Dağılımı	102
Tablo 4-61. Bölgelere Göre Çocukların Bisküvi, Kek, Kurabiye Tüketim Sıklığının Dağılımı	104
Tablo 4-62. Bölgelere Göre Çocukların Pizza, Lahmacun, Patates Kızartması, Hamburger, Sosisli/Sucuklu Sandviç Tüketim Sıklığının Dağılımı	106
Tablo 4-63. Bölgelere Göre Ailelerinin Çocukların Beden Yapısına İlişkin Algılarının Dağılımı	108
Tablo 4-64. Bölgelere Göre Ailelerde Tanı Konmuş Hipertansiyon Olma Durumunun Dağılımı	110
Tablo 4-65. Bölgelere Göre Ailelerde Tanı Konmuş Şeker Hastalığı (Diyabet) Olma Durumunun Dağılımı	110
Tablo 4-66. Bölgelere Göre Ailelerde Tanı Konmuş Kanda Kolesterol Yüksekliği Olma Durumunun Dağılımı	111
Tablo 4-67. Bölgelere Göre Annelerin Beyana Dayalı Vücut Ağırlıklarının Dağılımı	111
Tablo 4-68. Bölgelere Göre Babaların Beyana Dayalı Vücut Ağırlıklarının Dağılımı	112
Tablo 4-69. Bölgelere Göre Annelerin Beyana Dayalı Boy Uzunluklarının Dağılımı	112
Tablo 4-70. Bölgelere Göre Babaların Beyana Dayalı Boy Uzunluklarının Dağılımı	113
Tablo 4-71. Bölgelere Göre Annelerin Beyanlarından Hesaplanan Beden Kitle İndeksi Gruplarının Dağılımı	114
Tablo 4-72. Bölgelere Göre Babaların Beyanlarından Hesaplanan Beden Kitle İndeksi Gruplarının Dağılımı	116
Tablo 4-73. Bölgelerde Antropometrik Ölçümü Yapılan Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı	118
Tablo 4-74. Bölgelerde Antropometrik Ölçümü Yapılan Çocukların Yaş Gruplarının Dağılımı	120
Tablo 4-75. Bölgelere Göre Erkek Çocukların Vücut Ağırlıklarına Ait Ortalama ve Yüzdeler Değerlerin Dağılımı	122
Tablo 4-76. Bölgelere Göre Kız Çocukların Vücut Ağırlıklarına Ait Ortalama ve Yüzdeler Değerlerin Dağılımı	123
Tablo 4-77. Bölgelere Göre Erkek Çocukların Boy Uzunluklarına Ait Ortalama ve Yüzdeler Değerlerin Dağılımı	124
Tablo 4-78. Bölgelere Göre Kız Çocukların Boy Uzunluklarına Ait Ortalama ve Yüzdeler Değerlerin Dağılımı	125
Tablo 4-79. Bölgelere Göre Erkek Çocukların Beden Kitle İndeksi (BKİ) Z-Skorlarına (BAZ) Ait Ortalama ve Yüzdeler Değerlerin Dağılımı	126
Tablo 4-80. Bölgelere Göre Kız Çocukların Beden Kitle İndeksi (BKİ) Z-Skorlarına (BAZ) Ait Ortalama ve Yüzdeler Değerlerin Dağılımı	127
Tablo 4-81. Bölgelerde Antropometrik Ölçümü Yapılan Çocukların BKİ Z-Skoru Gruplarının Dağılımı	128
Tablo 4-82. Bölgelerde Antropometrik Ölçümü Yapılan Erkek Çocukların BKİ Z-Skoru Gruplarının Dağılımı	130
Tablo 4-83. Bölgelerde Antropometrik Ölçümü Yapılan Kız Çocukların BKİ Z-Skoru Gruplarının Dağılımı	132

Tablo 4-84. Bölgelerde Antropometrik Ölçümleri Yapılan Çocukların Yaş Gruplarına Göre BKİ Z-Skoru Gruplarının Dağılımı.....	135
Tablo 4-85. Bölgelerde Antropometrik Ölçümleri Yapılan Erkek Çocukların Yaş Gruplarına Göre BKİ Z-Skoru Gruplarının Dağılımı.....	136
Tablo 4-86. Bölgelerde Antropometrik Ölçümleri Yapılan Kız Çocukların Yaş Gruplarına Göre BKİ Z-Skoru Gruplarının Dağılımı.....	137
Tablo 4-87. Bölgelere Göre Yedi Yaş Grubu Çocukların BKİ Z-Skorlarının Dağılımı	138
Tablo 4-88. Bölgelere Göre Yedi Yaş Grubu Erkek Çocukların BKİ Z-Skorlarının Dağılımı	140
Tablo 4-89. Bölgelere Göre Yedi Yaş Grubu Kız Çocukların BKİ Z-Skorlarının Dağılımı.....	142
Tablo 4-90. Bölgelerde Antropometrik Ölçümleri Yapılan Erkek Çocukların Yaşa Göre Boy Uzunluğu Z-Skorlarına (HAZ) Ait Ortalama ve Yüzdelik Değerlerin Dağılımı.....	144
Tablo 4-91. Bölgelerde Antropometrik Ölçümleri Yapılan Kız Çocukların Yaşa Göre Boy Uzunluğu Z-Skorlarına (HAZ) Ait Ortalama ve Yüzdelik Değerlerin Dağılımı.....	144
Tablo 4-92. Bölgelerde Antropometrik Ölçümü Yapılan Çocukların Yaşa Göre Boy Göstergesi Z-Skoruna (HAZ) Göre Bodurluk Sıklığının Dağılımı	145
Tablo 4-93. Bölgelerde Antropometrik Ölçümü Yapılan Erkek Çocukların Yaşa Göre Boy Göstergesi Z-Skoruna (HAZ) Göre Bodurluk Sıklığının Dağılımı	145
Tablo 4-94. Bölgelerde Antropometrik Ölçümü Yapılan Kız Çocukların Yaşa Göre Boy Göstergesi Z-Skoruna Göre (HAZ) Bodurluk Sıklığının Dağılımı	146
Tablo 4-95. Bölgelere Göre Erkek Çocukların Yaşa Göre Ağırlık Z-Skorlarına (WAZ) Ait Ortalama ve Yüzdelik Değerlerin Dağılımı	147
Tablo 4-96. Bölgelere Göre Kız Çocukların Yaşa Göre Ağırlık Z-Skorlarına (WAZ) Ait Ortalama ve Yüzdelik Değerlerin Dağılımı.....	147
Tablo 4-97. Bölgelere Göre Çocukların Yaşa Göre Ağırlık Göstergesi Z-Skorlarına (WAZ) Bağlı Değerlendirilen Düşük Kiloluluk Sıklığının Dağılımı	148
Tablo 4-98. Bölgelere Göre Erkek Çocukların Yaşa Göre Ağırlık Göstergesi Z-Skorlarına (WAZ) Bağlı Değerlendirilen Düşük Kiloluluk Sıklığının Dağılımı	148
Tablo 4-99. Bölgelere Göre Kız Çocukların Yaşa Göre Ağırlık Göstergesi Z-Skorlarına (WAZ) Bağlı Değerlendirilen Düşük Kiloluluk Sıklığının Dağılımı	149
Tablo 4-100. Antropometrik Ölçütler Özet Tablo (COSI TUR 2016 - İlkokul 2. Sınıf Öğrencileri)	149

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 4-1. İBBS-1 Bölgeleri ve Cinsiyete Göre Şişmanlık Prevalansı	134
Şekil 4-2. Cinsiyete Göre Antropometrik Ölçütler	150

KISALTMALAR

BAZ : BMI-for-age Z-score (Yaşa Gore BKİ Z-skoru)

BKİ : Beden Kitle İndeksi

CDC : Centre for Disease Control (ABD Hastalık Korunma ve Kontrol Merkezi)

COSI : Childhood Obesity Surveillance Initiative (Çocukluk Çağı Şişmanlık Araştırma Girişimi)

DSÖ : Dünya Sağlık Örgütü (WHO)

GA : Güven Aralığı

HAZ : Height-for-age z-score (Yaşa Gore Boy Uzunluğu Z-skoru)

IBSS: İstatistik Bölge Birimleri Sınıflandırması

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

NUTS : Türkiye Bölge Sınıflandırması (The Nomenclature of Territorial Units for Statistics)

OR : Odds Ratio (Tahmini Relatif Risk)

SB : Sağlık Bakanlığı

SH : Standart Hata

SS : Standart Sapma

TOÇBİ : Türkiye’de Okul Çağı Çocukların Büyümenin İzlenmesi Araştırma Raporu

TÜİK : Türkiye İstatistik Kurumu

WAZ : Weight-for-age z-score (Yaşa Gore Vücut Ağırlığı Z-skoru)

1. GİRİŞ

Çocukluk yaş grubunda şişmanlık giderek daha önemli bir halk sağlığı sorunu olmaktadır. Dünyada 0-4 yaş grubunda fazla kilolu ve şişman çocuk sayısı 1990 yılında 32 milyon iken 2016 yılında 41 milyona yükselmiştir. Fazla kilolu ve şişman çocukların büyük çoğunluğu gelişmekte olan ülkelerde yaşamaktadır. Şişmanlık görülme sıklığında mevcut artma hızının devam etmesi durumunda 2025 yılında tüm dünyadaki fazla kilolu ve şişman çocuk sayısının 70 milyona ulaşacağı tahmin edilmektedir. Şişman olan bebek ve çocukların, ergenlik ve yetişkinlik dönemlerinde şişman olma olasılıkları da artacaktır. Çocukluk çağı şişmanlığının başta diyabet ve kalp hastalıkları olmak üzere pek çok ciddi sağlık sorunuyla ilişkisi olduğu bilinmektedir. (WHO, 2017).

Avrupa Bölgesinde de şişmanlık önemli bir sağlık sorunu olarak kabul edilmektedir. Avrupa Bölgesinde ülkelerin ulusal sağlık bütçelerinin yaklaşık %7'sinin şişmanlıkla ilişkili hastalıklar için harcadığı bildirilmektedir. Çocukluk döneminden itibaren önemli bir sorun olarak tanımlanan şişmanlığın önlenmesi için müdahale programları geliştirilmektedir. Avrupa Birliği tarafından hazırlanan "Çocukluk Çağı Obezitesi İle İlgili 2014-2020 Eylem Planı"nda yer alan kapsamlı önlemler yer almakta olup, ülkeler arası işbirliğini güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Eylem Planı 8 ana başlık içermektedir:

- Hayata sağlıklı bir başlangıcı destekleyin;
- Özellikle okullarda ve okul öncesinde daha sağlıklı ortamlar geliştirin;
- Sağlıklı seçeneği kolay seçenek haline getirin;
- Çocuklara yönelik pazarlama ve reklamları kısıtlayın;
- Aileleri bilgilendirin ve yetkilendirin;
- Fiziksel aktiviteyi teşvik edin;
- Gözlemleyin ve değerlendirin;
- Araştırmaları arttırın. (Çocukluk Çağı Obezitesi İle İlgili 2014-2020 AB Eylem Planı)

Beslenme, yaşamın sürdürülmesi, sağlığın korunması ve geliştirilmesi için besinlerin tüketilmesi olarak tanımlanmaktadır. Sağlıklı olmayı etkileyen temel davranışların başında "yeterli ve dengeli beslenme" yer almaktadır. Sağlıklı beslenme; doğrudan birey, aile ve toplumun sağlık potansiyelinin geliştirilmesi ve iyilik düzeyinin yükseltilmesine önemli katkı sağlar (WHO, 2012).

Büyüme, çocukların genel sağlık durumlarını yansıtan çok iyi bir göstergedir. Yetersiz ve yanlış beslenme, bir çocuğun büyümesini etkilemektedir ve genel sağlık durumunun bozulduğunu gösteren ilk ve en önemli göstergeler arasındadır. Çocukların bireysel olarak beslenme durumlarının değerlendirilmesi büyümenin izlenmesi ile sağlanabilir. Ülkemizde aile hekimleri tarafından yapılan bebek izlemleri sırasında çocukların büyümeleri de izlenmektedir. Okul döneminden itibaren okul sağlığı kapsamı altında aile hekimi ve okul tarafından ortak bir izleme programı yürütülmektedir. Ancak, ülke düzeyinde çocukların büyüme durumlarını değerlendirmek için toplumu temsil eden örneklem ile yapılan araştırmaların sonuçları genel olarak durumun değerlendirmesinde kullanılmaktadır (SB, 2013a).

Ülkemizde 2009 yılında Türkiye Okul Çağı Çocuklarında Büyümenin İzlenmesi (TOÇBİ) Projesi Araştırması beslenme ile ilgili göstergelerin izlenmesini sağlamıştır. TOÇBİ Araştırmasında hedef grup olan 6-9 yaş grubu çocuklar arasında kilolu olma %14,3 ve şişmanlık %6,5 olarak bulunmuştur. TOÇBİ (2009) araştırmasının sonuçları göstermektedir ki, ülkemizde her beş çocuktan biri kilolu olma ile ilişkili hastalıklar açısından risk altındadır (SB, 2011).

COSI TUR 2013 Araştırması Türkiye'yi temsil eden 67 ilde, 216 okulda (163 kentsel, 53 kırsal), 2. sınıflarda, 5100 öğrenciye ulaşılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmada kilolu %14.2, şişman %8.3 olarak bulunmuştur. Şişman (kilolu dahil): %22,5 (Kent: %24,2, Kırsal:14,2).(COSI TUR 2013)

Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan "Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı (2010-2014)" kapsamında yetişkinlerde sağlıklı beslenme ve hareket alışkanlıklarının kazandırılması için müdahaleler yanısıra önemli bir hedef grup olan çocuk ve gençlerin büyümesinin izlenmesi ve şişmanlığın önlenmesine yönelik strateji, hedef ve eylemler yer almaktadır. Program 2014-2017 güncellenerek uygulanmaktadır. (SB, 2013b).

Ülkemizin ev sahipliğinde imzalanan 2006 İstanbul Şartında çocuklarda obezitenin önlenmesi için çalışmalar yapılması belirtilmiştir. Bunun sonucunda COSI oluşmuş ve ilk 2009-2010 yılında çalışma Avrupada üye ülkelerle yapılmıştır. Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölgesinde 2010 yılında okul çağı çocukların %40'ına yakınının vücut ağırlığı normalin üzerinde olup, çocukların %15'i de şişmandır. Çocukluk döneminde kilolu olma ve şişmanlık kalp damar hastalıkları, şeker hastalığı, hareket sistemi sorunları, ruhsal sorunlar, okul başarısızlıkları ve kendine değer vermeme gibi sorunlara neden olmaktadır (WHO, 2013).

Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölgesinde üye ülkeler tarafından okul çağı çocukların şişmanlık durumlarını izlemek amacıyla Çocukluk Dönemi Şişmanlığın İzlenmesi (Childhood Obesity Surveillance) araştırmasını üç yılda bir tekrarlamaktadır. Bir ülkenin COSI Araştırmasına katılması için öncelikle ülkede ulusal koordinasyonu, yönetimi sağlayacak resmi yetkili bir kurum-kuruluş ve Sorumlu Araştırmacı tayin etmesi, bu kuruluşla DSÖ Avrupa Bölge Ofisi arasında İşbirliği Antlaşması'nın imzalanması gerekmektedir. COSI Network toplantıları Haziran 2007 (Paris, Fransa), Aralık 2007 (Makeira, Portekiz), Haziran 2009 (Kopenhag, Danimarka), Şubat 2010 (Roma, İtalya), Temmuz 2011 (Lizbon, Portekiz), Kasım 2012 (Oslo, Norveç) ve Şubat 2014 (Atina, Yunanistan), Mayıs 2015 Dubrovnik (Hırvatistan), Haziran 2016 da St. Petersburg (Rusya Federasyonu)' nda düzenlenmiştir. Bu sene COSI'nin 10. Yıldönümüdür ve AB Dönem Başkanlığında COSI 10. YIL Toplantısı Malta'da gerçekleşmiştir.

Ülkemizde Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölgesi Çocukluk Dönemi Şişmanlığın İzlenmesi araştırma protokolü kullanılarak bu çalışma ile hem ülkemizdeki çocukluk dönemi şişmanlık sıklığını DSÖ Avrupa Bölgesi ülkeleri ile karşılaştırabilmek, hem de ülkemizde yürütülen Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programının değerlendirilmesine veri desteği sağlanması amaçlanmıştır.

1.1 AMAÇLAR

Türkiye'de;

- İlkokul 2. sınıf öğrencilerinin (6-9 yaş grubu) ve ailelerinin ifadelerine göre beslenme davranışları ve fiziksel aktivite düzeylerinin tanımlanması,
- Çocukların antropometrik ölçümlerinin (boy uzunluğu ve vücut ağırlığı) yapılması ve büyüme göstergelerinin saptanması (zayıflık, normal ağırlık, kiloluluk ve şişmanlık, bodurluk)
- Okulların beslenme ve fizik aktivite ile ilgili uygulamaları hakkında bilgi toplanması amaçlanmıştır.

Elde edilen sonuçlara dayalı olarak;

- Çocukların "sağlıklı beslenme ve büyümesi" için yürütülen programların başarısını değerlendirmek,
- Çocukların sağlıklı yaşam davranışları kazanması için yeni stratejilerin belirlenmesi ve müdahalelerin planlanmasına olanak sağlamak,
- Ülke düzeyinde aynı çalışmanın üç yılda bir tekrarlanması ile çocukların büyüme durumlarının izlenmesi,
- DSÖ tarafından belirlenen araştırma yöntemi ve soru formlarını kullanarak yapılan bu çalışmanın sonuçlarının uluslararası olarak karşılaştırılabilmesi amaçlanmaktadır.

2. GENEL BİLGİLER

Bu bölümde araştırma ile ilgili olarak temel üç kavram üzerinde durulacaktır. Bu kavramlardan birincisi “sağlıklı beslenme ve önemi”, ikincisi “şişmanlık, nedenleri ve neden olduğu sorunlar” ve üçüncüsü ise “antropometrik ölçümler ve değerlendirme yöntemleri” şeklindedir.

2.1 Sağlıklı Beslenme ve Önemi

Bireyin ve toplumun sağlıklı yaşaması ve ekonomik yönden gelişmesi onu oluşturan bireylerin sağlıklı olmasına bağlıdır. Sağlığın temeli yeterli ve dengeli beslenmedir. Yeterli ve dengeli beslenme sağlıklı beslenme ve optimal beslenme olarak da tanımlanmaktadır. Sağlıklı beslenme yaşamın sürdürülmesi, büyüme ve gelişme, üretkenlik, sağlık ve iyi hal için anne karnında başlayan yaşamdan, bebeklik, çocukluk, adolesan ve yetişkin çağından yaşlılığa kadar tüm yaşam sürecinde elzemdir.

Besinlerin yapısında bulunan besin öğelerinin herhangi biri alınmadığında veya gereğinden az ya da çok alındığında, büyüme ve gelişmenin etkilendiği ve sağlığın bozulduğu bilinmektedir. Bireylerin besin (yiyecek, gıda) seçimi; gelenekler, ekonomik, kültürel ve çevresel etmenler ile yaş, cinsiyet, genetik ve yaşam biçimi gibi birçok etmenle yakından ilişkilidir.

İnsan yaşamında “Beslenme” sadece besinlerin tüketimi değildir. Beslenme aynı zamanda yemek yerken haz almayı, sosyalleşmeyi, gelenek ve göreneklere göre yapılan uygulamaları da içermektedir. Sağlıklı beslenme için çeşitli besinlerden tüm besin öğelerinin yeterli ve dengeli alınması gerekir. Bazı besinler bazı besin öğelerince zengin, bazıları da fakirdir. Ayrıca pişirme dahil yiyeceklere uygulanan çeşitli işlemler bazı besin öğelerinin kaybına neden olur.

Yiyecekler tüketilip, sindirildikten sonra sindirim sisteminde en küçük yapı taşı olan besin öğelerine ayrılır ve ince bağırsaklardan emilerek kan yoluyla doku ve organlara taşınır. Solunum yoluyla aldığımız oksijen varlığında besin öğelerinden enerji üretilir. Ayrışan küçük parçalar tekrar başka yapılarda biraraya gelerek yeni dokuların yapımını, dokuların onarılmasını, hastalıklara karşı savunma işlevini sağlar. Bu olayların tümüne “metabolizma”, besinlerin veya dokuların yıkılıp en küçük öğelere ayrılmasına “katabolizma”, en küçük öğelerin birleşerek yeni yapılar oluşturmalarına ise “anabolizma” denir. Bütün bu işlemlerin denetim altında ve düzenli olması vitamin ve minerallerin yardımıyla, enzimler ile hormonlar tarafından sağlanır.

Besinlerin bileşimini oluşturan ve insan organizması için gerekli 50'nin üzerinde besin ögesi veya besin ögesi gibi işlev gören kimyasal madde (biyoaktif bileşenler veya fitokimyasallar) bulunmaktadır.

2.1.1 Besin ve Besin Ögesi

Besin (yiyecek, gıda): Besinler, günlük beslenme örüntüsünde (diyetle) yer alan yenilebilen ve yenildiğinde yaşam için gerekli besin öğelerini içeren bitki ve hayvan dokularıdır. Besinlerin içerisinde vücut için gerekli olan besin öğeleri bulunmaktadır.

Besin ögesi: Besinler “besin ögesi” denilen yapı taşlarından oluşur. Besinlerin yapısında bulunan besin öğeleri kendi içinde iki büyük gruba ayrılır. Günlük diyetle fazla miktarda alınanlara “makro besin öğeleri”, vücutta işlevleri çok önemli olmasına karşın az miktarda gereksinim duyulan ve alınanlara da “mikro besin öğeleri” denilir.

Karbonhidratlar, yağlar ve proteinler makro besin öğeleridir. Proteinler amino asitlerden, yağlar ise yağ asitlerinden oluşmaktadır. Makro besin öğelerinin başlıca yararı vücuda enerji sağlamaktır. Enerji oluşumuna ise mikro besin öğeleri yardımcı olur. Vitaminler ve mineraller mikro besin öğeleridir. Su yaşam için elzemdir ve besin öğesi olarak kabul edilir.

2.1.2 Besin Grupları

Sağlıklı beslenme besin çeşitliliğine dayalıdır ve günlük gereksinim duyulan enerji ve besin öğelerinin besinlerle vücuda alınması gerekmektedir. Türkiye Beslenme Rehberinde sağlıklı yemek tabağı tarif edilmiş ve besinler içerdikleri besin öğelerine göre beş grupta toplanmaktadır. Bunlar süt ve ürünleri grubu, et, yumurta, kurubaklagiller ve yağlı tohumlar grubu, ekmek ve tahıllar, sebze ve meyvelerdir.

Süt ve süt ürünleri: Süt ve ürünleri grubunda yer alan yiyecekler, kalsiyumdan zengin olmaları nedeniyle özellikle çocuk ve adolesanlarda kemiklerin ve dişlerin sağlıklı gelişmesi, yetişkinlerde ise kalp-damar hastalıkları, inme, yüksek tansiyon, Tip II diyabet, osteoporoz, kolon kanserinden korunmada ve vücut ağırlığının yönetiminde önemlidir. Her gün yetişkin bireylerin 3 porsiyon, çocukların, adolesan dönemi gençlerin, gebe ve emzikli kadınlarla menopoz sonrası kadınların 2-4 porsiyon süt ve ürünlerini tüketmeleri gerekir.

Et ve ürünleri, yumurta ve kuru baklagiller ile sert kabuklu yemişler/yağlı tohumlar: Bu gruptaki yiyecekler büyüme ve gelişmeyi sağlar. Hücre yenilenmesi, doku onarımı ve görme işlevinde, kan yapımında, sinir sistemi, sindirim sistemi ve deri sağlığında görevi olan besin öğeleri en çok bu grupta bulunur. Hastalıklara karşı direnç kazanılmasında rolü olan en önemli yiyecek grubudur. Et – yumurta-kuru baklagiller-sert kabuklu yemiş/yağlı tohum grubundan yetişkin bireyler ve gençler günde 2.5-3 porsiyon tüketmelidir.

Taze sebze ve meyveler: Günümüzde sağlıklı beslenmede ki önemleri nedeni ile sebzeler ve meyveler iki ayrı besin grubu olarak ele alınmaktadır. Ancak besin ögesi içerikleri arasında benzerlikleri söz konusudur. Bu kapsamda birlikte ele alınmıştır. Bu yiyecek grubu; büyüme ve gelişme, hücre yenilenmesi, doku onarımı, deri ve göz sağlığı, diş ve diş eti sağlığı, kan yapımı, hastalıklara karşı direncin oluşumunda etkindir. Günde en az 5 porsiyon (en az 400 g / gün) sebze ve meyve tüketilmeli, bunlardan en az 2.5-3 porsiyonu sebze, 2-3 porsiyonu meyve olmalıdır.

Ekmek ve tahıllar : Tahıl grubu; ekmek, pirinç, makarna, erişte, kuskus, bulgur, yulaf, arpa ve kahvaltılık tahılları içerir. Bu yiyecekler buğday, yulaf, pirinç, çavdar, arpa ve mısır gibi tahıllardan yapılır. Tahıllar insan beslenmesinde özellikle ülkemizde önemli yer tutar. Tahıl tüketimi başlıca un şeklinde olur. Un deyince öncelikle buğday unu anlaşılır, diğer unlar elde edildikleri tahılın adı ile anılır.

Tahıl ve tahıl ürünleri vitaminler, mineraller, karbonhidratlar (nişasta, posa) ve diğer besin öğelerini içermeleri nedeniyle sağlık açısından önemli yiyeceklerdir. Bunların karbonhidrat içeriği yüksektir. Bu nedenle de tahıllar vücudun temel enerji kaynağıdır. Sinir, sindirim sistemi ile deri sağlığı ve hastalıklara karşı direnç oluşumunda önemli görevleri vardır. Tahılların proteinin kaliteleri düşük olmakla birlikte bir miktar içerirler. Kuru baklagiller veya et, süt, yumurta gibi yiyeceklerle de bir arada tüketildiklerinde protein kalitesi arttırılabilir.

Tahıllar günde ortalama 4-7 porsiyon tüketilmelidir. Tüketilecek porsiyon miktarı bireyin vücut ağırlığına, yaş, cinsiyet ve fiziksel aktivitesine göre değişir.

Bu grupta belirlenmeyen;

Yağlar : makro besin grubunun bir üyesi olup çeşitli yağ asitleri içerirler.

Karbonhidratlar: basit ve bileşik olarak ikiye ayrılır. Basit şekerler karbonhidrat olup, %99.9'u sakkarozdur. Bu nedenle sadece enerji verirler, besin değerleri yoktur.

Su ve diğer içecekler vücut su dengesinin korunmasında önemlidir. Yaşam için elzem öge olarak tanımladığımız su temiz kaynaklardan sağlanmalıdır. Başta su olmak üzere içecekler ve yiyeceklerde bulunan görünür/görünmez su, "sıvı" olarak tanımlanır ve bireyin günlük gereksinimi, içtiği su, içecekler ve tükettiği yiyeceklerdeki içindeki su ile karşılanır.(TÜBER 2015)

2.2 Şişmanlık Tanımı, Görülme Sıklığı, Nedenleri ve Sağlık Sorunları

Kiloluluk ve şişmanlık, "yağ miktarının sağlık için risk oluşturacak şekilde artması" şeklinde tanımlanmaktadır. Dünyada şişmanlık 1975 yılına göre üç kat artış göstermiştir. Dünyada 2016 yılında 18 yaş üzerinde 1,9 milyon yetişkin fazla kilolu ve 650 milyon şişmandır. Bir başka ifadeyle 18 yaş üzerindeki erişkinlerin %39'u fazla kilolu ve %13'ü şişmandır. Çocuklar arasında da şişmanlık giderek artmaktadır. Son 40 yıl içinde şişmanlık 10 kat artış göstermiş, 2016 yılında 0-4 yaş arasında 41 milyon ve 5-19 yaş arasında 340 milyon çocuk fazla kilolu ya da şişmandır. Eğer fazla kiloluluk ve şişmanlık bu hızda artacak olursa 2025 yılında 70 milyona çıkması beklenmektedir. (WHO, 2017)

Dünyada 0-5 yaş grubunda 1990 yılında 32 milyon fazla kilolu ve şişman çocuk varken 2016 yılında 41 milyona çıkmıştır. Bu dönemde Afrika Bölgesinde 0-5 yaş grubunda fazla kilolu ve şişman çocuk sayısı 4 milyondan 9 milyona çıkmıştır. Gelişmekte olan ülkelerde fazla kiloluluk ve şişmanlık artış hızı %30 dan fazla olup, fazla kilolu ve şişman çocukları önemli bir çoğunluğu geliştirmekte olan ülkelerde yaşamaktadır. (WHO <http://www.who.int/topics/obesity/en/>)

Şişmanlığa neden olan etmenler arasında aşırı ve yanlış beslenme ve fiziksel aktivite yetersizlik ilk sıralarda belirtilmekle beraber genetik, çevresel, nörolojik, fizyolojik, biyokimyasal, sosyo-kültürel ve psikolojik nedenlerde rol oynamaktadır. Tüm dünyada özellikle çocukluk çağında şişmanlık görülme sıklığındaki artışta genetik etmenlerin yanı sıra çevresel etmenlerin de önemli rolü olduğu kabul edilmektedir. Şişmanlık epidemisinin aşırı gıda alımını teşvik eden ve fiziksel aktiviteyi inhibe eden bir çevre nedeniyle olduğu görüşü benimsenmektedir. Bu koşullar belli başlı olarak ev dışında yenen ve "hızlı yemek" denen hazır gıdaların pazarlamasının artması ve bu gıdalara erişimin kolay olması, televizyon ve video seyretmek ve bilgisayar kullanmak gibi eğlencenin sedenter formlarının yaygınlaşması, çalışan kadın sayısındaki dramatik artışlar gibi artan varsıllık ve sosyal koşullar tarafından yönlendirilen değişen aile yaşamı dinamikleridir (French SA, Story M, and Jeffrey RW, 2009).

Uyku süresinin, şişmanlık oluşmasında etkisi olduğu belirtilmektedir. Uyku süresi arttıkça hem harcanan enerji azalmakta hem de fiziksel aktivite için yeterli süre kalmamaktadır. Diğer taraftan kısa uyku süresi de şişmanlık nedenleri arasında yer almaktadır (Must and Parisi, 2009).

Yetersiz uyku süresi ve uyku kalitesi obesiteyi teşvik eden metabolik ve davranış değişiklikleri ile ilişkilidir. Ergenlik döneminde daha az uyku, yatağa geç gitme gibi davranış değişiklikleri görülmekte; ergenlik obezitesinde rol oynayabilmektedir. Hafta boyu tutarlı bir uyku düzeninin geliştirilmesi adolesan obezitesi tedavisinde yararlı olabileceği düşünülmektedir. (Hayes JF et al. 2017)

ABD'de bebek ve erken çocukluk döneminde yetersiz uyku ile fazla kiloluluk ve obezite arasındaki ilişki değerlendirilmiş olup uyku nitelik ve niceliğinin artırılmasını hedefleyen müdahalelerin çocukluk çağı obezitesinin önlenmesine yardımcı olacağı ifade edilmektedir. (Ash T, Taveras EM, 2017)

Şişmanlık oluşmasında önemli nedenlerinden biri yeme alışkanlıklarıdır. Yeme alışkanlıkları arasında yemek yemeden zevk alma, yemek teklifine cevap, yemek yeme süresi, içme isteği, bilişsel, kontrol edilemeyen ve duygusal yeme alışkanlıkları gibi alt başlıklar yer almaktadır (Webber, Hill, Saxton, et al. 2009) (Cappelleri, Bushmakie, Gerber, et al. 2009).

Günümüzde teknolojinin çok hızlı ilerlemesiyle ortaya çıkan yenilikler insanlığın hizmetine sunulmakta ve insanlar gün geçtikçe farklılaşan bir yaşam tarzı sürdürmektedirler. Günlük yaşam içinde pek çok iş makinelerle yapılmakta, çok kısa mesafelere bile arabayla gidilmekte ve modern yaşamın sağladığı imkânlar sayesinde insanlar daha az hareket etmektedirler. Gelişen teknoloji aynı zamanda insanların beslenme alışkanlıklarını da olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Beslenme tarzındaki değişiklikler ve fiziksel hareket azlığı gibi bir takım olumsuz koşullar bir araya gelerek şişmanlık daha da artmaktadır (WHO, 2013).

Şişmanlık, bulaşıcı olmayan sağlık sorunları arasında neden olup erken yaşta ölümlerin temel nedenleri arasında yer almaktadır. Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre her yıl dünya çapında üç milyona yakın insan, kilolu ya da şişman olması nedeniyle yaşamını yitirmektedir. Şişmanlığın neden olduğu sağlık sorunlarının başında kalp damar hastalıkları, diyabet, hipertansiyon, bazı kanser türleri, kas-iskelet sistemi hastalıkları gibi hastalıkların oluşmasına, yaşam kalitesinin düşmesine ve ölümlere neden olmaktadır (WHO, 2016; Alemzadeh R, Rising R, Lifshitz F. Pediatric Endocrinology 2007),

Çocukluk çağındaki beslenme alışkanlığı çocuk sağlığının en önemli belirleyicilerinden birisidir. Yapılan araştırmalar çocukluk dönemindeki beslenme alışkanlığının yetişkinlikte de sürdürüldüğünü ve yetişkin dönemdeki sağlığı etkilediğini göstermiştir.

2.3 Antropometrik Ölçüm Teknikleri ve Değerlendirilme Yöntemleri

Çocukluk ve ergenlik yaş grubunda kiloluk ve şişmanlığın değerlendirilmesi oldukça güçtür. Çocuk ve ergenlerin büyüme ve gelişme süreçlerinde olmalarından dolayı, vücut yapıları hızlı bir şekilde değişmektedir. Yaşa bağlı olarak farklı göstergelerin kullanılması önerilmektedir (WHO 2007, 2013, WHO 2013).

Çocuk ve ergenlerde, yetişkinlerde olduğu gibi belli bir sınıflandırma bulunmamakta, kilolu olma ve şişmanlığın tanımlanmasında farklı yaklaşımlar bulunmaktadır. En sık kullanılan yöntemlerden birisi bireysel ve toplumsal düzeyde yüzdeler (persentil) ve/veya Z-skor değerlerinin kullanılmasıdır. Dünya Sağlık Örgütü tarafından 2006 yılında 0-5 yaş çocukları için büyüme standartları, 2007 yılında ise 5-19 yaş grubu çocuklar ve ergenler için büyüme referans değerleri tanımlanmıştır. Böylece günümüzde çocuk ve ergenlerde yaşa ve cinsiyete göre BKİ Z-skoru – Vücut ağırlığı Z-skoru değerleri, kiloluluk-şişmanlık, zayıflık ve ciddi zayıflık sınıflandırılmasında, Boy Uzunluğu Z-skoru ise bodurluk, ciddi bodurluk ve normalin üzerinde uzun olma sınıflandırılması kullanılmaya başlanmıştır. Değerlendirmede vücut ağırlığı ölçümleriyle elde edilen değerlerden öğrencilerin kıyafet daraları çıkarılarak net vücut ağırlıkları elde edilmekte ve vücut ağırlığı kıyafete göre düzeltilmektedir. Z-skoru değerlendirilmesi ANTRO Plus 2007 programı ile yapılmakta ve DSÖ önerilerine göre uç değerler analizden çıkarılmaktadır (Bu bölüm için detaylı bilgi yöntem bölümünde yer almaktadır) (WHO 2009, 2013).

3. YÖNTEM

15-17 Kasım 2006 yılında İstanbul’da yapılan “DSÖ Bakanlar Kurulu Obezite ile Mücadele Konferansı”nda sadece 15 üye ülkenin ulusal veri setine sahip olması ve 19 üye ülkenin 6-10 yaş grubu çocuklarda kiloluk ve şişmanlığın izlenmesi politikasına sahip olması DSÖ Avrupa Bölgesinin standardize çocukluk çağı surveyans-izleme girişiminin oluşturulmasına karar vermesini sağlamıştır. DSÖ Avrupa Bölgesi 13 üye ülke (Belçika, Bulgaristan, Kıbrıs, Çek Cumhuriyeti, İrlanda, İtalya, Litvanya, Malta, Letonya, Norveç, Portekiz, Slovenya, İsveç) ile birlikte DSÖ Avrupa Çocukluk Çağı Şişmanlık Araştırması (WHO European Childhood Obesity Surveillance Initiative –COSI) 2007-2008 okul yılı döneminde gerçekleştirilmiştir. COSI protokolü üye ülkelerin işbirliği ile geliştirilmiş, DSÖ Avrupa Bölgesi tarafından 2012 yılında protokole son hali verilmiştir (TM Wijnhoven et all, 2012).

İkinci aşaması 2009-2010 öğretim yılında 17 ülke (yeni üyeler Yunanistan, Macaristan, İspanya, Makedonya), 3. Aşama 2012-2013 öğretim yılında 21 ülke (yeni üyeler Arnavutluk, Moldova, Romanya ve Türkiye) ile uygulanmıştır.

Türkiye 2012-2013 yılında araştırmaya 3. turunda dâhil olmuştur. Araştırma sonuçları Aralık 2013 tarihinde Sayın Sağlık, Milli Eğitim ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlarının, DSÖ Avrupa Bölgesi Yöneticilerinin, ilgili kurum ve kuruluşların temsilcilerinin katılımlarıyla yapılan tanıtım toplantısıyla basına ve kamuoyuna duyurulmuştur. Araştırmaya ilişkin tüm sonuç raporları ilgili paydaşlara iletilmiş, DSÖ ile paylaşılmış olup; ayrıca Sağlık Bakanlığı web sitesinde paylaşılmıştır (www.beslenme.gov.tr).

Ülkemiz adına COSI Araştırması Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü tarafından koordine edilmekte, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı öğretim üyeleri işbirliğiyle yürütülmektedir. Türkiye, Dünya Sağlık Örgütü COSI danışma grubu üyesi olup, Dünya Sağlık Örgütü protokol, kılavuz ve anketlerin hazırlanmasında, COSI ulusal ve uluslararası yayın komisyonunda aktif olarak görev almaktadır (Ek-1 COSI Üye ülkeler ve kuruluşlar 2016). Türkiye 2015 yılında Hırvatistan’da düzenlenen DSÖ 8. COSI Toplantısı ve 2016 yıllarında Rusya’da düzenlenen DSÖ 9. COSI Toplantıları’na katılım sağlamış ve COSI araştırma sonuçları Avrupa Bölgesi üye ülkeleriyle paylaşmıştır. Araştırmanın dördüncü turu DSÖ Avrupa Bölgesi 32 üye ülkesinin katılımıyla 2016 yılında tekrarlanmış olup katılımcı üye ülke sayısı her yıl artmaktadır.

Bu araştırmada DSÖ Avrupa Çocukluk Çağı Şişmanlık Araştırması (COSI) Kasım 2015 Veri Toplama Kılavuzu ve Protokolü kullanılmıştır.

3.1 Araştırmanın Tipi

Bu çalışma T.C. Sağlık Bakanlığı, DSÖ Avrupa Bölgesi, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi işbirliği ile yürütülen Kesitsel Tipte Epidemiyolojik bir çalışmadır.

3.2 Araştırmanın Değişkenleri

3.2.1 Bağımsız Değişkenler;

İlkokul 2. Sınıf öğrenciler (6-9 Yaş);

- Cinsiyet
- Bazı beslenme alışkanlıkları
- Fiziksel aktivite yapma
- TV seyretme, ödev yapma için ayrılan zaman
- Fiziksel aktivite için ayrılan zaman

Ailelerinin sosyo demografik özellikleri

- Yaş
- Öğrenim durumu
- Çalışma durumu

Okulların özellikleri

- Coğrafik bölge
- Çevresel koşulları
- Beslenme ve fizik aktivite ile ilgili olanaklar ve uygulamalar

3.2.2 Bağımlı Değişkenler ;

İlkokul 2. Sınıf (6-9 Yaş grubu) öğrencilerinde;

- Zayıflık
- Kiloluluk
- Şişmanlık
- Bodurluk

3.3 Araştırmanın Evreni/ Örnekleme

TC. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Dairesi Başkanlığı ve DSÖ Avrupa Bölgesi arasında yapılan protokol gereğince yürütülen çalışmanın örnekleme Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından belirlenmiştir.

COSI-TUR 2016 Araştırması, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı işbirliği ile 2016-2017 Eğitim ve Öğretim yılının ilk yarısında yürütülmüştür.

"DSÖ Avrupa Çocukluk Çağı Obezite Sürveyansı Girişimi Araştırması" hedef grubu, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim okullarının 2. sınıf öğrencileridir. Bu amaçla Milli Eğitim Bakanlığı'ndan (MEB) 2015-2016 öğretim yılı

okul, şube, öğrenci ve cinsiyet bazında ayrıntıların yer aldığı okul listesi sağlanmıştır. Bu listede araştırma kapsamı dahilinde toplam 26.150 okulda toplam 1.273.884 1.sınıf öğrencisi tespit edilmiştir. MEB'den 2015-2016 yılı listesindeki 1.sınıf bilgileri araştırma örnekleminin belirlenmesinde temel alınmıştır.

1. MEB tarafından 2016-2017 öğretim yılında kapatılan 271 okul listelerden çıkarılmıştır.
2. WHO European Childhood Obesity Surveillance Initiative (COSI) protokol dokümanı ve çevirisinde araştırma hedef kitlesi kapsamındaki öğrenciler arasından %1'den azının özel eğitimli okullara (zihinsel, görme ve işitme engelli öğrencilerin eğitim gördüğü Özel eğitim ve Uygulama Merkezi kapsamındaki okullar) kayıtlı olması halinde örneklem çerçevesinden çıkarılabileceği önerilmektedir. Bu kriter doğrultusunda belirlenen 366 Özel Eğitim ve Uygulama okulu çalışma kapsamından çıkartılmıştır.
3. İkinci sınıf şubesi ve öğrencisi olmayan 506 okul çalışma kapsamından çıkarılmıştır.

Araştırmanın örnekleme tasarım çalışması 25.019 okul, 57.306 şube ve 1.260.721 öğrenci üzerinden yapılmıştır. Çocukluk Çağı Obezite Sürveyansı Girişimi Araştırması cinsiyet, İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması düzey 1 (İBBS1) x cinsiyet bazında tahmin vermek üzere planlanmıştır. Tahmin boyutuna göre tabakalama değişkenleri aşağıda verilmiştir. İBBS1 Bölge Sınıflamasında yer alan iller Tablo 3-1'de belirtilmiştir.

Tablo 3-1. İBBS İstatistiki Bölge Sınıflaması

TR1	İSTANBUL
TR2	BATI MARMARA (Balıkesir, Çanakkale, Edirne, Kırklareli, Tekirdağ)
TR3	EGE (Afyon, Aydın, Denizli, İzmir, Kütahya, Manisa, Muğla, Uşak)
TR4	DOĞU MARMARA (Bilecik, Bolu, Bursa, Eskişehir, Kocaeli, Sakarya, Yalova, Düzce)
TR5	BATI ANADOLU (Ankara, Konya, Karaman)
TR6	AKDENİZ (Adana, Antalya, Burdur, Hatay, Isparta, Mersin, Kahramanmaraş, Osmaniye)
TR7	ORTA ANADOLU (Kayseri, Kırşehir, Nevşehir, Niğde, Sivas, Yozgat, Aksaray, Kırıkkale)
TR8	BATI KARADENİZ (Amasya, Çankırı, Çorum, Kastamonu, Samsun, Sinop, Tokat, Zonguldak, Bartın, Karabük)
TR9	DOĞUKARADENİZ (Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Trabzon)
TRA	KUZEYDOĞU ANADOLU (Ağrı, Erzincan, Erzurum, Kars, Bayburt, Ardahan, Iğdır)
TRB	ORTADOĞU ANADOLU (Bingöl, Bitlis, Elazığ, Hakkari, Malatya, Muş, Tunceli, Van)
TRC	GÜNEYDOĞU ANADOLU (Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Batman, Şırnak, Kilis)

Tahmin düzeyleri ve 2013 COSI uygulaması kayıp oranı dikkate alınarak çalışmaya ait örnek hacmi 12.394 olarak hesaplanmıştır.

Örnek hacmi hesaplanmasında aşağıdaki formül kullanılmıştır.

$$n = \frac{t^2 pq}{d^2} * deff * h$$

n = toplam örnek hacmi

t = 1,96 (0,95 anlamlılık düzeyinde student-t tablosundaki değer)

α = kabul edilebilecek risk (hata olasılığı = 0,05)

p = belli özelliğe sahip birimlerin oranı (Görülme sıklığı 0,5)

q = 1 – p

d = mutlak duyarlık miktarı (0,05)

Deff= 1.2 (COSI dokümanında önerilen dizayn etkisi)

h= Tabaka sayısı (12 bölge * cinsiyet = 24 olarak alınmıştır.)

Hesaplanan örnek hacmi bölgelere uzlaşık dağıtım yöntemiyle dağıtılmıştır. Bu dağıtımla istenen düzeyde tahmin üretebilecek en optimum dağılımın sağlanması hedeflenmiştir. Uzlaşık dağıtım yönteminde tabakalara dağıtım şu şekilde yapılmaktadır.

$$nh = \bar{n} [K^2 + (1 - K^2) Mh^2]^{1/2}$$

\bar{n} = Göze düşen ortalama örnek hacmi

$$Mh = Nh / (N / H) = H.Wh$$

K = Göreceli önem

$n_{min} = K.\bar{n}$ en küçük göze düşen örnek hacmi

h = Tabaka sayısı

Bölge bazında örnek hacminin dağıtımının yapılmasından sonra araştırmada her örnek okuldan bir sınıf seçilmesi planlandığı için bölge bazında ortalama şube başına düşen öğrenci sayısı bulunmuş ve bölgeye düşen örnek hacimleri bölgedeki sınıf başına ortalama öğrenci sayısına bölünerek seçilecek toplam okul sayısına (585 okul) ulaşılmıştır. Örnek okulların seçimi bölge içinde büyüklüğe orantılı olasılıkla (probability proportional to size - PPS) yapılmıştır. Büyüklük olarak okulların ilgili yaş grubundaki öğrenci sayısı alınmıştır.

Hedef örneklem büyüklüğü 12.394 olmakla beraber örnek seçimi sonucunda okuldaki öğrenci sayısı ortalamasına göre 585 örnek okulda yaklaşık 14.655 öğrenciye ulaşılabileceği tahmin edilmiştir. Anket sonrası uygulamada bazı öğrencilerin okulda olmaması vb. nedenlerle oluşan cevapsızlık oranları ağırlıklara yansıtılarak cevapsızlık düzeltilmesi ile ağırlıkların yeniden hesaplanması sağlanmıştır. Bu şekilde her bir okul için farklı ağırlıklar hesaplanmış ve ilgili okuldaki cevaplı öğrenci form bilgilerine genişletilerek, toplam tahminlere ulaşılmıştır

Tablo 3-2’de örnekleme çıkan okulların İBBS1 Bölgelerine göre dağılımı görülmektedir. İstanbul, Tokat, Konya, Van ve Erzurum illerinden birer okul veri toplama aşamasındaki aksaklıklar veya eksik veriye sahip olunması durumları nedeniyle analiz dışı tutulmuştur. Analizler uygun verilere sahip 580 okul üzerinden yapılmıştır. Anketlerin cevaplanma yüzdeleri Tablo 3-3’te belirtilmiştir.

Tablo 3-4 araştırma sırasında ulaşılan kız ve erkek öğrencilerin sayılarını ve araştırmaya katılma durumlarına göre dağılımlarını vermektedir.

Tablo 3-2. NUTS Bölgelerine Göre Örnekleme Çıkan Okul Sayıları

		TÜİK Tarafından Belirlenen Okul Sayıları
TR1	İstanbul	51
TR2	Batı Marmara	37
TR3	Ege	54
TR4	Doğu Marmara	43
TR5	Batı Anadolu	44
TR6	Akdeniz	58
TR7	Orta Anadolu	44
TR8	Batı Karadeniz	48
TR9	Doğu Karadeniz	40
TRA	Kuzeydoğu Anadolu	53
TRB	Ortadoğu Anadolu	48
TRC	Güneydoğu Anadolu	65
Toplam		585

3.4 Veri Toplama Aşaması –Veri Toplama Formları

3.4.1 Veri Toplama Formları

Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölgesi tarafından yürütülen COSI çalışmasında veri toplama formları uluslararası karşılaştırma yapılmasına olanak sağlamak için standardize edilmiştir. DSÖ tarafından standart hazırlanmış olan Araştırmacı, Aile ve Okul veri toplama formları zorunlu ve gönüllü olmak üzere 2 bölümden oluşmaktadır. “Türkiye Çocukluk Çağı Şişmanlık Araştırması” çalışmasında Türkiye çalışma grubu tarafından bu çalışmada veri toplama formlarının zorunlu ve gönüllü kısımları birlikte uygulanmıştır. (WHO European Childhood Obesity Surveillance Initiative Manual of Data Collection Procedures, Version November 2015). Veri toplama formları Türkçe’ye çevrilmiş, ön denemeleri yapılarak toplum için uygun hale getirilmiş, veri setinin uluslararası karşılaştırılabilirliği için soru sayılarında ve seçeneklerde değişiklik yapılmamıştır. Türkiye için hazırlanmış soru formları optik kodlamaya uygun olarak hazırlanmış ve her bir form için veri toplama yönergeleri hazırlanmıştır. Aşağıda yer alan üç adet veri toplama formu optik kodlama formuna bastırılmıştır .

- **Okul Kayıt Formu:** Okullardaki beslenme ve fiziksel aktivite olanaklarının ve uygulamalarının değerlendirilmesi için kullanılan formdur. Araştırma programına uygun olarak okula ilk görüşmeye gidildiğinde veya antropometrik ölçümlerin yapıldığı gün içinde araştırmacı tarafından okul yöneticisi ve/veya okulun yetkili kişisi ile birlikte doldurulmuştur.
- **Aile Kayıt Formu (Gönüllü):** Öğrencilerin aileleri tarafından doldurulmuştur. Okula ilk görüşmeye gidildiğinde, veri toplama öncesinde aile kayıt formu aileye kapalı bir zarfta anket doldurma yönergesi ile birlikte gönderilmiştir. Zarfın ön yüzünde çocuklarının araştırmaya katılmasına ilişkin onam formu yer almıştır. Form, aile tarafından doldurularak zarf içinde öğrencilere verilmiş, öğrencilerin antropometrik ölçümlerini yapıldığı zaman okuldan teslim teslim alınmıştır.
- **Öğrenci Kayıt Formu:** Saha ekipleri tarafından okulda öğrencilerin antropometrik ölçümlerinin yapılması ve verilerin işlenmesi için kullanılan formdur. Ailesi tarafından onam verilen her öğrenci için ayrı bir form kullanılmıştır. Eğitim almış il saha araştırma ekibi (hekim, diyetisyen, hemşire, sağlık memuru, çocuk gelişim uzmanı) tarafından araştırma veri toplama takvimine göre okulda öğrencilerle ilgili bilgiler doldurulmuş, öğrencilerin antropometrik ölçümleri yapılarak kaydedilmiştir.

3.4.2 İl Araştırma Ekipleri

T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Dairesi Başkanlığı tarafından örnekleme çıkan illerde sahada veri toplama amacıyla il araştırma ekipleri oluşturulmuştur. İllerde örnekleme çıkan okul ve öğrenci sayısına uygun olarak diyetisyen, hemşire, sağlık memuru, çocuk gelişim uzmanı meslek grubu çalışanlarından araştırma ekipleri oluşturulmuştur.

Araştırmada sahadan veri toplayacak araştırmacılar, il sağlığı müdürlükleri bulaşıcı olmayan hastalıklar şube müdürlükleri ve toplum sağlığı merkezlerinde görev yapan çalışanlardan oluşmaktadır. Her ekip biri sorumlu diyetisyen olmak üzere iki kişiden oluşmuştur. Araştırma kapsamında toplam 115 saha ekibi oluşturulmuştur (EK1).

Araştırmada görev alan il saha ekip liderlerine veri toplama sırasında ulusal ve uluslararası standardizasyonun sağlanabilmesi için 29 Kasım-1 Aralık 2016 tarihleri arasında Ankara’da “COSI-TUR 2016 Saha Araştırmacıları Eğitimi” verilmiştir. İl saha araştırma ekip liderleri, illerinde araştırmanın veri toplama aşamasında kendilerine “yardımcı araştırmacı” belirlemişler ve eğitlerini yapmışlardır. Araştırma sırasında antropometrik ölçümler danışmanlar tarafından eğitilmiş saha ekip liderleri tarafından yürütülmüştür. Yardımcı araştırmacı, öğrencilerin ölçüm için sınıfa alınması ve ölçümlere hazırlanması gibi görevleri yürüterek çalışma ortamında kolaylık sağlamıştır.

3.4.3 Saha Koordinatörleri ve Saha Ekipleri

Araştırmada sahadan veri toplayacak araştırmacıların çoğunluğu İl Sağlığı Müdürlüklerimizin Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar Şube Müdürlükleri bünyesinde ve Toplum Sağlığı Merkezlerinde görev yapan diyetisyenlerimiz olup, hemşire, ebe ve çocuk gelişim uzmanlarını da içermektedir. Her ekip bir sorumlu diyetisyen ve bir yardımcıdan oluşmaktadır. TÜİK’ ten alınan örneklem doğrultusunda, illerdeki okul sayılarına göre ikişer kişiden oluşan 115 Saha Ekibi (230 kişi) oluşturulmuştur (örneğin İstanbul için 8 saha ekibi, Kars için 2 saha ekibi gibi).

3.5 Standardizasyon

3.5.1 İl Saha Araştırma Ekiplerinin Eğitimi ve Veri Toplama Standardizasyonu

İllerden belirlenen saha çalışanlarının 29 Kasım-1 Aralık 2016 tarihleri arasında Ankara'da düzenlenen eğitim toplantısında standardizasyonu sağlamak için teorik ve pratik eğitim verilmiştir. Saha çalışanlarının eğitimi Dünya Sağlık Örgütü tarafından belirlenen formatta, danışmanların gözetim ve desteği ile tarafından gerçekleştirilmiştir. Formların doldurulmasına yönelik hazırlanan kılavuzlar ve yönergeler ile eğitim desteklenmiştir. Saha araştırma ekiplerine veri toplama formları uygulama ve kodlama çalışması yaptırılmış, doldurulan soru formları danışmanlar tarafından kontrol edilmiş, sorun saptanan saha çalışanlarının hataları tekrar uygulama yapılarak düzeltilmiştir.

3.5.2 Gözlemciler Arası Standardizasyonun Sağlanması

Antropometrik ölçümün tüm saha çalışanları tarafından azami düzeyde hassas ve doğru yapılmasını sağlamak için araştırma grubundaki öğrenci yaş grubundan öğrencilerin bulunduğu okullarda boy uzunluğu ve vücut ağırlığı ölçüm pratiklerinin yapılması sağlanmıştır. Eğitim sırasında boy uzunluğu ve vücut ağırlığı ölçümleri için erişkinlerle ön çalışma yapılmış, standartlaştırılmış ölçümlerin doğru ve hassas olarak yapılması konusunda eğitim verilmiştir. Ön uygulama Ankara'da araştırma okulu olmayan ilkokulda yapılmıştır. Her saha çalışanı, danışman ve eğitimci denetiminde 6-9 yaş grubunda üç öğrencinin ölçümünü ikişer kez tekrarlamışlardır.

Saha çalışanının teorik antropometrik ölçüm eğitimi sonrasında pratik antropometrik ölçüm yapmış, aynı kişinin ölçümü uzman kişi tarafından yapılarak, araştırmacı ile uzman arasında antropometrik ölçümler sonuçları değerlendirilmiş, eğer aralarında fark varsa farkın kaynağı saptanarak, arada fark bulunmayana kadar uygulama pratiği devam ettirilmiştir.

Pratik uygulamalar sırasında, saha çalışanları tarafından her erişkin ve çocuk için 2 ölçüm yapılmış, kaydedilmiştir. Tüm uygulama pratikleri tamamlandıktan sonra ölçümler, danışmanlar tarafından değerlendirilmiş ve ölçümler arası korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Araştırmacıların ilk ve ikinci ölçümleri arasındaki korelasyon katsayısı 0,98 olarak bulunmuştur.

3.5.3 Ölçüm Aletleri ve Kalibrasyonu

Türkiye proje grubu tarafından DSÖ COSİ çalışması standart veri toplama formları, DSÖ görüşü doğrultusunda vücut ağırlığı tartısı SECA 813 ve taşınabilir boy ölçer SECA 213 kodlu aletler tüm araştırma gruplarında kullanılmıştır.

Araştırma süresince saha çalışanlarının antropometrik ölçümleri yapacakları ölçüm aletlerinin tanıtımı yapılmış, kalibrasyon yöntemi öğretilmiş ve uygulama sırasında kullanılacak ölçüm aletlerinin ve kalibrasyon materyallerinin uygulama standardizasyonu sağlanmıştır. Vücut ağırlığını ölçen tartılar ve boy uzunluğunu ölçen aletler her yirmibeş ölçümde bir kontrol ve kalibre edilmiş, araştırmacılara kalibrasyon tekniği konusunda eğitim verilmiştir. Araştırmacılar tarafından tartıların tüm kontrolleri-kalibrasyonun yapıldığı tarih kalibrasyon formuna yazılmış, kalibrasyon yapıldığı işaretlenerek uygulama yaptırılmıştır.

Vücut ağırlığı tartısının kalibrasyonu: Vücut ağırlığı tartısının açılmasından en geç 1 dakika sonra solar ekranda 0,0 değeri okunmuş ve kalibrasyon formu işaretlenmiştir. Vücut ağırlığı tartısının kalibrasyonu tüm çalışma grubu tarafından aynı marka 5 litrelik su dolu şişe kullanılarak yapılmıştır. Kalibrasyon her ölçüm günü sabahında tekrarlanmış ve kalibrasyon sonuçları kaydedilmiştir.

Boy ölçerin kalibrasyonu: Boy ölçerin; baş ve ayak tahtası minimum değere getirildiğinde ölçer üzerindeki minimum değeri işaret ettiğini kontrol edilmiştir. Uzunluğunu bilinen terzi (100 cm) metresi yukarıdan aşağıya doğru yerleştirilmiş, baş tahtası metreye degecek şekilde ayarlanmış ve uzunluk değeri okunarak kalibrasyon formuna yazılmıştır.

3.5.4 Uygulama Koşullarının Standardizasyonu

Bu araştırmanın saha çalışması Kasım 2016 - Şubat 2017 tarihleri arasında tamamlanmıştır. Saha veri toplaması sırasında yapılan ölçümlerde okullarda bulunan boş bir sınıf veya özel bir oda kullanılmıştır. Ölçümler mümkün olduğunca sabah-öğle arasında yapılmış, ancak örneğe çıkan sınıf öğleden sonra eğitim alan grupta yer aldıysa ölçümler ilk dersten sonra yapılmıştır.

Vücut ağırlığı kilogram olarak ölçülmüş ve 100 gram duyarlılıkla kaydedilmiştir. Tartı yatay, düz ve sert bir zemine konmuş, çocukların vücut ağırlık ölçümlerinden önce üzerlerindeki ağır (ceket, hırka, palto gb) giysileri ve cüzdan, cep telefonu, anahtarlık, kemer veya ağırlık yapabilecek her türlü obje çıkarılmış, çocukların hassasiyeti göz önüne alınmış, ölçüm süreci çocuğa açıklanmış, çocuğun tartının ortasında düz bir şekilde ayakta durması sağlanmış ve ölçüm yapılmıştır.

Boy uzunluğu ölçümü için boy ölçüm tahtası düz bir zemin ve dikey bir yüzeyin birleştiği (keşistiği) dik açı üçgen olacak şekilde monte edilmiş, dik yüzey kullanılmıştır. Dikey ve yatay parçalar doğru açı yapacak şekilde bağlantıları yapılmış, hareketli parça baş tahtası olarak kullanılmış ve boy uzunluğu santimetre olarak 0,1 cm yakınlıkta ölçülerek kaydedilmiştir.

3.5.5 Ulaşılan Okul ve Çocuk Sayıları

Anketlerin Cevaplanma yüzdeleri Tablo 3-3'te ve araştırma sırasında ulaşılan kız ve erkek öğrencilerin sayıları ve araştırmaya katılma durumları Tablo 3-4'te verilmektedir.

Tablo 3-3. Sahada Yanıtlanan ve Analizde Yer Alan Anket Sayıları

Soru Formları	Örneklem Sayısı	Yanıtlanan Anket Sayısı		Analizde Yer Alan Anket Sayısı	
		s	%	s	%
Okul	585	585	100,0	580	99,1
Aile	14144	11876	84,0	11669*	82,5
Öğrenci	14144	11732	82,9	11523	81,5

*Okul kodu belirtilmemiş 151 aile anket formu bulunmaktadır.

Tablo 3-4. Araştırma Sırasında Ulaşılan ve Araştırmaya Katılan Erkek ve Kız Öğrenci Sayıları

	Kız		Erkek		Toplam	
	s	%*	s	%*	s	%*
Katılan**	5744	82,6	5988	83,2	11732	82,9
Olmayan	600	8,6	560	7,8	1160	8,2
Ailesi izin vermeyen	541	7,8	573	8,0	1114	7,9
Katılmak istemeyen	66	1,0	72	1,0	138	1,0
Toplam	6951	100,0	7193	100,0	14144	100,0

*Sütun yüzdesi

**Cinsiyeti belirtilmemiş 8 öğrenci kız ve erkek gruplarına 4'er kişi olarak dağıtılmış, ancak analiz dışı tutulmuşlardır.

COSI-TUR 2016 Araştırması, örneklem büyüklüğü Türkiye, 12 İBBS-1 Bölgesi, kız-erkek cinsiyeti bazında temsiliyeti sağlayacak şekilde T.C. Milli Eğitim Bakanlığı işbirliği ile 2016-2017 Eğitim ve Öğretim yılının ilk yarısında 79 ilde (Şırnak ve Hakkari illerimiz hariç) 585 ilköğretim okulunda 11.732 öğrencinin katılımıyla yapılmıştır.

3.6 Veri İşleme ve Analizi

Her okulda veri toplama aşamasının tamamlanmasının ardından, saha ekipleri tarafından veri toplanmanın sonlanmasını takiben 10 gün içinde tüm veri toplama formları merkez ekibe gönderilmiştir. Merkez ekibe gelen veri toplama formları optik kodlamanın elektronik ortama geçirilmesi için optik karakter okuma teknolojileri kullanarak elektronik ortama aktarılmıştır. Elektronik ortama aktarılan veri setleri ayrı ayrı MS Excel dosyalarına aktarılmıştır. Veri toplama formlarının arşivlenmesi Sağlık Bakanlığı çalışma grubu tarafından, veri setlerinin değişkenlerin oluşturulması, veri setlerinin temizlenmesi, kontrollerin yapılması, kodlamanın yapılandırılması ve veri setinin yedeklenmesi veri yöneticisi olan danışman tarafından yapılmıştır.

Tablo 3-5’de örneklemde yer alan okulların İBBS1 Bölgelerine göre dağılımı görülmektedir. İstanbul, Tokat, Konya, Van ve Erzurum illerinden birer okul veri toplama aşamasındaki aksaklıklar veya eksik veriye sahip olunması durumları nedeniyle analiz dışı tutulmuştur. Analizler uygun verilere sahip 580 okul üzerinden yapılmıştır.

Tablo 3-5. Örneklem Çıkan ve Analize Dahil Edilen Okul Sayılarının Bölgelere Göre Dağılımı

Bölge	TÜİK Örneklemde Yer Alan	Analize Dahil Edilen
	Okul Sayısı	Okul Sayısı
İstanbul	51	50
Batı Marmara	37	37
Ege	54	54
Doğu Marmara	43	43
Batı Anadolu	44	43
Akdeniz	58	58
Orta Anadolu	44	44
Batı Karadeniz	48	47
Doğu Karadeniz	40	40
Kuzeydoğu Anadolu	53	52
Ortadoğu Anadolu	48	47
Güneydoğu Anadolu	65	65
Toplam	585	580

Sağlık Bakanlığı Çalışma grubu tarafından her bir Excel veri seti için SPSS 23’de veri tabanları oluşturulmuş ve veri temizliği yapılmıştır. Verilerin kalite güvencesi, araştırmacının formları dikkatle doldurması ve süpervizörün formları tam ve doğru kodlanmasına ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır. Verinin, doğrulama amaçlı aralık, tutarlılık kontrolleri yapılmıştır. Veri yöneticisi tarafından tutarsız ve eksik veriler için kontroller, veri temizleme, doğrulama (aykırı-uç değerler, veri giriş hataları ve kapsam dışı değerler gibi) ve yedekleme veri yöneticisi olan danışman tarafından yapılmıştır.

Sahada veri toplama sırasında bazı öğrencilerin okulda olmaması vb. nedenlerle oluşan cevapsızlık oranları için ağırlıklar yeniden hesaplanarak analiz öncesi düzeltme sağlanmıştır. Bu şekilde her bir okul için farklı ağırlıklar hesaplanmış ve ilgili okuldaki cevaplı öğrenci form bilgileri ağırlandırılarak toplam tahminlere ulaşılmıştır.

Antropometrik ölçümler ve aile formundan elde edilen verilere ait tablolarda verilen yüzdeler ve ortalamalar ağırlıklı analiz sonuçları olup sayılar ise ağırlıksız sayılar olarak verilmiştir.

3.6.1 Yaş Grubunun Hesaplanması

Araştırma sırasında ulaşılan ve hesaplanmış yaşı 72 aydan küçük olan veya 120 ay ve üzerinde olan öğrenciler analize dahil edilmemiştir. Yaş grubu çalışma grubuna uygun olan ancak DSÖ kriterlerine göre yaşa göre vücut ağırlığı Z-skoru < -6 SD ve/veya $> +5$ SD olan, yaşa göre boy uzunluğu Z-skoru < -6 SD ve/veya $> +6$ SD olan, yaşa göre BKİ Z-skoru < -5 SD ve/veya $> +5$ SD olan öğrenciler de analiz dışı bırakılmıştır.

Değişkenler cinsiyet ve İBBS1 bölgelerine göre okulların küme etkisini dikkate alan SPSS Complex Sample menüsüyle analiz edilmiştir. Böylece hesaplanan sıklıklara ait güven aralıkları çok aşamalı küme örnekleminin doğasına uygun bir şekilde elde edilmiştir.

Antropometrik ölçümlerin analizinden önce ölçüm sırasında öğrencilerin giydikleri kıyafetlerin daraları çıkarılarak net ağırlıklar saptanmıştır. Kıyafet daraları için araştırma tarihlerinde öğrencilerin ölçüm sırasında giydikleri kıyafetler araştırmacı tarafından kodlanmış ve bu kıyafetlerin ağırlıkları araştırma ekibi tarafından tartılmıştır, ortalama olarak sadece iç çamaşırı 120 gr, spor kıyafet (eşofman altı-tişört) 260 gr, ince giysiler (önlük) 275 gr ve kalın giysiler (kot pantolon kazak gibi) 560 gr olarak kabul edilmiş ve analizler net ağırlıklardan yapılmıştır.

Yaşa göre vücut ağırlığı (WAZ), yaşa göre boy uzunluğu (HAZ) ve yaşa göre beden kitle indeksinin (BAZ) Z-skorumları hesaplanmış. Skorların hesaplanmasında WHO ANTRO Plus (WHOAntroPlus for Personal Computers manual: Software for assessing growth of the ehav's children and adolescents, Geneva:WHO, 2009, <http://www.who.int/growthref/tools/en/>, erişim tarihi: 24.July.2013) programı kullanılmıştır. Ölçümü yapılan öğrenciler VKİ Z-skoru (BAZ) değerlerine göre zayıf, normal, kilolu ve obez olarak sınıflandırılmıştır. Yaşa göre ağırlık z-skoru (WAZ) değerlerine göre düşük kiloluluk, yaşa göre boy uzunluğu z-skoru (HAZ) değerlerine göre bodurluk sıklıkları da hesaplanmıştır.

Çocukların büyümelerinin değerlendirilmesinde yaşa göre ağırlık, boy uzunluğu ve beden kitle indeksi Z-skorunun sınıflanması ve kesim noktaları Tablo 3-6'da verilmiştir.

Tablo 3-6. Antropometrik Ölçümlerin Z-skoru Sınıflaması (WHO 2007)

Z-skoru	Yaşa göre boy ^a	Yaşa göre ağırlık	Beden Kitle İndeksi
>2,00		^b	Şişman
1,01 – 2,00			Kilolu
-2 – 1	Normal	Normal	Normal
<-2,00	Bodur	Düşük kilolu	Zayıf

^a Uzun boyluluk çok ender durumlarda bir sorundur. Çok aşırı bir boy uzunluğu mevcutsa çocuk endokrin nedenler açısından değerlendirilmelidir.

^b Bu aralıkta yer alan bir çocuğun bir büyüme sorunu vardır ancak bunun BKİ ile değerlendirilmesi daha uygundur.

3.7 Etik Konular

Araştırmanın okullarda yürütebilmesi için Milli Eğitim Bakanlığının onayı alınmıştır.

Araştırma Etik Kurul onayı T.C. Sağlık Bakanlığı Keçiören Eğitim ve Araştırma Hastanesinden alınmıştır (Ek 3).

Araştırmanın veri toplama aşamasında, araştırmacılar tarafından

- Okul müdürleri ile ön görüşme yapılarak randevu alınmış, araştırmanın amaçları açıklanmış, anket uygulaması hakkında bilgilendirme yapılmıştır.
- Velilerden “Aydınlatılmış Yazılı Onam Formu” alınmıştır.
- Çocuklarının araştırmada yer almasına izin vermeyen ailelerin, izin vermeme nedenleri öğrenilmiş ve kaydedilmiş,
- Çocukların antropometrik ölçümleri sırasında mahremiyete özen gösterilmiş, ölçümler özel bir odada ve yalnız başına yapılmıştır. Ölçüm sırasında ortamda saha ekip lideri ve yardımcı araştırmacı beraber bulunmuşlardır.
- Öğrenciler antropometrik ölçümleri, üzerlerinde bulunabilecek en hafif giysilerle yapılmış,
- Çocukların isimleri alınmamış, öğrenci kişisel kimlik bilgileri formda ve elektronik ortamda yer almamıştır.

4. BULGULAR:

Araştırmanın bulguları okulların özellikleri, ailelere ait özellikler ve çocukların yaşam tarzları ile çocukların antropometrik ölçümlerinin değerlendirilmesi olmak üzere üç bölüm halinde sunulacaktır.

Okul özelliklerine ait tablolar dışında antropometrik ölçümler ve aile formundan elde edilen verilere ait tablolarda verilen yüzdeler ve ortalamalar ağırlıklı analiz sonuçları olup sayılar ise ağırlıksız sayılar olarak verilmiştir.

4.1 OKULLARA AİT ÖZELLİKLERİN DAĞILIMLARI

Araştırma sırasında 580 okul yöneticisi ya da sorumlu kişi ile görüşme yapılmıştır. Okulların çevre koşulları, beslenme ve fiziksel aktivite uygulamaları ve çocukların okula olan ulaşımına ilişkin bilgi alınmıştır.

Tablo 4-1. Araştırmada Okul Formunu Yanıtlayan Kişilerin Görevleri

Görüşülen Okul Yetkilisi	s	%
Müdür	536	92,4
Öğretmen	36	6,2
Diğer	8	1,4
Toplam	580	100,0

Okullara ait özellikler çoğunlukla müdürlerle yapılan görüşmelerden elde edilmiştir (%92,4). Sekiz okula ait bilgiler müdür ve öğretmen dışındaki görevlilerle yapılan görüşmelerden elde edilmiştir (Tablo 4-1).

Tablo 4-2. Bölgelere Göre Okul Yöneticilerinin Okullarda Açık Hava Oyun Alanı ve Kapalı Spor Salonu Bulunma Durumuna İlişkin Beyanlarının Dağılımı

Bölge	Toplam Okul Sayısı	Açık Hava Oyun Alanı		Kapalı Spor Salonu	
		s	%	s	%
İstanbul	50	49	98,0	14	28,0
Batı Marmara	37	37	100,0	4	10,8
Ege	54	54	100,0	12	22,2
Doğu Marmara	43	43	100,0	10	23,3
Batı Anadolu	43	42	97,7	14	32,6
Akdeniz	58	58	100,0	4	6,9
Orta Anadolu	44	44	100,0	4	9,1
Batı Karadeniz	47	46	97,9	9	19,1
Doğu Karadeniz	40	40	100,0	5	12,5
Kuzeydoğu Anadolu	52	52	100,0	5	9,6
Ortadoğu Anadolu	47	45	95,7	10	21,3
Güneydoğu Anadolu	65	64	98,5	5	7,7
Toplam	580	574	99,0	96	16,6

Örnekleme çıkan okulların %99,0'ında çocukların oynayabileceği açık alan mevcuttur (Tablo 4-2). Kapalı spor salonu bulunan okullar örnekleme çıkan okulların %16,6'sını oluşturmaktadır.

Tablo 4-3. Bölgelere Göre Okullarda Çocuklara Kötü Hava Koşullarında Açık Oyun Alanlarında Oynama İzni ve Okul Saatleri Dışında Açık Oyun Alanlarında Oynama İzni Verilme Durumunun Dağılımı

Bölge	Toplam Okul Sayısı	Kötü Hava Koşullarında Açık Oyun Alanlarında Oynama İzni		Okul Saatleri Dışında Açık Oyun Alanlarında Oynama İzni	
		s	%	s	%
İstanbul	50	7	14,0	30	60,0
Batı Marmara	37	11	29,7	35	94,6
Ege	54	9	16,7	51	94,4
Doğu Marmara	43	10	23,3	37	86,0
Batı Anadolu	43	12	27,9	40	93,0
Akdeniz	58	10	17,2	54	93,1
Orta Anadolu	44	9	20,5	40	90,9
Batı Karadeniz	47	11	23,4	43	91,5
Doğu Karadeniz	40	6	15,0	38	95,0
Kuzeydoğu Anadolu	52	8	15,4	52	100,0
Ortadoğu Anadolu	47	14	29,8	41	87,2
Güneydoğu Anadolu	65	10	15,4	57	87,7
Toplam	580	117	20,2	518	89,3

Okulların %79,8'inde kötü hava koşullarında öğrencilerin açık havada oyun oynamalarına izin verilmediği belirtilmiştir. Okul saatleri dışında okulların %10,7'si açık alanlarını kullanılmamaktadır (Tablo 4-3).

Tablo 4-4. Bölgelere Göre Çocuklara Okul Saatleri Dışında Okuldaki Kapalı Spor Salonunu Kullanma İzni Verilme Durumunun Dağılımı

Bölge	Toplam Okul Sayısı	Okul Saatleri Dışında Kapalı Spor Salonunu Kullanma İzni					
		Evet		Hayır		Salon yok	
		s	%	s	%	s	%
İstanbul	50	8	16,0	6	12,0	36	72,0
Batı Marmara	37	2	5,4	2	5,4	33	89,2
Ege	54	5	9,3	7	13,0	42	77,8
Doğu Marmara	43	3	7,0	7	16,3	33	76,7
Batı Anadolu	43	5	11,6	9	20,9	29	67,4
Akdeniz	58	2	3,4	2	3,4	54	93,1
Orta Anadolu	44	1	2,3	3	6,8	40	90,9
Batı Karadeniz	47	7	14,9	2	4,3	38	80,9
Doğu Karadeniz	40	2	5,0	3	7,5	35	87,5
Kuzeydoğu Anadolu	52	3	5,8	2	3,8	47	90,4
Ortadoğu Anadolu	47	4	8,5	6	12,8	37	78,7
Güneydoğu Anadolu	65	3	4,6	2	3,1	60	92,3
Toplam	580	45	7,8	51	8,8	484	83,4

Okulların %83,4'ünde kapalı spor salonu bulunmamaktadır. Kapalı spor salonu olan okul sayısı toplam 96 olup, 45'i okul saatleri dışında kullanımına izin vermektedir (Tablo 4-4).

Tablo 4-5. Bölgelere Göre Okullarda Haftada En Az Bir Kez Okul Saatleri Dışında Spor/Fiziksel Aktivite Düzenlenme Durumunun Dağılımı

Bölge	Toplam Okul Sayısı	Okul Saatleri Dışında Spor/Fiziksel Aktivite Düzenlenme					
		Evet, tüm sınıflar için		Evet, bazı sınıflar için		Hayır, düzenlenmiyor	
		s	%	s	%	s	%
İstanbul	50	20	40,0	9	18,0	21	42,0
Batı Marmara	37	16	43,2	4	10,8	17	45,9
Ege	54	14	25,9	11	20,4	29	53,7
Doğu Marmara	43	8	18,6	8	18,6	27	62,8
Batı Anadolu	43	10	23,3	10	23,3	23	53,5
Akdeniz	58	10	17,2	10	17,2	38	65,5
Orta Anadolu	44	9	20,5	7	15,9	28	63,6
Batı Karadeniz	47	14	29,8	8	17,0	25	53,2
Doğu Karadeniz	40	12	30,0	7	17,5	21	52,5
Kuzeydoğu Anadolu	52	8	15,4	7	13,5	37	71,2
Ortadoğu Anadolu	47	5	10,6	6	12,8	36	76,6
Güneydoğu Anadolu	65	9	13,8	12	18,5	44	67,7
Toplam	580	135	23,3	99	17,1	346	59,7

Okulların %23,3'ü tüm sınıflar için haftada en az bir kez okul saatleri dışında spor/fiziksel aktivite düzenlenmektedirler. Okul saatleri dışında herhangi bir spor/fiziksel saktivite düzenlemeyen okul yüzdesi ise %59,7'dir (Tablo 4-5).

Tablo 4-6. Bölgelere Göre Haftada En Az Bir Kez Spor/Fiziksel Aktivite Düzenlenen Okullarda (n=234) Çocukların Bu Aktivitelere Katılma Düzeylerinin Dağılımı

Bölge	Toplam Okul Sayısı	Çocukların Fiziksel Aktivitelere Katılma Düzeyleri					
		Yarıdan fazla katılım		Yarıdan az katılım		Katılım olmuyor	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
İstanbul	29	11	37,9	18	62,1	-	-
Batı Marmara	20	16	80,0	4	20,0	-	-
Ege	25	14	56,0	11	44,0	-	-
Doğu Marmara	16	9	56,3	7	43,8	-	-
Batı Anadolu	20	6	30,0	13	65,0	1	5,0
Akdeniz	20	10	50,0	10	50,0	-	-
Orta Anadolu	16	8	50,0	8	50,0	-	-
Batı Karadeniz	22	15	68,2	7	31,8	-	-
Doğu Karadeniz	19	11	57,9	8	42,1	-	-
Kuzeydoğu Anadolu	15	9	60,0	6	40,0	-	-
Ortadoğu Anadolu	11	9	81,8	1	9,1	1	9,1
Güneydoğu Anadolu	21	15	71,4	6	28,6	-	-
Toplam	234	133	56,8	99	42,3	2	0,9

Haftada en az bir kez okul saatleri dışında spor/fiziksel aktivite düzenleyen okullardan %56,8'sinde çocukların yarısından fazlası bu etkinliklere katılmaktadır (Tablo 4-6).

Tablo 4-7. Bölgelere Göre Okullarda Çocukların Ulaşımı İçin Okul Servisi Bulunma Durumlarının Dağılımı

Bölge	Toplam Okul Sayısı	Tüm çocuklar için		Öğrencilerin Ulaşımı İçin Okul Servisi							
		s	%	Bazı sınıflara s	%	Kırsal bölgeye s	%	Uzakta yaşayanlara s	%	Servis yok s	%
İstanbul	50	32	64,0	5	10,0	-	-	8	16,0	5	10,0
Batı Marmara	37	4	10,8	7	18,9	-	-	16	43,2	10	27,0
Ege	54	3	5,6	7	13,0	4	7,4	10	18,5	30	55,6
Doğu Marmara	43	12	27,9	2	4,7	-	-	12	27,9	17	39,5
Batı Anadolu	43	17	39,5	6	14,0	-	-	11	25,6	9	20,9
Akdeniz	58	15	25,9	9	15,5	1	1,7	15	25,9	18	31,0
Orta Anadolu	44	7	15,9	4	9,1	1	2,3	20	45,5	12	27,3
Batı Karadeniz	47	9	19,1	3	6,4	3	6,4	21	44,7	11	23,4
Doğu Karadeniz	40	8	20,0	4	10,0	10	25,0	6	15,0	12	30,0
Kuzeydoğu Anadolu	52	9	17,3	1	1,9	5	9,6	9	17,3	28	53,8
Ortadoğu Anadolu	47	4	8,5	4	8,5	4	8,5	17	36,2	18	38,3
Güneydoğu Anadolu	65	15	23,1	11	16,9	4	6,2	6	9,2	29	44,6
Toplam	580	135	23,3	63	10,9	32	5,5	151	26,0	199	34,3

Okulların %23,3'ünde tüm çocuklar okula servisle gelmektedirler. Okul servisinin olmadığı okulların yüzdesi ise %34,3'dür (Tablo 4-7).

Tablo 4-8. Bölgelere Göre Okul Yöneticilerinin Çocukların Okula Gidiş ve Dönüş Yollarını Yürümek veya Bisiklete Binmek Açısından Güvenli Bulma Durumlarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Bölge	Toplam Okul Sayısı	Güvenlik puanı*	Standart Sapma	Standart Hata	Ortanca
İstanbul	50	6,1	2,5	0,4	6
Batı Marmara	37	6,6	2,9	0,5	7
Ege	54	5,2	2,9	0,4	5
Doğu Marmara	43	6,9	2,4	0,4	7
Batı Anadolu	43	6,2	2,6	0,4	7
Akdeniz	58	6,0	2,6	0,3	6
Orta Anadolu	44	5,8	3,2	0,5	6
Batı Karadeniz	47	5,7	2,8	0,4	5
Doğu Karadeniz	40	6,1	2,9	0,5	6
Kuzeydoğu Anadolu	52	4,7	2,7	0,4	4
Ortadoğu Anadolu	47	5,9	2,6	0,4	6
Güneydoğu Anadolu	65	5,6	2,6	0,3	6
Toplam	580	5,8	2,7	0,1	6

*1 ile 10 arasında değişmektedir. Yüksek skor "daha az güvenli" anlamına gelmektedir.

Okulda görüşülen ilgili tarafından öğrencilerin okula gidiş ve dönüş yollarını yürümek veya bisiklete binmek açısından güvenli bulma ile ilgili güvenlik skoru hesaplanmıştır. Güvenlik skoru 1-10 arasında değişmektedir. Yüksek skor daha az güvenlik anlamına gelirken, skor düşerken güvenlik artmaktadır. Okul yönetileri tarafından belirlenen ortalama güvenlik skoru 5,8 olarak bulunmuştur (Tablo 4-8).

Tablo 4-9. Bölgelere Göre Okullarda İçme Suyu Sağlanma Durumunun Dağılımı

Bölge	Toplam Okul Sayısı	Ücretsiz		İçme Suyu Ücretli		Mevcut Değil	
		s	%	s	%	s	%
İstanbul	50	10	20,0	39	78,0	1	2,0
Batı Marmara	37	9	24,3	22	59,5	6	16,2
Ege	54	24	44,4	27	50,0	3	5,6
Doğu Marmara	43	16	37,2	26	60,5	1	2,3
Batı Anadolu	43	17	39,5	24	55,8	2	4,7
Akdeniz	58	47	81,0	7	12,1	4	6,9
Orta Anadolu	44	18	40,9	14	31,8	12	27,3
Batı Karadeniz	47	16	34,0	30	63,8	1	2,1
Doğu Karadeniz	40	11	27,5	25	62,5	4	10,0
Kuzeydoğu Anadolu	52	14	26,9	12	23,1	26	50,0
Ortadoğu Anadolu	47	14	29,8	17	36,2	16	34,0
Güneydoğu Anadolu	65	24	36,9	29	44,6	12	18,5
Toplam	580	220	37,9	272	46,9	88	15,2

Okulların %37,9'unda çocukların ücretsiz olarak içme suyuna ulaşma olanağı vardır. Okulların %46,9'unda çocuklar ücretli olarak içme suyuna ulaşmaktadırlar. Okulların %15,2'sinde ise içme suyu bulunmamaktadır (Tablo 4-9).

Tablo 4-10. Bölgelere Göre Okullarda Süt, Yoğurt, Ayrın Sağlanma Durumunun Dağılımı

Bölge	Toplam Okul Sayısı	Ücretsiz		Süt, Yoğurt, Ayrın Ücretli		Mevcut Değil	
		s	%	s	%	s	%
İstanbul	50	7	14,0	39	78,0	4	8,0
Batı Marmara	37	4	10,8	27	73,0	6	16,2
Ege	54	6	11,1	39	72,2	9	16,7
Doğu Marmara	43	7	16,3	33	76,7	3	7,0
Batı Anadolu	43	10	23,3	31	72,1	2	4,7
Akdeniz	58	13	22,4	36	62,1	9	15,5
Orta Anadolu	44	7	15,9	14	31,8	23	52,3
Batı Karadeniz	47	4	8,5	32	68,1	11	23,4
Doğu Karadeniz	40	5	12,5	25	62,5	10	25,0
Kuzeydoğu Anadolu	52	4	7,7	17	32,7	31	59,6
Ortadoğu Anadolu	47	13	27,7	17	36,2	17	36,2
Güneydoğu Anadolu	65	22	33,8	28	43,1	15	23,1
Toplam	580	102	17,6	338	58,3	140	24,1

Okulların %17,6'sında süt, yoğurt ve ayrana ücretsiz olarak ulaşılmakta, %58,3'ünde ise ücretli olarak ulaşılmaktadır. Okulların %24,1'inde süt, ayrın ve yoğurt bulunmamaktadır (Tablo 4-10).

Tablo 4-11. Bölgelere Göre Okullarda Taze Meyve Sağlanma Durumunun Dağılımı

Bölge	Toplam Okul Sayısı	Ücretsiz		Taze Meyve Ücretli		Mevcut Değil	
		s	%	s	%	s	%
İstanbul	50	1	2,0	25	50,0	24	48,0
Batı Marmara	37	-	-	13	35,1	24	64,9
Ege	54	3	5,6	22	40,7	29	53,7
Doğu Marmara	43	2	4,7	22	51,2	19	44,2
Batı Anadolu	43	2	4,7	18	41,9	23	53,5
Akdeniz	58	2	3,4	19	32,8	37	63,8
Orta Anadolu	44	-	-	7	15,9	37	84,1
Batı Karadeniz	47	1	2,1	18	38,3	28	59,6
Doğu Karadeniz	40	4	10,0	16	40,0	20	50,0
Kuzeydoğu Anadolu	52	1	1,9	5	9,6	46	88,5
Ortadoğu Anadolu	47	1	2,1	8	17,0	38	80,9
Güneydoğu Anadolu	65	3	4,6	15	23,1	47	72,3
Toplam	580	20	3,4	188	32,4	372	64,1

Okulların %3,4'ünde taze meyveye ücretsiz olarak ulaşılmakta, %32,4'ünde ise ücretli olarak ulaşılmaktadır. Okulların %64,1'inde süt, ayran ve yoğurt bulunmamaktadır (Tablo 4-11).

Tablo 4-12. Bölgelere Okullarda Sebze Sağlanma Durumunun Dağılımı

Bölge	Toplam Okul Sayısı	Ücretsiz		Sebze Ücretli		Mevcut Değil	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
İstanbul	50	1	2,0	6	12,0	43	86,0
Batı Marmara	37	-	-	4	10,8	33	89,2
Ege	54	3	5,6	3	5,6	48	88,9
Doğu Marmara	43	2	4,7	6	14,0	35	81,4
Batı Anadolu	43	1	2,3	4	9,3	38	88,4
Akdeniz	58	2	3,4	3	5,2	53	91,4
Orta Anadolu	44	-	-	1	2,3	43	97,7
Batı Karadeniz	47	-	-	4	8,5	43	91,5
Doğu Karadeniz	40	2	5,0	4	10,0	34	85,0
Kuzeydoğu Anadolu	52	-	-	1	1,9	51	98,1
Ortadoğu Anadolu	47	1	2,1	4	8,5	42	89,4
Güneydoğu Anadolu	65	3	4,6	4	6,2	58	89,2
Toplam	580	15	2,6	44	7,6	521	89,8

Okulların %2,6'sında taze sebzeye ücretsiz olarak ulaşılmakta, %7,5'sinde ise ücretli olarak ulaşılabilmektedir. Okulların %89,8'inde taze sebze bulunmamaktadır (Tablo 4-12).

Tablo 4-13. Bölgelere Göre Okullarda Kantin ve Büfe/Kafeterya Bulunma Durumunun Dağılımı

Bölge	Toplam Okul Sayısı	Kantin		Büfe/Kafeterya	
		s	%	s	%
İstanbul	50	46	92,0	2	4,0
Batı Marmara	37	28	75,7	2	5,4
Ege	54	42	77,8	5	9,3
Doğu Marmara	43	40	93,0	4	9,3
Batı Anadolu	43	34	79,1	5	11,6
Akdeniz	58	46	79,3	10	17,2
Orta Anadolu	44	18	40,9	5	11,4
Batı Karadeniz	47	39	83,0	1	2,1
Doğu Karadeniz	40	31	77,5	3	7,5
Kuzeydoğu Anadolu	52	16	30,8	10	19,2
Ortadoğu Anadolu	47	24	51,1	4	8,5
Güneydoğu Anadolu	65	43	66,2	7	10,8
Toplam	580	407	70,2	58	10,0

Okulların %70,2'sinde kantin; %10'unda kafeterya bulunmaktadır (Tablo 4-13). Araştırma sırasında 3 okulda otomatik satış makinesi bulunduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4-14. Bölgelere Göre Okullarda Besin Değeri Düşük Gıdaların Reklamlarının Yasak Olma Durumunun Dağılımı

Bölge	Toplam Okul Sayısı	Reklam Yasağı			
		Var		Yok	
		s	%	s	%
İstanbul	50	23	46,0	27	54,0
Batı Marmara	37	27	73,0	10	27,0
Ege	54	41	75,9	13	24,1
Doğu Marmara	43	34	79,1	9	20,9
Batı Anadolu	43	30	69,8	13	30,2
Akdeniz	58	37	63,8	21	36,2
Orta Anadolu	44	30	68,2	14	31,8
Batı Karadeniz	47	35	74,5	12	25,5
Doğu Karadeniz	40	36	90,0	4	10,0
Kuzeydoğu Anadolu	52	32	61,5	20	38,5
Ortadoğu Anadolu	47	26	55,3	21	44,7
Güneydoğu Anadolu	65	43	66,2	22	33,8
Toplam	580	394	67,9	186	32,1

4.2 AİLELERİN ÖZELLİKLERİ VE ÇOCUKLARININ YAŞAM TARZI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

Bu bölümde ailelerin bazı sosyodemografik özellikleri ve çocuklarının yaşam tarzına ilişkin görüşleri öğrenilmiştir.

Tablo 4-15. Bölgelerde Aile Anketini Yanıtlayan Kişilerin Çocuklara Yakınlık Derecesi

İBBS	Yanıtlayan Kişi	%	%95 Güven Aralığı			
			Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Türkiye	Annesi	68,7	0,8	67,1	70,2	7780
	Babası	27,7	0,8	26,2	29,3	3180
	Diğer	3,6	0,3	3,1	4,2	390
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	11350
İstanbul	Annesi	76,7	1,7	73,2	79,8	893
	Babası	20,6	1,7	17,4	24,2	241
	Diğer	2,8	0,6	1,9	4,1	33
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1167
Batı Marmara	Annesi	72,5	2,6	67,2	77,2	516
	Babası	24,5	2,4	20,1	29,6	172
	Diğer	3,0	1,1	1,5	5,9	14
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	702
Ege	Annesi	77,3	1,9	73,3	80,8	803
	Babası	20,4	1,9	16,9	24,5	222
	Diğer	2,3	0,5	1,4	3,5	21
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1046
Doğu Marmara	Annesi	74,5	2,4	69,4	79,0	670
	Babası	22,9	2,3	18,7	27,6	210
	Diğer	2,6	0,7	1,6	4,3	24
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	904
Batı Anadolu	Annesi	78,3	2,0	74,0	82,0	683
	Babası	19,5	2,1	15,7	23,9	160
	Diğer	2,3	0,6	1,4	3,8	22
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	865
Akdeniz	Annesi	72,2	2,2	67,7	76,3	856
	Babası	24,7	2,3	20,4	29,5	306
	Diğer	3,1	0,7	2,0	4,9	30
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1192
Orta Anadolu	Annesi	72,4	3,0	66,1	78,0	634
	Babası	24,4	2,9	19,1	30,4	213
	Diğer	3,2	0,7	2,0	5,0	25
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	872
Batı Karadeniz	Annesi	76,1	2,6	70,7	80,8	683
	Babası	20,8	2,2	16,8	25,5	185
	Diğer	3,1	0,7	1,9	4,8	22
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	890
Doğu Karadeniz	Annesi	68,6	3,0	62,3	74,2	484
	Babası	27,7	3,1	22,1	34,1	168
	Diğer	3,7	0,9	2,3	5,9	24
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	676
Kuzeydoğu Anadolu	Annesi	54,2	3,4	47,5	60,7	484
	Babası	40,9	3,0	35,2	46,9	341
	Diğer	4,9	0,9	3,4	7,1	43
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	868
Ortadoğu Anadolu	Annesi	53,6	2,9	47,8	59,3	441
	Babası	42,9	2,9	37,3	48,6	381
	Diğer	3,6	0,6	2,5	5,0	32
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	854
Güneydoğu Anadolu	Annesi	45,1	3,1	39,2	51,2	633
	Babası	47,4	3,0	41,5	53,3	581
	Diğer	7,5	1,4	5,2	10,6	100
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1314

Ailelerin ailelerin sosyodemografik özellikleri ve çocuklarının yaşam tarzına ilişkin görüşlerini içeren anketlerinin üçte ikisi anneler (%68,7) ve yaklaşık üçte biri babalar (%27,7) tarafından yanıtlanmıştır. Doğu Anadolu Bölgelerinde babaların yanıtıma yüzdesi %50'ye kadar yükselmektedir (Tablo 4-15).

4.2.1 Ailenin Genel Özellikleri

Tablo 4-16. Bölgelere Göre Hanehalkı Büyüklüğünün Dağılımı

Bölge	Hanehalkı Büyüklüğü		% 95 Güven Aralığı			Yüzdeler	
	Ortalama	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	25. Yüzdeler	50. Yüzdeler	75. Yüzdeler
Türkiye (n=9.786)	5,1	0,0	5,0	5,2	4	5	6
İstanbul	4,7	0,1	4,5	4,8	4	4	5
Batı Marmara	4,5	0,1	4,3	4,7	4	4	5
Ege	4,5	0,1	4,3	4,8	4	4	5
Doğu Marmara	4,7	0,1	4,5	4,9	4	4	5
Batı Anadolu	4,6	0,1	4,4	4,8	4	4	5
Akdeniz	4,9	0,1	4,7	5,2	4	5	5
Orta Anadolu	5,0	0,1	4,7	5,3	4	5	6
Batı Karadeniz	4,8	0,1	4,6	5,1	4	4	6
Doğu Karadeniz	4,9	0,1	4,7	5,2	4	5	6
Kuzeydoğu Anadolu	5,7	0,2	5,4	6,0	4	5	6
Ortadoğu Anadolu	5,9	0,2	5,5	6,3	4	5	7
Güneydoğu Anadolu	6,5	0,2	6,0	6,9	5	6	8

Türkiye’de ortalama hanehalkı büyüklüğü 5,1 kişidir (Tablo 4-16). Kuzeydoğu, Ortadoğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde hanede yaşayan ortalama kişi sayıları ülkenin diğer bölgelerine göre istatistiksel olarak da anlamlı derecede büyüktür.

Tablo 4-17. Bölgelere Göre Hanelerde 18 Yaşından Küçük Bireylerin Sayısının Dağılımı

Bölge	<18 yaş birey		% 95 Güven Aralığı			Yüzdeler	
	Ortalama	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	25. Yüzdeler	50. Yüzdeler	75. Yüzdeler
Türkiye (n=9.786)	2,6	0,0	2,5	2,7	2	2	3
İstanbul	2,3	0,0	2,2	2,3	2	2	3
Batı Marmara	2,2	0,1	2,0	2,3	2	2	2
Ege	2,2	0,0	2,1	2,3	2	2	3
Doğu Marmara	2,3	0,1	2,1	2,4	2	2	3
Batı Anadolu	2,3	0,1	2,2	2,4	2	2	3
Akdeniz	2,6	0,1	2,4	2,8	2	2	3
Orta Anadolu	2,6	0,1	2,4	2,8	2	2	3
Batı Karadeniz	2,2	0,1	2,1	2,4	2	2	3
Doğu Karadeniz	2,3	0,1	2,2	2,5	2	2	3
Kuzeydoğu Anadolu	2,9	0,1	2,7	3,1	2	3	3
Ortadoğu Anadolu	3,2	0,1	2,9	3,5	2	3	4
Güneydoğu Anadolu	3,7	0,2	3,4	4,0	2	3	4

Hanede yaşayan ortalama 18 yaş altı kişi sayısı 2,6’dır. Ortadoğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde hanelerde 18 yaş altında yaşayan kişi sayısı ülke ortalamasına ve diğer bölgelere göre istatistiksel olarak daha fazladır (Tablo 4-17).

Tablo 4-18. Bölgelere Göre Annelerin Öğrenim Düzeylerinin Dağılımı

İBBS	Anne Öğrenim Düzeyi	%	%95 Güven Aralığı			
			Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Türkiye	Okur yazar değil	9,4	0,8	8,0	11,0	1.008
	Okur-yazar	3,6	0,3	3,0	4,2	370
	İlkokul	35,6	1,0	33,6	37,6	4.059
	Ortaokul /ilköğretim	17,8	0,6	16,6	19,1	2.056
	Lise	20,7	0,7	19,3	22,1	2.425
	Yüksek öğrenim	12,9	0,9	11,3	14,8	1.434
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	11.352
İstanbul	Okur yazar değil	4,7	1,0	3,1	7,0	58
	Okur-yazar	2,3	0,5	1,6	3,5	31
	İlkokul	35,8	3,2	29,9	42,2	447
	Ortaokul /ilköğretim	18,6	1,6	15,6	22,1	226
	Lise	23,6	2,0	19,9	27,8	256
	Yüksek öğrenim	15,0	2,8	10,3	21,3	147
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.165
Batı Marmara	Okur yazar değil	5,6	1,4	3,3	9,1	30
	Okur-yazar	2,5	1,0	1,2	5,3	14
	İlkokul	32,6	3,2	26,6	39,2	215
	Ortaokul /ilköğretim	17,7	1,9	14,2	21,8	123
	Lise	24,1	2,7	19,2	29,8	170
	Yüksek öğrenim	17,5	3,6	11,5	25,8	140
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	692
Ege	Okur yazar değil	5,6	1,8	2,9	10,5	54
	Okur-yazar	2,2	0,6	1,2	3,8	23
	İlkokul	36,8	3,1	30,9	43,1	366
	Ortaokul /ilköğretim	17,3	2,5	12,9	22,7	173
	Lise	22,9	2,5	18,4	28,0	250
	Yüksek öğrenim	15,4	2,9	10,4	22,0	173
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.039
Doğu Marmara	Okur yazar değil	4,8	1,3	2,7	8,2	41
	Okur-yazar	3,2	1,1	1,7	6,1	28
	İlkokul	38,4	3,4	32,0	45,2	340
	Ortaokul /ilköğretim	16,7	1,6	13,7	20,2	148
	Lise	23,3	2,3	19,1	28,0	222
	Yüksek öğrenim	13,7	2,6	9,4	19,5	125
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	904
Batı Anadolu	Okur yazar değil	3,6	0,9	2,2	6,0	26
	Okur-yazar	1,1	0,3	0,6	2,0	9
	İlkokul	28,6	2,7	23,5	34,2	245
	Ortaokul /ilköğretim	18,3	1,7	15,1	22,0	166
	Lise	30,7	2,7	25,7	36,2	285
	Yüksek öğrenim	17,8	3,6	11,7	26,1	130
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	861
Akdeniz	Okur yazar değil	7,3	1,8	4,5	11,6	84
	Okur-yazar	3,0	0,8	1,8	4,9	38
	İlkokul	32,1	2,5	27,5	37,2	386
	Ortaokul /ilköğretim	20,9	2,1	17,0	25,3	242
	Lise	22,2	2,0	18,5	26,5	279
	Yüksek öğrenim	14,5	2,5	10,3	20,0	177
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.206

Tablo 4-18'in devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Anne Öğrenim Düzeyi	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Okur yazar değil	2,5	1,1	1,1	6,0	24
	Okur-yazar	1,0	0,4	0,5	2,2	9
	İlkokul	40,6	4,0	33,0	48,6	340
	Ortaokul /ilköğretim	24,6	2,6	19,9	30,0	218
	Lise	22,8	3,2	17,1	29,6	213
	Yüksek öğrenim	8,5	2,4	4,8	14,6	77
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	881
Batı Karadeniz	Okur yazar değil	2,2	0,9	1,0	5,0	21
	Okur-yazar	1,1	0,4	0,5	2,3	11
	İlkokul	39,6	3,3	33,4	46,2	330
	Ortaokul /ilköğretim	19,6	2,3	15,5	24,5	171
	Lise	22,3	2,0	18,6	26,6	207
	Yüksek öğrenim	15,1	2,8	10,4	21,5	144
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	884
Doğu Karadeniz	Okur yazar değil	1,8	0,6	1,0	3,4	12
	Okur-yazar	1,9	0,7	0,9	3,7	11
	İlkokul	36,2	3,4	29,9	43,1	236
	Ortaokul /ilköğretim	22,6	2,1	18,8	27,1	150
	Lise	24,3	2,6	19,4	29,8	172
	Yüksek öğrenim	13,1	2,4	9,1	18,6	92
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	673
Kuzeydoğu Anadolu	Okur yazar değil	11,6	2,1	8,1	16,3	97
	Okur-yazar	3,6	0,9	2,2	6,0	31
	İlkokul	43,5	2,1	39,4	47,7	363
	Ortaokul /ilköğretim	17,5	1,5	14,8	20,6	155
	Lise	16,2	1,8	12,9	20,1	141
	Yüksek öğrenim	7,6	1,7	4,9	11,7	72
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	859
Ortadoğu Anadolu	Okur yazar değil	21,9	3,1	16,4	28,7	211
	Okur-yazar	6,9	1,0	5,1	9,2	58
	İlkokul	36,9	2,7	31,8	42,3	311
	Ortaokul /ilköğretim	13,0	1,4	10,4	16,1	105
	Lise	13,3	2,4	9,3	18,7	123
	Yüksek öğrenim	8,0	2,9	3,9	15,8	63
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	871
Güneydoğu Anadolu	Okur yazar değil	27,1	4,1	19,8	35,9	350
	Okur-yazar	9,2	1,5	6,6	12,6	107
	İlkokul	35,4	3,1	29,5	41,7	480
	Ortaokul /ilköğretim	13,1	1,7	10,2	16,7	179
	Lise	8,2	1,5	5,7	11,8	107
	Yüksek öğrenim	7,0	2,3	3,7	13,0	94
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.317

Bu araştırmada okur yazar olmayan anne yüzdesi %9,4 bulunmuş olup, bu yüzde Kuzeydoğu Anadolu Bölgesinde %11,5, Ortadoğu Anadolu Bölgesinde %21,9 ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde %27 düzeyine kadar ulaşmaktadır. Sadece okur yazar olan anne yüzdesi ise %3,6'dır, Ortadoğu Anadolu Bölgesinde %6,9 ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde %9,2'ye çıkmaktadır (Tablo 4-18).

Tablo 4-19. Bölgelere Göre Babaların Öğrenim Düzeylerinin Dağılımı

İBBS	Baba Öğrenim Düzeyi	%	%95 Güven Aralığı			Ağırlıksız Sayı
			Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Okur yazar değil	2,0	0,2	1,6	2,5	207
	Okur-yazar	2,0	0,2	1,6	2,5	209
	İlkokul	31,4	1,0	29,5	33,4	3.403
	Ortaokul /ilköğretim	18,9	0,6	17,8	20,0	2.110
	Lise	27,4	0,7	25,9	28,9	3.229
	Yüksek öğrenim	18,4	1,0	16,5	20,5	2.082
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	11.240
İstanbul	Okur yazar değil	0,4	0,2	0,2	0,9	7
	Okur-yazar	0,7	0,2	0,4	1,3	10
	İlkokul	30,2	2,9	24,9	36,1	373
	Ortaokul /ilköğretim	21,4	1,5	18,5	24,6	255
	Lise	27,1	1,7	23,9	30,6	315
	Yüksek öğrenim	20,2	3,4	14,3	27,6	195
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.155
Batı Marmara	Okur yazar değil	1,4	0,8	0,5	4,3	8
	Okur-yazar	1,1	0,4	0,5	2,3	7
	İlkokul	30,3	3,9	23,3	38,4	184
	Ortaokul /ilköğretim	15,8	1,9	12,4	19,8	113
	Lise	30,2	2,9	24,8	36,2	210
	Yüksek öğrenim	21,2	3,8	14,6	29,7	161
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	683
Ege	Okur yazar değil	1,5	0,8	0,6	4,1	15
	Okur-yazar	0,7	0,3	0,3	1,6	7
	İlkokul	30,1	3,0	24,6	36,2	309
	Ortaokul /ilköğretim	15,5	2,2	11,8	20,3	163
	Lise	31,9	3,3	25,8	38,8	313
	Yüksek öğrenim	20,2	2,9	15,1	26,5	215
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.022
Doğu Marmara	Okur yazar değil	1,0	0,6	0,3	3,0	6
	Okur-yazar	2,0	0,8	0,9	4,5	18
	İlkokul	30,2	3,5	23,9	37,4	250
	Ortaokul /ilköğretim	18,0	1,4	15,5	20,9	167
	Lise	29,8	2,3	25,4	34,6	279
	Yüksek öğrenim	19,0	2,8	14,1	25,2	175
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	895
Batı Anadolu	Okur yazar değil	1,3	0,5	0,6	2,6	9
	Okur-yazar	0,8	0,3	0,4	1,8	6
	İlkokul	23,8	2,5	19,2	29,1	198
	Ortaokul /ilköğretim	18,4	1,7	15,3	22,0	163
	Lise	31,8	2,3	27,5	36,4	279
	Yüksek öğrenim	23,9	3,6	17,6	31,6	191
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	846
Akdeniz	Okur yazar değil	1,5	0,5	0,8	2,9	16
	Okur-yazar	2,5	0,7	1,4	4,4	29
	İlkokul	32,2	2,9	26,7	38,2	360
	Ortaokul /ilköğretim	19,6	1,6	16,8	22,9	230
	Lise	24,8	1,7	21,6	28,2	311
	Yüksek öğrenim	19,4	2,8	14,4	25,6	249
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.195

Tablo 4-19'un devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Baba Öğrenim Düzeyi	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Okur yazar değil	0,5	0,2	0,2	1,3	5
	Okur-yazar	0,4	0,3	0,1	1,3	4
	İlkokul	35,8	4,2	28,0	44,4	298
	Ortaokul /ilköğretim	18,9	2,8	14,0	24,9	163
	Lise	27,9	3,4	21,7	35,1	260
	Yüksek öğrenim	16,4	3,2	11,0	23,7	154
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	884
Batı Karadeniz	Okur yazar değil	0,5	0,3	0,2	1,4	4
	Okur-yazar	0,5	0,2	0,2	1,3	4
	İlkokul	28,2	3,6	21,8	35,7	229
	Ortaokul /ilköğretim	22,3	2,6	17,5	27,8	189
	Lise	28,4	2,3	24,1	33,2	265
	Yüksek öğrenim	20,1	3,3	14,5	27,3	182
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	873
Doğu Karadeniz	Okur yazar değil	0,6	0,3	0,2	1,8	4
	Okur-yazar	1,0	0,4	0,5	2,0	7
	İlkokul	27,9	2,9	22,6	33,9	184
	Ortaokul /ilköğretim	21,4	2,4	17,0	26,6	132
	Lise	30,7	2,0	26,9	34,7	216
	Yüksek öğrenim	18,5	3,1	13,2	25,3	125
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	668
Kuzeydoğu Anadolu	Okur yazar değil	1,8	0,5	1,1	3,1	19
	Okur-yazar	2,4	0,6	1,5	3,9	22
	İlkokul	29,6	2,7	24,6	35,1	242
	Ortaokul /ilköğretim	19,1	1,5	16,2	22,2	150
	Lise	29,8	2,1	25,8	34,2	263
	Yüksek öğrenim	17,3	2,8	12,5	23,5	162
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	858
Ortadoğu Anadolu	Okur yazar değil	4,6	1,0	2,9	7,1	39
	Okur-yazar	2,4	0,6	1,4	3,9	22
	İlkokul	35,4	3,9	28,2	43,3	301
	Ortaokul /ilköğretim	17,4	1,7	14,4	20,9	153
	Lise	26,1	2,5	21,5	31,4	218
	Yüksek öğrenim	14,1	2,7	9,6	20,2	121
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	854
Güneydoğu Anadolu	Okur yazar değil	5,9	1,3	3,7	9,2	75
	Okur-yazar	5,7	1,1	3,8	8,3	73
	İlkokul	37,2	2,7	32,1	42,6	475
	Ortaokul /ilköğretim	18,3	1,6	15,5	21,6	232
	Lise	20,8	2,2	16,8	25,4	300
	Yüksek öğrenim	12,1	2,6	7,8	18,3	152
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.307

Babaların öğrenim düzeyleri annelere göre daha yüksektir. Babalar arasında okur yazar olmama %2,0 ve sadece okur yazar olma %2,0'dır. Ancak Ortadoğuanadolu Bölgesinde bu yüzdeler %4,6 ve %2,4 iken, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde %5,9 ve %5,7'dir (Tablo 4-19).

Tablo 4-20. Bölgelere Göre Ailelerin Ekonomik Durumlarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

İBBS	Ayın Sonunu Getirme Durumu	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Rahat	25,5	0,8	24,0	27,1	2978
	İdare eder	32,4	0,7	31,0	33,8	3665
	Zor	29,3	0,8	27,7	30,8	3266
	Getiremiyor	12,8	0,6	11,8	14,0	1407
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	11.316
İstanbul	Rahat	27,3	2,2	23,2	31,8	292
	İdare eder	34,7	1,8	31,3	38,4	404
	Zor	28,5	2,1	24,5	32,8	353
	Getiremiyor	9,5	1,1	7,6	11,9	120
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.169
Batı Marmara	Rahat	30,9	3,0	25,4	37,0	219
	İdare eder	30,8	2,6	26,1	36,0	228
	Zor	27,0	2,8	21,8	32,8	185
	Getiremiyor	11,3	2,1	7,7	16,1	62
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	694
Ege	Rahat	28,3	3,1	22,6	34,7	290
	İdare eder	36,1	2,9	30,6	41,9	388
	Zor	24,7	2,8	19,6	30,5	237
	Getiremiyor	11,0	2,1	7,5	15,9	120
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.035
Doğu Marmara	Rahat	24,5	1,9	20,9	28,5	235
	İdare eder	40,3	2,6	35,4	45,4	353
	Zor	26,2	2,1	22,2	30,6	247
	Getiremiyor	9,0	1,6	6,3	12,5	67
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	902
Batı Anadolu	Rahat	27,0	2,9	21,6	33,2	222
	İdare eder	36,4	2,0	32,6	40,3	319
	Zor	26,1	2,3	21,9	30,9	230
	Getiremiyor	10,5	1,4	8,1	13,5	88
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	859
Akdeniz	Rahat	25,9	2,3	21,6	30,8	305
	İdare eder	30,9	1,9	27,4	34,7	376
	Zor	29,8	2,4	25,3	34,8	365
	Getiremiyor	13,3	1,6	10,5	16,9	153
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.199
Orta Anadolu	Rahat	28,4	3,1	22,6	34,9	260
	İdare eder	29,6	3,1	24,0	36,0	267
	Zor	28,6	3,3	22,6	35,5	252
	Getiremiyor	13,4	2,4	9,4	18,8	105
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	884
Batı Karadeniz	Rahat	29,1	2,8	23,9	34,9	268
	İdare eder	33,9	2,6	29,0	39,1	308
	Zor	25,3	2,4	20,9	30,2	211
	Getiremiyor	11,8	2,2	8,1	16,9	94
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	881

Tablo 4-20'nin devamı				%95 Güven Aralığı		
İBBS	Ayın Sonunu Getirme Durumu	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Doğu Karadeniz	Rahat	33,6	2,8	28,4	39,3	225
	İdare eder	29,1	2,5	24,5	34,3	211
	Zor	24,7	2,5	20,0	30,0	163
	Getiremiyor	12,6	2,2	8,9	17,5	72
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	671
Kuzeydoğu Anadolu	Rahat	28,0	1,8	24,5	31,7	245
	İdare eder	29,0	2,0	25,3	33,1	246
	Zor	28,1	1,8	24,7	31,8	237
	Getiremiyor	14,9	1,7	11,8	18,6	125
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	853
Ortadoğu Anadolu	Rahat	24,6	3,1	19,0	31,1	204
	İdare eder	27,5	1,8	24,2	31,1	243
	Zor	31,7	2,3	27,4	36,3	284
	Getiremiyor	16,2	2,2	12,4	20,9	138
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	869
Güneydoğu Anadolu	Rahat	15,9	1,6	13,0	19,2	213
	İdare eder	24,9	2,1	21,0	29,2	322
	Zor	39,2	2,4	34,5	44,0	502
	Getiremiyor	20,1	2,0	16,5	24,3	263
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.300

Ailelerin ekonomik durumlarına ilişkin görüşleri “aylık gelirin ne ölçüde yeterli olduğu” sorusu ile öğrenilmiştir. Ailelerin %25,5'i ayın sonunu rahat getirdiğini belirtirken, %32,3'ü idare ettiklerini, %29,3'ü zor getirdiğini, %12,8'i ise hiç getiremediklerini belirtmişlerdir (Tablo 4-20).

Tablo 4-21. Bölgelere Göre Annelerin Çalışma Durumlarının Dağılımı

%95 Güven Aralığı						
İBBS	Annenin Çalışma Durumu	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Türkiye	Devlet memuru	5,7	0,5	4,8	6,8	662
	Özel sektör	7,7	0,5	6,9	8,6	872
	Kendi işi	3,0	0,3	2,5	3,8	311
	Öğrenci	0,5	0,1	0,4	0,8	69
	Ev hanımı	78,7	0,9	77,0	80,4	8.934
	İşsiz, çalışabilir	3,3	0,3	2,8	3,9	350
	İşsiz, çalışamaz	0,7	0,1	0,5	0,9	72
	Emekli	0,3	0,1	0,2	0,4	28
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	11.298
İstanbul	Devlet memuru	4,2	0,9	2,8	6,3	44
	Özel sektör	10,7	1,7	7,7	14,5	111
	Kendi işi	2,7	0,5	1,8	3,9	33
	Öğrenci	0,6	0,2	0,3	1,3	8
	Ev hanımı	77,6	2,3	72,8	81,7	924
	İşsiz, çalışabilir	3,1	0,7	2,0	4,7	33
	İşsiz, çalışamaz	0,7	0,3	0,4	1,5	10
	Emekli	0,4	0,2	0,2	1,1	4
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.167

Tablo 4-21'in devamı				%95 Güven Aralığı		
İBBS	Annenin Çalışma Durumu	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Batı Marmara	Devlet memuru	9,2	2,3	5,6	14,8	74
	Özel sektör	16,3	2,0	12,8	20,5	115
	Kendi işi	3,4	0,8	2,2	5,4	23
	Öğrenci	0,4	0,2	0,1	1,0	3
	Ev hanımı	64,8	3,7	57,2	71,6	437
	İşsiz, çalışabilir	5,1	1,5	2,8	9,0	32
	İşsiz, çalışamaz	0,5	0,3	0,2	1,6	3
	Emekli	0,4	0,2	0,1	1,2	3
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	690
Ege	Devlet memuru	7,0	1,9	4,1	11,8	78
	Özel sektör	9,9	1,5	7,3	13,4	119
	Kendi işi	5,5	1,9	2,7	10,8	50
	Öğrenci	0,4	0,3	0,1	1,8	2
	Ev hanımı	71,0	3,5	63,8	77,4	730
	İşsiz, çalışabilir	5,4	1,9	2,7	10,4	45
	İşsiz, çalışamaz	0,4	0,2	0,2	1,0	5
	Emekli	0,3	0,2	0,1	0,9	3
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.032
Doğu Marmara	Devlet memuru	4,8	1,0	3,2	7,3	43
	Özel sektör	12,8	1,9	9,6	16,9	113
	Kendi işi	4,6	0,8	3,2	6,5	40
	Öğrenci	0,6	0,2	0,3	1,2	7
	Ev hanımı	72,4	2,9	66,4	77,6	650
	İşsiz, çalışabilir	3,6	0,7	2,4	5,3	36
	İşsiz, çalışamaz	0,6	0,5	0,2	2,6	3
	Emekli	0,6	0,3	0,2	1,8	4
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	896
Batı Anadolu	Devlet memuru	7,0	1,4	4,7	10,2	55
	Özel sektör	9,6	1,4	7,2	12,7	82
	Kendi işi	2,3	0,9	1,0	5,0	14
	Öğrenci	0,6	0,3	0,2	1,4	5
	Ev hanımı	76,9	2,8	71,0	82,0	671
	İşsiz, çalışabilir	2,9	0,8	1,7	5,0	23
	İşsiz, çalışamaz	0,3	0,3	0,1	1,5	2
	Emekli	0,3	0,2	0,1	1,0	3
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	855
Akdeniz	Devlet memuru	6,9	1,5	4,5	10,5	84
	Özel sektör	6,7	1,1	4,8	9,4	83
	Kendi işi	5,0	1,2	3,0	8,0	60
	Öğrenci	0,3	0,1	0,1	0,7	4
	Ev hanımı	77,4	2,7	71,6	82,3	918
	İşsiz, çalışabilir	3,0	0,5	2,1	4,3	36
	İşsiz, çalışamaz	0,5	0,2	0,2	1,2	8
	Emekli	0,2	0,1	0,1	0,6	3
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.196
Orta Anadolu	Devlet memuru	4,5	1,5	2,3	8,6	41
	Özel sektör	2,5	0,7	1,5	4,2	22
	Kendi işi	1,3	0,5	0,6	2,8	13
	Öğrenci	1,6	1,1	0,4	6,1	12
	Ev hanımı	88,1	2,5	82,4	92,1	772
	İşsiz, çalışabilir	1,5	0,5	0,8	2,7	14
	İşsiz, çalışamaz	0,3	0,2	0,1	0,9	3
	Emekli	0,2	0,2	0,1	0,9	2
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	879

Tablo 4-21'in devamı		%95 Güven Aralığı				
İBBS	Annelerin Çalışma Durumu	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Batı Karadeniz	Devlet memuru	8,6	2,7	4,5	15,6	71
	Özel sektör	11,4	1,5	8,8	14,7	109
	Kendi işi	2,1	0,7	1,1	3,9	25
	Öğrenci	1,3	0,8	0,4	4,0	15
	Ev hanımı	73,2	3,4	66,1	79,2	622
	İşsiz, çalışabilir	3,0	0,7	2,0	4,6	29
	İşsiz, çalışamaz	0,4	0,2	0,1	1,0	4
	Emekli	0,1	0,1	0,0	0,8	1
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	876
Doğu Karadeniz	Devlet memuru	6,5	1,8	3,8	10,9	43
	Özel sektör	8,3	1,5	5,8	11,7	61
	Kendi işi	1,0	0,4	0,4	2,4	9
	Öğrenci	-	-	-	-	-
	Ev hanımı	80,3	2,5	74,8	84,8	525
	İşsiz, çalışabilir	3,8	0,9	2,3	6,1	26
	İşsiz, çalışamaz	0,1	0,1	0,0	0,9	1
	Emekli	-	-	-	-	-
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	665
Kuzeydoğu Anadolu	Devlet memuru	4,1	0,9	2,6	6,3	38
	Özel sektör	2,5	0,7	1,4	4,5	21
	Kendi işi	1,8	0,5	1,0	3,2	15
	Öğrenci	0,4	0,2	0,2	1,2	4
	Ev hanımı	87,8	1,7	84,0	90,8	758
	İşsiz, çalışabilir	2,4	0,7	1,4	4,3	19
	İşsiz, çalışamaz	0,9	0,5	0,3	2,6	5
	Emekli	-	-	-	-	-
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	860
Ortadoğu Anadolu	Devlet memuru	5,6	2,6	2,2	13,7	40
	Özel sektör	1,7	0,5	1,0	3,2	16
	Kendi işi	1,4	0,5	0,7	2,7	12
	Öğrenci	0,3	0,2	0,1	1,0	3
	Ev hanımı	87,0	3,0	79,9	91,8	769
	İşsiz, çalışabilir	2,4	0,5	1,6	3,6	20
	İşsiz, çalışamaz	1,1	0,5	0,5	2,5	8
	Emekli	0,4	0,3	0,1	1,7	2
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	870
Güneydoğu Anadolu	Devlet memuru	3,9	1,8	1,6	9,4	51
	Özel sektör	1,5	0,4	0,8	2,6	20
	Kendi işi	1,3	0,4	0,8	2,3	17
	Öğrenci	0,4	0,2	0,2	1,1	6
	Ev hanımı	88,1	1,9	83,8	91,5	1.158
	İşsiz, çalışabilir	3,1	0,6	2,1	4,6	37
	İşsiz, çalışamaz	1,4	0,4	0,8	2,5	20
	Emekli	0,2	0,1	0,1	0,6	3
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.312

Annelerin %82,0'ı bir bölümü gelir getiren bir işte çalışmamaktadır. Bu grubun çok büyük bir çoğunluğunu ev kadınları oluşturmaktadır (%78,7). Annelerin %3,3'ü işsiz olduklarını belirtmişlerdir (Tablo 4-21).

Tablo 4-22. Bölgelere Göre Babaların Çalışma Durumlarının Dağılımı

İBBS	Babanın Çalışma Durumu	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Devlet memuru	12,2	0,6	11,1	13,5	1.515
	Özel sektör	41,2	0,9	39,5	42,9	4.533
	Kendi işi	28,0	0,8	26,4	29,6	2.970
	Öğrenci	0,1	0,0	0,1	0,2	16
	Ev işleri	1,2	0,2	1,0	1,6	143
	İşsiz, çalışabilir	12,8	0,6	11,6	14,1	1.348
	İşsiz, çalışamaz	2,4	0,2	2,0	2,9	264
	Emekli	2,1	0,2	1,8	2,4	236
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	11.025
İstanbul	Devlet memuru	5,3	1,0	3,7	7,6	61
	Özel sektör	55,0	2,0	51,2	58,9	634
	Kendi işi	29,1	2,1	25,1	33,5	312
	Öğrenci	-	-	-	-	-
	Ev işleri	0,4	0,2	0,2	0,9	6
	İşsiz, çalışabilir	7,0	0,9	5,5	8,8	83
	İşsiz, çalışamaz	0,9	0,3	0,5	1,5	11
	Emekli	2,3	0,5	1,5	3,4	26
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.133
Batı Marmara	Devlet memuru	15,0	2,8	10,3	21,2	98
	Özel sektör	44,0	3,9	36,6	51,7	336
	Kendi işi	23,7	1,8	20,3	27,5	145
	Öğrenci	-	-	-	-	-
	Ev işleri	0,4	0,3	0,1	2,0	2
	İşsiz, çalışabilir	11,3	2,2	7,7	16,4	57
	İşsiz, çalışamaz	2,8	1,0	1,4	5,6	11
	Emekli	2,8	0,7	1,7	4,4	19
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	668
Ege	Devlet memuru	13,8	2,0	10,3	18,3	146
	Özel sektör	43,2	3,1	37,3	49,3	447
	Kendi işi	29,4	2,8	24,2	35,2	297
	Öğrenci	-	-	-	-	-
	Ev işleri	0,6	0,3	0,3	1,5	7
	İşsiz, çalışabilir	8,9	2,1	5,5	14,1	78
	İşsiz, çalışamaz	2,0	0,8	0,9	4,3	19
	Emekli	2,1	0,4	1,4	3,2	23
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.017
Doğu Marmara	Devlet memuru	10,1	1,5	7,6	13,4	88
	Özel sektör	52,7	2,8	47,1	58,1	469
	Kendi işi	26,3	2,4	21,8	31,3	233
	Öğrenci	0,1	0,1	0,0	0,6	1
	Ev işleri	0,5	0,2	0,2	1,3	4
	İşsiz, çalışabilir	7,0	1,5	4,5	10,7	52
	İşsiz, çalışamaz	1,3	0,4	0,7	2,4	12
	Emekli	2,1	0,5	1,4	3,2	20
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	879
Batı Anadolu	Devlet memuru	16,4	1,9	13,0	20,5	135
	Özel sektör	42,8	2,7	37,6	48,1	376
	Kendi işi	27,5	2,4	23,0	32,6	219
	Öğrenci	0,4	0,3	0,1	1,5	2
	Ev işleri	0,9	0,3	0,4	1,9	7
	İşsiz, çalışabilir	8,9	1,4	6,5	12,0	72
	İşsiz, çalışamaz	1,2	0,4	0,6	2,2	9
	Emekli	2,0	0,6	1,1	3,5	17
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	837
Akdeniz	Devlet memuru	12,7	1,7	9,7	16,5	164
	Özel sektör	38,7	2,5	33,8	43,8	462
	Kendi işi	29,4	2,3	25,2	34,0	334
	Öğrenci	-	-	-	-	-

	Ev işleri	1,1	0,4	0,5	2,1	11
	İşsiz, çalışabilir	13,5	1,9	10,2	17,6	140
	İşsiz, çalışamaz	2,7	0,9	1,3	5,2	34
	Emekli	2,0	0,5	1,3	3,1	27
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.172
Orta Anadolu	Devlet memuru	11,8	2,5	7,8	17,6	112
	Özel sektör	40,7	4,7	31,8	50,2	359
	Kendi işi	31,2	4,1	23,7	39,8	260
	Öğrenci	0,1	0,1	0,0	0,5	1
	Ev işleri	2,1	0,7	1,0	4,1	19
	İşsiz, çalışabilir	11,0	2,4	7,1	16,6	89
	İşsiz, çalışamaz	1,5	0,5	0,8	2,9	14
	Emekli	1,7	0,6	0,9	3,3	15
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	869
Batı Karadeniz	Devlet memuru	17,2	2,7	12,6	23,1	157
	Özel sektör	42,0	2,6	37,0	47,1	361
	Kendi işi	24,2	1,9	20,6	28,1	206
	Öğrenci	0,1	0,1	0,0	0,5	1
	Ev işleri	1,4	0,6	0,6	3,3	10
	İşsiz, çalışabilir	10,8	1,8	7,7	15,0	82
	İşsiz, çalışamaz	1,6	0,5	0,9	2,8	15
	Emekli	2,7	0,6	1,8	4,1	20
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	852
Doğu Karadeniz	Devlet memuru	15,8	2,0	12,1	20,2	106
	Özel sektör	35,9	3,5	29,4	42,9	249
	Kendi işi	25,6	2,2	21,5	30,0	172
	Öğrenci	0,2	0,2	0,0	1,2	1
	Ev işleri	2,3	0,8	1,1	4,6	16
	İşsiz, çalışabilir	15,9	3,4	10,4	23,7	83
	İşsiz, çalışamaz	1,6	0,6	0,8	3,2	10
	Emekli	2,8	0,6	1,9	4,3	21
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	658
Kuzeydoğu Anadolu	Devlet memuru	19,9	2,4	15,7	24,9	176
	Özel sektör	26,4	2,5	21,8	31,6	229
	Kendi işi	27,2	2,1	23,3	31,4	234
	Öğrenci	0,2	0,2	0,0	1,0	2
	Ev işleri	1,6	0,6	0,8	3,2	12
	İşsiz, çalışabilir	20,3	2,7	15,5	26,2	160
	İşsiz, çalışamaz	2,9	0,7	1,8	4,6	23
	Emekli	1,4	0,4	0,8	2,5	12
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	848
Ortadoğu Anadolu	Devlet memuru	15,0	2,4	10,9	20,3	128
	Özel sektör	30,1	2,4	25,7	35,0	259
	Kendi işi	24,8	2,4	20,4	29,9	211
	Öğrenci	0,2	0,2	0,1	0,9	2
	Ev işleri	2,8	0,8	1,6	5,0	22
	İşsiz, çalışabilir	21,0	2,6	16,4	26,5	174
	İşsiz, çalışamaz	4,1	1,1	2,5	6,9	33
	Emekli	1,8	0,5	1,1	3,1	15
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	844
Güneydoğu Anadolu	Devlet memuru	11,6	2,3	7,8	16,9	144
	Özel sektör	26,2	2,8	21,1	32,1	352
	Kendi işi	28,4	2,4	23,9	33,5	347
	Öğrenci	0,4	0,2	0,2	1,0	6
	Ev işleri	2,4	0,8	1,3	4,5	27
	İşsiz, çalışabilir	24,0	2,7	19,1	29,7	278
	İşsiz, çalışamaz	5,3	0,8	3,9	7,1	73
	Emekli	1,6	0,4	1,0	2,5	21
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.248

Babaların %12,8'i çalışabilir durumda ve işsiz olup, %2,4'ü çalışamaz durumda işsiz ve %2,1'i emeklidir. Babaların %17,3'ü çalışmamakta, %82,7'si halen gelir getiren bir işte çalışmaktadır (Tablo 4-22).

Tablo 4-23. Bölgelere Göre Çocukların Yaşadıkları Konutların Tipinin Dağılımı

İBBS	Ev tipi	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Müstakil ev	35,6	1,3	33,0	38,3	3.813
	Apartman dairesi	57,4	1,5	54,5	60,3	6.818
	Gecekondu	4,6	0,5	3,7	5,6	505
	Diğer	2,4	0,3	1,9	3,1	239
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	11.375
İstanbul	Müstakil ev	9,9	1,8	6,9	14,0	113
	Apartman dairesi	86,9	2,1	82,1	90,5	1.026
	Gecekondu	1,2	0,3	0,7	2,1	14
	Diğer	2,1	0,7	1,1	4,0	19
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.172
Batı Marmara	Müstakil ev	31,9	4,7	23,5	41,6	183
	Apartman dairesi	59,4	5,9	47,6	70,2	474
	Gecekondu	7,4	2,4	3,9	13,7	29
	Diğer	1,3	0,4	0,7	2,4	9
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	695
Ege	Müstakil ev	43,0	4,4	34,8	51,7	405
	Apartman dairesi	52,9	4,5	43,9	61,6	603
	Gecekondu	3,1	1,3	1,4	7,0	25
	Diğer	0,9	0,3	0,5	1,8	10
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.043
Doğu Marmara	Müstakil ev	41,1	4,0	33,5	49,1	342
	Apartman dairesi	53,9	4,7	44,6	62,9	522
	Gecekondu	2,9	1,3	1,2	7,0	26
	Diğer	2,1	0,6	1,2	3,8	15
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	905
Batı Anadolu	Müstakil ev	14,2	3,9	8,1	23,6	110
	Apartman dairesi	81,0	4,2	71,4	88,0	716
	Gecekondu	3,3	1,4	1,4	7,3	24
	Diğer	1,5	0,4	0,9	2,6	13
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	863
Akdeniz	Müstakil ev	48,6	4,4	40,1	57,3	525
	Apartman dairesi	44,7	4,8	35,7	54,1	607
	Gecekondu	4,5	1,5	2,3	8,7	52
	Diğer	2,1	0,5	1,3	3,5	27
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.211

Tablo 4-23'ün devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Ev tipi	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Müstakil ev	35,9	5,6	25,7	47,5	298
	Apartman dairesi	60,4	6,1	48,1	71,5	552
	Gecekondu	3,4	1,0	1,9	5,9	33
	Diğer	0,3	0,2	0,1	1,0	3
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	886
Batı Karadeniz	Müstakil ev	33,6	4,9	24,7	43,8	250
	Apartman dairesi	63,8	5,0	53,5	72,9	610
	Gecekondu	1,3	0,5	0,6	2,9	11
	Diğer	1,3	0,4	0,7	2,5	11
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	882
Doğu Karadeniz	Müstakil ev	34,5	4,2	26,8	43,2	214
	Apartman dairesi	58,2	5,3	47,5	68,1	425
	Gecekondu	4,1	1,8	1,7	9,6	15
	Diğer	3,2	1,7	1,1	9,0	12
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	666
Kuzeydoğu Anadolu	Müstakil ev	46,8	5,0	37,1	56,7	363
	Apartman dairesi	47,0	5,5	36,6	57,8	439
	Gecekondu	4,1	1,0	2,5	6,5	41
	Diğer	2,1	0,6	1,2	3,6	17
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	860
Ortadoğu Anadolu	Müstakil ev	48,4	5,5	37,8	59,2	405
	Apartman dairesi	43,2	6,1	31,8	55,3	386
	Gecekondu	5,4	1,1	3,6	7,9	59
	Diğer	3,0	0,8	1,9	4,9	27
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	877
Güneydoğu Anadolu	Müstakil ev	49,3	4,4	40,8	57,9	605
	Apartman dairesi	32,6	5,0	23,6	43,2	458
	Gecekondu	12,0	2,0	8,6	16,6	176
	Diğer	6,0	1,5	3,6	9,8	76
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.315

Çocukların %57,4'ü apartman dairesinde ve %35,6'sı müstakil evde oturmaktadır. İstanbul'da çocukların %86,9'u ve Batı Anadolu Bölgesinde %81,0'ı apartman dairesinde oturmaktadır. Türkiye genelinde çocukların %35,6'sı müstakil evde oturmakta, Kuzey Anadolu Bölgesinde çocukların %46,8'i, Ortadoğu Bölgesinde %48,4'ü ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde %49,3'ü müstakil evde oturmaktadır. (Tablo 4-23).

Tablo 4-24. Bölgelere Göre Yaşanılan Evin Aidiyet Durumlarının Dağılımı

İBBS	Evin Aidiyeti	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Ev sahibi	59,6	0,9	57,8	61,3	6.809
	Kira	32,3	0,9	30,6	34,1	3678
	Lojman	1,5	0,2	1,1	2,0	179
	Diğer	6,6	0,4	5,9	7,4	682
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	11.348
İstanbul	Ev sahibi	54,0	1,7	50,7	57,3	621
	Kira	38,7	1,8	35,3	42,3	464
	Lojman	1,0	0,4	0,4	2,2	11
	Diğer	6,3	0,7	5,0	7,8	75
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.171
Batı Marmara	Ev sahibi	61,5	2,9	55,6	67,1	427
	Kira	27,1	2,8	22,0	32,9	199
	Lojman	3,2	1,4	1,3	7,3	15
	Diğer	8,2	1,2	6,1	10,9	49
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	690
Ege	Ev sahibi	61,9	3,5	54,9	68,4	635
	Kira	30,7	3,5	24,2	38,0	336
	Lojman	0,7	0,3	0,3	1,5	8
	Diğer	6,7	2,0	3,7	11,9	51
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.030
Doğu Marmara	Ev sahibi	61,4	2,5	56,4	66,1	544
	Kira	32,5	2,3	28,2	37,2	306
	Lojman	0,4	0,3	0,1	1,9	3
	Diğer	5,7	0,9	4,1	7,8	53
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	906
Batı Anadolu	Ev sahibi	54,8	2,7	49,4	60,1	478
	Kira	37,4	2,5	32,5	42,5	315
	Lojman	1,4	0,5	0,7	2,9	11
	Diğer	6,4	1,1	4,6	8,8	58
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	862
Akdeniz	Ev sahibi	59,1	2,5	54,2	63,9	692
	Kira	32,1	2,4	27,6	36,9	398
	Lojman	2,2	1,3	0,7	6,9	29
	Diğer	6,6	1,0	5,0	8,8	82
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.201
Orta Anadolu	Ev sahibi	65,8	4,3	57,0	73,6	581
	Kira	30,3	4,4	22,5	39,5	272
	Lojman	0,6	0,2	0,3	1,3	6
	Diğer	3,4	0,9	2,0	5,5	28
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	887
Batı Karadeniz	Ev sahibi	56,2	3,3	49,7	62,6	511
	Kira	34,8	3,6	28,0	42,1	308
	Lojman	0,8	0,3	0,4	1,7	7
	Diğer	8,2	2,2	4,7	13,7	57
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	883

Tablo 4-24'ün devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Evin Aidiyeti	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Doğu Karadeniz	Ev sahibi	68,3	2,7	62,7	73,4	446
	Kira	25,5	3,0	20,0	31,8	191
	Lojman	3,2	1,0	1,7	5,8	16
	Diğer	3,1	0,8	1,8	5,1	20
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	673
Kuzeydoğu Anadolu	Ev sahibi	66,1	2,5	60,9	70,9	552
	Kira	24,1	2,5	19,6	29,4	224
	Lojman	3,2	0,9	1,8	5,6	30
	Diğer	6,5	1,2	4,5	9,4	50
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	856
Ortadoğu Anadolu	Ev sahibi	63,6	3,1	57,3	69,5	562
	Kira	27,2	3,0	21,7	33,5	235
	Lojman	2,0	1,0	0,8	5,0	18
	Diğer	7,2	1,2	5,1	10,0	61
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	876
Güneydoğu Anadolu	Ev sahibi	60,2	2,9	54,3	65,8	760
	Kira	29,7	2,9	24,4	35,6	430
	Lojman	1,9	0,7	0,9	3,8	25
	Diğer	8,2	1,1	6,3	10,6	98
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.313

Ailelerin %59,6'sı ev sahibi olup, %32,3'ü kirada oturmaktadır. Bölgelere göre ev sahibi olma yüzdesi %54,0-%68,3 ve kirada oturma ise %24,1-%38,7 arasında değişmektedir. (Tablo 4-24).

4.2.2 Çocukların Doğum Öyküleri ve Anne Sütü Alma Durumları

Bu bölümde ailelerden çocukların doğum ağırlıkları, anne sütü alma durumları ve yaşam tarzlarına ilişkin bulgular yer almaktadır.

Tablo 4-25. Bölgelere Göre Çocukların Ortalama Doğum Ağırlıklarının Dağılımı

İBBS	Ort.ağırlık (gr)	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Yüzdeler		
			Alt Değer	Üst Değer	25. Yüzdeler	50. Yüzdeler	75. Yüzdeler
Türkiye (n = 9.628)	3179,5	7,6	3164,7	3194,3	2850	3240	3500
İstanbul	3167,0	22,9	3122,0	3212,1	2860	3250	3500
Batı Marmara	3243,1	33,9	3176,6	3309,6	2940	3250	3650
Ege	3217,1	18,7	3180,4	3253,8	2950	3250	3600
Doğu Marmara	3230,2	19,9	3191,0	3269,3	2900	3300	3600
Batı Anadolu	3217,7	20,4	3177,7	3257,6	2900	3250	3500
Akdeniz	3187,9	19,6	3149,3	3226,5	2900	3200	3500
Orta Anadolu	3174,3	23,3	3128,6	3220,1	2820	3200	3500
Batı Karadeniz	3214,0	23,0	3168,8	3259,2	2890	3250	3600
Doğu Karadeniz	3263,5	31,3	3202,0	3325,0	3000	3300	3600
Kuzeydoğu Anadolu	3062,8	37,3	2989,4	3136,1	2700	3055	3500
Ortadoğu Anadolu	3091,6	38,2	3016,6	3166,6	2700	3200	3500
Güneydoğu Anadolu	3111,8	26,0	3060,7	3162,8	2800	3100	3500

Ailelerinin beyanlarına göre çocukların doğum ağırlıkları öğrenilmiştir. Çocukların ortanca doğum ağırlıkları 3240 gr ve ortalama değer 3179,5 gr olarak hesaplanmıştır. olarak tespit edilmiştir. Doğum ağırlığı ortanca değeri Kuzey Doğu Anadolu Bölgesinde en düşük (3055 gr), Doğu Marmara ve Doğu Karadeniz Bölgelerinde ise 3300 gr olarak en yüksek değere sahiptir (Tablo 4-25).

Tablo 4-26. Bölgelere Göre Çocukların Doğum Zamanlarının Dağılımı

İBBS		%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Normal	80,9	0,6	79,7	82,0	8.771
	Hayır	12,5	0,4	11,7	13,3	1.404
	Bilmiyor	6,6	0,4	5,9	7,5	712
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	10.887
İstanbul	Normal	79,0	1,7	75,5	82,1	883
	Hayır	14,5	1,2	12,3	17,1	163
	Bilmiyor	6,5	1,0	4,7	8,8	80
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.126
Batı Marmara	Normal	86,0	1,8	82,0	89,3	567
	Hayır	10,2	1,5	7,6	13,5	69
	Bilmiyor	3,8	1,0	2,3	6,2	27
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	663
Ege	Normal	84,0	1,4	80,9	86,6	814
	Hayır	12,2	1,3	9,8	15,1	128
	Bilmiyor	3,9	0,7	2,6	5,6	35
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	977
Doğu Marmara	Normal	82,6	1,9	78,7	86,0	696
	Hayır	11,0	1,3	8,8	13,8	105
	Bilmiyor	6,3	1,4	4,1	9,6	51
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	852
Batı Anadolu	Normal	85,0	1,5	81,8	87,6	687
	Hayır	10,9	1,1	9,0	13,2	94
	Bilmiyor	4,1	1,1	2,5	6,8	34
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	815
Akdeniz	Normal	83,4	1,4	80,4	86,0	953
	Hayır	12,2	1,2	10,1	14,7	144
	Bilmiyor	4,4	0,8	3,1	6,2	49
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.146
Orta Anadolu	Normal	79,8	2,5	74,5	84,2	694
	Hayır	14,6	1,9	11,4	18,7	124
	Bilmiyor	5,6	1,3	3,5	8,8	43
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	861
Batı Karadeniz	Normal	84,2	1,6	80,8	87,0	722
	Hayır	12,6	1,3	10,3	15,5	117
	Bilmiyor	3,2	0,7	2,0	5,0	30
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	869
Doğu Karadeniz	Normal	83,4	1,7	79,8	86,4	553
	Hayır	11,8	1,6	9,0	15,4	82
	Bilmiyor	4,8	1,1	3,0	7,7	27
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	662
Kuzeydoğu Anadolu	Normal	78,8	1,9	75,0	82,3	645
	Hayır	13,6	1,6	10,8	17,0	119
	Bilmiyor	7,5	1,4	5,2	10,9	59
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	823
Ortadoğu Anadolu	Normal	76,7	1,9	72,7	80,3	641
	Hayır	11,7	1,5	9,1	15,0	96
	Bilmiyor	11,6	1,5	8,9	15,0	105
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	842
Güneydoğu Anadolu	Normal	74,8	2,1	70,5	78,6	916
	Hayır	12,3	1,1	10,3	14,5	163
	Bilmiyor	12,9	1,8	9,8	16,9	172
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.251

Ailelerin %80,9'u çocuklarının normal zamanında doğduğunu belirtirken, %12,5'i zamanında doğmadığını belirtmiştir. Bölgelere göre çocukların normal zamanında doğma yüzdesi %74,8-%86,0 arasında değişmektedir (Tablo 4-26).

Tablo 4-27. Bölgelere Göre Çocukların Anne Sütü Alma Durumlarının Dağılımı

İBBS	Anne Sütü Alma Durumu	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		
				Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Türkiye	Evet	95,5	0,3	95,0	96,0	10.941
	Hayır	3,6	0,2	3,1	4,0	402
	Bilmiyor	0,9	0,1	0,7	1,2	100
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	11.443
İstanbul	Evet	95,8	0,6	94,4	96,9	1.142
	Hayır	3,5	0,6	2,5	4,9	38
	Bilmiyor	0,7	0,2	0,3	1,3	9
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.189
Batı Marmara	Evet	95,2	0,9	93,0	96,7	661
	Hayır	4,0	0,8	2,8	5,8	30
	Bilmiyor	0,8	0,5	0,2	2,7	4
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	695
Ege	Evet	94,5	1,2	91,7	96,4	993
	Hayır	4,7	1,1	3,0	7,3	43
	Bilmiyor	0,8	0,4	0,3	2,2	6
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.042
Doğu Marmara	Evet	96,0	0,7	94,4	97,1	877
	Hayır	3,5	0,6	2,5	4,8	30
	Bilmiyor	0,6	0,3	0,2	1,6	5
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	912
Batı Anadolu	Evet	95,9	1,2	92,9	97,7	831
	Hayır	2,7	0,7	1,6	4,5	22
	Bilmiyor	1,4	1,0	0,3	5,5	11
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	864
Akdeniz	Evet	96,8	0,6	95,3	97,7	1.165
	Hayır	2,5	0,5	1,7	3,6	29
	Bilmiyor	0,8	0,3	0,3	1,7	7
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.201
Orta Anadolu	Evet	95,8	0,7	94,2	96,9	859
	Hayır	3,7	0,6	2,7	5,1	34
	Bilmiyor	0,5	0,3	0,2	1,4	4
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	897
Batı Karadeniz	Evet	95,1	0,9	93,1	96,6	856
	Hayır	4,4	0,8	3,0	6,3	39
	Bilmiyor	0,5	0,4	0,1	2,2	3
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	898
Doğu Karadeniz	Evet	95,9	0,9	93,6	97,4	651
	Hayır	3,1	0,6	2,1	4,7	22
	Bilmiyor	1,0	0,6	0,3	3,0	5
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	678
Kuzeydoğu Anadolu	Evet	96,0	0,7	94,2	97,2	838
	Hayır	3,2	0,6	2,2	4,7	29
	Bilmiyor	0,8	0,3	0,4	1,8	7
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	874
Ortadoğu Anadolu	Evet	94,3	1,0	91,9	95,9	825
	Hayır	3,7	0,9	2,3	5,9	31
	Bilmiyor	2,0	0,7	1,1	3,8	22
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	878
Güneydoğu Anadolu	Evet	94,7	0,7	93,2	95,9	1.243
	Hayır	4,1	0,6	3,0	5,5	55
	Bilmiyor	1,2	0,4	0,7	2,3	17
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.315

Ailelerin %95,5'i çocuklarının anne sütü aldığını belirtmiştir. Çocuklar arasında anne sütü almama %3,6'dır. Bölgeler arasında anne sütü alma yüzdesi %94,3-96,8 arasında değişmektedir. Bölgelere göre bu yüzde için belirgin bir fark bulunmamıştır (Tablo 4-27).

Tablo 4-28. Bölgelere Göre Öğrencilerin Sadece Anne Sütü Alma Sürelerinin Dağılımı

İBBS	Ort.süre* (ay)	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Yüzdellik		
			Alt Değer	Üst Değer	25. Yüzdellik	50. Yüzdellik	75. Yüzdellik
Türkiye (n=8815)	4,5	0,0	4,4	4,6	2	6	6
İstanbul	4,5	0,1	4,2	4,8	2	6	6
Batı Marmara	4,4	0,2	4,1	4,7	2	5	6
Ege	4,4	0,2	4,1	4,7	1	5	6
Doğu Marmara	4,3	0,2	4,0	4,6	1	6	6
Batı Anadolu	4,4	0,1	4,1	4,6	2	6	6
Akdeniz	4,7	0,1	4,4	4,9	3	6	6
Orta Anadolu	4,5	0,2	4,2	4,8	2	5	6
Batı Karadeniz	4,9	0,2	4,5	5,2	3	6	6
Doğu Karadeniz	4,5	0,1	4,3	4,8	3	6	6
Kuzeydoğu Anadolu	4,4	0,2	4,1	4,7	0	5	6
Ortadoğu Anadolu	4,5	0,2	4,2	4,9	1	6	6
Güneydoğu Anadolu	4,3	0,1	4,0	4,6	0	5	6

Su dahil anne sütü dışında hiç bir ek besin ve içecek verilmemesi olarak tanımlanan “sadece anne sütü” ile ortalama beslenme süresi 4,5 ay olarak bulunmuştur (Tablo 4-28). TNSA 2013’te elde edilen anne sütü ve su içerikli sıvılar için ortalama 4,2 ay sonucu dikkate alındığında, bu sorunun ebeveynlerin büyük çoğunluğu tarafından “su bile hariç sadece anne sütü” olarak değil, “anne sütü ve su içerikli sıvılar” şeklinde anlaşıldığı düşünülmüştür.

Tablo 4-29. Bölgelere Göre Çocukların Anne Sütü Alma Sürelerinin Dağılımı

İBBS	Ort.süre* (ay)	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Yüzdellik		
			Alt Değer	Üst Değer	25. Yüzdellik	50. Yüzdellik	75. Yüzdellik
Türkiye (n = 9672)	15,6	0,1	15,3	15,8	8	15	24
İstanbul	15,5	0,2	15,0	16,0	7	15	24
Batı Marmara	14,7	0,5	13,8	15,6	6	15	22
Ege	15,4	0,3	14,9	16,0	9	16	23
Doğu Marmara	16,0	0,3	15,3	16,6	8	15	24
Batı Anadolu	16,1	0,4	15,4	16,8	8	18	24
Akdeniz	15,1	0,3	14,5	15,8	8	15	22
Orta Anadolu	15,7	0,4	15,0	16,4	8	16	24
Batı Karadeniz	16,5	0,5	15,6	17,4	7	18	24
Doğu Karadeniz	15,7	0,4	14,9	16,5	6	14	24
Kuzeydoğu Anadolu	16,6	0,5	15,6	17,6	9	16	24
Ortadoğu Anadolu	16,2	0,5	15,2	17,1	8	16	24
Güneydoğu Anadolu	14,8	0,4	14,1	15,5	8	15	20

Genel olarak çocukların ortalama anne sütü alma süresi 15.6 ay olup, bu değer en düşük Batı Marmara Bölgesinde (14,7 ay) ve Güneydoğu Anadolu Bölgesindedir (%14,8 ay). (Tablo 4-29).

4.2.3 Çocukların Fiziksel Aktivite Düzeyleri

Bu bölümde çocukların fiziksel aktivite düzeylerine ait okula ulaşım, okul dışı fiziksel aktivite durumları, oyun oynama, oturarak vakit geçirmelerine ait bulgular sunulmaktadır.

Tablo 4-30. Bölgelere Göre Çocuklarının Okullarının Evlerine Olan Uzaklıklarının Dağılımı

İBBS	Okulun Uzaklığı	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	<1 km	53,2	1,1	51,1	55,3	6.051
	1-2 km	25,3	0,6	24,1	26,6	2.890
	3-4 km	9,2	0,5	8,3	10,2	1.046
	5-6 km	4,6	0,3	4,0	5,3	493
	6+ km	7,7	0,7	6,5	9,2	740
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	11.220
İstanbul	<1 km	53,3	3,2	47,0	59,4	628
	1-2 km	28,0	1,9	24,4	32,0	330
	3-4 km	9,6	1,5	7,0	13,1	98
	5-6 km	4,3	0,9	2,9	6,5	47
	6+ km	4,8	1,3	2,8	8,1	36
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.139
Batı Marmara	<1 km	51,7	3,3	45,2	58,2	373
	1-2 km	28,8	2,5	24,1	34,1	194
	3-4 km	8,6	1,9	5,6	13,1	57
	5-6 km	3,6	0,9	2,1	5,8	24
	6+ km	7,3	1,9	4,3	12,0	38
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	686
Ege	<1 km	55,5	3,5	48,6	62,3	572
	1-2 km	26,4	2,0	22,6	30,4	276
	3-4 km	6,6	1,1	4,7	9,2	73
	5-6 km	4,0	0,9	2,6	6,1	37
	6+ km	7,5	2,3	4,0	13,5	60
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.018
Doğu Marmara	<1 km	54,3	3,3	47,9	60,6	514
	1-2 km	25,2	2,0	21,5	29,4	225
	3-4 km	7,4	1,7	4,7	11,5	64
	5-6 km	5,1	1,0	3,4	7,6	38
	6+ km	8,0	2,7	4,0	15,3	46
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	887
Batı Anadolu	<1 km	50,8	3,8	43,3	58,3	452
	1-2 km	25,5	2,0	21,7	29,7	217
	3-4 km	8,6	1,5	6,1	12,0	75
	5-6 km	5,2	1,3	3,2	8,6	41
	6+ km	9,9	2,5	5,9	16,0	73
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	858

Tablo 4-30'Un devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Okulun Uzaklığı	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Akdeniz	<1 km	49,3	2,9	43,7	54,9	597
	1-2 km	25,1	1,9	21,5	29,0	307
	3-4 km	12,9	1,3	10,5	15,8	147
	5-6 km	4,9	0,9	3,4	7,1	58
	6+ km	7,7	2,1	4,5	13,0	78
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.187
Orta Anadolu	<1 km	54,3	3,2	48,0	60,5	471
	1-2 km	25,0	1,7	21,7	28,5	224
	3-4 km	10,0	1,7	7,1	13,8	90
	5-6 km	4,9	1,1	3,1	7,5	41
	6+ km	5,8	2,0	3,0	11,1	50
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	876
Batı Karadeniz	<1 km	51,5	3,6	44,4	58,5	445
	1-2 km	28,2	2,1	24,3	32,6	261
	3-4 km	10,2	1,4	7,8	13,4	98
	5-6 km	3,3	1,0	1,8	5,9	28
	6+ km	6,7	2,5	3,2	13,5	43
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	875
Doğu Karadeniz	<1 km	42,5	3,7	35,5	49,8	296
	1-2 km	23,6	2,2	19,6	28,2	152
	3-4 km	13,6	1,9	10,3	17,8	85
	5-6 km	6,3	1,4	4,1	9,7	43
	6+ km	13,9	2,6	9,5	19,9	79
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	655
Kuzeydoğu Anadolu	<1 km	58,7	2,8	53,2	63,9	493
	1-2 km	21,4	2,0	17,8	25,6	205
	3-4 km	9,0	1,3	6,8	11,8	80
	5-6 km	4,2	1,3	2,2	7,8	30
	6+ km	6,7	1,7	4,1	10,8	53
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	861
Ortadoğu Anadolu	<1 km	58,1	3,6	51,0	65,0	507
	1-2 km	23,4	2,2	19,3	28,0	198
	3-4 km	8,9	1,9	5,8	13,3	76
	5-6 km	3,6	0,9	2,2	6,0	34
	6+ km	6,0	1,6	3,5	10,2	48
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	863
Güneydoğu Anadolu	<1 km	54,6	3,2	48,3	60,8	703
	1-2 km	22,0	1,8	18,7	25,6	301
	3-4 km	7,6	1,1	5,6	10,1	103
	5-6 km	5,2	0,8	3,9	7,0	72
	6+ km	10,6	2,3	6,8	16,1	136
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.315

Çocukların %53,2'si evlerine bir kilometreden daha yakın, %25,3'ü 1-2 km mesafede yer alan okullarda okumaktadır. Bölgelere göre okula bir kilometreden yakın mesafede oturma %42,5-%58,7 arasında değişmektedir (Tablo 4-30).

Tablo 4-31. Bölgelere Göre Çocukların Evden Okula Ulaşım Şekillerinin Dağılımı

İBBS	Ulaşım Şekli	%	%95 Güven Aralığı			Ağırlıksız Sayı
			Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Yürüme/Bisiklet	59,3	1,4	56,5	62,1	6.756
	Motorlu araç	32,6	1,4	29,9	35,5	3.694
	Hepsi	8,1	0,4	7,4	8,8	944
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	11.394
İstanbul	Yürüme/Bisiklet	59,1	4,4	50,3	67,4	750
	Motorlu araç	31,7	4,3	23,8	40,7	312
	Hepsi	9,2	1,0	7,4	11,5	110
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.172
Batı Marmara	Yürüme/Bisiklet	51,3	4,4	42,6	59,9	362
	Motorlu araç	38,5	4,5	30,1	47,6	262
	Hepsi	10,2	1,4	7,8	13,3	74
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	698
Ege	Yürüme/Bisiklet	57,9	4,3	49,3	66,1	589
	Motorlu araç	31,3	4,4	23,4	40,5	323
	Hepsi	10,7	1,3	8,5	13,5	122
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.034
Doğu Marmara	Yürüme/Bisiklet	57,5	4,6	48,3	66,2	554
	Motorlu araç	33,6	4,6	25,2	43,1	278
	Hepsi	8,9	1,3	6,7	11,7	77
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	909
Batı Anadolu	Yürüme/Bisiklet	58,1	4,5	49,1	66,6	520
	Motorlu araç	34,1	4,5	25,8	43,5	277
	Hepsi	7,8	1,1	5,9	10,3	68
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	865
Akdeniz	Yürüme/Bisiklet	54,6	3,6	47,6	61,4	645
	Motorlu araç	36,9	3,8	29,8	44,5	444
	Hepsi	8,6	1,2	6,5	11,1	111
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.200
Orta Anadolu	Yürüme/Bisiklet	64,8	4,2	56,2	72,4	558
	Motorlu araç	26,3	3,8	19,5	34,4	244
	Hepsi	9,0	1,3	6,7	11,9	87
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	889
Batı Karadeniz	Yürüme/Bisiklet	56,1	4,0	48,2	63,8	482
	Motorlu araç	35,4	3,8	28,4	43,2	329
	Hepsi	8,4	1,3	6,2	11,4	79
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	890
Doğu Karadeniz	Yürüme/Bisiklet	40,2	4,2	32,2	48,7	286
	Motorlu araç	52,4	4,4	43,9	60,8	336
	Hepsi	7,4	1,3	5,2	10,5	49
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	671
Kuzeydoğu Anadolu	Yürüme/Bisiklet	65,3	4,1	56,8	72,9	554
	Motorlu araç	28,3	3,8	21,4	36,3	259
	Hepsi	6,4	0,9	5,0	8,3	56
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	869
Ortadoğu Anadolu	Yürüme/Bisiklet	67,0	4,0	58,7	74,4	577
	Motorlu araç	27,8	4,1	20,5	36,5	247
	Hepsi	5,2	0,8	3,9	7,0	47
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	871
Güneydoğu Anadolu	Yürüme/Bisiklet	66,6	4,5	57,2	74,9	879
	Motorlu araç	28,8	4,4	20,9	38,1	383
	Hepsi	4,6	0,8	3,3	6,3	64
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.326

Yürüyerek veya bisikletle okuluna ulaşım sağlayan çocukların yüzdesi %59,3'tür. Çocukların %32,6'sı okula motorlu araç ile okula gitmektedirler. Motorlu araç ile okula gitme en yüksek Batı Marmara Bölgesinde (%38,5) ve en düşük Orta Anadolu Bölgesindedir (%26,3) (Tablo 4-31).

Tablo 4-32. Bölgelere Göre Ailelerin Okul Yolunun Yürüyerek veya Bisikletle Gidip Gelmek İçin Güvenli Olma Durumuna İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

İBBS	Ortalama*	St.Hata	%95 Güven Aralığı			Yüzdeler		
			Alt Değer	Üst Değer	25. Yüzdeler	50. Yüzdeler	75. Yüzdeler	
Türkiye (n=9845)	6,6	0,1	6,5	6,7	4	8	10	
İstanbul	7,2	0,2	6,8	7,6	5	8	10	
Batı Marmara	6,5	0,2	6,1	6,9	4	7	10	
Ege	6,6	0,2	6,1	7,1	4	7	10	
Doğu Marmara	7,0	0,2	6,6	7,4	5	8	10	
Batı Anadolu	7,0	0,2	6,6	7,4	5	8	10	
Akdeniz	6,7	0,2	6,4	7,1	4	8	10	
Orta Anadolu	6,1	0,3	5,6	6,7	3	7	10	
Batı Karadeniz	6,2	0,2	5,8	6,6	4	6	10	
Doğu Karadeniz	6,5	0,2	6,2	6,9	4	8	10	
Kuzeydoğu Anadolu	5,8	0,3	5,3	6,4	2	6	10	
Ortadoğu Anadolu	6,1	0,2	5,6	6,6	3	6	10	
Güneydoğu Anadolu	6,1	0,2	5,6	6,6	3	7	10	

*1 ile 10 puan arasında değerlendirilmiştir. Yüksek puan daha güvensiz olduğunun göstergesidir.

Aileler okul yolunun yürümek veya bisikletle gidip gelme açısında güvenli olma düzeyini “1 çok güvenli” ve “10 tamamen güvensiz” şeklinde 10 puan üzerinden değerlendirmişlerdir. Ülke genelinde bulunan ortalama puan 6,6’dır (Tablo 4-32).

Tablo 4-33. Bölgelere Göre Çocukların Herhangi Bir Dans veya Spor Kursuna Üye Olma Durumlarının Dağılımı

İBBS	Üye Olma		%95 Güven Aralığı		
	%	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Türkiye	17,0	1,0	15,2	19,0	1.769
İstanbul	25,5	3,3	19,5	32,6	270
Batı Marmara	26,0	4,9	17,6	36,6	183
Ege	23,6	2,8	18,5	29,6	248
Doğu Marmara	18,4	3,3	12,7	25,8	168
Batı Anadolu	20,2	3,3	14,6	27,4	164
Akdeniz	19,4	3,2	13,9	26,4	247
Orta Anadolu	8,2	2,1	4,9	13,4	75
Batı Karadeniz	14,2	2,5	10,0	19,9	130
Doğu Karadeniz	12,0	2,4	8,1	17,5	90
Kuzeydoğu Anadolu	6,3	1,1	4,5	8,7	55
Ortadoğu Anadolu	6,4	1,3	4,2	9,5	53
Güneydoğu Anadolu	6,5	1,5	4,2	10,1	86

Türkiye’de ailelerin %17,0’ı, çocuklarının bir dans veya spor kursuna üye olduğu beyan etmişlerdir. Çocukların bu tür faaliyetlere katılma yüzdesi en yüksek Batı Marmara Bölgesi (%26,0), İstanbul (%25,5), Ege Bölgesinde (%23,6) olup en düşük Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi (%6,3), Ortadoğuanadolu Bölgesi (%6,4) ve Güneydoğu Anadolu Bölgesindedir (%6,5) (Tablo 4-33).

Tablo 4-34. Bölgelere Göre Spor veya Dans Kurslarına/Klüplerine Üye Olan Çocukların Haftada Spor veya Fiziksel Aktiviteye Ayırdıkları Sürenin Dağılımı

İBBS		%95 Güven Aralığı				Ağırlıksız Sayı
		%	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Hiç	6,6	0,8	5,2	8,3	115
	1-2 saat	58,1	2,0	54,2	61,9	943
	3-4 saat	23,7	1,6	20,7	26,9	412
	5 ve üzeri	11,7	1,0	9,8	13,8	221
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.691
İstanbul	Hiç	4,4	1,5	2,2	8,5	14
	1-2 saat	68,2	4,6	58,7	76,4	173
	3-4 saat	18,9	3,8	12,5	27,6	50
	5 ve üzeri	8,5	1,9	5,4	13,0	26
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	263
Batı Marmara	Hiç	4,3	2,1	1,6	10,9	7
	1-2 saat	53,5	5,2	43,2	63,5	103
	3-4 saat	25,9	2,9	20,5	32,1	46
	5 ve üzeri	16,3	3,8	10,2	25,2	25
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	181
Ege	Hiç	7,2	1,8	4,3	11,6	19
	1-2 saat	50,4	3,4	43,8	56,9	122
	3-4 saat	26,0	2,7	21,2	31,6	64
	5 ve üzeri	16,4	3,0	11,4	23,1	35
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	240
Doğu Marmara	Hiç	3,7	1,9	1,3	9,9	6
	1-2 saat	58,7	6,6	45,5	70,7	99
	3-4 saat	29,2	6,6	18,0	43,6	42
	5 ve üzeri	8,4	2,9	4,2	16,3	16
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	163
Batı Anadolu	Hiç	3,5	1,6	1,4	8,3	6
	1-2 saat	60,7	4,5	51,6	69,0	100
	3-4 saat	26,1	4,2	18,6	35,2	39
	5 ve üzeri	9,8	2,9	5,4	17,1	17
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	162
Akdeniz	Hiç	6,7	2,0	3,7	11,8	15
	1-2 saat	63,0	4,9	53,0	72,0	148
	3-4 saat	20,1	3,7	13,8	28,4	46
	5 ve üzeri	10,2	2,3	6,4	15,7	25
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	234

Tablo 4-34'ün devamı		%95 Güven Aralığı				Ağırlıksız Sayı
İBBS		%	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	
Orta Anadolu	Hiç	10,7	4,7	4,3	24,0	8
	1-2 saat	39,8	10,4	22,0	60,7	28
	3-4 saat	33,9	5,4	24,1	45,2	22
	5 ve üzeri	15,7	5,5	7,6	29,6	12
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	70
Batı Karadeniz	Hiç	6,4	2,7	2,8	14,3	7
	1-2 saat	50,4	7,2	36,6	64,2	64
	3-4 saat	28,2	5,5	18,7	40,1	34
	5 ve üzeri	15,0	4,3	8,4	25,4	18
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	123
Doğu Karadeniz	Hiç	0,8	0,8	0,1	5,2	1
	1-2 saat	38,7	9,7	22,1	58,4	32
	3-4 saat	35,9	9,0	20,6	54,7	32
	5 ve üzeri	24,6	6,5	14,1	39,4	22
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	87
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	10,7	3,8	5,2	20,9	5
	1-2 saat	36,9	6,7	24,9	50,7	19
	3-4 saat	24,3	6,8	13,4	39,9	13
	5 ve üzeri	28,1	7,7	15,6	45,2	13
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	50
Ortadoğu Anadolu	Hiç	25,9	9,4	11,8	47,7	11
	1-2 saat	28,7	8,0	15,7	46,3	16
	3-4 saat	28,7	7,4	16,6	44,9	13
	5 ve üzeri	16,7	8,9	5,4	41,4	5
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	45
Güneydoğu Anadolu	Hiç	22,0	7,4	10,9	39,6	16
	1-2 saat	51,1	11,9	29,2	72,6	39
	3-4 saat	18,2	7,1	8,0	36,3	11
	5 ve üzeri	8,7	4,4	3,1	22,2	7
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	73

Bir dans veya spor kursuna üye olan çocukların %6,6'sı hafta içinde hiç bir aktiviteye katılmamakta, %58,1'i haftada 1-2 saat bu aktiviteye katılmaktadır. Çocukların 35,4'ü haftada 3 saat ve üzerinde bu tür aktivitelerle katılmaktadırlar (Tablo 4-34).

Tablo 4-35. Bölgelere Göre Öğrencilerin Uyku Sürelerinin Dağılımı

İBBS	Uyku süresi		%95 Güven Aralığı		Yüzdeler		
	Ortalama	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	25. Yüzdeler	50. Yüzdeler	75. Yüzdeler
Türkiye (n=9521)	10,3	0,0	10,2	10,4	9,5	10,0	11,0
İstanbul	10,5	0,1	10,3	10,7	10,0	10,5	11,0
Batı Marmara	10,2	0,1	10,0	10,4	9,5	10,0	11,0
Ege	10,3	0,1	10,2	10,5	9,5	10,0	11,0
Doğu Marmara	10,5	0,1	10,3	10,6	10,0	10,3	11,0
Batı Anadolu	10,2	0,1	10,0	10,4	9,5	10,0	11,0
Akdeniz	10,3	0,1	10,1	10,4	9,5	10,0	11,0
Orta Anadolu	10,2	0,1	10,0	10,3	9,5	10,0	10,9
Batı Karadeniz	10,0	0,1	9,9	10,2	9,5	10,0	10,5
Doğu Karadeniz	10,3	0,1	10,1	10,5	9,7	10,0	11,0
Kuzeydoğu Anadolu	10,0	0,1	9,9	10,1	9,5	10,0	10,5
Ortadoğu Anadolu	10,2	0,1	10,0	10,4	9,5	10,0	11,0
Güneydoğu Anadolu	10,3	0,1	10,2	10,5	9,5	10,0	11,0

Çocuklar ortalama olarak akşam saat 21.32’de uyumakta, sabah saat 08.07’de uyanmaktadırlar, ortalama uyku süreleri 10,3 saattir (Tablo 4-35).

Tablo 4-36. Bölgelere Göre Çocukların Okul Döneminde Hafta İçi Günlük Oyun Oynama Sürelerinin Dağılımı

İBBS	Hafta İçi Oyun Süresi	%	St.Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Hiç	9,5	0,4	8,8	10,3	1.051
	<1 saat	19,9	0,5	18,9	20,9	2.224
	1 saat	29,7	0,6	28,5	30,9	3.295
	2 saat	28,3	0,6	27,1	29,4	3.249
	3 saat ve üzeri	12,6	0,5	11,7	13,6	1.417
	Toplam	100,0	0	100,0	100,0	11.236
İstanbul	Hiç	11,8	1,4	9,2	14,9	125
	<1 saat	19,4	1,3	16,9	22,1	220
	1 saat	31,3	1,8	27,9	35	356
	2 saat	26,6	1,9	23	30,6	313
	3 saat ve üzeri	10,9	1	9,1	13,1	126
	Toplam	100,0	0	100,0	100,0	1.140
Batı Marmara	Hiç	8,4	1,5	6	11,8	59
	<1 saat	19	1,5	16,2	22,2	132
	1 saat	32,5	2	28,7	36,5	223
	2 saat	28,3	1,9	24,8	32,1	200
	3 saat ve üzeri	11,7	1,6	8,9	15,4	76
	Toplam	100,0	0	100,0	100,0	690
Ege	Hiç	10,3	1,3	8	13,2	112
	<1 saat	23,7	1,5	21	26,7	251
	1 saat	29,2	1,6	26,2	32,4	295
	2 saat	27,1	1,7	23,9	30,4	272
	3 saat ve üzeri	9,7	1,2	7,6	12,3	95
	Toplam	100,0	0	100,0	100,0	1.025
Doğu Marmara	Hiç	9,9	1,1	8	12,2	96
	<1 saat	15,9	1,6	13	19,3	139
	1 saat	28,2	1,9	24,6	32,1	255
	2 saat	32,1	1,9	28,6	35,9	289
	3 saat ve üzeri	13,9	1,7	10,8	17,7	116
	Toplam	100,0	0	100,0	100,0	895
Batı Anadolu	Hiç	9,3	1	7,5	11,5	83
	<1 saat	20,2	2	16,6	24,3	173
	1 saat	30,8	1,9	27,2	34,5	258
	2 saat	27,6	1,7	24,4	30,9	243
	3 saat ve üzeri	12,2	1,9	8,9	16,4	102
	Toplam	100,0	0	100,0	100,0	859
Akdeniz	Hiç	9,4	1	7,6	11,5	117
	<1 saat	23	1,6	20,1	26,2	267
	1 saat	31,7	2,1	27,8	35,9	373
	2 saat	27,5	1,6	24,4	30,8	336
	3 saat ve üzeri	8,5	1,1	6,6	10,8	95
	Toplam	100,0	0	100,0	100,0	1.188

Tablo 4-36'nin devamı		%95 Güven Aralığı				
İBBS	Hafta İçi Oyun Süresi	%	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	7,7	1,2	5,6	10,5	69
	<1 saat	17,6	1,3	15,1	20,4	164
	1 saat	28,1	2,2	24	32,6	257
	2 saat	32	2,2	27,9	36,3	270
	3 saat ve üzeri	14,7	1,8	11,5	18,5	118
	Toplam	100,0	0	100,0	100,0	878
Batı Karadeniz	Hiç	8,2	1	6,5	10,3	76
	<1 saat	19,8	1,6	16,8	23,2	179
	1 saat	29,1	2,4	24,6	34	258
	2 saat	28,6	1,9	25	32,6	258
	3 saat ve üzeri	14,3	2,3	10,4	19,4	111
	Toplam	100,0	0	100,0	100,0	882
Doğu Karadeniz	Hiç	9,0	1,2	7	11,7	66
	<1 saat	16,1	1,8	12,8	20,1	109
	1 saat	26,5	1,5	23,7	29,6	188
	2 saat	33,5	2,2	29,3	37,9	213
	3 saat ve üzeri	14,8	1,7	11,8	18,5	94
	Toplam	100,0	0	100,0	100,0	670
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	7,4	1,2	5,4	10,1	63
	<1 saat	18,3	1,8	15,1	22,1	153
	1 saat	28	2,4	23,6	32,9	229
	2 saat	29,2	2,4	24,8	34,1	259
	3 saat ve üzeri	17,1	2,2	13,2	21,7	155
	Toplam	100,0	0	100,0	100,0	859
Ortadoğu Anadolu	Hiç	5,8	0,9	4,3	7,8	52
	<1 saat	22,4	1,9	18,9	26,3	187
	1 saat	27,6	2	23,8	31,7	235
	2 saat	29,1	1,7	25,9	32,5	253
	3 saat ve üzeri	15,2	1,4	12,6	18,2	135
	Toplam	100,0	0	100,0	100,0	862
Güneydoğu Anadolu	Hiç	9,9	1,1	8	12,3	133
	<1 saat	17,9	1,4	15,4	20,8	250
	1 saat	28,4	1,5	25,5	31,5	368
	2 saat	26,9	1,7	23,8	30,3	343
	3 saat ve üzeri	16,9	1,9	13,5	20,8	194
	Toplam	100,0	0	100,0	100,0	1.288

Ailelerin ifadelerine göre çocukların %9,5'i hafta içi hiç oyun oynamamaktadırlar. Çocukların %19,9'u günde bir saatten az ve %29,7'si günden bir saat oyun oynamaktadırlar. Çocukların %40,9'u günde 2 saat ve daha fazla oyun oynamaktadırlar. (Tablo 4-36)

Tablo 4-37. Bölgelere Göre Çocukların Okul Döneminde Hafta Sonu Günlük Oyun Oynama Sürelerinin Dağılımı

İBBS	Hafta İçi Oyun Süresi	%	St.Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Hiç	2,9	0,2	2,5	3,3	320
	<1 saat	8,8	0,4	8,1	9,6	927
	1 saat	12,1	0,4	11,3	13,0	1.313
	2 saat	28,5	0,6	27,3	29,7	3.095
	3 saat ve üzeri	47,7	0,7	46,3	49,1	5.271
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	10.926
İstanbul	Hiç	3,1	0,6	2,1	4,5	37
	<1 saat	11,3	1,5	8,7	14,6	116
	1 saat	12,4	1,2	10,2	14,9	135
	2 saat	29,2	1,8	25,8	32,9	316
	3 saat ve üzeri	44,0	2,2	39,8	48,4	492
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1096
Batı Marmara	Hiç	2,3	0,6	1,4	3,7	17
	<1 saat	8,1	1,2	6,0	10,9	53
	1 saat	12,9	1,5	10,3	16,1	87
	2 saat	29,5	2,1	25,6	33,7	203
	3 saat ve üzeri	47,1	2,9	41,5	52,8	318
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	678
Ege	Hiç	2,6	0,6	1,7	4,0	26
	<1 saat	8,4	0,9	6,8	10,5	85
	1 saat	14,1	1,5	11,4	17,3	136
	2 saat	28,8	1,6	25,8	32,0	296
	3 saat ve üzeri	46,1	2,1	42,1	50,1	448
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	991
Doğu Marmara	Hiç	2,9	0,6	1,9	4,4	24
	<1 saat	7,4	1,0	5,6	9,7	66
	1 saat	9,9	1,2	7,8	12,5	87
	2 saat	30,1	2,0	26,3	34,2	266
	3 saat ve üzeri	49,7	2,3	45,2	54,2	433
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	876
Batı Anadolu	Hiç	3,9	0,7	2,7	5,4	33
	<1 saat	10,1	1,5	7,5	13,6	86
	1 saat	11,2	1,4	8,8	14,2	92
	2 saat	28,0	1,8	24,7	31,6	230
	3 saat ve üzeri	46,8	1,8	43,2	50,4	400
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	841
Akdeniz	Hiç	1,6	0,4	1,0	2,6	17
	<1 saat	8,8	1,0	7,0	11,1	103
	1 saat	11,2	1,0	9,3	13,4	131
	2 saat	31,1	1,9	27,4	35,0	361
	3 saat ve üzeri	47,4	2,2	43,1	51,7	539
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.151

Tablo 4-37'nin devamı		%95 Güven Aralığı				
İBBS	Hafta İçi Oyun Süresi	%	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	3,5	0,9	2,2	5,6	30
	<1 saat	6,3	0,9	4,7	8,3	57
	1 saat	10,3	1,2	8,2	12,9	90
	2 saat	29,0	1,6	25,9	32,2	248
	3 saat ve üzeri	50,9	2,5	46,1	55,7	423
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	848
Batı Karadeniz	Hiç	3,0	0,5	2,1	4,2	26
	<1 saat	7,0	0,9	5,4	9,1	62
	1 saat	11,4	1,4	9,0	14,4	104
	2 saat	30,7	2,6	25,8	36,1	253
	3 saat ve üzeri	47,9	2,7	42,7	53,2	418
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	863
Doğu Karadeniz	Hiç	2,0	0,5	1,2	3,3	15
	<1 saat	6,4	1,1	4,5	8,9	44
	1 saat	10,8	1,3	8,5	13,8	77
	2 saat	24,4	2,4	19,9	29,5	152
	3 saat ve üzeri	56,4	2,4	51,6	61,1	371
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	659
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	2,7	0,7	1,6	4,5	23
	<1 saat	8,5	1,4	6,2	11,7	70
	1 saat	12,0	1,4	9,4	15,2	91
	2 saat	26,3	2,0	22,6	30,4	218
	3 saat ve üzeri	50,4	3,4	43,7	57,0	437
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	839
Ortadoğu Anadolu	Hiç	2,3	0,7	1,3	4,1	22
	<1 saat	8,9	1,0	7,1	11,2	72
	1 saat	11,7	1,4	9,2	14,8	102
	2 saat	27,8	1,6	24,8	31,1	231
	3 saat ve üzeri	49,2	2,4	44,5	53,9	414
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	841
Güneydoğu Anadolu	Hiç	4,0	0,7	2,9	5,5	50
	<1 saat	8,6	0,8	7,2	10,3	113
	1 saat	14,3	1,4	11,8	17,2	181
	2 saat	24,4	1,7	21,1	27,9	321
	3 saat ve üzeri	48,7	1,9	45,0	52,4	578
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.243

Ailelerin ifadelerine göre çocukların %2,9'u hafta sonu hiç oyun oynamamaktadır. Çocukların %8,8'i günde bir saatten az ve %12,1'i günden bir saat oyun oynamaktadırlar. Çocukların %76,2'si günde 2 saat ve daha fazla oyun oynamaktadırlar. (Tablo 4-37)

Tablo 4-38. Bölgelere Göre Çocukların Okul Döneminde Hafta İçi Günlük Ödev Yapma ve Kitap Okumaya Ayırdıkları Sürelerin Dağılımı

İBBS	Hafta İçi Ödev Yapma/ Kitap Okuma	%	%95 Güven Aralığı			Ağırlıksız Sayı
			St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Hiç	2,1	0,2	1,6	2,6	211
	<1 saat	18,3	0,6	17,3	19,5	1.998
	1 saat	31,7	0,7	30,3	33,1	3.531
	2 saat	36,1	0,7	34,7	37,6	4.209
	3 saat ve üzeri	11,8	0,5	10,9	12,8	1.412
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	11.361
İstanbul	Hiç	1,6	0,4	1,1	2,5	19
	<1 saat	18,1	1,6	15,2	21,4	213
	1 saat	35,7	2,1	31,6	39,9	412
	2 saat	35,3	2,3	30,8	39,9	407
	3 saat ve üzeri	9,4	1,4	7,1	12,4	116
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.167
Batı Marmara	Hiç	1,0	0,5	0,4	2,4	7
	<1 saat	18,0	2,9	13,0	24,3	100
	1 saat	28,2	2,2	24,1	32,6	186
	2 saat	39,3	3,1	33,4	45,5	297
	3 saat ve üzeri	13,5	2,3	9,7	18,6	109
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	699
Ege	Hiç	1,0	0,3	0,6	2,0	12
	<1 saat	17,0	2,0	13,5	21,2	169
	1 saat	34,8	2,2	30,6	39,3	354
	2 saat	36,5	2,8	31,2	42,1	378
	3 saat ve üzeri	10,6	1,5	8,1	13,9	123
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.036
Doğu Marmara	Hiç	1,4	0,4	0,8	2,4	14
	<1 saat	17,1	1,7	14,0	20,8	145
	1 saat	33,3	2,2	29,2	37,7	301
	2 saat	36,4	2,5	31,7	41,4	341
	3 saat ve üzeri	11,7	1,6	9,0	15,2	104
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	905
Batı Anadolu	Hiç	2,3	0,6	1,3	3,9	20
	<1 saat	16,5	1,9	13,1	20,7	135
	1 saat	26,9	2,5	22,3	32,0	230
	2 saat	39,7	2,3	35,3	44,4	344
	3 saat ve üzeri	14,6	2,1	11,0	19,2	137
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	866
Akdeniz	Hiç	1,3	0,3	0,8	2,2	16
	<1 saat	16,3	1,4	13,8	19,2	191
	1 saat	26,7	1,7	23,5	30,1	311
	2 saat	40,7	1,9	37,1	44,5	499
	3 saat ve üzeri	14,9	1,4	12,4	17,8	179
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.196

Tablo 4-38'in devamı		%95 Güven Aralığı				
İBBS	Hafta İçi Ödev Yapma/ Kitap Okuma	%	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	1,7	0,5	0,9	2,9	14
	<1 saat	16,3	1,4	13,7	19,3	141
	1 saat	37,6	2,5	32,8	42,7	324
	2 saat	34,6	2,2	30,4	39,0	319
	3 saat ve üzeri	9,8	1,4	7,4	12,9	87
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	885
Batı Karadeniz	Hiç	1,6	0,4	1,0	2,5	15
	<1 saat	18,0	2,8	13,2	24,1	139
	1 saat	30,3	2,2	26,2	34,9	273
	2 saat	35,7	2,0	31,8	39,8	331
	3 saat ve üzeri	14,4	1,8	11,2	18,3	131
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	889
Doğu Karadeniz	Hiç	1,0	0,4	0,5	2,1	7
	<1 saat	18,4	2,4	14,2	23,5	128
	1 saat	31,2	2,3	26,9	35,9	216
	2 saat	39,2	2,8	33,9	44,8	259
	3 saat ve üzeri	10,2	1,4	7,7	13,3	63
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	673
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	2,0	0,5	1,2	3,4	20
	<1 saat	19,7	1,7	16,5	23,3	160
	1 saat	31,8	2,1	27,8	36,1	269
	2 saat	34,1	2,3	29,8	38,6	304
	3 saat ve üzeri	12,5	1,8	9,3	16,4	117
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	870
Ortadoğu Anadolu	Hiç	0,8	0,3	0,4	1,6	8
	<1 saat	22,4	1,9	19,0	26,3	189
	1 saat	30,4	2,6	25,6	35,7	259
	2 saat	34,4	2,4	29,9	39,1	307
	3 saat ve üzeri	12,0	1,5	9,4	15,2	108
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	871
Güneydoğu Anadolu	Hiç	5,5	1,4	3,3	9,1	59
	<1 saat	22,3	1,5	19,4	25,5	288
	1 saat	31,3	1,9	27,7	35,1	396
	2 saat	30,7	1,9	27,0	34,6	423
	3 saat ve üzeri	10,2	1,1	8,2	12,6	138
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.304

Ailelerin beyanlarına göre öğrencilerin yarısına yakını (%47,9'u) okul döneminde hafta içi ders çalışmaya 2 saatin üzerinde vakit ayırmaktadır. Çocukların %31,7'si bir saat ödev yapmak/kitap okumakta, %18,3'ü ise bir saatten daha az süre zaman ayırmaktadır. Çocukların %2,1'i hiç zaman ayırmamaktadır (Tablo 4-38).

Tablo 4-39. Bölgelere Göre Çocukların Okul Döneminde Hafta Sonu Günlük Ödev Yapma ve Kitap Okumaya Ayırdıkları Sürelerin Dağılımı

İBBS	Hafta İçi Ödev Yapma/ Kitap Okuma	%	%95 Güven Aralığı			Ağırlıksız Sayı
			St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Hiç	2,6	0,2	2,2	3,1	277
	<1 saat	16,0	0,5	15,0	17,1	1726
	1 saat	28,7	0,6	27,6	29,9	3155
	2 saat	32,6	0,6	31,5	33,8	3701
	3 saat ve üzeri	20,0	0,6	18,9	21,2	2269
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	11128
	İstanbul	Hiç	2,3	0,5	1,5	3,5
<1 saat		14,8	1,2	12,6	17,2	172
1 saat		31,7	1,8	28,3	35,3	361
2 saat		32,0	1,5	29,2	34,9	366
3 saat ve üzeri		19,3	1,9	15,8	23,2	222
Toplam		100,0	0,0	100,0	100,0	1146
Batı Marmara		Hiç	1,0	0,4	0,4	2,1
	<1 saat	18,7	2,9	13,7	25,1	99
	1 saat	27,6	2,3	23,4	32,3	199
	2 saat	33,4	2,4	29,0	38,2	229
	3 saat ve üzeri	19,3	2,6	14,7	24,8	150
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	685
	Ege	Hiç	2,0	0,5	1,2	3,2
<1 saat		15,4	1,7	12,4	19,0	152
1 saat		33,3	1,7	30,1	36,7	328
2 saat		32,2	1,7	28,9	35,8	333
3 saat ve üzeri		17,1	1,5	14,3	20,2	179
Toplam		100,0	0,0	100,0	100,0	1013
Doğu Marmara		Hiç	2,3	0,6	1,3	3,8
	<1 saat	16,9	1,6	14,0	20,3	144
	1 saat	29,0	2,0	25,1	33,1	256
	2 saat	33,7	1,7	30,5	37,0	313
	3 saat ve üzeri	18,1	1,8	14,9	21,9	154
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	888
	Batı Anadolu	Hiç	2,2	0,5	1,3	3,5
<1 saat		14,7	2,3	10,7	19,9	113
1 saat		27,8	1,9	24,2	31,6	235
2 saat		33,9	1,9	30,2	37,8	289
3 saat ve üzeri		21,4	2,1	17,6	25,7	185
Toplam		100,0	0,0	100,0	100,0	842
Akdeniz		Hiç	2,0	0,4	1,4	2,8
	<1 saat	14,5	1,5	11,8	17,7	171
	1 saat	23,9	1,5	21,1	27,0	281
	2 saat	34,8	1,7	31,6	38,1	406
	3 saat ve üzeri	24,8	1,7	21,5	28,4	289
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.196

Tablo 4-39'un devamı		%95 Güven Aralığı				
İBBS	Hafta İçi Ödev Yapma/Kitap Okuma	%	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	3,2	0,7	2,1	4,8	28
	<1 saat	15,6	1,2	13,4	18,2	135
	1 saat	29,0	1,9	25,3	32,9	257
	2 saat	34,3	2,2	30,2	38,7	292
	3 saat ve üzeri	17,9	1,6	14,9	21,3	151
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	863
	Batı Karadeniz	Hiç	1,8	0,4	1,2	2,9
<1 saat		15,7	1,9	12,2	19,8	129
1 saat		27,8	1,8	24,5	31,4	241
2 saat		33,7	1,9	29,9	37,6	301
3 saat ve üzeri		21,0	2,0	17,4	25,1	181
Toplam		100,0	0,0	100,0	100,0	871
Doğu Karadeniz		Hiç	1,1	0,4	0,5	2,3
	<1 saat	14,5	1,9	11,2	18,6	99
	1 saat	25,6	1,6	22,5	28,9	174
	2 saat	37,7	2,1	33,7	41,9	258
	3 saat ve üzeri	21,1	2,7	16,3	26,9	120
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	659
	Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	3,1	0,8	1,8	5,1
<1 saat		14,7	1,4	12,2	17,7	128
1 saat		25,9	1,8	22,6	29,5	223
2 saat		33,1	1,7	29,9	36,6	276
3 saat ve üzeri		23,2	1,9	19,6	27,2	204
Toplam		100,0	0,0	100,0	100,0	855
Ortadoğu Anadolu		Hiç	2,3	0,5	1,5	3,5
	<1 saat	16,7	1,7	13,5	20,4	141
	1 saat	28,7	2,1	24,8	33,0	237
	2 saat	30,6	2,0	26,8	34,6	269
	3 saat ve üzeri	21,7	2,0	18,2	25,8	191
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	860
	Güneydoğu Anadolu	Hiç	5,3	1,1	3,5	7,8
<1 saat		19,4	1,8	16,1	23,1	243
1 saat		28,7	1,8	25,2	32,4	363
2 saat		29,0	1,7	25,8	32,4	369
3 saat ve üzeri		17,7	1,6	14,8	20,9	243
Toplam		100,0	0,0	100,0	100,0	1274

Ailelerin beyanlarına göre öğrencilerin yarısından biraz fazlası (%52,6) okul döneminde hafta sonu ders çalışmaya 2 saatin üzerinde vakit ayırmaktadır. Çocukların %28,7'si bir saat ödev yapmak/kitap okumakta, %16,0'ı ise bir saatten daha az süre zaman ayırmaktadır. Çocukların %2,6'sı hiç zaman ayırmamaktadır (Tablo 4-39).

Tablo 4-40. Bölgelere Göre Öğrencilerin Okul Döneminde Dersleri Dışında Zamanlarda Hafta İçi Günlük Televizyon ve Bilgisayar Başında Geçirdikleri Sürelerin Dağılımı

%95 Güven Aralığı						
İBBS	Hafta İçi TV Seyretme/ Bilgisayar Başında	%	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Türkiye	Hiç	21,3	0,7	20,0	22,6	2.278
	1 saat	42,5	0,7	41,1	43,8	4.774
	2 saat	23,5	0,6	22,4	24,7	2.679
	3 saat ve üzeri	12,7	0,5	11,8	13,7	1.429
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	11.160
İstanbul	Hiç	20,3	1,4	17,7	23,2	228
	1 saat	42,9	1,8	39,4	46,4	489
	2 saat	23,7	1,4	21,0	26,6	273
	3 saat ve üzeri	13,1	1,4	10,6	16,2	154
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.144
Batı Marmara	Hiç	18,1	1,9	14,6	22,2	123
	1 saat	46,6	2,3	42,2	51,1	337
	2 saat	21,0	2,0	17,3	25,2	150
	3 saat ve üzeri	14,3	2,6	10,0	20,1	78
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	688
Ege	Hiç	21,1	2,1	17,3	25,5	212
	1 saat	47,1	2,4	42,5	51,9	485
	2 saat	21,9	1,8	18,6	25,7	224
	3 saat ve üzeri	9,9	1,5	7,3	13,3	97
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.018
Doğu Marmara	Hiç	18,8	2,2	14,9	23,5	155
	1 saat	46,1	2,5	41,4	51,0	423
	2 saat	22,5	1,8	19,2	26,2	198
	3 saat ve üzeri	12,5	1,7	9,5	16,4	113
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	889
Batı Anadolu	Hiç	16,4	2,1	12,7	20,9	143
	1 saat	45,0	2,3	40,5	49,7	388
	2 saat	24,6	2,1	20,7	29,0	210
	3 saat ve üzeri	14,0	1,7	11,0	17,6	116
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	857
Akdeniz	Hiç	23,7	2,1	19,8	28,1	272
	1 saat	45,1	1,8	41,7	48,6	524
	2 saat	21,5	1,8	18,2	25,3	271
	3 saat ve üzeri	9,6	1,0	7,9	11,8	116
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.183

Tablo 4-40'ın devamı		%95 Güven Aralığı				
İBBS	Hafta İçi TV Seyretme/ Bilgisayar Başında	%	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	17,4	1,7	14,3	21,0	157
	1 saat	42,6	2,0	38,7	46,5	379
	2 saat	25,4	2,0	21,6	29,5	216
	3 saat ve üzeri	14,7	1,5	12,0	17,9	122
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	874
Batı Karadeniz	Hiç	16,6	3,0	11,6	23,2	131
	1 saat	46,5	2,2	42,2	50,9	412
	2 saat	25,2	2,2	21,2	29,7	228
	3 saat ve üzeri	11,7	1,5	9,1	15,1	108
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	879
Doğu Karadeniz	Hiç	20,6	2,1	16,7	25,0	130
	1 saat	44,8	2,4	40,2	49,5	305
	2 saat	24,3	2,1	20,5	28,6	161
	3 saat ve üzeri	10,3	1,8	7,3	14,4	67
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	663
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	24,4	2,4	20,0	29,4	194
	1 saat	38,0	2,2	33,7	42,5	324
	2 saat	24,6	2,2	20,5	29,2	203
	3 saat ve üzeri	13,0	1,4	10,6	15,9	113
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	834
Ortadoğu Anadolu	Hiç	21,9	1,9	18,4	25,8	188
	1 saat	35,4	2,6	30,5	40,7	291
	2 saat	25,3	2,0	21,5	29,4	224
	3 saat ve üzeri	17,4	2,1	13,7	21,8	154
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	857
Güneydoğu Anadolu	Hiç	27,6	2,2	23,6	32,1	345
	1 saat	32,9	1,8	29,4	36,6	417
	2 saat	24,7	1,7	21,5	28,3	321
	3 saat ve üzeri	14,7	1,3	12,3	17,4	191
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.274

Ailelerin ifadelerine göre çocukların %21,3'ü hafta içi televizyon seyretme ve bilgisayar başında hiç zaman geçirmemektedirler. Çocukların %42,5'i günde bir saat, %23,5'i 2 saat ve %12,7'si 3 saat ve üzerinde televizyon seyretmekte/bilgisayarda zaman geçirmektedirler (Tablo 4-40).

Tablo 4-41. Bölgelere Göre Çocukların Okul Döneminde Dersleri Dışında Zamanlarda Hafta Sonu Günlük Televizyon ve Bilgisayar Başında Geçirdikleri Sürelerin Dağılımı

%95 Güven Aralığı						
İBBS	Hafta İçi TV Seyretme/ Bilgisayar Başında	%	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Türkiye	Hiç	12,2	0,6	11,0	13,4	1.271
	1 saat	17,9	0,5	17,0	18,9	1.984
	2 saat	28,3	0,6	27,2	29,5	3.176
	3 saat ve üzeri	41,6	0,7	40,2	43,0	4.665
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	11.096
İstanbul	Hiç	8,8	1,1	6,9	11,1	99
	1 saat	17,9	1,4	15,2	20,9	215
	2 saat	31,5	1,8	28,2	35,1	338
	3 saat ve üzeri	41,8	1,8	38,3	45,5	478
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.130
Batı Marmara	Hiç	8,7	1,7	5,8	12,7	55
	1 saat	19,1	1,9	15,7	23,1	131
	2 saat	33,0	2,6	28,0	38,3	236
	3 saat ve üzeri	39,3	2,4	34,7	44,0	266
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	688
Ege	Hiç	10,4	2,0	7,0	15,1	94
	1 saat	20,4	1,3	18,0	23,1	210
	2 saat	31,8	1,9	28,2	35,6	324
	3 saat ve üzeri	37,3	1,7	34,0	40,8	387
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.015
Doğu Marmara	Hiç	10,1	2,3	6,5	15,5	72
	1 saat	16,9	1,6	14,0	20,3	164
	2 saat	29,2	2,3	24,8	34,0	266
	3 saat ve üzeri	43,8	2,2	39,5	48,3	380
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	882
Batı Anadolu	Hiç	7,0	2,0	4,0	12,1	60
	1 saat	17,0	1,6	14,1	20,3	142
	2 saat	29,4	1,7	26,2	32,8	250
	3 saat ve üzeri	46,6	2,3	42,2	51,2	393
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	845
Akdeniz	Hiç	12,7	2,0	9,2	17,2	140
	1 saat	22,0	1,4	19,5	24,8	257
	2 saat	27,9	1,6	24,9	31,1	331
	3 saat ve üzeri	37,4	2,1	33,4	41,6	452
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.180

Tablo 4-41'in devamı		%95 Güven Aralığı				
İBBS	Hafta İçi TV Seyretme/ Bilgisayar Başında	%	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	11,0	1,4	8,5	14,1	94
	1 saat	16,8	1,3	14,4	19,4	145
	2 saat	29,4	2,0	25,7	33,5	271
	3 saat ve üzeri	42,8	2,2	38,6	47,1	360
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	870
Batı Karadeniz	Hiç	10,3	3,0	5,8	17,7	69
	1 saat	17,8	1,7	14,7	21,5	163
	2 saat	27,8	2,0	24,0	31,8	246
	3 saat ve üzeri	44,1	2,2	39,8	48,5	400
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	878
Doğu Karadeniz	Hiç	11,6	1,7	8,7	15,5	70
	1 saat	17,7	1,7	14,6	21,3	122
	2 saat	31,5	2,6	26,5	36,9	205
	3 saat ve üzeri	39,2	2,6	34,2	44,4	263
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	660
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	17,8	2,2	13,9	22,6	138
	1 saat	16,0	1,4	13,5	18,9	129
	2 saat	22,6	1,8	19,2	26,4	203
	3 saat ve üzeri	43,5	2,2	39,2	47,9	365
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	835
Ortadoğu Anadolu	Hiç	15,1	1,8	11,8	19,1	127
	1 saat	13,1	1,6	10,3	16,5	111
	2 saat	24,6	2,0	20,8	28,7	203
	3 saat ve üzeri	47,3	2,4	42,5	52,1	404
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	845
Güneydoğu Anadolu	Hiç	20,6	2,2	16,7	25,2	253
	1 saat	16,0	1,5	13,3	19,1	195
	2 saat	22,3	1,5	19,5	25,4	303
	3 saat ve üzeri	41,1	2,3	36,6	45,6	517
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.268

Ailelerin ifadelerine göre çocukların %12,2'si hafta sonu televizyon seyretme ve bilgisayar başında hiç zaman geçirmemektedirler. Çocukların %17,9'u günde bir saat, %28,3'ü 2 saat ve %41,6'sı 3 saat ve üzerinde televizyon seyretmekte/bilgisayarda zaman geçirmektedirler (Tablo 4-41).

4.2.4 Ailelerin Beyanlarına Göre Çocukların Beslenme Davranışları

Bu bölümde çocukların beslenme davranışları, besin tüketimlerine ait bulgular sunulmaktadır.

Tablo 4-42. Bölgelere Göre Çocukların Kahvaltı Yapma Sıklıklarının Dağılımı

%95 Güven Aralığı						
İBBS	Kahvaltı Yapma	%	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Türkiye	Hiç	3,7	0,3	3,2	4,3	405
	Nadiren (1-3)	12,1	0,5	11,2	13,1	1.468
	Sıklıkla (4-6)	7,7	0,3	7,1	8,3	862
	Her gün	76,5	0,7	75,0	77,9	8.654
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	11.389
İstanbul	Hiç	3,9	0,8	2,6	5,8	43
	Nadiren (1-3)	10,7	1,5	8,1	14,0	125
	Sıklıkla (4-6)	7,3	0,8	5,8	9,1	87
	Her gün	78,1	2,3	73,3	82,2	918
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.173
Batı Marmara	Hiç	4,7	1,2	2,8	7,6	26
	Nadiren (1-3)	13,9	2,2	10,1	18,8	97
	Sıklıkla (4-6)	7,2	1,5	4,8	10,7	50
	Her gün	74,2	3,0	67,9	79,7	526
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	699
Ege	Hiç	3,9	0,9	2,5	6,0	41
	Nadiren (1-3)	12,0	1,6	9,1	15,6	120
	Sıklıkla (4-6)	8,8	1,1	6,9	11,2	86
	Her gün	75,3	2,3	70,5	79,6	786
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.033
Doğu Marmara	Hiç	2,6	0,8	1,4	4,8	26
	Nadiren (1-3)	10,9	1,4	8,4	14,1	104
	Sıklıkla (4-6)	7,3	1,3	5,1	10,4	54
	Her gün	79,2	2,4	74,2	83,4	728
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	912
Batı Anadolu	Hiç	4,9	1,4	2,8	8,5	37
	Nadiren (1-3)	11,3	1,8	8,3	15,3	104
	Sıklıkla (4-6)	6,9	0,9	5,4	8,8	58
	Her gün	76,8	2,7	71,0	81,7	667
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	866
Akdeniz	Hiç	2,3	0,6	1,4	3,8	24
	Nadiren (1-3)	10,8	1,2	8,7	13,3	129
	Sıklıkla (4-6)	7,1	0,8	5,6	8,9	84
	Her gün	79,8	1,6	76,5	82,8	967
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.204

Tablo 4-42'nin devamı		%95 Güven Aralığı				
İBBS	Kahvaltı Yapma	%	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	3,0	0,6	2,0	4,4	25
	Nadiren (1-3)	15,0	2,0	11,4	19,4	122
	Sıklıkla (4-6)	7,5	1,0	5,7	9,7	67
	Her gün	74,5	2,6	69,0	79,4	672
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	886
Batı Karadeniz	Hiç	4,2	1,1	2,5	7,1	29
	Nadiren (1-3)	16,9	2,0	13,4	21,1	155
	Sıklıkla (4-6)	10,8	1,1	8,8	13,1	89
	Her gün	68,1	2,7	62,7	73,1	610
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	883
Doğu Karadeniz	Hiç	2,8	0,8	1,6	5,0	17
	Nadiren (1-3)	14,5	1,7	11,4	18,3	94
	Sıklıkla (4-6)	8,9	1,4	6,6	12,0	57
	Her gün	73,8	2,8	67,8	79,0	501
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	669
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	5,0	0,9	3,5	7,0	49
	Nadiren (1-3)	16,9	1,4	14,3	19,8	147
	Sıklıkla (4-6)	6,1	0,9	4,6	8,1	57
	Her gün	72,0	1,8	68,3	75,5	617
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	870
Ortadoğu Anadolu	Hiç	4,3	0,8	2,9	6,2	35
	Nadiren (1-3)	12,7	1,5	10,0	16,0	116
	Sıklıkla (4-6)	7,3	0,9	5,7	9,3	68
	Her gün	75,7	1,9	71,7	79,3	658
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	877
Güneydoğu Anadolu	Hiç	4,1	1,0	2,5	6,6	53
	Nadiren (1-3)	11,7	1,4	9,2	14,8	155
	Sıklıkla (4-6)	8,0	1,0	6,3	10,1	105
	Her gün	76,2	2,3	71,3	80,5	1.004
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.317

Çocukların %76,5'i her gün kahvaltı yapmaktadır, çocuklar arasında haftada 1-3 gün kahvaltı yapanların yüzdesi %12,1 ve 4-6 gün yapanların yüzdesi ise %7,7'dir (Tablo 4-42).

Tablo 4-43. Ailelerin Beyanlarına Göre Çocukların Gıda Tüketim Sıklıklarının Dağılımı

	Hiç	Haftada bir kereden az	Nadiren (1-3 gün)	Sıklıkla (4-6 gün)	Hergün	Yanıtlayanların Ağırlıksız Sayısı
	%	%	%	%	%	n
Et	6,1	18,9	41,8	26,3	7,0	10.715
Balık	14,6	40,3	33,4	9,5	2,2	10.637
Peynir	13,4	7,6	20,1	19,1	39,8	10.649
Az yağlı / yarım yağlı süt	37,0	13,5	21,6	13,2	14,7	10.434
Tam yağlı süt	23,0	12,8	23,5	17,8	22,9	10.367
Yoğurt, cacık, ayran	4,9	5,7	22,1	30,0	37,3	10.636
Kefir	85,3	5,7	5,3	2,1	1,7	9.952
Sütlü puding / hazır süt ürünleri	20,5	32,6	31,0	11,1	4,7	10.560
Taze meyve	1,9	4,6	18,5	24,5	50,4	10.355
Sebze (patates hariç)	6,7	13,2	41,8	25,3	13,0	10.355
Taze sıkılmış meyve suyu	29,9	22,7	29,9	10,7	6,8	10.319
%100 meyve suyu (hazır)	21,1	20,7	29,6	14,1	14,4	10.285
Pizza, lahmacun, patates kızartması, hamburger, sosisli/sucuklu sandviç	12,7	38,7	33,0	11,8	3,8	10.785
Tuzlu atıştırmalıklar (patates cipsi, mısır cipsi, çerez)	14,5	34,6	29,6	13,7	7,6	10.679
Bisküvi, kek, kurabiye	3,5	20,0	39,2	25,3	11,9	10.425
Şekerli bar, çikolata	6,1	24,9	36,3	20,2	12,5	10.587
Aromalı süt	36,2	18,6	23,9	11,7	9,6	10.413
Diyet veya light içecekler (süt hariç)	88,6	4,6	4,2	1,4	1,2	10.347
Şeker içeren içecek	25,2	28,2	28,2	10,7	7,7	10.351

Ailelerin beyanlarına göre çocukların %50,4'ü her gün meyve, %13,0'ı taze sebze, %6,8'i taze sıkılmış meyve suyu tüketmektedir. Çocukların %18,9'unun haftada birden az sıklıkta et tükettiği, %6,1'inin hiç et tüketmediği belirtilmiştir. Çocukların %14,6'sının hiç balık tüketmediği belirtilmiştir. Yine çocukların %21,0'ının haftada birden az veya hiç peynir tüketmediği görülmektedir (Tablo 4-43).

Tablo 4-44. Bölgelere Göre Çocukların Taze Meyve Yeme Sıklığının Dağılımı

İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Hiç	1,9	0,2	1,6	2,3	202
	Haftada birden az	4,6	0,3	4,1	5,2	520
	1-3 gün	18,5	0,5	17,6	19,5	2.074
	4-6 gün	24,5	0,6	23,4	25,7	2.695
	Her gün	50,4	0,7	49,0	51,9	5.374
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	10.865
İstanbul	Hiç	2,6	0,5	1,9	3,8	30
	Haftada birden az	5,3	0,8	3,8	7,1	52
	1-3 gün	17,7	1,2	15,5	20,1	204
	4-6 gün	23,4	1,7	20,2	27,0	277
	Her gün	51,0	2,0	47,1	55,0	542
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.105
Batı Marmara	Hiç	2,5	0,8	1,3	4,8	11
	Haftada birden az	4,2	0,8	2,9	6,2	32
	1-3 gün	20,9	1,8	17,5	24,7	133
	4-6 gün	25,3	1,9	21,7	29,2	165
	Her gün	47,1	2,5	42,3	52,0	334
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	675
Ege	Hiç	1,1	0,3	0,6	2,0	12
	Haftada birden az	3,5	0,6	2,4	4,9	37
	1-3 gün	16,1	1,2	13,8	18,7	160
	4-6 gün	24,0	1,8	20,7	27,8	233
	Her gün	55,3	2,2	51,0	59,5	534
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	976
Doğu Marmara	Hiç	1,3	0,3	0,8	2,2	12
	Haftada birden az	2,8	0,6	1,9	4,3	24
	1-3 gün	17,4	1,7	14,4	20,9	150
	4-6 gün	28,5	1,9	25,0	32,3	240
	Her gün	49,9	2,6	44,8	55,1	450
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	876
Batı Anadolu	Hiç	1,3	0,4	0,7	2,5	10
	Haftada birden az	3,4	0,7	2,2	5,1	27
	1-3 gün	16,8	1,5	13,9	20,0	135
	4-6 gün	21,2	1,5	18,3	24,3	178
	Her gün	57,4	2,1	53,2	61,5	488
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	838
Akdeniz	Hiç	2,0	0,6	1,1	3,6	19
	Haftada birden az	3,0	0,5	2,1	4,1	30
	1-3 gün	16,4	1,3	14,0	19,1	191
	4-6 gün	22,9	1,7	19,7	26,5	275
	Her gün	55,8	2,2	51,4	60,0	635
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.150

Tablo 4-44'ün devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	1,9	0,5	1,1	3,3	17
	Haftada birden az	4,4	1,0	2,9	6,8	39
	1-3 gün	17,7	1,4	15,1	20,5	148
	4-6 gün	26,2	1,8	22,7	29,9	225
	Her gün	49,9	2,7	44,6	55,2	413
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	842
Batı Karadeniz	Hiç	1,4	0,5	0,7	2,9	11
	Haftada birden az	3,4	0,7	2,2	5,2	31
	1-3 gün	15,1	1,3	12,8	17,8	134
	4-6 gün	21,8	1,8	18,4	25,6	185
	Her gün	58,3	2,4	53,5	62,9	476
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	837
Doğu Karadeniz	Hiç	2,7	0,6	1,7	4,3	18
	Haftada birden az	4,9	1,0	3,3	7,2	29
	1-3 gün	21,2	1,7	18,1	24,7	135
	4-6 gün	27,0	1,7	23,7	30,5	176
	Her gün	44,2	2,1	40,1	48,3	290
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	648
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	1,5	0,4	0,9	2,5	14
	Haftada birden az	7,1	1,0	5,3	9,5	60
	1-3 gün	23,0	1,7	19,8	26,6	195
	4-6 gün	27,1	1,8	23,8	30,7	230
	Her gün	41,3	2,6	36,3	46,4	341
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	840
Ortadoğu Anadolu	Hiç	2,3	0,8	1,2	4,5	21
	Haftada birden az	6,7	1,1	4,8	9,2	63
	1-3 gün	26,7	2,6	21,8	32,1	225
	4-6 gün	24,6	1,7	21,4	28,1	205
	Her gün	39,7	2,9	34,1	45,6	323
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	837
Güneydoğu Anadolu	Hiç	2,2	0,7	1,2	4,0	27
	Haftada birden az	7,5	1,2	5,5	10,2	96
	1-3 gün	21,0	1,4	18,3	24,0	264
	4-6 gün	26,3	1,6	23,3	29,6	306
	Her gün	42,9	2,2	38,7	47,3	548
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.241

Çocukların %50,4'ü hergün taze meyve tüketmekte, %24,5'i haftada 4-6 gün, %18,5'i haftada 1-3 gün ve %4,6'su haftada birden az tüketmektedir. Çocukların %1,9'u hiç meyve tüketmemektedir (Tablo 4-44)

Tablo 4-45. Bölgelere Göre Çocukların Sebze (Patates Hariç) Yeme Sıklığının Dağılımı

İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Hiç	6,7	0,3	6,2	7,3	729
	Haftada birden az	13,2	0,4	12,4	14,0	1.368
	1-3 gün	41,8	0,6	40,6	43,1	4.362
	4-6 gün	25,3	0,6	24,0	26,5	2.634
	Her gün	13,0	0,6	11,9	14,2	1.262
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	10.355
İstanbul	Hiç	7,1	0,8	5,6	8,8	80
	Haftada birden az	13,5	1,2	11,4	16,1	141
	1-3 gün	40,2	1,5	37,2	43,2	422
	4-6 gün	25,7	1,7	22,5	29,2	274
	Her gün	13,5	1,6	10,6	17,0	124
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.041
Batı Marmara	Hiç	5,6	1,0	4,0	7,9	34
	Haftada birden az	11,7	1,3	9,3	14,6	82
	1-3 gün	47,3	2,7	42,1	52,5	290
	4-6 gün	27,0	2,2	22,8	31,6	184
	Her gün	8,5	1,4	6,1	11,6	62
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	652
Ege	Hiç	6,5	0,9	5,0	8,4	65
	Haftada birden az	12,7	1,2	10,6	15,2	116
	1-3 gün	42,7	2,1	38,7	46,9	401
	4-6 gün	26,7	1,9	23,1	30,6	259
	Her gün	11,4	2,1	7,9	16,2	98
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	939
Doğu Marmara	Hiç	7,1	1,0	5,4	9,3	63
	Haftada birden az	14,7	1,2	12,4	17,2	118
	1-3 gün	42,9	1,8	39,4	46,4	364
	4-6 gün	26,2	2,1	22,3	30,5	222
	Her gün	9,2	1,1	7,2	11,6	75
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	842
Batı Anadolu	Hiç	5,9	0,9	4,3	7,9	49
	Haftada birden az	12,1	1,3	9,8	14,8	95
	1-3 gün	43,6	2,4	39,0	48,4	351
	4-6 gün	25,2	1,7	22,0	28,7	201
	Her gün	13,2	2,0	9,7	17,7	103
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	799
Akdeniz	Hiç	5,9	0,7	4,7	7,5	68
	Haftada birden az	12,4	1,3	10,1	15,1	134
	1-3 gün	40,2	1,7	36,8	43,6	450
	4-6 gün	25,8	1,8	22,5	29,4	296
	Her gün	15,7	2,0	12,1	20,1	149
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.097

Tablo 4-45'in devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	7,0	1,1	5,1	9,4	53
	Haftada birden az	13,7	1,4	11,2	16,7	115
	1-3 gün	44,5	2,5	39,6	49,5	350
	4-6 gün	22,7	1,7	19,5	26,2	183
	Her gün	12,1	2,2	8,4	17,0	90
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	791
Batı Karadeniz	Hiç	8,4	1,6	5,8	12,2	59
	Haftada birden az	10,3	1,4	7,9	13,3	81
	1-3 gün	41,8	1,8	38,3	45,4	345
	4-6 gün	24,0	2,2	20,0	28,5	201
	Her gün	15,4	1,6	12,6	18,8	123
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	809
Doğu Karadeniz	Hiç	7,3	1,2	5,2	10,1	48
	Haftada birden az	12,4	1,4	9,8	15,5	82
	1-3 gün	41,0	2,1	37,0	45,1	248
	4-6 gün	26,0	1,7	22,8	29,5	165
	Her gün	13,4	1,7	10,4	17,1	76
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	619
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	7,7	0,9	6,1	9,6	62
	Haftada birden az	15,6	1,4	13,0	18,5	119
	1-3 gün	39,4	1,8	36,0	42,9	321
	4-6 gün	21,1	1,5	18,3	24,2	178
	Her gün	16,3	2,5	12,0	21,7	113
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	793
Ortadoğu Anadolu	Hiç	6,4	0,8	5,0	8,2	60
	Haftada birden az	13,3	1,6	10,5	16,7	109
	1-3 gün	45,6	2,1	41,5	49,7	360
	4-6 gün	22,8	1,8	19,5	26,6	185
	Her gün	11,9	1,8	8,9	15,9	95
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	809
Güneydoğu Anadolu	Hiç	6,8	0,9	5,3	8,8	88
	Haftada birden az	14,5	1,3	12,2	17,1	176
	1-3 gün	39,9	1,9	36,3	43,6	460
	4-6 gün	25,3	2,3	21,1	30,0	286
	Her gün	13,5	1,3	11,1	16,2	154
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.164

Çocukların %13,4'ü hergün sebze (patates hariç) tüketmekte, %25,3'ü haftada 4-6 gün, %41,8'i haftada 1-3 gün ve %13,2'si haftada birden az tüketmektedir (Tablo 4-45).

Tablo 4-46. Bölgelere Göre Çocukların %100 Meyve Suyu (Hazır) Tüketim Sıklığının Dağılımı

İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Hiç	21,1	0,7	19,8	22,5	2.083
	Haftada birden az	20,7	0,6	19,6	21,8	2.105
	1-3 gün	29,6	0,6	28,4	30,9	3.121
	4-6 gün	14,1	0,4	13,3	15,0	1.476
	Her gün	14,4	0,6	13,4	15,6	1.500
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	10.285
İstanbul	Hiç	23,5	2,2	19,4	28,1	232
	Haftada birden az	18,9	1,6	16,0	22,2	198
	1-3 gün	26,9	1,8	23,4	30,6	307
	4-6 gün	13,3	1,1	11,3	15,5	143
	Her gün	17,5	1,7	14,4	21,2	173
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.053
Batı Marmara	Hiç	18,8	2,6	14,1	24,5	113
	Haftada birden az	22,1	2,5	17,5	27,5	140
	1-3 gün	30,6	2,7	25,6	36,0	206
	4-6 gün	14,9	1,6	12,1	18,3	103
	Her gün	13,6	1,8	10,5	17,6	87
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	649
Ege	Hiç	17,0	1,5	14,2	20,2	159
	Haftada birden az	23,9	1,9	20,4	27,8	220
	1-3 gün	34,6	1,9	31,0	38,4	330
	4-6 gün	14,6	1,6	11,7	18,1	135
	Her gün	9,9	1,2	7,8	12,4	97
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	941
Doğu Marmara	Hiç	19,9	2,0	16,3	24,0	153
	Haftada birden az	20,6	1,6	17,6	23,9	167
	1-3 gün	33,4	1,8	30,0	37,0	279
	4-6 gün	13,8	1,2	11,6	16,3	114
	Her gün	12,4	1,5	9,6	15,7	112
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	825
Batı Anadolu	Hiç	23,4	2,6	18,6	28,9	177
	Haftada birden az	19,7	1,6	16,8	23,0	155
	1-3 gün	29,9	2,1	26,0	34,2	240
	4-6 gün	12,1	1,1	10,0	14,5	98
	Her gün	14,9	2,1	11,3	19,5	119
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	789
Akdeniz	Hiç	20,8	1,8	17,4	24,6	206
	Haftada birden az	20,0	1,5	17,3	23,1	222
	1-3 gün	28,1	1,6	25,0	31,3	313
	4-6 gün	16,6	1,4	14,1	19,5	177
	Her gün	14,5	1,6	11,6	17,9	163
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.081

Tablo 4-46'nin devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	19,2	1,5	16,5	22,3	146
	Haftada birden az	18,4	1,6	15,5	21,7	147
	1-3 gün	27,0	1,4	24,3	29,8	211
	4-6 gün	16,9	1,4	14,4	19,8	131
	Her gün	18,4	1,7	15,4	21,9	150
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	785
Batı Karadeniz	Hiç	17,5	1,7	14,4	21,2	158
	Haftada birden az	22,1	2,3	18,0	26,9	170
	1-3 gün	30,6	2,3	26,3	35,2	230
	4-6 gün	15,3	1,3	13,0	18,0	126
	Her gün	14,4	2,5	10,2	20,0	110
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	794
Doğu Karadeniz	Hiç	24,1	2,1	20,3	28,5	155
	Haftada birden az	25,0	2,2	21,0	29,5	136
	1-3 gün	31,2	1,9	27,6	35,0	192
	4-6 gün	10,1	1,4	7,7	13,2	70
	Her gün	9,5	1,6	6,7	13,2	68
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	621
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	19,8	1,9	16,4	23,7	154
	Haftada birden az	20,6	1,6	17,6	24,0	154
	1-3 gün	31,6	1,7	28,4	35,0	245
	4-6 gün	13,0	1,4	10,5	16,0	110
	Her gün	15,0	1,8	11,8	18,8	119
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	782
Ortadoğu Anadolu	Hiç	24,2	2,4	19,9	29,1	190
	Haftada birden az	23,4	1,8	20,1	27,1	181
	1-3 gün	27,1	2,4	22,7	32,0	229
	4-6 gün	13,9	1,4	11,4	16,8	110
	Her gün	11,4	1,3	9,1	14,1	95
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	805
Güneydoğu Anadolu	Hiç	22,3	2,3	18,1	27,2	240
	Haftada birden az	19,6	2,0	15,9	23,9	215
	1-3 gün	28,5	1,8	25,2	32,1	339
	4-6 gün	13,2	1,5	10,6	16,4	159
	Her gün	16,3	1,9	13,0	20,4	207
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.160

Çocukların %14,4'ü hergün ve %14'ü haftada 4-6 gün %100 meyve suyu (hazır) tüketmektedir. Bu tür meyve sularını tüketmeyen çocuk yüzdesi %21,1'dir (Tablo 4-46).

Tablo 4-47. Bölgelere Göre Çocukların Taze Sıkılmış Meyve Suyu Tüketim Sıklığının Dağılımı

İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Hiç	29,9	0,8	28,5	31,4	3109
	Haftada birden az	22,7	0,6	21,6	23,8	2325
	1-3 gün	29,9	0,6	28,7	31,1	3077
	4-6 gün	10,7	0,4	9,9	11,5	1143
	Her gün	6,8	0,3	6,2	7,5	665
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	10319
	İstanbul	Hiç	29,3	1,7	26,1	32,9
Haftada birden az		25,0	1,6	22,0	28,3	265
1-3 gün		29,1	1,7	25,9	32,5	309
4-6 gün		10,0	1,2	7,9	12,6	103
Her gün		6,5	0,7	5,2	8,2	69
Toplam		100,0	0,0	100,0	100,0	1055
Batı Marmara		Hiç	28,9	2,7	23,8	34,6
	Haftada birden az	19,1	1,8	15,9	22,8	126
	1-3 gün	28,3	2,3	24,1	33,0	197
	4-6 gün	15,6	2,1	11,9	20,2	102
	Her gün	8,1	1,4	5,7	11,4	47
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	651
	Ege	Hiç	22,1	1,8	18,8	25,7
Haftada birden az		21,3	1,8	18,0	25,0	200
1-3 gün		36,2	1,7	32,9	39,7	338
4-6 gün		14,1	1,4	11,5	17,1	131
Her gün		6,4	0,8	4,9	8,2	62
Toplam		100,0	0,0	100,0	100,0	938
Doğu Marmara		Hiç	29,6	2,1	25,6	33,9
	Haftada birden az	26,0	1,9	22,4	29,8	212
	1-3 gün	30,3	1,9	26,6	34,2	253
	4-6 gün	8,8	1,0	7,0	11,0	77
	Her gün	5,4	1,3	3,3	8,7	38
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	829
	Batı Anadolu	Hiç	23,9	2,2	19,8	28,5
Haftada birden az		25,7	2,1	21,7	30,0	199
1-3 gün		31,8	1,9	28,2	35,7	258
4-6 gün		10,6	1,1	8,6	13,0	86
Her gün		8,0	1,4	5,7	11,1	66
Toplam		100,0	0,0	100,0	100,0	796
Akdeniz		Hiç	16,8	1,5	14,1	19,8
	Haftada birden az	22,2	1,7	19,1	25,7	247
	1-3 gün	37,3	1,6	34,2	40,4	402
	4-6 gün	12,7	1,2	10,6	15,2	153
	Her gün	11,1	1,1	9,2	13,4	120
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1096

Tablo 4-47'nin devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	32,2	2,5	27,5	37,3	244
	Haftada birden az	20,3	1,3	17,7	23,0	160
	1-3 gün	30,9	2,2	26,8	35,3	244
	4-6 gün	10,8	1,4	8,4	13,8	90
	Her gün	5,8	0,8	4,4	7,7	46
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	784
Batı Karadeniz	Hiç	29,8	3,3	23,7	36,7	223
	Haftada birden az	23,5	1,8	20,1	27,2	193
	1-3 gün	29,3	2,2	25,1	33,8	237
	4-6 gün	11,8	1,2	9,7	14,4	97
	Her gün	5,6	1,0	4,0	7,9	42
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	792
Doğu Karadeniz	Hiç	32,1	2,6	27,2	37,4	201
	Haftada birden az	26,5	3,3	20,6	33,4	138
	1-3 gün	29,1	2,3	24,7	33,9	188
	4-6 gün	8,6	1,1	6,7	10,9	59
	Her gün	3,8	0,8	2,4	5,7	26
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	612
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	39,2	2,2	34,9	43,7	310
	Haftada birden az	21,6	1,8	18,3	25,2	170
	1-3 gün	23,6	1,8	20,2	27,4	194
	4-6 gün	10,1	1,4	7,7	13,2	79
	Her gün	5,5	1,2	3,6	8,3	38
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	791
Ortadoğu Anadolu	Hiç	42,8	3,3	36,4	49,5	344
	Haftada birden az	23,3	1,9	19,7	27,4	184
	1-3 gün	21,6	2,1	17,8	26,0	175
	4-6 gün	7,4	1,3	5,2	10,4	61
	Her gün	4,8	0,8	3,4	6,7	41
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	805
Güneydoğu Anadolu	Hiç	45,1	3,2	38,9	51,5	482
	Haftada birden az	18,3	1,4	15,7	21,2	231
	1-3 gün	22,6	1,8	19,2	26,4	282
	4-6 gün	8,5	1,1	6,7	10,9	105
	Her gün	5,5	0,8	4,2	7,2	70
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1170

Çocukların %6,8'i hergün ve %10,7'si haftada 4-6 gün taze sıkılmış meyve suyu tüketmektedir. Taze sıkılmış meyve suyu tüketmeme ise %29,9 iken haftada birden az tüketme %22,7'dir (Tablo 4-47).

Tablo 4-48. Bölgelere Göre Çocukların Şeker İçeren İçecek Tüketim Sıklığının Dağılımı

İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Hiç	25,2	0,6	24,0	26,4	2.638
	Haftada birden az	28,2	0,7	26,9	29,5	2.884
	1-3 gün	28,2	0,6	27,1	29,3	2.908
	4-6 gün	10,7	0,4	9,9	11,5	1.097
	Her gün	7,7	0,3	7,1	8,4	824
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	10.351
İstanbul	Hiç	28,4	1,6	25,4	31,7	290
	Haftada birden az	27,5	1,6	24,5	30,7	286
	1-3 gün	26,5	1,4	23,8	29,4	280
	4-6 gün	10,3	1,1	8,4	12,6	103
	Her gün	7,2	0,8	5,8	9,0	80
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.039
Batı Marmara	Hiç	25,9	2,7	21,0	31,5	160
	Haftada birden az	27,7	1,8	24,3	31,3	189
	1-3 gün	27,4	2,1	23,5	31,7	185
	4-6 gün	11,0	1,6	8,2	14,4	67
	Her gün	8,0	1,7	5,3	12,0	46
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	647
Ege	Hiç	26,6	1,8	23,3	30,3	252
	Haftada birden az	30,5	2,1	26,6	34,8	291
	1-3 gün	27,2	1,7	24,1	30,6	264
	4-6 gün	9,2	1,4	6,8	12,3	82
	Her gün	6,5	1,0	4,7	8,7	64
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	953
Doğu Marmara	Hiç	21,8	2,0	18,1	25,9	189
	Haftada birden az	30,9	1,9	27,4	34,7	253
	1-3 gün	28,8	1,7	25,6	32,2	229
	4-6 gün	12,2	1,3	10,0	15,0	101
	Her gün	6,3	1,0	4,6	8,5	53
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	825
Batı Anadolu	Hiç	25,4	2,2	21,3	29,9	197
	Haftada birden az	27,1	2,0	23,5	31,1	217
	1-3 gün	27,8	2,1	23,8	32,1	231
	4-6 gün	10,9	1,4	8,5	13,9	80
	Her gün	8,8	1,3	6,5	11,7	67
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	792
Akdeniz	Hiç	23,0	2,1	19,2	27,3	245
	Haftada birden az	27,0	1,5	24,1	30,1	312
	1-3 gün	32,2	1,6	29,1	35,6	345
	4-6 gün	10,2	1,0	8,4	12,5	108
	Her gün	7,6	0,9	6,1	9,5	81
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.091

Tablo 4-48'in devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	24,4	1,9	20,9	28,4	193
	Haftada birden az	29,8	2,5	25,0	34,9	238
	1-3 gün	26,1	1,8	22,8	29,8	207
	4-6 gün	10,5	1,5	7,9	13,9	82
	Her gün	9,2	1,3	6,9	12,1	71
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	791
Batı Karadeniz	Hiç	25,9	2,1	22,0	30,2	216
	Haftada birden az	28,9	3,0	23,3	35,2	222
	1-3 gün	28,6	1,9	25,0	32,5	227
	4-6 gün	8,1	1,1	6,2	10,4	73
	Her gün	8,6	1,3	6,3	11,5	67
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	805
Doğu Karadeniz	Hiç	31,2	2,3	27,0	35,8	196
	Haftada birden az	28,6	2,7	23,6	34,2	172
	1-3 gün	25,0	2,5	20,4	30,2	158
	4-6 gün	10,7	1,5	8,1	14,0	69
	Her gün	4,5	0,9	3,0	6,6	26
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	621
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	24,7	2,2	20,6	29,3	202
	Haftada birden az	23,8	1,6	20,8	27,0	189
	1-3 gün	26,4	1,8	23,1	30,0	209
	4-6 gün	12,9	1,5	10,3	16,0	103
	Her gün	12,2	1,6	9,5	15,7	93
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	796
Ortadoğu Anadolu	Hiç	25,7	2,3	21,4	30,5	199
	Haftada birden az	26,7	1,9	23,1	30,5	208
	1-3 gün	28,2	2,2	24,1	32,7	230
	4-6 gün	11,0	1,4	8,6	14,0	96
	Her gün	8,4	1,3	6,2	11,2	77
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	810
Güneydoğu Anadolu	Hiç	23,5	1,6	20,6	26,7	299
	Haftada birden az	28,4	2,5	23,6	33,6	307
	1-3 gün	28,4	1,6	25,4	31,6	343
	4-6 gün	11,7	1,4	9,2	14,8	133
	Her gün	8,1	0,9	6,4	10,1	99
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.181

Çocukların %7,7'si hergün ve %10,7'si haftada 4-6 gün şeker içeren içecek tüketmektedir. Şeker içeren içecekleri tüketmeme %25,2 iken haftada birden az tüketme %28,2'dir (Tablo 4-48).

Tablo 4-49. Bölgelere Göre Çocukların Aromalı Süt Tüketim Sıklığının Dağılımı

İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Hiç	36,2	0,8	34,7	37,7	3.688
	Haftada birden az	18,6	0,5	17,7	19,5	1.917
	1-3 gün	23,9	0,5	22,9	24,9	2.507
	4-6 gün	11,7	0,4	10,9	12,6	1.236
	Her gün	9,6	0,4	8,9	10,4	1.065
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	10.413
İstanbul	Hiç	27,7	2,0	23,9	31,9	281
	Haftada birden az	18,5	1,3	16,1	21,1	196
	1-3 gün	25,6	1,5	22,8	28,6	281
	4-6 gün	15,2	1,3	12,8	17,9	159
	Her gün	13,0	1,6	10,2	16,5	139
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.056
Batı Marmara	Hiç	26,3	3,0	20,9	32,6	168
	Haftada birden az	19,2	2,0	15,5	23,6	123
	1-3 gün	29,6	2,5	24,9	34,8	189
	4-6 gün	16,7	1,8	13,4	20,6	107
	Her gün	8,1	1,5	5,7	11,5	68
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	655
Ege	Hiç	36,3	2,2	32,1	40,7	329
	Haftada birden az	19,8	1,4	17,1	22,7	187
	1-3 gün	25,7	1,4	23,0	28,7	255
	4-6 gün	10,3	1,1	8,4	12,7	101
	Her gün	7,8	0,8	6,4	9,6	80
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	952
Doğu Marmara	Hiç	29,8	2,1	25,9	34,0	236
	Haftada birden az	20,2	1,7	17,1	23,8	167
	1-3 gün	25,5	1,7	22,3	29,1	216
	4-6 gün	14,9	1,7	11,8	18,7	134
	Her gün	9,5	1,3	7,3	12,3	91
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	844
Batı Anadolu	Hiç	27,5	2,8	22,3	33,3	213
	Haftada birden az	17,4	1,5	14,6	20,4	139
	1-3 gün	26,5	1,8	23,2	30,1	219
	4-6 gün	14,8	1,7	11,8	18,3	116
	Her gün	13,9	1,4	11,3	16,9	121
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	808
Akdeniz	Hiç	38,7	1,9	35,1	42,4	403
	Haftada birden az	19,0	1,2	16,8	21,4	212
	1-3 gün	24,6	1,4	21,9	27,6	268
	4-6 gün	9,7	1,1	7,7	12,0	109
	Her gün	8,0	0,9	6,5	9,8	94
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.086

Tablo 4-49'un devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	36,4	3,1	30,6	42,7	282
	Haftada birden az	14,6	1,8	11,5	18,5	123
	1-3 gün	23,4	1,8	20,1	27,1	185
	4-6 gün	11,3	1,4	8,9	14,3	90
	Her gün	14,2	1,5	11,5	17,4	115
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	795
Batı Karadeniz	Hiç	33,6	2,9	28,2	39,5	265
	Haftada birden az	20,3	2,6	15,7	26,0	160
	1-3 gün	23,5	1,7	20,4	27,0	194
	4-6 gün	12,2	1,3	9,9	14,9	105
	Her gün	10,3	1,5	7,7	13,6	92
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	816
Doğu Karadeniz	Hiç	49,0	3,2	42,7	55,3	285
	Haftada birden az	15,6	1,8	12,3	19,6	101
	1-3 gün	20,3	2,1	16,5	24,7	140
	4-6 gün	9,9	1,3	7,7	12,7	64
	Her gün	5,2	0,9	3,7	7,2	36
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	626
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	38,9	2,6	33,9	44,2	303
	Haftada birden az	16,3	1,4	13,7	19,4	133
	1-3 gün	22,6	1,6	19,6	25,9	180
	4-6 gün	10,1	1,2	8,0	12,8	82
	Her gün	12,0	1,5	9,3	15,3	99
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	797
Ortadoğu Anadolu	Hiç	46,4	2,9	40,8	52,1	368
	Haftada birden az	19,7	1,8	16,3	23,5	159
	1-3 gün	19,3	1,8	16,1	22,9	152
	4-6 gün	8,1	1,1	6,2	10,5	67
	Her gün	6,5	1,0	4,8	8,9	53
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	799
Güneydoğu Anadolu	Hiç	48,8	2,6	43,7	54,0	555
	Haftada birden az	18,2	1,3	15,8	21,0	217
	1-3 gün	18,8	1,6	15,8	22,1	228
	4-6 gün	7,9	1,1	6,0	10,4	102
	Her gün	6,2	0,9	4,7	8,3	77
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.179

Çocukların %9,6'sı hergün ve %11,7'si haftada 4-6 gün aromalı süt tüketmektedir. Aromalı süt tüketmeme %36,2 iken haftada birden az tüketme 18,6'dır (Tablo 4-49).

Tablo 4-50. Bölgelere Göre Çocukların Diyet veya Light İçecekler (Süt Hariç) Tüketim Sıklığının Dağılımı

İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Hiç	88,6	0,5	87,6	89,5	9.137
	Haftada birden az	4,6	0,3	4,2	5,2	509
	1-3 gün	4,2	0,3	3,6	4,8	427
	4-6 gün	1,4	0,1	1,1	1,7	144
	Her gün	1,2	0,1	1,0	1,5	130
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	10.347
İstanbul	Hiç	90,4	1,2	87,7	92,6	935
	Haftada birden az	3,4	0,5	2,4	4,6	40
	1-3 gün	3,9	1,0	2,4	6,3	42
	4-6 gün	1,2	0,3	0,7	2,0	14
	Her gün	1,1	0,4	0,5	2,1	12
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.043
Batı Marmara	Hiç	89,1	3,1	81,5	93,9	578
	Haftada birden az	3,8	0,8	2,5	5,6	25
	1-3 gün	3,9	1,1	2,2	6,9	22
	4-6 gün	2,8	1,8	0,8	9,8	14
	Her gün	0,4	0,3	0,1	1,5	2
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	641
Ege	Hiç	90,1	1,1	87,7	92,1	846
	Haftada birden az	4,6	0,8	3,3	6,4	44
	1-3 gün	3,7	0,8	2,5	5,5	35
	4-6 gün	0,6	0,2	0,2	1,3	6
	Her gün	1,0	0,4	0,5	2,1	11
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	942
Doğu Marmara	Hiç	88,1	1,8	84,1	91,2	746
	Haftada birden az	4,8	0,8	3,4	6,6	38
	1-3 gün	5,0	1,4	2,8	8,6	34
	4-6 gün	1,3	0,4	0,7	2,3	11
	Her gün	0,9	0,3	0,5	1,7	9
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	838
Batı Anadolu	Hiç	91,7	1,1	89,2	93,6	736
	Haftada birden az	3,3	0,6	2,3	4,8	26
	1-3 gün	3,2	0,7	2,1	4,8	24
	4-6 gün	1,4	0,5	0,7	2,9	10
	Her gün	0,4	0,2	0,2	1,1	4
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	800
Akdeniz	Hiç	88,4	1,3	85,6	90,6	968
	Haftada birden az	4,2	0,7	3,0	5,7	42
	1-3 gün	4,3	0,7	3,1	5,9	50
	4-6 gün	1,2	0,3	0,7	2,1	16
	Her gün	2,0	0,5	1,2	3,2	23
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.099

Tablo 4-50'nin devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	88,8	1,6	85,3	91,5	694
	Haftada birden az	4,2	0,8	2,9	6,2	36
	1-3 gün	3,6	0,6	2,5	5,0	29
	4-6 gün	1,5	0,5	0,8	3,0	12
	Her gün	1,9	0,5	1,1	3,3	15
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	786
Batı Karadeniz	Hiç	87,2	2,3	81,9	91,1	712
	Haftada birden az	6,5	1,5	4,1	10,2	48
	1-3 gün	3,5	0,9	2,1	5,8	26
	4-6 gün	1,6	0,6	0,8	3,4	10
	Her gün	1,2	0,4	0,6	2,3	8
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	804
Doğu Karadeniz	Hiç	90,1	1,6	86,6	92,8	557
	Haftada birden az	4,7	1,2	2,8	7,8	23
	1-3 gün	3,2	0,6	2,2	4,7	22
	4-6 gün	0,9	0,4	0,4	2,1	6
	Her gün	1,1	0,5	0,5	2,5	7
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	615
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	83,6	2,1	79,1	87,4	671
	Haftada birden az	7,4	1,0	5,6	9,6	60
	1-3 gün	6,1	1,1	4,3	8,8	45
	4-6 gün	0,7	0,3	0,3	1,8	7
	Her gün	2,1	0,7	1,1	4,1	15
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	798
Ortadoğu Anadolu	Hiç	85,0	2,4	79,6	89,2	684
	Haftada birden az	7,0	1,5	4,6	10,6	55
	1-3 gün	4,9	1,0	3,3	7,4	44
	4-6 gün	2,4	0,7	1,4	4,3	17
	Her gün	0,6	0,3	0,2	1,8	5
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	805
Güneydoğu Anadolu	Hiç	86,7	1,4	83,7	89,2	1.010
	Haftada birden az	5,4	0,7	4,1	7,0	72
	1-3 gün	4,6	0,8	3,2	6,5	54
	4-6 gün	1,9	0,5	1,1	3,1	21
	Her gün	1,5	0,4	0,9	2,7	19
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.176

Çocukların %88,6'sı diyet ya da light içecekleri (süt hariç) hiç tüketmemekte, %4,6'sı haftada birden az, %4,2'si haftada 1-3 defa ve %1,4'ü haftada 4-6 defa tüketmektedir. Hergün bu tür içecekleri tüketen çocukların yüzdesi ise %1,2'dir (Tablo 4-50).

Tablo 4-51. Bölgelere Göre Çocukların Az Yağlı / Yarım Yağlı Süt Tüketim Sıklığının Dağılımı

İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Hiç	37,0	0,9	35,3	38,7	3.768
	Haftada birden az	13,5	0,5	12,6	14,6	1.410
	1-3 gün	21,6	0,5	20,5	22,6	2.287
	4-6 gün	13,2	0,4	12,5	14,0	1.431
	Her gün	14,7	0,5	13,8	15,7	1.538
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	10.434
İstanbul	Hiç	39,7	2,5	34,9	44,7	410
	Haftada birden az	10,5	1,1	8,5	12,9	112
	1-3 gün	20,4	1,4	17,9	23,2	216
	4-6 gün	13,8	1,0	12,0	15,8	155
	Her gün	15,6	1,3	13,3	18,3	166
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.059
Batı Marmara	Hiç	37,9	3,1	31,9	44,2	254
	Haftada birden az	10,0	1,4	7,5	13,2	70
	1-3 gün	21,9	1,8	18,6	25,6	136
	4-6 gün	16,1	1,8	12,9	20,0	95
	Her gün	14,1	1,5	11,5	17,3	94
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	649
Ege	Hiç	38,5	2,8	33,2	44,1	359
	Haftada birden az	14,5	2,0	10,9	18,9	127
	1-3 gün	20,4	1,7	17,2	23,9	203
	4-6 gün	14,0	1,1	11,9	16,4	135
	Her gün	12,7	1,1	10,6	15,1	131
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	955
Doğu Marmara	Hiç	30,3	2,4	25,7	35,3	264
	Haftada birden az	15,1	1,7	12,0	18,8	113
	1-3 gün	24,8	2,0	21,1	28,9	199
	4-6 gün	13,3	1,6	10,5	16,8	120
	Her gün	16,5	1,3	14,1	19,3	146
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	842
Batı Anadolu	Hiç	34,4	2,6	29,5	39,8	269
	Haftada birden az	12,8	1,2	10,6	15,3	99
	1-3 gün	20,8	1,5	18,1	23,8	175
	4-6 gün	11,7	1,2	9,6	14,3	98
	Her gün	20,2	1,9	16,8	24,1	173
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	814
Akdeniz	Hiç	37,9	2,8	32,6	43,6	390
	Haftada birden az	12,2	1,5	9,6	15,4	146
	1-3 gün	22,0	1,7	18,8	25,5	240
	4-6 gün	12,0	1,1	10,0	14,4	147
	Her gün	15,9	1,6	13,0	19,2	170
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.093

Tablo 4-51'in devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	37,3	2,7	32,1	42,7	291
	Haftada birden az	11,1	1,1	9,1	13,5	90
	1-3 gün	21,3	1,6	18,3	24,7	166
	4-6 gün	14,1	1,5	11,4	17,3	118
	Her gün	16,2	1,6	13,2	19,7	129
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	794
Batı Karadeniz	Hiç	29,6	2,4	25,1	34,4	260
	Haftada birden az	15,6	2,2	11,7	20,4	107
	1-3 gün	24,4	1,8	21,1	28,1	191
	4-6 gün	15,7	1,5	12,9	18,9	123
	Her gün	14,7	1,7	11,7	18,4	127
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	808
Doğu Karadeniz	Hiç	41,0	2,6	36,0	46,1	259
	Haftada birden az	12,8	1,3	10,4	15,6	78
	1-3 gün	20,7	2,0	17,0	25,0	134
	4-6 gün	13,9	1,4	11,4	16,9	82
	Her gün	11,6	1,4	9,1	14,6	73
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	626
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	38,3	2,6	33,2	43,6	305
	Haftada birden az	14,8	1,6	12,0	18,2	120
	1-3 gün	21,7	1,8	18,3	25,5	174
	4-6 gün	12,3	1,4	9,8	15,4	101
	Her gün	12,9	1,2	10,6	15,5	101
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	801
Ortadoğu Anadolu	Hiç	35,6	3,2	29,6	42,1	285
	Haftada birden az	16,5	1,5	13,7	19,7	136
	1-3 gün	24,2	1,9	20,6	28,1	188
	4-6 gün	12,6	1,6	9,8	16,0	105
	Her gün	11,2	1,5	8,6	14,5	93
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	807
Güneydoğu Anadolu	Hiç	39,5	2,5	34,6	44,6	422
	Haftada birden az	16,7	1,4	14,1	19,6	212
	1-3 gün	19,7	1,5	16,9	22,9	265
	4-6 gün	12,6	1,2	10,4	15,1	152
	Her gün	11,6	1,4	9,1	14,6	135
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.186

Çocukların %37,0'ı az yağlı/yarım yağlı süt hiç tüketmemekte, %13,5'i haftada birden az, %21,6'sı haftada 1-3 defa ve %13,2'si haftada 4-6 defa tüketmektedir. Hergün bu tür içecekleri tüketen çocukların yüzdesi ise %14,7'dir (Tablo 4-51).

Tablo 4-52. Bölgelere Göre Çocukların Tam Yağlı Süt Tüketim Sıklığının Dağılımı

İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Hiç	23,0	0,7	21,7	24,4	2.384
	Haftada birden az	12,8	0,5	11,8	13,8	1.335
	1-3 gün	23,5	0,6	22,4	24,6	2.426
	4-6 gün	17,8	0,5	16,9	18,8	1.861
	Her gün	22,9	0,7	21,5	24,3	2.361
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	10.367
	İstanbul	Hiç	17,9	1,8	14,7	21,8
Haftada birden az		10,4	1,1	8,3	12,8	112
1-3 gün		23,5	1,6	20,5	26,7	238
4-6 gün		19,8	1,3	17,3	22,6	217
Her gün		28,5	2,0	24,6	32,6	298
Toplam		100,0	0,0	100,0	100,0	1.053
Batı Marmara		Hiç	19,6	2,0	16,0	23,9
	Haftada birden az	10,4	1,3	8,0	13,4	78
	1-3 gün	25,7	1,5	22,8	28,8	160
	4-6 gün	21,0	2,3	16,8	25,9	126
	Her gün	23,3	2,5	18,8	28,5	158
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	652
	Ege	Hiç	19,3	1,7	16,2	22,8
Haftada birden az		14,0	2,1	10,4	18,6	120
1-3 gün		24,3	1,8	21,0	27,9	229
4-6 gün		19,9	1,3	17,4	22,6	190
Her gün		22,6	2,2	18,6	27,2	217
Toplam		100,0	0,0	100,0	100,0	955
Doğu Marmara		Hiç	22,5	1,7	19,4	26,0
	Haftada birden az	14,2	2,0	10,8	18,6	109
	1-3 gün	22,2	1,7	19,0	25,8	192
	4-6 gün	17,9	1,8	14,6	21,6	150
	Her gün	23,2	1,7	20,0	26,7	200
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	837
	Batı Anadolu	Hiç	20,7	2,5	16,3	25,9
Haftada birden az		10,6	1,1	8,6	13,0	81
1-3 gün		21,6	1,5	18,8	24,6	176
4-6 gün		17,8	1,7	14,7	21,3	141
Her gün		29,3	2,2	25,3	33,7	234
Toplam		100,0	0,0	100,0	100,0	795
Akdeniz		Hiç	27,6	2,1	23,7	31,9
	Haftada birden az	12,6	1,2	10,4	15,1	151
	1-3 gün	24,4	1,4	21,8	27,1	269
	4-6 gün	16,3	1,0	14,4	18,5	186
	Her gün	19,1	2,0	15,5	23,4	209
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.100

Tablo 4-52'nin devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	19,5	1,7	16,3	23,1	153
	Haftada birden az	12,4	1,2	10,2	15,0	93
	1-3 gün	23,7	1,8	20,4	27,3	189
	4-6 gün	18,0	1,9	14,6	22,1	152
	Her gün	26,4	1,9	22,7	30,3	211
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	798
Batı Karadeniz	Hiç	27,2	2,0	23,5	31,2	211
	Haftada birden az	13,7	1,4	11,2	16,6	99
	1-3 gün	22,3	1,2	20,0	24,8	175
	4-6 gün	17,2	1,3	14,8	19,9	147
	Her gün	19,5	1,4	17,0	22,4	166
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	798
Doğu Karadeniz	Hiç	22,5	2,5	17,9	27,8	139
	Haftada birden az	14,0	2,1	10,4	18,6	75
	1-3 gün	25,0	1,7	21,8	28,5	154
	4-6 gün	18,1	1,4	15,5	21,0	110
	Her gün	20,5	2,2	16,5	25,1	136
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	614
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	21,5	1,8	18,1	25,2	167
	Haftada birden az	14,5	1,5	11,7	17,8	116
	1-3 gün	20,6	1,6	17,6	24,0	164
	4-6 gün	17,2	1,8	13,9	21,1	134
	Her gün	26,3	2,0	22,5	30,4	207
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	788
Ortadoğu Anadolu	Hiç	24,2	2,0	20,4	28,3	198
	Haftada birden az	17,0	2,2	13,2	21,7	132
	1-3 gün	27,2	1,9	23,6	31,1	214
	4-6 gün	16,2	1,8	13,0	20,1	140
	Her gün	15,4	1,6	12,5	18,7	132
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	816
Güneydoğu Anadolu	Hiç	29,7	2,4	25,3	34,5	365
	Haftada birden az	13,0	1,3	10,6	15,9	169
	1-3 gün	22,8	2,0	19,2	26,9	266
	4-6 gün	15,7	1,6	12,8	19,2	168
	Her gün	18,8	2,4	14,6	23,9	193
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.161

Çocukların %22,7'si hergün tam yağlı süt tüketmekte, %17,8'i haftada 4-6 gün, %23,5'i haftada 1-3 gün ve %12,8'i haftada birden az tüketmektedir. Çocukların %23,0'ı tam yağlı süt tüketmemektedir (Tablo 4-52).

Tablo 4-53. Bölgelere Göre Çocukların Peynir Yeme Sıklığının Dağılımı

İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Hiç	13,4	0,4	12,6	14,2	1.394
	Haftada birden az	7,6	0,3	7,0	8,3	822
	1-3 gün	20,1	0,5	19,1	21,1	2.157
	4-6 gün	19,1	0,5	18,1	20,2	2.061
	Her gün	39,8	0,7	38,4	41,1	4.215
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	10.649
İstanbul	Hiç	19,1	1,3	16,8	21,7	197
	Haftada birden az	8,1	0,9	6,5	10,0	90
	1-3 gün	20,0	1,3	17,5	22,7	217
	4-6 gün	18,3	1,3	15,8	21,1	203
	Her gün	34,5	1,6	31,4	37,7	368
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.075
Batı Marmara	Hiç	12,3	1,4	9,9	15,2	77
	Haftada birden az	8,6	1,3	6,3	11,5	66
	1-3 gün	21,2	1,9	17,6	25,3	143
	4-6 gün	19,0	2,2	15,1	23,7	120
	Her gün	38,9	2,4	34,3	43,7	255
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	661
Ege	Hiç	13,4	1,2	11,2	15,9	135
	Haftada birden az	7,5	1,0	5,8	9,6	73
	1-3 gün	20,8	1,4	18,3	23,6	198
	4-6 gün	16,4	1,3	14,0	19,2	162
	Her gün	41,8	1,7	38,5	45,2	406
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	974
Doğu Marmara	Hiç	13,0	1,3	10,7	15,8	116
	Haftada birden az	8,9	1,2	6,8	11,5	76
	1-3 gün	21,2	2,0	17,6	25,2	184
	4-6 gün	19,9	1,6	17,0	23,1	171
	Her gün	37,0	2,3	32,6	41,7	309
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	856
Batı Anadolu	Hiç	13,3	1,4	10,9	16,3	103
	Haftada birden az	8,8	1,0	7,0	11,0	72
	1-3 gün	20,1	1,7	17,1	23,6	170
	4-6 gün	19,5	1,4	16,8	22,5	166
	Her gün	38,3	2,1	34,3	42,4	324
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	835
Akdeniz	Hiç	11,8	1,2	9,7	14,3	139
	Haftada birden az	7,3	1,0	5,5	9,6	78
	1-3 gün	20,9	1,4	18,2	23,9	235
	4-6 gün	17,8	1,4	15,2	20,7	208
	Her gün	42,3	2,1	38,1	46,5	457
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.117

Tablo 4-53'ün devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	13,4	1,7	10,3	17,2	103
	Haftada birden az	9,9	1,1	7,9	12,4	79
	1-3 gün	20,4	1,7	17,3	23,8	168
	4-6 gün	19,8	1,4	17,2	22,6	161
	Her gün	36,5	2,8	31,3	42,1	295
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	806
Batı Karadeniz	Hiç	12,6	1,4	10,1	15,5	103
	Haftada birden az	8,3	1,0	6,4	10,5	68
	1-3 gün	21,7	1,6	18,8	24,9	182
	4-6 gün	20,7	1,5	17,8	23,9	178
	Her gün	36,8	1,9	33,1	40,6	297
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	828
Doğu Karadeniz	Hiç	12,5	1,4	10,0	15,5	79
	Haftada birden az	5,8	1,0	4,2	8,0	36
	1-3 gün	19,9	2,2	16,0	24,4	126
	4-6 gün	22,5	2,0	18,8	26,7	136
	Her gün	39,3	2,4	34,8	44,0	260
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	637
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	14,1	1,3	11,7	17,0	121
	Haftada birden az	6,8	0,9	5,1	8,8	50
	1-3 gün	16,7	1,4	14,0	19,7	145
	4-6 gün	19,6	1,7	16,5	23,2	163
	Her gün	42,8	2,6	37,8	48,1	327
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	806
Ortadoğu Anadolu	Hiç	10,3	1,1	8,3	12,7	88
	Haftada birden az	8,5	1,3	6,3	11,5	68
	1-3 gün	21,3	2,5	16,8	26,5	170
	4-6 gün	14,5	1,3	12,2	17,3	125
	Her gün	45,4	3,0	39,7	51,2	384
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	835
Güneydoğu Anadolu	Hiç	10,5	1,1	8,6	12,8	133
	Haftada birden az	5,1	0,7	3,9	6,8	66
	1-3 gün	17,4	1,4	14,8	20,3	219
	4-6 gün	23,3	2,1	19,3	27,7	268
	Her gün	43,7	2,5	38,9	48,6	533
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.219

Çocukların %39,8'i hergün peynir tüketmekte, %19,1'i haftada 4-6 gün, %20,1'i haftada 1-3 gün ve %7,6'sı haftada birden az tüketmektedir. Çocukların %13,4'ü peynir tüketmemektedir (Tablo 4-53).

Tablo 4-54. Bölgelere Göre Çocukların Yoğurt, Cacık, Ayran Tüketim Sıklığının Dağılımı

İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Hiç	4,9	0,3	4,4	5,4	522
	Haftada birden az	5,7	0,3	5,2	6,2	616
	1-3 gün	22,1	0,5	21,1	23,1	2.354
	4-6 gün	30,0	0,6	28,8	31,2	3.293
	Her gün	37,3	0,7	35,9	38,8	3.851
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	10.636
İstanbul	Hiç	6,2	0,9	4,7	8,3	68
	Haftada birden az	6,3	0,9	4,8	8,2	66
	1-3 gün	24,9	1,4	22,2	27,8	263
	4-6 gün	30,6	2,0	26,9	34,6	346
	Her gün	32,0	1,5	29,0	35,1	334
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1077
Batı Marmara	Hiç	4,6	1,4	2,6	8,2	27
	Haftada birden az	6,1	1,2	4,1	9,0	35
	1-3 gün	20,2	2,4	15,8	25,3	140
	4-6 gün	32,3	2,5	27,6	37,4	226
	Her gün	36,8	2,7	31,6	42,3	234
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	662
Ege	Hiç	4,2	0,7	3,0	5,8	40
	Haftada birden az	3,8	0,7	2,6	5,6	36
	1-3 gün	20,2	1,4	17,6	23,0	200
	4-6 gün	32,3	1,7	29,0	35,8	323
	Her gün	39,5	2,2	35,3	43,8	375
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	974
Doğu Marmara	Hiç	4,6	0,9	3,2	6,7	35
	Haftada birden az	6,2	0,9	4,7	8,3	54
	1-3 gün	23,7	1,7	20,5	27,3	204
	4-6 gün	31,9	1,8	28,5	35,5	276
	Her gün	33,6	2,0	29,8	37,6	287
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	856
Batı Anadolu	Hiç	4,3	0,9	2,9	6,5	34
	Haftada birden az	6,4	1,0	4,7	8,7	48
	1-3 gün	25,9	1,6	23,0	29,1	211
	4-6 gün	33,2	1,7	29,9	36,6	282
	Her gün	30,2	2,0	26,4	34,3	255
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	830
Akdeniz	Hiç	3,7	0,6	2,7	4,9	42
	Haftada birden az	4,1	0,6	3,0	5,5	48
	1-3 gün	19,4	1,6	16,5	22,8	213
	4-6 gün	28,3	1,6	25,2	31,6	329
	Her gün	44,5	2,4	39,9	49,2	483
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.115

Tablo 4-54'ün devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	5,1	0,8	3,7	7,0	42
	Haftada birden az	7,7	0,9	6,1	9,8	64
	1-3 gün	26,1	1,8	22,7	29,8	212
	4-6 gün	31,8	2,2	27,7	36,2	260
	Her gün	29,3	2,3	24,9	34,0	237
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	815
Batı Karadeniz	Hiç	5,5	0,9	4,0	7,4	45
	Haftada birden az	6,9	1,2	4,9	9,7	48
	1-3 gün	24,1	1,7	21,0	27,6	203
	4-6 gün	25,3	1,8	21,9	29,1	221
	Her gün	38,2	2,3	33,8	42,7	310
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	827
Doğu Karadeniz	Hiç	5,1	0,9	3,5	7,2	31
	Haftada birden az	7,0	1,0	5,2	9,2	42
	1-3 gün	20,6	2,0	16,9	24,8	131
	4-6 gün	32,2	2,5	27,6	37,2	208
	Her gün	35,2	2,5	30,5	40,2	226
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	638
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	5,0	0,7	3,9	6,5	46
	Haftada birden az	6,5	0,9	4,9	8,6	53
	1-3 gün	21,8	1,6	18,8	25,1	178
	4-6 gün	30,6	1,7	27,3	34,1	247
	Her gün	36,1	2,2	31,8	40,6	286
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	810
Ortadoğu Anadolu	Hiç	5,1	0,8	3,8	6,9	45
	Haftada birden az	6,8	1,0	5,0	9,1	62
	1-3 gün	20,2	2,4	15,9	25,3	162
	4-6 gün	29,7	1,8	26,3	33,3	245
	Her gün	38,2	2,9	32,6	44,1	311
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	825
Güneydoğu Anadolu	Hiç	5,1	0,8	3,7	7,0	67
	Haftada birden az	5,1	0,7	3,9	6,6	60
	1-3 gün	19,0	1,6	16,0	22,4	237
	4-6 gün	26,2	2,0	22,5	30,3	330
	Her gün	44,5	2,8	39,1	50,1	513
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.207

Çocukların %37,2'ü hergün yoğurt, cacık, ayran tüketmekte, %30,0'ı haftada 4-6 gün, %22,1'i haftada 1-3 gün ve %4,9'u haftada birden az tüketmektedir. Çocukların %4,9'u yoğurt, cacık, ayran tüketmemektedir (Tablo 4-54).

Tablo 4-55. Bölgelere Göre Çocukların Kefir Tüketim Sıklığının Dağılımı

İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Hiç	85,3	0,5	84,2	86,3	8.432
	Haftada birden az	5,7	0,3	5,1	6,3	585
	1-3 gün	5,3	0,3	4,8	5,8	551
	4-6 gün	2,1	0,2	1,8	2,5	216
	Her gün	1,7	0,2	1,4	2,0	168
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	9.952
İstanbul	Hiç	82,5	1,6	79,2	85,3	822
	Haftada birden az	6,3	0,8	4,8	8,2	68
	1-3 gün	6,9	0,8	5,5	8,6	72
	4-6 gün	2,8	0,6	1,8	4,4	30
	Her gün	1,6	0,4	0,9	2,6	14
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.006
Batı Marmara	Hiç	84,0	1,9	79,8	87,5	528
	Haftada birden az	7,6	1,2	5,6	10,3	53
	1-3 gün	6,3	1,3	4,1	9,5	42
	4-6 gün	1,1	0,5	0,5	2,5	7
	Her gün	0,9	0,4	0,4	2,2	6
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	636
Ege	Hiç	86,3	1,4	83,3	88,9	781
	Haftada birden az	5,0	0,7	3,8	6,6	51
	1-3 gün	5,1	0,9	3,7	7,1	50
	4-6 gün	1,8	0,5	1,1	3,2	17
	Her gün	1,7	0,4	1,0	2,8	18
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	917
Doğu Marmara	Hiç	83,8	2,0	79,5	87,3	686
	Haftada birden az	8,2	1,4	5,8	11,5	58
	1-3 gün	4,7	0,9	3,2	6,8	40
	4-6 gün	2,2	0,6	1,3	3,6	20
	Her gün	1,2	0,4	0,6	2,2	11
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	815
Batı Anadolu	Hiç	84,8	1,4	81,8	87,4	668
	Haftada birden az	7,2	1,2	5,1	10,0	55
	1-3 gün	5,6	0,9	4,1	7,7	44
	4-6 gün	1,2	0,4	0,6	2,2	10
	Her gün	1,2	0,5	0,5	2,8	9
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	786
Akdeniz	Hiç	87,4	1,4	84,4	89,9	889
	Haftada birden az	4,8	0,8	3,5	6,6	55
	1-3 gün	4,3	0,7	3,1	5,9	45
	4-6 gün	1,8	0,4	1,1	2,8	18
	Her gün	1,7	0,5	1,0	2,9	20
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.027

Tablo 4-55'in devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	85,3	1,7	81,6	88,4	636
	Haftada birden az	5,3	0,8	4,0	7,1	44
	1-3 gün	4,1	1,1	2,4	6,9	33
	4-6 gün	2,9	0,7	1,9	4,5	20
	Her gün	2,3	0,6	1,4	3,8	19
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	752
Batı Karadeniz	Hiç	85,0	1,4	82,0	87,5	654
	Haftada birden az	4,9	0,9	3,4	6,8	40
	1-3 gün	5,3	0,7	4,0	7,0	37
	4-6 gün	2,7	0,8	1,5	4,7	21
	Her gün	2,2	0,6	1,2	3,8	14
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	766
Doğu Karadeniz	Hiç	86,3	1,7	82,5	89,3	514
	Haftada birden az	3,7	0,8	2,4	5,7	22
	1-3 gün	5,9	1,3	3,8	8,9	39
	4-6 gün	3,3	0,8	2,0	5,4	18
	Her gün	0,8	0,4	0,3	1,9	6
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	599
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	85,5	1,6	82,0	88,4	655
	Haftada birden az	5,2	0,8	3,9	6,9	43
	1-3 gün	5,6	1,1	3,7	8,2	41
	4-6 gün	1,8	0,6	0,9	3,4	12
	Her gün	2,0	0,7	1,0	3,9	12
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	763
Ortadoğu Anadolu	Hiç	83,1	2,8	77,0	87,9	634
	Haftada birden az	6,5	1,2	4,6	9,3	54
	1-3 gün	5,9	1,3	3,8	9,1	50
	4-6 gün	2,7	0,8	1,5	4,8	18
	Her gün	1,8	0,6	1,0	3,3	14
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	770
Güneydoğu Anadolu	Hiç	87,8	1,3	85,0	90,2	965
	Haftada birden az	3,8	0,7	2,6	5,4	42
	1-3 gün	4,4	0,6	3,4	5,8	58
	4-6 gün	1,9	0,4	1,2	2,9	25
	Her gün	2,1	0,5	1,3	3,4	25
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.115

Çocukların %85,3'ü kefir hiç tüketmemekte, %5,7'si haftada birden az, %5,3'ü haftada 1-3 defa ve %2,1'i haftada 4-6 defa tüketmektedir. Hergün bu tür içecekleri tüketen çocukların yüzdesi ise %1,7'dir (Tablo 4-55).

Tablo 4-56. Bölgelere Göre Çocukların Sütlü Puding / Hazır Süt Ürünleri Tüketim Sıklığının Dağılımı

İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Hiç	20,5	0,7	19,2	21,8	2.047
	Haftada birden az	32,6	0,6	31,5	33,8	3.404
	1-3 gün	31,0	0,6	29,8	32,3	3.355
	4-6 gün	11,1	0,4	10,3	11,9	1.263
	Her gün	4,7	0,3	4,2	5,3	491
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	10.560
İstanbul	Hiç	19,9	1,7	16,7	23,6	208
	Haftada birden az	36,6	1,7	33,3	40,1	392
	1-3 gün	29,3	1,8	25,9	33,0	331
	4-6 gün	8,9	0,9	7,3	10,8	97
	Her gün	5,3	0,8	4,0	6,9	57
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.085
Batı Marmara	Hiç	13,2	1,8	10,1	17,1	82
	Haftada birden az	34,1	2,8	28,8	39,9	229
	1-3 gün	33,7	2,2	29,5	38,2	224
	4-6 gün	14,5	1,6	11,6	18,0	101
	Her gün	4,5	0,8	3,2	6,2	29
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	665
Ege	Hiç	15,5	1,5	12,7	18,7	139
	Haftada birden az	37,1	1,7	33,7	40,5	348
	1-3 gün	32,0	2,1	28,0	36,2	319
	4-6 gün	11,3	1,3	9,1	14,1	126
	Her gün	4,2	0,7	2,9	5,9	41
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	973
Doğu Marmara	Hiç	15,2	1,6	12,3	18,6	129
	Haftada birden az	33,1	2,0	29,3	37,3	274
	1-3 gün	33,7	1,9	30,2	37,5	299
	4-6 gün	14,0	1,6	11,1	17,5	121
	Her gün	3,9	0,7	2,8	5,6	34
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	857
Batı Anadolu	Hiç	15,5	1,6	12,7	18,8	126
	Haftada birden az	32,1	2,2	27,8	36,6	270
	1-3 gün	32,7	1,8	29,3	36,4	274
	4-6 gün	13,8	1,7	10,7	17,6	108
	Her gün	5,9	0,9	4,4	7,9	47
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	825
Akdeniz	Hiç	17,1	1,4	14,6	20,0	190
	Haftada birden az	32,6	1,7	29,3	36,1	367
	1-3 gün	34,2	2,0	30,4	38,3	371
	4-6 gün	10,6	1,2	8,5	13,2	127
	Her gün	5,5	0,9	3,9	7,6	58
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.113

Tablo 4-56'nın devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	14,9	1,8	11,7	18,9	119
	Haftada birden az	31,2	2,2	27,0	35,7	254
	1-3 gün	34,6	2,0	30,8	38,7	272
	4-6 gün	13,7	1,4	11,2	16,6	107
	Her gün	5,6	1,1	3,8	8,0	47
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	799
Batı Karadeniz	Hiç	14,5	1,7	11,4	18,2	118
	Haftada birden az	32,1	2,2	27,9	36,7	253
	1-3 gün	34,3	1,6	31,3	37,4	284
	4-6 gün	14,8	1,5	12,1	17,9	126
	Her gün	4,4	0,8	3,1	6,2	37
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	818
Doğu Karadeniz	Hiç	23,7	1,8	20,3	27,5	146
	Haftada birden az	29,3	2,6	24,4	34,6	192
	1-3 gün	30,9	2,5	26,2	36,0	190
	4-6 gün	12,8	1,7	9,8	16,5	80
	Her gün	3,3	0,7	2,1	5,1	22
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	630
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	20,8	1,8	17,4	24,6	170
	Haftada birden az	32,6	2,0	28,9	36,6	253
	1-3 gün	29,8	1,8	26,4	33,4	240
	4-6 gün	12,1	1,3	9,7	14,8	97
	Her gün	4,7	0,8	3,4	6,6	36
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	796
Ortadoğu Anadolu	Hiç	26,9	2,2	22,7	31,4	218
	Haftada birden az	29,9	1,9	26,4	33,8	249
	1-3 gün	30,7	2,5	26,0	35,8	251
	4-6 gün	9,2	1,2	7,0	11,9	76
	Her gün	3,4	0,8	2,1	5,4	28
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	822
Güneydoğu Anadolu	Hiç	37,5	3,0	31,9	43,5	402
	Haftada birden az	26,5	1,5	23,6	29,5	323
	1-3 gün	23,8	1,7	20,6	27,3	300
	4-6 gün	7,9	1,1	6,1	10,3	97
	Her gün	4,3	0,7	3,1	6,0	55
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.177

Çocukların %4,7'si hergün sütlü puding/hazır süt ürünleri tüketmekte, %11,1'i haftada 4-6 gün, %31,0'ı haftada 1-3 gün ve %32,6'sı haftada birden az tüketmektedir. Çocukların %20,5'i sütlü puding/hazır sütlü gıda ürünleri tüketmemektedir (Tablo 4-56).

Tablo 4-57. Bölgelere Göre Çocukların Et Tüketim Sıklığının Dağılımı

İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Hiç	6,1	0,3	5,5	6,7	658
	Haftada birden az	18,9	0,6	17,8	20,0	2.005
	1-3 gün	41,8	0,6	40,6	43,1	4.419
	4-6 gün	26,3	0,6	25,0	27,5	2.856
	Her gün	7,0	0,3	6,3	7,7	777
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	10.715
İstanbul	Hiç	6,6	0,9	5,1	8,6	75
	Haftada birden az	16,7	1,4	14,1	19,6	188
	1-3 gün	42,9	1,6	39,8	46,0	472
	4-6 gün	27,4	1,4	24,7	30,2	291
	Her gün	6,5	0,9	5,0	8,4	72
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.098
Batı Marmara	Hiç	5,4	1,0	3,8	7,7	33
	Haftada birden az	15,7	1,8	12,4	19,7	104
	1-3 gün	45,4	2,1	41,4	49,6	301
	4-6 gün	29,3	2,9	23,9	35,3	199
	Her gün	4,2	0,7	2,9	5,9	29
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	666
Ege	Hiç	5,1	0,9	3,6	7,1	55
	Haftada birden az	18,4	1,8	15,2	22,1	188
	1-3 gün	43,6	2,0	39,6	47,6	422
	4-6 gün	25,9	1,9	22,3	29,9	259
	Her gün	7,1	1,2	5,0	9,9	60
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	984
Doğu Marmara	Hiç	5,1	0,7	3,8	6,8	45
	Haftada birden az	19,7	1,7	16,5	23,3	172
	1-3 gün	42,7	2,2	38,5	47,0	366
	4-6 gün	26,8	1,9	23,3	30,7	236
	Her gün	5,7	1,1	3,9	8,2	49
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	868
Batı Anadolu	Hiç	6,1	1,2	4,1	9,0	51
	Haftada birden az	20,3	1,9	16,8	24,3	173
	1-3 gün	41,0	2,0	37,2	44,9	339
	4-6 gün	25,6	2,0	21,9	29,7	213
	Her gün	7,0	1,1	5,1	9,4	54
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	830
Akdeniz	Hiç	5,0	0,7	3,9	6,5	56
	Haftada birden az	20,5	1,7	17,3	24,1	223
	1-3 gün	43,7	1,5	40,9	46,6	489
	4-6 gün	24,7	1,8	21,3	28,5	290
	Her gün	6,0	0,9	4,5	8,0	68
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.126

Tablo 4-57'nin devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	8,1	1,0	6,3	10,4	67
	Haftada birden az	20,9	2,2	16,9	25,5	167
	1-3 gün	39,4	1,9	35,8	43,1	318
	4-6 gün	24,3	2,2	20,3	28,8	204
	Her gün	7,4	1,4	5,1	10,5	57
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	813
Batı Karadeniz	Hiç	5,3	1,0	3,7	7,5	43
	Haftada birden az	20,8	1,8	17,5	24,7	171
	1-3 gün	43,9	1,6	40,8	47,1	358
	4-6 gün	23,4	2,1	19,6	27,7	208
	Her gün	6,6	1,2	4,6	9,4	48
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	828
Doğu Karadeniz	Hiç	9,0	1,4	6,5	12,2	49
	Haftada birden az	19,2	2,1	15,5	23,6	116
	1-3 gün	43,1	2,3	38,6	47,7	282
	4-6 gün	23,2	2,3	19,0	28,1	155
	Her gün	5,5	0,8	4,1	7,3	39
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	641
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	4,0	0,8	2,7	5,8	30
	Haftada birden az	13,8	1,5	11,0	17,1	106
	1-3 gün	30,8	2,0	27,0	34,8	259
	4-6 gün	33,4	2,0	29,6	37,3	278
	Her gün	18,1	2,3	14,1	23,0	145
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	818
Ortadoğu Anadolu	Hiç	7,1	1,1	5,3	9,5	61
	Haftada birden az	18,7	1,9	15,3	22,6	157
	1-3 gün	40,9	2,2	36,7	45,2	342
	4-6 gün	26,5	2,1	22,6	30,7	211
	Her gün	6,8	1,0	5,0	9,1	59
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	830
Güneydoğu Anadolu	Hiç	7,2	1,0	5,4	9,5	93
	Haftada birden az	19,4	1,7	16,2	23,0	240
	1-3 gün	39,4	2,2	35,1	43,9	471
	4-6 gün	26,5	2,3	22,2	31,2	312
	Her gün	7,6	0,9	6,0	9,5	97
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.213

Çocukların %7,0'ı hergün et tüketmekte, %26,3'ü haftada 4-6 gün, %41,8'i haftada 1-3 gün ve %18,9'u haftada birden az tüketmektedir. Çocukların %6,1'i hiç et tüketmemektedir (Tablo 4-57).

Tablo 4-58. Bölgelere Göre Çocukların Balık Tüketim Sıklığının Dağılımı

İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Hiç	14,6	0,6	13,4	15,9	1.464
	Haftada birden az	40,3	0,7	38,9	41,6	4.255
	1-3 gün	33,4	0,6	32,3	34,7	3.603
	4-6 gün	9,5	0,4	8,8	10,3	1.080
	Her gün	2,2	0,2	1,9	2,6	235
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	10.637
İstanbul	Hiç	10,8	1,1	8,7	13,2	120
	Haftada birden az	38,0	1,6	35,0	41,1	424
	1-3 gün	38,0	1,4	35,2	40,8	406
	4-6 gün	10,8	1,0	8,9	13,0	125
	Her gün	2,5	0,6	1,6	3,9	26
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.101
Batı Marmara	Hiç	9,3	1,8	6,3	13,5	54
	Haftada birden az	33,4	2,9	27,9	39,4	241
	1-3 gün	42,9	2,0	39,0	46,9	279
	4-6 gün	12,2	2,2	8,6	17,2	75
	Her gün	2,2	0,7	1,1	4,1	11
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	660
Ege	Hiç	9,1	1,2	6,9	11,8	89
	Haftada birden az	41,5	1,9	37,7	45,3	390
	1-3 gün	38,5	2,0	34,7	42,4	380
	4-6 gün	9,5	1,0	7,7	11,7	101
	Her gün	1,5	0,4	0,9	2,4	15
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	975
Doğu Marmara	Hiç	9,8	1,2	7,6	12,5	90
	Haftada birden az	39,5	1,9	35,8	43,2	333
	1-3 gün	37,4	2,2	33,2	41,7	324
	4-6 gün	11,7	1,3	9,4	14,4	100
	Her gün	1,7	0,6	0,9	3,2	16
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	863
Batı Anadolu	Hiç	11,1	1,3	8,8	13,8	91
	Haftada birden az	42,5	2,0	38,8	46,4	358
	1-3 gün	35,9	2,1	32,0	40,0	292
	4-6 gün	8,4	0,9	6,8	10,4	70
	Her gün	2,1	0,7	1,0	4,1	16
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	827
Akdeniz	Hiç	14,6	1,4	12,1	17,6	159
	Haftada birden az	44,4	2,0	40,6	48,3	489
	1-3 gün	30,1	1,9	26,5	34,0	341
	4-6 gün	8,3	1,1	6,4	10,7	91
	Her gün	2,5	0,6	1,6	3,9	29
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.109

Tablo 4-58'in devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	16,1	1,7	13,0	19,7	125
	Haftada birden az	41,3	2,2	37,0	45,8	338
	1-3 gün	32,1	2,0	28,3	36,1	260
	4-6 gün	8,2	1,1	6,3	10,5	64
	Her gün	2,4	0,7	1,4	4,1	18
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	805
Batı Karadeniz	Hiç	10,0	1,4	7,6	13,1	80
	Haftada birden az	35,4	3,1	29,5	41,8	298
	1-3 gün	41,1	2,9	35,6	46,8	329
	4-6 gün	11,8	1,3	9,4	14,7	108
	Her gün	1,8	0,5	1,0	3,2	14
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	829
Doğu Karadeniz	Hiç	9,1	1,5	6,5	12,6	54
	Haftada birden az	29,5	2,9	24,2	35,5	176
	1-3 gün	41,2	3,1	35,3	47,4	267
	4-6 gün	17,4	2,2	13,4	22,2	117
	Her gün	2,7	0,8	1,6	4,7	19
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	633
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	16,2	1,7	13,1	19,9	125
	Haftada birden az	42,2	1,8	38,7	45,9	343
	1-3 gün	30,1	2,1	26,0	34,4	235
	4-6 gün	9,1	1,1	7,2	11,6	80
	Her gün	2,3	0,6	1,4	3,8	18
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	801
Ortadoğu Anadolu	Hiç	13,4	1,5	10,7	16,7	111
	Haftada birden az	45,8	2,2	41,6	50,1	376
	1-3 gün	30,3	2,1	26,4	34,6	245
	4-6 gün	8,9	1,2	6,9	11,6	80
	Her gün	1,5	0,5	0,8	2,9	14
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	826
Güneydoğu Anadolu	Hiç	31,9	3,5	25,4	39,2	366
	Haftada birden az	38,9	2,7	33,8	44,4	489
	1-3 gün	19,8	1,5	17,1	22,8	245
	4-6 gün	6,5	1,5	4,2	10,0	69
	Her gün	2,8	0,6	1,8	4,2	39
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.208

Çocukların %14,6'sı hiç balık tüketmemekte, %40,3'ü haftada birden az, %33,4'ü haftada 1-3 defa ve %9,5'i haftada 4-6 defa tüketmektedir. Her gün balık tüketen çocukların yüzdesi ise %2,2'dir (Tablo 4-58).

Tablo 4-59. Bölgelere Göre Çocukların Tuzlu Atıştırmalıklar (Patates Cipsi, Mısır Cipsi, Çerez) Tüketim Sıklığının Dağılımı

İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Hiç	14,5	0,5	13,5	15,5	1.503
	Haftada birden az	34,6	0,7	33,2	36,0	3.686
	1-3 gün	29,6	0,6	28,5	30,8	3.181
	4-6 gün	13,7	0,5	12,8	14,6	1.494
	Her gün	7,6	0,4	6,8	8,5	815
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	10.679
İstanbul	Hiç	17,7	1,5	14,9	20,9	184
	Haftada birden az	38,3	2,0	34,5	42,3	400
	1-3 gün	26,4	1,5	23,5	29,5	306
	4-6 gün	11,7	1,1	9,8	14,0	134
	Her gün	5,9	0,9	4,4	7,8	67
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.091
Batı Marmara	Hiç	12,2	1,8	9,0	16,2	86
	Haftada birden az	34,0	3,1	28,3	40,2	242
	1-3 gün	29,2	2,2	25,0	33,7	192
	4-6 gün	16,0	2,1	12,3	20,4	100
	Her gün	8,7	1,6	6,0	12,4	49
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	669
Ege	Hiç	16,0	1,4	13,3	19,0	157
	Haftada birden az	36,0	2,5	31,3	40,9	362
	1-3 gün	31,0	1,9	27,3	34,9	292
	4-6 gün	11,0	1,3	8,7	13,8	109
	Her gün	6,1	1,0	4,3	8,4	59
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	979
Doğu Marmara	Hiç	14,4	1,5	11,7	17,6	122
	Haftada birden az	40,3	2,3	35,8	45,0	337
	1-3 gün	27,0	1,3	24,5	29,6	240
	4-6 gün	13,1	1,5	10,4	16,3	117
	Her gün	5,3	0,9	3,8	7,3	47
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	863
Batı Anadolu	Hiç	17,2	2,4	13,0	22,3	135
	Haftada birden az	37,1	2,5	32,4	42,0	311
	1-3 gün	27,3	2,1	23,3	31,7	240
	4-6 gün	10,8	1,2	8,7	13,4	90
	Her gün	7,7	2,2	4,4	13,1	55
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	831
Akdeniz	Hiç	13,5	1,5	10,7	16,8	143
	Haftada birden az	33,7	1,9	30,0	37,6	388
	1-3 gün	31,1	1,7	27,9	34,5	342
	4-6 gün	14,7	1,4	12,1	17,7	169
	Her gün	7,0	1,1	5,2	9,5	84
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.126

Tablo 4-59'un devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	12,1	1,2	10,0	14,5	97
	Haftada birden az	35,6	2,2	31,3	40,0	299
	1-3 gün	31,6	2,0	27,7	35,6	244
	4-6 gün	12,7	1,3	10,3	15,5	99
	Her gün	8,2	1,7	5,4	12,3	61
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	800
Batı Karadeniz	Hiç	11,7	1,3	9,4	14,6	103
	Haftada birden az	36,9	2,9	31,3	42,8	309
	1-3 gün	31,8	2,1	27,8	36,0	256
	4-6 gün	14,5	1,4	11,9	17,6	122
	Her gün	5,1	0,8	3,8	7,0	45
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	835
Doğu Karadeniz	Hiç	19,5	2,4	15,2	24,6	117
	Haftada birden az	31,1	2,0	27,3	35,1	207
	1-3 gün	32,7	1,9	29,1	36,5	207
	4-6 gün	12,0	1,9	8,7	16,2	77
	Her gün	4,7	0,9	3,3	6,9	31
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	639
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	12,3	1,4	9,7	15,3	100
	Haftada birden az	28,8	1,9	25,2	32,8	246
	1-3 gün	31,8	2,1	27,7	36,1	243
	4-6 gün	16,8	1,8	13,6	20,5	137
	Her gün	10,3	1,4	7,8	13,5	82
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	808
Ortadoğu Anadolu	Hiç	13,9	1,9	10,5	18,1	111
	Haftada birden az	31,7	2,3	27,3	36,5	255
	1-3 gün	30,1	2,0	26,3	34,2	246
	4-6 gün	14,9	1,6	11,9	18,4	129
	Her gün	9,5	1,7	6,6	13,5	86
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	827
Güneydoğu Anadolu	Hiç	11,1	1,1	9,2	13,5	148
	Haftada birden az	27,0	1,9	23,5	30,9	330
	1-3 gün	31,6	1,9	28,1	35,4	373
	4-6 gün	17,6	1,6	14,7	21,0	211
	Her gün	12,6	1,5	9,8	15,9	149
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.211

Çocukların %7,6'sı hergün tuzlu atıştırmalıklar tüketmekte, %13,7'si haftada 4-6 gün, %29,6'sı haftada 1-3 gün ve %34,6'sı haftada birden az tüketmektedir. Çocukların %14,5'i hiç bu tür atıştırmalıkları tüketmemektedir (Tablo 4-59).

Tablo 4-60. Bölgelere Göre Çocukların Şekerli Bar, Çikolata Tüketim Sıklığının Dağılımı

İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Hiç	6,1	0,4	5,4	6,8	617
	Haftada birden az	24,9	0,6	23,8	26,1	2.623
	1-3 gün	36,3	0,6	35,1	37,5	3.833
	4-6 gün	20,2	0,6	19,2	21,4	2.196
	Her gün	12,5	0,4	11,6	13,4	1.318
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	10.587
İstanbul	Hiç	5,7	0,9	4,2	7,6	65
	Haftada birden az	25,7	1,6	22,7	29,0	276
	1-3 gün	36,3	1,5	33,4	39,3	383
	4-6 gün	19,2	1,6	16,3	22,5	217
	Her gün	13,0	1,2	10,9	15,4	139
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.080
Batı Marmara	Hiç	3,5	0,7	2,4	5,2	25
	Haftada birden az	20,2	2,7	15,5	25,9	145
	1-3 gün	37,7	2,7	32,6	43,1	252
	4-6 gün	23,1	1,7	19,9	26,6	145
	Her gün	15,5	2,0	12,0	19,8	98
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	665
Ege	Hiç	6,3	1,2	4,3	9,2	50
	Haftada birden az	26,3	1,6	23,2	29,6	257
	1-3 gün	36,9	1,5	34,0	39,9	352
	4-6 gün	18,4	1,5	15,6	21,5	189
	Her gün	12,2	1,2	10,0	14,7	120
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	968
Doğu Marmara	Hiç	3,6	0,6	2,6	5,1	34
	Haftada birden az	23,2	1,6	20,3	26,4	201
	1-3 gün	38,7	1,8	35,3	42,2	333
	4-6 gün	23,0	1,6	20,0	26,2	191
	Her gün	11,5	1,0	9,6	13,7	98
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	857
Batı Anadolu	Hiç	5,2	1,7	2,7	9,6	42
	Haftada birden az	23,8	1,5	20,9	26,8	197
	1-3 gün	36,7	2,2	32,4	41,2	315
	4-6 gün	21,3	1,5	18,5	24,4	170
	Her gün	13,0	1,8	9,9	16,9	103
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	827
Akdeniz	Hiç	7,4	1,5	5,0	10,8	69
	Haftada birden az	24,3	1,7	21,1	27,8	274
	1-3 gün	38,1	2,0	34,4	42,0	426
	4-6 gün	19,4	1,6	16,5	22,6	213
	Her gün	10,8	1,1	8,8	13,1	128
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.110

Tablo 4-60'ın devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	5,9	1,0	4,2	8,2	44
	Haftada birden az	24,2	1,7	20,9	27,8	196
	1-3 gün	35,4	1,9	31,7	39,3	285
	4-6 gün	20,8	2,0	17,3	24,9	172
	Her gün	13,7	2,0	10,1	18,2	105
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	802
Batı Karadeniz	Hiç	4,0	0,7	2,9	5,6	36
	Haftada birden az	26,1	2,1	22,1	30,5	208
	1-3 gün	35,8	2,4	31,3	40,6	285
	4-6 gün	22,0	2,0	18,4	26,1	187
	Her gün	12,1	1,5	9,5	15,2	107
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	823
Doğu Karadeniz	Hiç	6,7	1,4	4,5	10,0	39
	Haftada birden az	26,0	2,3	21,7	30,7	152
	1-3 gün	37,3	2,0	33,5	41,3	235
	4-6 gün	20,2	1,8	16,9	23,9	136
	Her gün	9,9	1,5	7,3	13,1	60
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	622
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	6,0	0,9	4,5	8,0	52
	Haftada birden az	22,9	1,4	20,3	25,8	185
	1-3 gün	35,5	1,8	32,0	39,2	292
	4-6 gün	22,4	1,9	18,9	26,3	176
	Her gün	13,1	1,4	10,6	16,1	104
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	809
Ortadoğu Anadolu	Hiç	8,1	1,3	5,9	10,9	67
	Haftada birden az	29,2	2,2	25,0	33,8	238
	1-3 gün	32,1	1,7	28,8	35,5	263
	4-6 gün	20,0	2,5	15,6	25,3	171
	Her gün	10,7	1,2	8,5	13,3	93
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	832
Güneydoğu Anadolu	Hiç	7,5	1,0	5,8	9,6	94
	Haftada birden az	25,0	2,0	21,3	29,1	294
	1-3 gün	33,8	2,0	30,0	37,9	412
	4-6 gün	19,4	1,8	16,0	23,3	229
	Her gün	14,3	1,7	11,4	17,9	163
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.192

Çocukların %12,5'i hergün şekerli bar, çikolata tüketmekte, %20,2'si haftada 4-6 gün, %36,3'ü haftada 1-3 gün ve %24,9'u haftada birden az tüketmektedir. Çocukların %6,1'i şekerli bar ve çikolata tüketmemektedir (Tablo 4-60).

Tablo 4-61. Bölgelere Göre Çocukların Bisküvi, Kek, Kurabiye Tüketim Sıklığının Dağılımı

İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Hiç	3,5	0,2	3,1	4,0	356
	Haftada birden az	20,0	0,5	19,0	21,1	2.025
	1-3 gün	39,2	0,6	38,0	40,5	4.059
	4-6 gün	25,3	0,6	24,2	26,5	2.699
	Her gün	11,9	0,4	11,1	12,8	1.286
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	10.425
İstanbul	Hiç	3,4	0,7	2,2	5,2	35
	Haftada birden az	24,0	1,8	20,7	27,7	249
	1-3 gün	39,7	2,0	35,9	43,8	434
	4-6 gün	22,0	1,7	18,8	25,6	235
	Her gün	10,8	1,1	8,8	13,2	119
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.072
Batı Marmara	Hiç	2,7	0,8	1,5	4,7	16
	Haftada birden az	17,6	1,7	14,5	21,2	121
	1-3 gün	42,4	2,1	38,3	46,7	282
	4-6 gün	26,8	1,9	23,2	30,7	171
	Her gün	10,5	1,6	7,7	14,2	64
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	654
Ege	Hiç	1,6	0,4	1,0	2,6	17
	Haftada birden az	21,0	1,4	18,3	24,0	193
	1-3 gün	42,5	2,2	38,3	46,9	399
	4-6 gün	24,1	1,6	21,1	27,4	235
	Her gün	10,7	1,2	8,6	13,3	102
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	946
Doğu Marmara	Hiç	2,8	0,6	1,9	4,1	23
	Haftada birden az	18,1	1,6	15,2	21,4	152
	1-3 gün	40,0	2,0	36,3	43,9	351
	4-6 gün	29,4	1,6	26,4	32,7	242
	Her gün	9,6	1,3	7,4	12,4	84
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	852
Batı Anadolu	Hiç	3,8	1,2	2,0	7,1	28
	Haftada birden az	21,2	1,4	18,6	24,0	177
	1-3 gün	40,3	1,3	37,7	43,0	333
	4-6 gün	24,2	1,4	21,6	27,1	200
	Her gün	10,5	1,4	8,0	13,6	86
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	824
Akdeniz	Hiç	3,9	0,7	2,7	5,6	36
	Haftada birden az	17,0	1,4	14,5	19,9	188
	1-3 gün	38,9	1,6	35,8	42,1	422
	4-6 gün	27,3	1,5	24,4	30,3	312
	Her gün	13,0	1,2	10,8	15,6	148
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.106

Tablo 4-61'in devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	3,0	0,8	1,7	5,2	25
	Haftada birden az	19,1	1,9	15,7	23,2	146
	1-3 gün	41,6	2,2	37,3	46,0	334
	4-6 gün	25,5	1,5	22,7	28,5	200
	Her gün	10,8	1,9	7,6	15,2	82
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	787
Batı Karadeniz	Hiç	2,2	0,5	1,4	3,5	19
	Haftada birden az	20,7	2,2	16,8	25,3	161
	1-3 gün	36,0	2,5	31,3	41,0	277
	4-6 gün	28,3	2,6	23,6	33,7	236
	Her gün	12,7	1,5	10,0	16,0	108
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	801
Doğu Karadeniz	Hiç	4,6	0,9	3,1	6,8	26
	Haftada birden az	18,5	2,2	14,5	23,3	110
	1-3 gün	41,5	2,6	36,5	46,7	248
	4-6 gün	23,5	1,7	20,3	27,1	143
	Her gün	11,9	1,7	9,0	15,5	80
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	607
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	3,2	0,6	2,2	4,7	27
	Haftada birden az	17,8	1,8	14,6	21,5	138
	1-3 gün	34,2	2,0	30,4	38,2	276
	4-6 gün	29,2	2,2	25,1	33,8	230
	Her gün	15,5	1,8	12,4	19,4	122
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	793
Ortadoğu Anadolu	Hiç	4,7	0,9	3,2	6,8	40
	Haftada birden az	21,4	2,2	17,4	26,1	171
	1-3 gün	36,7	1,8	33,2	40,4	290
	4-6 gün	24,3	2,0	20,6	28,4	198
	Her gün	12,9	1,4	10,5	15,8	110
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	809
Güneydoğu Anadolu	Hiç	5,2	0,8	3,8	7,0	64
	Haftada birden az	18,8	1,4	16,1	21,8	219
	1-3 gün	36,5	2,1	32,5	40,8	413
	4-6 gün	24,7	1,9	21,0	28,7	297
	Her gün	14,8	1,5	12,1	18,0	181
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.174

Çocukların % 11,9'u hergün bisküvi, kek, kurabiye tüketmekte, %25,3'ü haftada 4-6 gün, %39,2'si haftada 1-3 gün ve %20,0'ı haftada birden az tüketmektedir. Çocukların %3,5'i bisküvi, kek, kurabiye tüketmemektedir (Tablo 4-61).

Tablo 4-62. Bölgelere Göre Çocukların Pizza, Lahmacun, Patates Kızartması, Hamburger, Sosisli/Sucuklu Sandeviç Tüketim Sıklığının Dağılımı

İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Hiç	12,7	0,6	11,5	14,0	1.388
	Haftada birden az	38,7	0,8	37,1	40,3	4.051
	1-3 gün	33,0	0,6	31,7	34,2	3.601
	4-6 gün	11,8	0,4	11,1	12,6	1.316
	Her gün	3,8	0,2	3,4	4,4	429
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	10.785
İstanbul	Hiç	9,6	1,1	7,7	11,9	107
	Haftada birden az	45,1	3,0	39,2	51,0	481
	1-3 gün	31,8	2,0	27,9	35,9	371
	4-6 gün	10,0	1,0	8,2	12,1	113
	Her gün	3,5	0,6	2,5	5,0	41
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.113
Batı Marmara	Hiç	10,5	2,6	6,4	16,6	64
	Haftada birden az	37,1	2,6	32,1	42,4	269
	1-3 gün	36,0	2,4	31,5	40,8	237
	4-6 gün	13,2	2,0	9,7	17,7	80
	Her gün	3,3	0,9	1,9	5,6	18
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	668
Ege	Hiç	9,0	1,3	6,8	11,9	86
	Haftada birden az	42,7	2,2	38,5	47,1	421
	1-3 gün	33,5	2,0	29,6	37,5	336
	4-6 gün	11,7	1,3	9,5	14,5	118
	Her gün	3,1	0,6	2,1	4,6	30
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	991
Doğu Marmara	Hiç	12,1	1,9	8,7	16,4	98
	Haftada birden az	40,6	2,2	36,3	45,0	354
	1-3 gün	32,0	1,8	28,5	35,6	281
	4-6 gün	11,6	1,3	9,3	14,5	99
	Her gün	3,7	0,7	2,5	5,5	35
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	867
Batı Anadolu	Hiç	11,4	1,7	8,6	15,1	92
	Haftada birden az	41,5	2,1	37,4	45,7	348
	1-3 gün	30,0	1,7	26,7	33,6	260
	4-6 gün	12,9	1,4	10,5	15,8	104
	Her gün	4,1	0,8	2,8	6,1	35
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	839
Akdeniz	Hiç	9,2	1,6	6,6	12,7	91
	Haftada birden az	37,4	1,9	33,8	41,2	433
	1-3 gün	36,2	1,7	32,9	39,6	409
	4-6 gün	13,2	1,1	11,2	15,4	154
	Her gün	4,0	0,8	2,8	5,8	47
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.134

Tablo 4-62'in devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Tüketim Sıklığı	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Hiç	13,7	2,5	9,5	19,3	108
	Haftada birden az	32,8	2,1	28,9	37,0	275
	1-3 gün	33,1	1,7	29,9	36,4	270
	4-6 gün	14,5	1,5	11,7	17,8	118
	Her gün	5,9	1,7	3,4	10,2	46
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	817
Batı Karadeniz	Hiç	11,3	1,6	8,5	14,9	85
	Haftada birden az	36,5	2,2	32,3	40,9	305
	1-3 gün	35,8	2,0	31,9	39,9	298
	4-6 gün	11,0	1,4	8,6	14,0	98
	Her gün	5,5	0,8	4,0	7,4	46
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	832
Doğu Karadeniz	Hiç	17,2	2,4	12,9	22,5	102
	Haftada birden az	33,9	3,0	28,3	39,9	214
	1-3 gün	34,8	2,5	30,1	39,9	225
	4-6 gün	10,9	1,5	8,2	14,3	77
	Her gün	3,3	0,8	2,0	5,2	21
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	639
Kuzeydoğu Anadolu	Hiç	21,3	2,5	16,7	26,7	173
	Haftada birden az	35,4	2,2	31,2	39,8	293
	1-3 gün	28,9	2,1	24,9	33,2	236
	4-6 gün	10,7	1,3	8,5	13,4	94
	Her gün	3,7	0,7	2,6	5,3	32
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	828
Ortadoğu Anadolu	Hiç	18,4	2,1	14,7	22,9	161
	Haftada birden az	32,4	1,8	28,9	36,1	268
	1-3 gün	33,4	2,1	29,3	37,7	277
	4-6 gün	13,2	1,4	10,6	16,2	109
	Her gün	2,6	0,7	1,6	4,4	25
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	840
Güneydoğu Anadolu	Hiç	19,3	2,9	14,2	25,7	221
	Haftada birden az	33,4	2,4	28,8	38,3	390
	1-3 gün	32,1	1,9	28,4	36,0	401
	4-6 gün	11,1	1,1	9,0	13,6	152
	Her gün	4,1	0,8	2,8	5,9	53
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.217

Çocukların %12,7'si hiç pizza, lahmacun, patates kızartması, hamburger, sosisli/sucuklu sandviç tüketmemekte, %38,7'si haftada birden az, %33,0'ı haftada 1-3 defa ve %11,8'si haftada 4-6 defa tüketmektedir. Her gün pizza, lahmacun, patates kızartması, hamburger, sosisli/sucuklu sandviç tüketen çocukların yüzdesi ise %3,8'dir (Tablo 4-62).

Tablo 4-63. Bölgelere Göre Ailelerinin Çocukların Beden Yapısına İlişkin Algılarının Dağılımı

İBBS	Ebeveyn Algısı	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Zayıf	24,4	0,6	23,2	25,6	2.729
	Normal	68,6	0,7	67,3	69,9	7.850
	Kilolu	6,4	0,3	5,7	7,1	727
	Şişman	0,6	0,1	0,5	0,8	71
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	11.377
İstanbul	Zayıf	22,7	1,6	19,8	25,8	272
	Normal	68,8	1,7	65,4	72,0	807
	Kilolu	8,1	0,8	6,7	9,7	92
	Şişman	0,5	0,2	0,2	1,2	7
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.178
Batı Marmara	Zayıf	21,3	2,5	16,8	26,6	147
	Normal	70,7	2,7	65,0	75,7	496
	Kilolu	6,3	1,1	4,5	8,8	45
	Şişman	1,7	0,7	0,7	4,0	6
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	694
Ege	Zayıf	20,6	2,2	16,6	25,2	215
	Normal	69,5	2,6	64,3	74,3	721
	Kilolu	8,9	1,8	6,0	13,0	86
	Şişman	1,0	0,3	0,5	2,0	10
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.032
Doğu Marmara	Zayıf	21,4	2,0	17,6	25,6	198
	Normal	72,5	2,2	68,1	76,6	652
	Kilolu	5,7	0,9	4,2	7,8	56
	Şişman	0,4	0,2	0,1	1,0	4
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	910
Batı Anadolu	Zayıf	22,0	1,7	18,8	25,4	188
	Normal	70,0	1,9	66,1	73,6	597
	Kilolu	7,7	1,0	6,1	9,8	71
	Şişman	0,4	0,2	0,1	1,2	3
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	859
Akdeniz	Zayıf	25,5	1,6	22,5	28,8	312
	Normal	68,5	1,6	65,2	71,6	813
	Kilolu	5,5	0,7	4,2	7,1	70
	Şişman	0,6	0,2	0,3	1,3	6
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.201
Orta Anadolu	Zayıf	24,3	2,6	19,7	29,7	206
	Normal	70,0	2,8	64,2	75,2	629
	Kilolu	5,3	1,1	3,5	8,0	50
	Şişman	0,4	0,2	0,1	1,1	3
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	888

Tablo 4-63'ün devamı			%95 Güven Aralığı			
İBBS	Ebeveyn Algısı	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Batı Karadeniz	Zayıf	17,9	1,8	14,7	21,7	158
	Normal	72,4	1,8	68,8	75,8	639
	Kilolu	8,5	1,4	6,1	11,5	78
	Şişman	1,2	0,7	0,4	3,7	14
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	889
Doğu Karadeniz	Zayıf	17,8	1,8	14,6	21,6	121
	Normal	74,3	2,3	69,6	78,5	497
	Kilolu	7,3	1,1	5,4	9,7	53
	Şişman	0,6	0,4	0,2	2,0	3
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	674
Kuzeydoğu Anadolu	Zayıf	27,4	1,6	24,4	30,6	235
	Normal	68,4	1,5	65,4	71,3	586
	Kilolu	3,7	0,8	2,4	5,7	36
	Şişman	0,5	0,2	0,2	1,2	4
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	861
Ortadoğu Anadolu	Zayıf	27,1	1,6	24,0	30,4	235
	Normal	67,5	1,8	63,9	70,9	597
	Kilolu	4,8	0,9	3,4	6,9	40
	Şişman	0,5	0,3	0,2	1,5	5
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	877
Güneydoğu Anadolu	Zayıf	33,7	2,0	29,9	37,6	442
	Normal	62,1	2,0	58,0	66,1	816
	Kilolu	3,8	0,9	2,3	6,1	50
	Şişman	0,4	0,2	0,2	0,9	6
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.314

Ailelerin %24,4'ü çocuklarını zayıf, %68,6'sı normal kilolu, %6,4'ü fazla kilolu ve %0,6'sı şişman olduğunu düşünmektedir (Tablo 4-63).

4.2.5 Aile Sağlığına İlişkin Özellikler

Bu bölümde ailelerde beslenme ile ilgili sağlık sorunlarının bulunmasına ilişkin beyanları, anne ve babaların beyan ettikleri vücut ağırlıkları ve boy uzunlukları ve hesaplanan beden kitle indeksi değerleri verilmektedir.

Tablo 4-64. Bölgelere Göre Ailelerde Tanı Konmuş Hipertansiyon Olma Durumunun Dağılımı

İBBS	Hipertansiyon sıklığı		%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye (n=11402)	17,6	,5	16,6	18,7	2.014
İstanbul	18,3	1,2	16,1	20,8	207
Batı Marmara	16,0	1,7	12,9	19,8	121
Ege	15,0	2,0	11,4	19,4	149
Doğu Marmara	19,6	1,7	16,5	23,1	171
Batı Anadolu	16,6	1,1	14,6	18,8	139
Akdeniz	18,6	1,8	15,2	22,4	226
Orta Anadolu	16,0	2,9	11,0	22,6	131
Batı Karadeniz	19,3	2,6	14,7	25,0	169
Doğu Karadeniz	20,0	1,6	17,0	23,4	134
Kuzeydoğu Anadolu	19,6	2,0	15,9	23,9	172
Ortadoğu Anadolu	20,1	1,4	17,6	23,0	174
Güneydoğu Anadolu	15,7	1,4	13,3	18,6	221

Tablo 4-65. Bölgelere Göre Ailelerde Tanı Konmuş Şeker Hastalığı (Diyabet) Olma Durumunun Dağılımı

İBBS	Diyabet Sıklığı		%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye (n=11363)	14,9	,6	13,7	16,1	1651
İstanbul	15,9	1,5	13,2	19,0	188
Batı Marmara	10,5	1,3	8,3	13,2	74
Ege	14,5	2,4	10,3	19,9	137
Doğu Marmara	16,6	1,8	13,3	20,6	137
Batı Anadolu	13,5	1,1	11,4	15,8	118
Akdeniz	16,2	2,1	12,5	20,8	204
Orta Anadolu	16,7	2,6	12,3	22,4	141
Batı Karadeniz	15,7	2,2	11,9	20,4	129
Doğu Karadeniz	14,0	1,1	12,0	16,4	91
Kuzeydoğu Anadolu	14,8	1,8	11,6	18,8	131
Ortadoğu Anadolu	13,2	1,3	10,8	15,9	120
Güneydoğu Anadolu	13,4	1,6	10,5	17,0	181

Tablo 4-66. Bölgelere Göre Ailelerde Tanı Konmuş Kanda Kolesterol Yüksekliği Olma Durumunun Dağılımı

İBBS	Kolesterol Yüksekliği Sıklığı		%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye (n=11373)	16,6	0,6	15,5	17,7	1810
İstanbul	16,7	1,1	14,6	19,1	189
Batı Marmara	12,1	1,6	9,4	15,6	88
Ege	18,4	2,7	13,6	24,4	178
Doğu Marmara	18,0	1,9	14,6	22,0	147
Batı Anadolu	17,8	1,2	15,6	20,3	150
Akdeniz	17,1	1,5	14,4	20,2	205
Orta Anadolu	14,1	2,6	9,7	20,0	115
Batı Karadeniz	16,5	2,5	12,1	22,1	141
Doğu Karadeniz	18,9	2,5	14,5	24,3	115
Kuzeydoğu Anadolu	17,3	1,9	13,8	21,4	158
Ortadoğu Anadolu	14,9	1,5	12,3	18,1	128
Güneydoğu Anadolu	15,0	1,4	12,4	18,0	196

Ailelerin beyanlarına göre sağlık personeli tarafından tespit edilmiş sırasıyla hipertansiyon, şeker hastalığı ve kanda kolesterol yüksekliği hastalık ve risk faktörlerinden birine sahip olan aile yüzdesi sırasıyla %17,6, %14,9 ve %16,6'dır (Tablo 4-64, Tablo 4-65 ve Tablo 4-66).

Tablo 4-67. Bölgelere Göre Annelerin Beyana Dayalı Vücut Ağırlıklarının Dağılımı

İBBS	Vücut Ağırlığı (Kg)		%95 Güven Aralığı		Yüzdeler		
	Ortalama	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	25. Yüzdeler	50. Yüzdeler	75. Yüzdeler
Türkiye (n=9789)	68,2	0,2	67,8	68,6	60,0	66,0	75,0
İstanbul	67,9	0,4	67,1	68,7	60,0	65,0	75,0
Batı Marmara	67,4	0,5	66,5	68,4	59,0	65,0	75,0
Ege	68,0	0,8	66,5	69,4	58,0	66,0	75,0
Doğu Marmara	68,1	0,6	67,0	69,3	60,0	67,0	75,0
Batı Anadolu	68,4	0,6	67,3	69,5	60,0	66,0	75,0
Akdeniz	68,0	0,5	67,1	69,0	60,0	67,0	75,0
Orta Anadolu	68,3	0,7	66,9	69,7	60,0	67,0	75,0
Batı Karadeniz	68,0	0,6	66,8	69,3	60,0	67,0	75,0
Doğu Karadeniz	68,8	0,6	67,6	70,0	60,0	67,0	75,0
Kuzeydoğu Anadolu	68,4	0,6	67,1	69,7	60,0	67,0	75,0
Ortadoğu Anadolu	68,0	0,6	66,8	69,2	60,0	67,0	75,0
Güneydoğu Anadolu	68,9	0,6	67,7	70,1	60,0	68,0	75,0

Tablo 4-68. Bölgelere Göre Babaların Beyana Dayalı Vücut Ağırlıklarının Dağılımı

İBBS	Vücut Ağırlığı (Kg)		%95 Güven Aralığı		Yüzdeler		
	Ortalama	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	25. Yüzdeler	50. Yüzdeler	75. Yüzdeler
Türkiye (n=9789)	81,8	0,2	81,4	82,3	74,0	80,0	90,0
İstanbul	83,2	0,6	81,9	84,4	75,0	82,0	90,0
Batı Marmara	83,2	0,8	81,6	84,8	74,0	82,0	90,0
Ege	82,7	0,8	81,1	84,2	73,0	80,0	90,0
Doğu Marmara	82,3	0,8	80,7	83,9	74,0	81,0	90,0
Batı Anadolu	82,4	0,6	81,2	83,7	75,0	80,0	89,0
Akdeniz	82,3	0,6	81,2	83,4	75,0	80,0	90,0
Orta Anadolu	82,1	0,9	80,3	83,9	75,0	80,0	90,0
Batı Karadeniz	80,4	0,8	78,7	82,0	71,0	79,0	87,0
Doğu Karadeniz	81,4	0,7	80,1	82,7	74,0	80,0	90,0
Kuzeydoğu Anadolu	80,3	0,7	79,0	81,6	72,0	80,0	87,0
Ortadoğu Anadolu	79,7	0,6	78,4	81,0	70,0	80,0	87,0
Güneydoğu Anadolu	79,8	0,7	78,4	81,2	70,0	80,0	86,0

Tablo 4-69. Bölgelere Göre Annelerin Beyana Dayalı Boy Uzunluklarının Dağılımı

İBBS	Boy Uzunluğu (cm)		%95 Güven Aralığı		Yüzdeler		
	Ortalama	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	25. Yüzdeler	50. Yüzdeler	75. Yüzdeler
Türkiye (n=9789)	162,4	0,1	162,2	162,6	159,0	162,0	167,0
İstanbul	162,1	0,3	161,6	162,6	158,0	162,0	165,0
Batı Marmara	162,4	0,3	161,8	163,0	158,0	163,0	167,0
Ege	162,7	0,4	161,8	163,5	160,0	163,0	167,0
Doğu Marmara	162,5	0,3	162,0	163,1	158,0	162,0	167,0
Batı Anadolu	162,7	0,3	162,1	163,2	158,0	163,0	167,0
Akdeniz	162,5	0,3	162,0	163,1	159,0	162,0	167,0
Orta Anadolu	162,0	0,5	161,1	162,9	158,0	163,0	166,0
Batı Karadeniz	162,1	0,3	161,5	162,6	158,0	160,0	166,0
Doğu Karadeniz	161,7	0,3	161,2	162,2	158,0	160,0	165,0
Kuzeydoğu Anadolu	162,6	0,3	162,0	163,2	160,0	163,0	167,0
Ortadoğu Anadolu	162,9	0,3	162,4	163,5	160,0	163,0	167,0
Güneydoğu Anadolu	162,6	0,3	162,0	163,1	159,0	162,0	168,0

Tablo 4-70. Bölgelere Göre Babaların Beyana Dayalı Boy Uzunluklarının Dağılımı

İBBS	Boy Uzunluğu (cm)		%95 Güven Aralığı		Yüzelik		
	Ortalama	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	25. Yüzelik	50. Yüzelik	75. Yüzelik
Türkiye (n=9789)	174,2	0,1	174,0	174,5	170,0	175,0	180,0
İstanbul	174,9	0,3	174,3	175,5	170,0	175,0	180,0
Batı Marmara	174,9	0,5	174,0	175,8	170,0	175,0	180,0
Ege	174,4	0,5	173,4	175,4	170,0	174,0	180,0
Doğu Marmara	174,4	0,5	173,5	175,3	170,0	175,0	180,0
Batı Anadolu	174,8	0,3	174,1	175,4	170,0	175,0	180,0
Akdeniz	174,2	0,3	173,5	174,8	170,0	175,0	180,0
Orta Anadolu	174,1	0,5	173,2	175,0	170,0	174,0	179,0
Batı Karadeniz	173,7	0,4	172,9	174,5	170,0	173,0	179,0
Doğu Karadeniz	173,8	0,3	173,2	174,5	170,0	174,0	179,0
Kuzeydoğu Anadolu	174,2	0,3	173,5	174,8	170,0	175,0	180,0
Ortadoğu Anadolu	174,0	0,4	173,3	174,7	170,0	175,0	178,0
Güneydoğu Anadolu	173,2	0,3	172,7	173,8	170,0	174,0	178,0

Tablo 4-71. Bölgelere Göre Annelerin Beyanlarından Hesaplanan Beden Kitle İndeksi Gruplarının Dağılımı

İBBS	BKİ Grupları	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Zayıf	2,1	0,2	1,8	2,5	210
	Normal	46,5	0,7	45,0	48,0	4.818
	Kilolu	35,2	0,7	33,9	36,5	3.643
	Şişman	16,2	0,5	15,2	17,2	1.734
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	10.405
İstanbul	Zayıf	2,2	0,5	1,3	3,5	23
	Normal	44,9	1,7	41,6	48,2	478
	Kilolu	37,7	1,6	34,6	40,9	389
	Şişman	15,2	1,3	12,8	17,9	166
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.056
Batı Marmara	Zayıf	3,4	0,8	2,2	5,4	22
	Normal	49,9	1,8	46,5	53,4	331
	Kilolu	30,0	1,5	27,1	33,2	194
	Şişman	16,6	1,6	13,6	20,0	113
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	660
Ege	Zayıf	2,1	0,5	1,3	3,4	20
	Normal	49,9	3,1	43,9	55,8	491
	Kilolu	33,8	3,0	28,2	39,9	332
	Şişman	14,2	1,7	11,2	17,9	146
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	989
Doğu Marmara	Zayıf	2,9	0,6	2,0	4,2	25
	Normal	46,3	2,3	41,7	50,9	399
	Kilolu	33,1	2,5	28,4	38,3	272
	Şişman	17,7	1,6	14,7	21,1	146
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	842
Batı Anadolu	Zayıf	2,3	0,5	1,5	3,3	19
	Normal	46,8	2,3	42,4	51,4	351
	Kilolu	34,5	1,7	31,2	38,0	283
	Şişman	16,4	1,6	13,5	19,7	134
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	787
Akdeniz	Zayıf	2,0	0,5	1,1	3,4	20
	Normal	47,1	1,9	43,5	50,8	536
	Kilolu	35,3	1,4	32,6	38,1	390
	Şişman	15,6	1,3	13,2	18,4	174
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.120
Orta Anadolu	Zayıf	0,8	0,3	0,4	1,7	8
	Normal	46,8	3,6	39,8	54,0	386
	Kilolu	37,1	3,5	30,5	44,2	310
	Şişman	15,2	2,3	11,2	20,3	121
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	825

Tablo 4-71'in devamı		%95 Güven Aralığı				
İBBS	BKİ Grupları	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Batı Karadeniz	Zayıf	2,6	1,3	1,0	6,8	21
	Normal	44,9	3,1	38,8	51,1	380
	Kilolu	34,9	3,0	29,3	40,9	283
	Şişman	17,6	1,6	14,7	21,0	145
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	829
Doğu Karadeniz	Zayıf	0,9	0,4	0,3	2,2	5
	Normal	42,8	2,1	38,6	47,0	265
	Kilolu	36,7	1,9	33,1	40,4	233
	Şişman	19,6	1,6	16,7	23,0	127
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	630
Kuzeydoğu Anadolu	Zayıf	2,0	0,7	1,1	3,9	11
	Normal	47,3	2,1	43,2	51,4	342
	Kilolu	35,9	2,2	31,7	40,4	278
	Şişman	14,7	1,6	11,9	18,1	118
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	749
Ortadoğu Anadolu	Zayıf	1,6	0,5	0,9	2,8	12
	Normal	48,6	2,8	43,2	54,1	366
	Kilolu	34,6	2,5	29,9	39,7	271
	Şişman	15,2	1,8	11,9	19,2	117
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	766
Güneydoğu Anadolu	Zayıf	2,2	0,4	1,4	3,2	24
	Normal	44,1	2,1	40,0	48,2	493
	Kilolu	35,7	1,4	33,0	38,5	408
	Şişman	18,1	1,9	14,7	22,1	227
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.152

Tablo 4-72. Bölgelere Göre Babaların Beyanlarından Hesaplanan Beden Kitle İndeksi Gruplarının Dağılımı

İBBS	BKİ Grupları	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Zayıf	0,6	0,1	0,5	0,8	69
	Normal	32,1	0,8	30,5	33,7	3.208
	Kilolu	48,9	0,7	47,5	50,4	5.009
	Şişman	18,4	0,6	17,2	19,6	1.876
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	10.162
İstanbul	Zayıf	0,2	0,1	0,1	0,6	3
	Normal	29,5	2,1	25,5	33,9	316
	Kilolu	51,8	2,2	47,4	56,1	510
	Şişman	18,6	1,7	15,5	22,1	186
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.015
Batı Marmara	Zayıf	1,0	0,5	0,4	2,5	5
	Normal	27,2	2,1	23,3	31,6	184
	Kilolu	50,6	2,2	46,2	55,0	321
	Şişman	21,2	2,0	17,6	25,3	132
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	642
Ege	Zayıf	0,2	0,2	0,1	1,1	3
	Normal	32,7	3,4	26,3	39,7	289
	Kilolu	48,7	2,8	43,1	54,3	476
	Şişman	18,4	2,3	14,3	23,3	175
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	943
Doğu Marmara	Zayıf	0,7	0,3	0,3	1,5	6
	Normal	33,2	2,3	28,9	37,8	267
	Kilolu	45,9	2,0	42,0	49,8	393
	Şişman	20,2	1,5	17,5	23,3	164
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	830
Batı Anadolu	Zayıf	1,1	0,5	0,4	2,8	6
	Normal	31,8	1,9	28,2	35,5	237
	Kilolu	49,3	2,1	45,3	53,4	382
	Şişman	17,9	1,4	15,3	20,7	137
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	762
Akdeniz	Zayıf	0,4	0,2	0,2	1,2	6
	Normal	30,2	2,0	26,4	34,3	314
	Kilolu	46,1	1,6	42,9	49,2	493
	Şişman	23,3	1,9	19,8	27,3	267
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.080
Orta Anadolu	Zayıf	0,6	0,3	0,2	1,4	5
	Normal	29,1	3,3	23,0	36,0	235
	Kilolu	50,6	3,3	44,1	57,1	423
	Şişman	19,7	2,9	14,7	25,9	174
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	837

Tablo 4-72'nin devamı				%95 Güven Aralığı		
İBBS	BKİ Grupları	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Batı Karadeniz	Zayıf	0,8	0,3	0,4	1,7	8
	Normal	33,7	2,8	28,5	39,3	270
	Kilolu	48,6	2,4	44,0	53,3	387
	Şişman	16,8	1,9	13,4	20,8	147
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	812
Doğu Karadeniz	Zayıf	0,1	0,1	0,0	0,8	1
	Normal	30,3	2,4	25,8	35,3	186
	Kilolu	51,8	2,9	46,1	57,4	304
	Şişman	17,8	2,1	14,1	22,3	117
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	608
Kuzeydoğu Anadolu	Zayıf	0,4	0,2	0,2	1,2	4
	Normal	33,9	2,3	29,6	38,5	248
	Kilolu	52,5	2,0	48,6	56,4	396
	Şişman	13,2	1,5	10,5	16,3	103
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	751
Ortadoğu Anadolu	Zayıf	0,6	0,3	0,3	1,4	5
	Normal	38,9	2,3	34,6	43,4	280
	Kilolu	47,8	2,4	43,1	52,5	369
	Şişman	12,7	1,7	9,7	16,4	95
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	749
Güneydoğu Anadolu	Zayıf	1,3	0,3	0,7	2,2	17
	Normal	34,6	2,3	30,3	39,2	382
	Kilolu	48,8	2,1	44,8	52,9	555
	Şişman	15,3	1,7	12,2	19,0	179
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.133

Çocukların annelerinin beyana dayalı vücut ağırlığı ortalaması 68,2 kg ortalama boy uzunluğu 162,4 santimetredir. Beyana göre hesaplanan Beden Kitle İndeksi (BKİ) değerlerine göre annelerin %35,2'si kilolu, %16,2'si şişman kategorisine girmektedir. Beyana dayalı babalara ait ortalama vücut ağırlığı 81,8 kg ve boy uzunluğu 174,2 cm'dir. Babaların beyanlarına göre BKİ'ye göre kilolu olma sıklığı %48,9 ve şişmanlık görülme sıklığı %18,4'tür (Tablolar 4-67 - 4-72)

4.3 ANTROPOMETRİK ÖLÇÜM SONUÇLARI

Bu bölümde çocukların antropometrik ölçüm sonuçları ve ölçüm sonuçlarına yapılan değerlendirmeler yer almaktadır.

Tablo 4-73. Bölgelerde Antropometrik Ölçümü Yapılan Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

İBBS	Cinsiyet	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Erkek	50,7	0,5	49,6	51,7	5.871
	Kız	49,3	0,5	48,3	50,4	5.652
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	11.523
İstanbul	Erkek	50,2	1,4	47,5	53,0	556
	Kız	49,8	1,4	47,0	52,5	553
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.109
Batı Marmara	Erkek	48,9	1,9	45,1	52,7	345
	Kız	51,1	1,9	47,3	54,9	343
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	688
Ege	Erkek	53,5	1,7	50,2	56,7	528
	Kız	46,5	1,7	43,3	49,8	469
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	997
Doğu Marmara	Erkek	45,3	1,8	41,8	48,8	411
	Kız	54,7	1,8	51,2	58,2	463
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	874
Batı Anadolu	Erkek	49,6	1,6	46,4	52,9	429
	Kız	50,4	1,6	47,1	53,6	427
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	856
Akdeniz	Erkek	48,3	1,6	45,2	51,3	597
	Kız	51,7	1,6	48,7	54,8	616
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.213
Orta Anadolu	Erkek	52,6	1,4	49,9	55,4	471
	Kız	47,4	1,4	44,6	50,1	427
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	898
Batı Karadeniz	Erkek	49,6	1,8	46,0	53,2	447
	Kız	50,4	1,8	46,8	54,0	432
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	879
Doğu Karadeniz	Erkek	51,5	2,0	47,4	55,5	371
	Kız	48,5	2,0	44,5	52,6	347
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	718
Kuzeydoğu Anadolu	Erkek	50,2	1,9	46,4	53,9	454
	Kız	49,8	1,9	46,1	53,6	444
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	898
Ortadoğu Anadolu	Erkek	50,9	2,0	46,9	54,9	475
	Kız	49,1	2,0	45,1	53,1	434
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	909
Güneydoğu Anadolu	Erkek	54,7	1,5	51,8	57,5	787
	Kız	45,3	1,5	42,5	48,2	697
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.484

Geçerli antropometrik ölçümü yapılan toplam 11.523 öğrencinin %50,7'si erkektir. Doğu Marmara Bölgesinde antropometrik ölçümü yapılan erkek çocuk yüzdesi %45,3 ile en düşük, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde en yüksektir (%54,7) (Tablo 4-73).

Tablo 4-74. Bölgelerde Antropometrik Ölçümü Yapılan Çocukların Yaş Gruplarının Dağılımı

İBBS	Yaş Grupları	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	6 yaş	13,9	0,6	12,8	15,1	1.517
	7 yaş	79,7	0,6	78,4	80,9	9.275
	8 yaş	5,9	0,3	5,3	6,5	683
	9 yaş	0,5	0,1	0,4	0,7	48
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	11.523
İstanbul	6 yaş	10,9	1,0	9,0	13,0	128
	7 yaş	83,9	1,1	81,7	85,9	926
	8 yaş	4,6	0,7	3,3	6,2	47
	9 yaş	0,7	0,2	0,3	1,4	8
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.109
Batı Marmara	6 yaş	9,0	2,6	5,1	15,5	40
	7 yaş	83,5	2,7	77,6	88,2	595
	8 yaş	7,3	1,3	5,1	10,4	52
	9 yaş	0,1	0,1	0,0	0,8	1
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	688
Ege	6 yaş	8,6	1,8	5,8	12,8	74
	7 yaş	82,4	2,4	77,2	86,6	840
	8 yaş	8,7	1,4	6,3	12,0	81
	9 yaş	0,2	0,2	0,1	1,1	2
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	997
Doğu Marmara	6 yaş	11,7	1,6	8,9	15,2	97
	7 yaş	82,5	1,8	78,8	85,7	722
	8 yaş	5,6	0,9	4,1	7,6	53
	9 yaş	0,2	0,1	0,1	0,8	2
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	874
Batı Anadolu	6 yaş	9,2	1,4	6,8	12,4	72
	7 yaş	87,2	1,5	83,9	90,0	753
	8 yaş	3,3	0,7	2,2	4,9	29
	9 yaş	0,3	0,2	0,1	1,0	2
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	856
Akdeniz	6 yaş	11,2	2,0	7,8	15,8	115
	7 yaş	80,6	2,0	76,3	84,3	998
	8 yaş	7,8	1,0	6,0	10,1	95
	9 yaş	0,4	0,2	0,2	1,0	5
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.213
Orta Anadolu	6 yaş	12,1	2,2	8,4	17,2	95
	7 yaş	81,7	2,1	77,3	85,4	745
	8 yaş	6,0	0,8	4,6	7,9	57
	9 yaş	0,1	0,1	0,0	1,0	1
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	898

Tablo 4-74'ün devamı		%95 Güven Aralığı				
İBBS	Yaş Grupları	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Batı Karadeniz	6 yaş	10,6	1,9	7,4	14,9	89
	7 yaş	84,3	2,0	79,8	87,9	745
	8 yaş	4,9	0,8	3,5	6,8	42
	9 yaş	0,3	0,2	0,1	0,8	3
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	879
Doğu Karadeniz	6 yaş	13,0	3,0	8,1	20,2	78
	7 yaş	82,6	2,9	76,1	87,7	603
	8 yaş	4,1	0,8	2,9	6,0	35
	9 yaş	0,3	0,3	0,0	1,9	2
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	718
Kuzeydoğu Anadolu	6 yaş	20,4	2,4	16,1	25,5	180
	7 yaş	73,2	2,4	68,3	77,7	666
	8 yaş	5,9	1,1	4,1	8,4	50
	9 yaş	0,5	0,4	0,1	2,4	2
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	898
Ortadoğu Anadolu	6 yaş	24,1	2,2	20,0	28,8	209
	7 yaş	70,2	2,2	65,8	74,3	641
	8 yaş	5,4	0,9	3,8	7,5	56
	9 yaş	0,3	0,1	0,1	0,8	3
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	909
Güneydoğu Anadolu	6 yaş	23,4	2,0	19,7	27,6	340
	7 yaş	69,6	2,2	65,2	73,7	1.041
	8 yaş	5,7	0,8	4,3	7,6	86
	9 yaş	1,2	0,3	0,7	2,0	17
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.484

Yedi yaş grubu çocuklar, toplam çocukların %79,7'sini oluştururken, 6 yaş grubu %13,9, 8 yaş grubu da %5,9'unu oluşturmaktadır. Altı yaş grubu en fazla Ortadoğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde bulunmaktadır (%23,4) (Tablo 4-74).

Tablo 4-75. Bölgelere Göre Erkek Çocukların Vücut Ağırlıklarına Ait Ortalama ve Yüzdelerik Değerlerin Dağılımı

İBBS	Vücut Ağırlığı (Kg)		%95 Güven Aralığı		Yüzdelerik		
	Ortalama	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	25. Yüzdelerik	50. Yüzdelerik	75. Yüzdelerik
Türkiye	25,5	0,1	25,3	25,7	22,1	24,4	27,7
İstanbul	26,3	0,3	25,7	26,9	22,9	25,0	28,2
Batı Marmara	26,9	0,5	26,0	27,8	22,9	25,2	29,7
Ege	26,2	0,3	25,5	26,8	22,5	25,1	28,7
Doğu Marmara	25,9	0,3	25,2	26,5	22,5	24,7	28,2
Batı Anadolu	26,0	0,3	25,5	26,5	22,9	25,0	28,2
Akdeniz	25,6	0,3	25,1	26,2	22,0	24,7	27,9
Orta Anadolu	26,0	0,4	25,2	26,8	22,3	24,6	28,1
Batı Karadeniz	26,7	0,4	25,9	27,5	22,7	24,8	29,2
Doğu Karadeniz	26,2	0,3	25,6	26,8	22,8	25,2	27,9
Kuzeydoğu Anadolu	24,9	0,3	24,3	25,4	21,9	23,9	26,7
Ortadoğu Anadolu	24,2	0,3	23,5	24,8	21,3	23,2	25,9
Güneydoğu Anadolu	23,8	0,3	23,1	24,4	21,0	22,9	25,3

Tablo 4-76. Bölgelere Göre Kız Çocukların Vücut Ağırlıklarına Ait Ortalama ve Yüzdelerlik Değerlerin Dağılımı

İBBS	Vücut Ağırlığı (Kg)		%95 Güven Aralığı		Yüzdelerlik		
	Ortalama	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	25. Yüzdelerlik	50. Yüzdelerlik	75. Yüzdelerlik
Türkiye	24,8	0,1	24,6	25,0	21,2	23,6	27,1
İstanbul	25,7	0,3	25,0	26,3	21,6	24,1	28,8
Batı Marmara	25,3	0,4	24,5	26,0	21,5	23,5	27,7
Ege	26,3	0,4	25,6	27,0	22,0	24,9	29,6
Doğu Marmara	25,1	0,3	24,4	25,7	21,6	24,4	27,1
Batı Anadolu	25,1	0,3	24,4	25,8	21,3	24,1	27,4
Akdeniz	24,7	0,3	24,2	25,2	21,3	23,4	27,1
Orta Anadolu	24,9	0,3	24,2	25,6	21,3	23,8	27,1
Batı Karadeniz	25,5	0,3	24,9	26,2	21,7	24,5	27,8
Doğu Karadeniz	25,4	0,4	24,6	26,1	21,5	24,0	27,9
Kuzeydoğu Anadolu	23,4	0,3	22,8	24,0	20,6	22,6	24,8
Ortadoğu Anadolu	23,3	0,3	22,7	23,8	20,7	22,6	24,7
Güneydoğu Anadolu	22,9	0,2	22,5	23,4	20,0	22,1	24,8

Tablo 4-77. Bölgelere Göre Erkek Çocukların Boy Uzunluklarına Ait Ortalama ve Yüzdeler Değerlerin Dağılımı

İBBS	Boy Uzunluğu (cm)		%95 Güven Aralığı		Yüzdeler		
	Ortalama	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	25. Yüzdeler	50. Yüzdeler	75. Yüzdeler
Türkiye	124,2	0,1	123,9	124,5	120,4	124,1	128,0
İstanbul	125,2	0,3	124,6	125,8	121,4	124,8	128,8
Batı Marmara	126,0	0,5	125,1	127,0	122,3	125,9	129,9
Ege	125,0	0,3	124,4	125,7	121,6	125,0	128,5
Doğu Marmara	124,6	0,4	123,9	125,4	120,9	124,4	128,6
Batı Anadolu	125,1	0,4	124,3	125,9	121,6	124,9	128,8
Akdeniz	124,7	0,3	124,1	125,3	120,9	125,0	128,5
Orta Anadolu	124,4	0,5	123,5	125,4	120,5	124,3	128,0
Batı Karadeniz	125,1	0,4	124,4	125,9	121,1	124,8	129,4
Doğu Karadeniz	124,1	0,4	123,4	124,9	119,9	124,2	127,5
Kuzeydoğu Anadolu	123,3	0,5	122,4	124,2	119,5	122,6	127,0
Ortadoğu Anadolu	122,9	0,5	121,9	123,8	119,0	122,5	126,4
Güneydoğu Anadolu	121,9	0,5	120,9	122,8	117,9	121,6	125,5

Tablo 4-78. Bölgelere Göre Kız Çocukların Boy Uzunluklarına Ait Ortalama ve Yüzdelerik Değerlerin Dağılımı

İBBS	Boy Uzunluğu (cm)		%95 Güven Aralığı		Yüzdelerik		
	Ortalama	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	25. Yüzdelerik	50. Yüzdelerik	75. Yüzdelerik
Türkiye	122,7	0,1	122,5	123,0	119,0	122,6	126,5
İstanbul	123,4	0,3	122,7	124,1	119,7	123,2	127,0
Batı Marmara	123,7	0,4	122,9	124,5	119,5	123,5	127,3
Ege	124,3	0,4	123,5	125,0	120,5	124,0	128,1
Doğu Marmara	123,1	0,4	122,3	124,0	119,6	122,6	127,0
Batı Anadolu	123,2	0,4	122,4	123,9	119,2	122,9	127,0
Akdeniz	123,0	0,4	122,4	123,7	119,3	123,0	126,8
Orta Anadolu	123,0	0,4	122,3	123,8	119,1	123,3	126,4
Batı Karadeniz	123,6	0,4	122,8	124,4	119,8	123,3	127,4
Doğu Karadeniz	122,3	0,5	121,3	123,2	117,9	122,0	126,5
Kuzeydoğu Anadolu	121,1	0,4	120,3	121,9	117,4	121,1	124,7
Ortadoğu Anadolu	121,7	0,4	120,9	122,5	118,2	121,3	125,3
Güneydoğu Anadolu	120,7	0,4	120,0	121,3	117,0	120,4	124,4

Antropometrik ölçümleri yapılan erkek çocukların ortalama vücut ağırlığı 25,5 kg, kızların ise 24,8 kg'dır (Tablo 4-75 ve Tablo 4-76). Ortalama boy uzunlukları erkeklerde 124,2 cm, kızlarda 122,7 cm'dir (Tablo 4-77 ve Tablo 4-78).

Tablo 4-79. Bölgelere Göre Erkek Çocukların Beden Kitle İndeksi (BKİ) Z-Skorlarına (BAZ) Ait Ortalama ve Yüzdelerlik Değerlerin Dağılımı

İBBS	Ortalama (BAZ)	St.Hata	%95 Güven Aralığı		Yüzdelerlik		
			Alt Değer	Üst Değer	25. Yüzdelerlik	50. Yüzdelerlik	75. Yüzdelerlik
Türkiye	0,34	0,02	0,29	0,38	-0,47	0,19	1,00
İstanbul	0,47	0,07	0,33	0,61	-0,38	0,29	1,23
Batı Marmara	0,50	0,10	0,31	0,69	-0,51	0,37	1,20
Ege	0,43	0,07	0,28	0,58	-0,49	0,24	1,18
Doğu Marmara	0,43	0,08	0,27	0,59	-0,33	0,26	1,15
Batı Anadolu	0,41	0,07	0,27	0,55	-0,40	0,31	1,06
Akdeniz	0,29	0,08	0,14	0,44	-0,57	0,18	1,02
Orta Anadolu	0,46	0,08	0,30	0,61	-0,36	0,32	1,13
Batı Karadeniz	0,57	0,08	0,41	0,73	-0,39	0,41	1,31
Doğu Karadeniz	0,65	0,07	0,50	0,80	-0,17	0,50	1,25
Kuzeydoğu Anadolu	0,30	0,06	0,19	0,41	-0,41	0,22	0,90
Ortadoğu Anadolu	0,07	0,07	-0,06	0,21	-0,60	-0,10	0,62
Güneydoğu Anadolu	0,06	0,06	-0,05	0,17	-0,60	0,01	0,60

Tablo 4-80. Bölgelere Göre Kız Çocukların Beden Kitle İndeksi (BKİ) Z-Skorlarına (BAZ) Ait Ortalama ve Yüzdeler Değerlerin Dağılımı

İBBS	Ortalama (BAZ)	St.Hata	%95 Güven Aralığı		Yüzdeler		
			Alt Değer	Üst Değer	25. Yüzdeler	50. Yüzdeler	75. Yüzdeler
Türkiye	0,25	0,02	0,21	0,29	-0,55	0,11	0,97
İstanbul	0,43	0,07	0,29	0,57	-0,42	0,30	1,35
Batı Marmara	0,24	0,07	0,10	0,38	-0,57	0,08	0,85
Ege	0,49	0,07	0,35	0,63	-0,45	0,32	1,35
Doğu Marmara	0,32	0,06	0,21	0,44	-0,42	0,23	1,12
Batı Anadolu	0,30	0,06	0,18	0,43	-0,52	0,12	1,10
Akdeniz	0,20	0,05	0,09	0,30	-0,60	0,04	0,91
Orta Anadolu	0,26	0,07	0,13	0,38	-0,49	0,15	0,94
Batı Karadeniz	0,39	0,06	0,26	0,51	-0,37	0,22	1,09
Doğu Karadeniz	0,53	0,06	0,41	0,65	-0,20	0,39	1,27
Kuzeydoğu Anadolu	0,05	0,06	-0,07	0,16	-0,65	-0,05	0,67
Ortadoğu Anadolu	-0,04	0,05	-0,13	0,06	-0,62	-0,18	0,53
Güneydoğu Anadolu	-0,04	0,05	-0,14	0,06	-0,68	-0,12	0,53

Tablo 4-79 ve Tablo 4-80, erkek ve kız öğrencilerin DSÖ 2007 Standartlarına göre hesaplanmış BKİ Z-Skorlarının merkezi eğilim ve dağılım ölçülerine yer vermektedir. Bu skorların gruplanmasıyla elde edilen BKİ Z-Skoru grupları tüm çocuklar, erkek ve kız öğrenciler için ayrı ayrı ve bölgeler bazında Tablo 4-81, Tablo 4-82 ve Tablo 4-83'te verilmiştir.

Tablo 4-81. Bölgelerde Antropometrik Ölçümü Yapılan Çocukların BKİ Z-Skoru Gruplarının Dağılımı

İBBS	Bki Z Skoru Grupları*	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Zayıf	1,5	0,1	1,2	1,8	170
	Normal	74,0	0,6	72,7	75,2	8.445
	Kilolu	14,6	0,4	13,8	15,5	1.751
	Şişman	9,9	0,4	9,2	10,7	1.157
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	11.523
İstanbul	Zayıf	1,7	0,5	1,0	3,1	18
	Normal	67,9	1,8	64,2	71,4	761
	Kilolu	17,0	1,4	14,4	19,9	190
	Şişman	13,4	1,1	11,3	15,8	140
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.109
Batı Marmara	Zayıf	1,2	0,4	0,6	2,4	10
	Normal	73,0	2,3	68,4	77,2	489
	Kilolu	13,0	1,6	10,2	16,5	105
	Şişman	12,8	1,8	9,7	16,6	84
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	688
Ege	Zayıf	1,4	0,4	0,8	2,3	14
	Normal	69,6	2,1	65,3	73,6	684
	Kilolu	13,2	1,1	11,2	15,4	137
	Şişman	15,9	1,6	12,9	19,4	162
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	997
Doğu Marmara	Zayıf	1,4	0,4	0,8	2,4	13
	Normal	69,9	2,0	66,0	73,6	621
	Kilolu	19,4	1,7	16,2	23,1	156
	Şişman	9,2	1,2	7,1	11,8	84
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	874
Batı Anadolu	Zayıf	1,5	0,4	0,9	2,7	16
	Normal	71,3	1,8	67,7	74,6	603
	Kilolu	16,8	1,2	14,6	19,2	143
	Şişman	10,5	1,1	8,4	12,9	94
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	856
Akdeniz	Zayıf	1,8	0,4	1,1	2,9	21
	Normal	74,2	1,9	70,2	77,8	883
	Kilolu	14,9	1,3	12,4	17,7	195
	Şişman	9,2	0,8	7,6	11,0	114
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.213
Orta Anadolu	Zayıf	1,2	0,4	0,7	2,1	11
	Normal	73,3	2,0	69,2	77,1	643
	Kilolu	15,6	1,5	13,0	18,7	149
	Şişman	9,9	1,2	7,7	12,6	95
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	898

Tablo 4-81'in devamı		%95 Güven Aralığı				
İBBS	Bki Z Skoru Grupları*	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Batı Karadeniz	Zayıf	0,8	0,3	0,4	1,8	7
	Normal	70,4	2,2	65,9	74,4	607
	Kilolu	16,0	1,3	13,7	18,6	149
	Şişman	12,8	1,4	10,3	15,8	116
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	879
Doğu Karadeniz	Zayıf	1,0	0,4	0,5	2,1	7
	Normal	66,9	2,2	62,5	71,0	474
	Kilolu	20,2	1,8	16,9	23,8	146
	Şişman	12,0	1,8	8,8	16,0	91
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	718
Kuzeydoğu Anadolu	Zayıf	1,8	0,4	1,1	2,8	16
	Normal	79,2	1,7	75,8	82,3	700
	Kilolu	13,5	1,2	11,3	16,1	127
	Şişman	5,5	1,0	3,9	7,7	55
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	898
Ortadoğu Anadolu	Zayıf	1,4	0,4	0,7	2,5	14
	Normal	83,8	1,7	80,2	86,9	754
	Kilolu	9,4	1,1	7,5	11,7	90
	Şişman	5,4	0,9	3,8	7,5	51
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	909
Güneydoğu Anadolu	Zayıf	1,6	0,4	1,0	2,6	23
	Normal	83,5	1,5	80,2	86,2	1.226
	Kilolu	10,5	0,9	8,9	12,4	164
	Şişman	4,5	0,8	3,2	6,3	71
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.484

Türkiye'de ilkököl 2. sınıf çocuklarının %1,5'i normalin altında zayıf, %14,6'sı kilolu ve %9,9'u şişmandır. İBBS-1 Bölgeleri bazında bakıldığında Ege Bölgesi en yüksek şişmanlık yüzdesine sahipken, Güneydoğu Anadolu'da bu yüzde en düşük değerdedir (%15,9'a karşılık, %4,5) (Tablo 4-81).

Tablo 4-82. Bölgelerde Antropometrik Ölçümü Yapılan Erkek Çocukların BKİ Z-Skoru Gruplarının Dağılımı

İBBS	Bki Z Skoru Grupları*	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Zayıf	1,7	0,2	1,3	2,1	93
	Normal	73,5	0,8	71,9	75,0	4.239
	Kilolu	13,6	0,5	12,6	14,6	860
	Şişman	11,3	0,5	10,3	12,4	679
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	5.871
İstanbul	Zayıf	2,1	0,6	1,2	3,9	11
	Normal	69,1	2,2	64,6	73,3	380
	Kilolu	13,7	1,7	10,6	17,5	83
	Şişman	15,0	1,7	12,0	18,6	82
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	556
Batı Marmara	Zayıf	0,9	0,4	0,3	2,2	4
	Normal	69,6	3,3	62,8	75,6	235
	Kilolu	14,5	2,3	10,5	19,6	58
	Şişman	15,1	2,6	10,6	20,9	48
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	345
Ege	Zayıf	1,7	0,6	0,9	3,3	9
	Normal	70,7	2,8	65,0	75,9	365
	Kilolu	11,0	1,4	8,5	14,1	61
	Şişman	16,6	2,1	12,9	21,1	93
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	528
Doğu Marmara	Zayıf	1,5	0,6	0,7	3,2	6
	Normal	70,8	2,9	64,8	76,2	295
	Kilolu	15,7	1,9	12,3	19,9	63
	Şişman	12,0	2,0	8,6	16,5	47
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	411
Batı Anadolu	Zayıf	1,9	0,6	1,0	3,5	10
	Normal	70,8	2,7	65,2	75,8	298
	Kilolu	15,6	1,5	12,9	18,8	68
	Şişman	11,7	1,9	8,5	15,8	53
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	429
Akdeniz	Zayıf	2,2	0,6	1,3	3,9	12
	Normal	72,3	2,3	67,5	76,6	426
	Kilolu	15,0	1,7	12,1	18,6	96
	Şişman	10,5	1,3	8,2	13,3	63
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	597
Orta Anadolu	Zayıf	1,0	0,4	0,4	2,4	5
	Normal	71,9	2,3	67,2	76,1	331
	Kilolu	15,3	1,5	12,6	18,5	76
	Şişman	11,8	1,8	8,8	15,8	59
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	471

Tablo 4-82'nin devamı		%95 Güven Aralığı				
İBBS	Bki Z Skoru Grupları*	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Batı Karadeniz	Zayıf	0,8	0,4	0,3	2,2	4
	Normal	67,7	2,7	62,2	72,8	299
	Kilolu	16,0	1,6	13,0	19,5	75
	Şişman	15,5	2,2	11,6	20,4	69
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	447
Doğu Karadeniz	Zayıf	1,1	0,5	0,4	2,8	4
	Normal	67,5	3,4	60,5	73,9	245
	Kilolu	18,1	2,7	13,4	24,1	71
	Şişman	13,3	2,3	9,4	18,4	51
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	371
Kuzeydoğu Anadolu	Zayıf	1,4	0,6	0,7	3,1	7
	Normal	76,3	2,2	71,7	80,3	341
	Kilolu	14,9	1,7	11,8	18,7	69
	Şişman	7,4	1,5	5,0	10,9	37
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	454
Ortadoğu Anadolu	Zayıf	1,5	0,6	0,7	3,5	9
	Normal	81,5	2,4	76,2	85,8	383
	Kilolu	10,0	1,8	7,0	14,0	47
	Şişman	7,0	1,4	4,8	10,2	36
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	475
Güneydoğu Anadolu	Zayıf	1,5	0,4	0,9	2,6	12
	Normal	82,5	1,9	78,4	86,0	641
	Kilolu	11,1	1,2	9,0	13,6	93
	Şişman	4,9	1,1	3,2	7,5	41
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	787

Erkek çocukların %11,3'ü şişman, %13,6'sı kiloludur. DSÖ kriterlerine göre kilolu ve şişmanlık birlikte değerlendirmektedir; buna göre Türkiye'de 2. Sınıfta olan erkek çocukların %24,9'u kilolu ve şişmandır (Tablo 4-82).

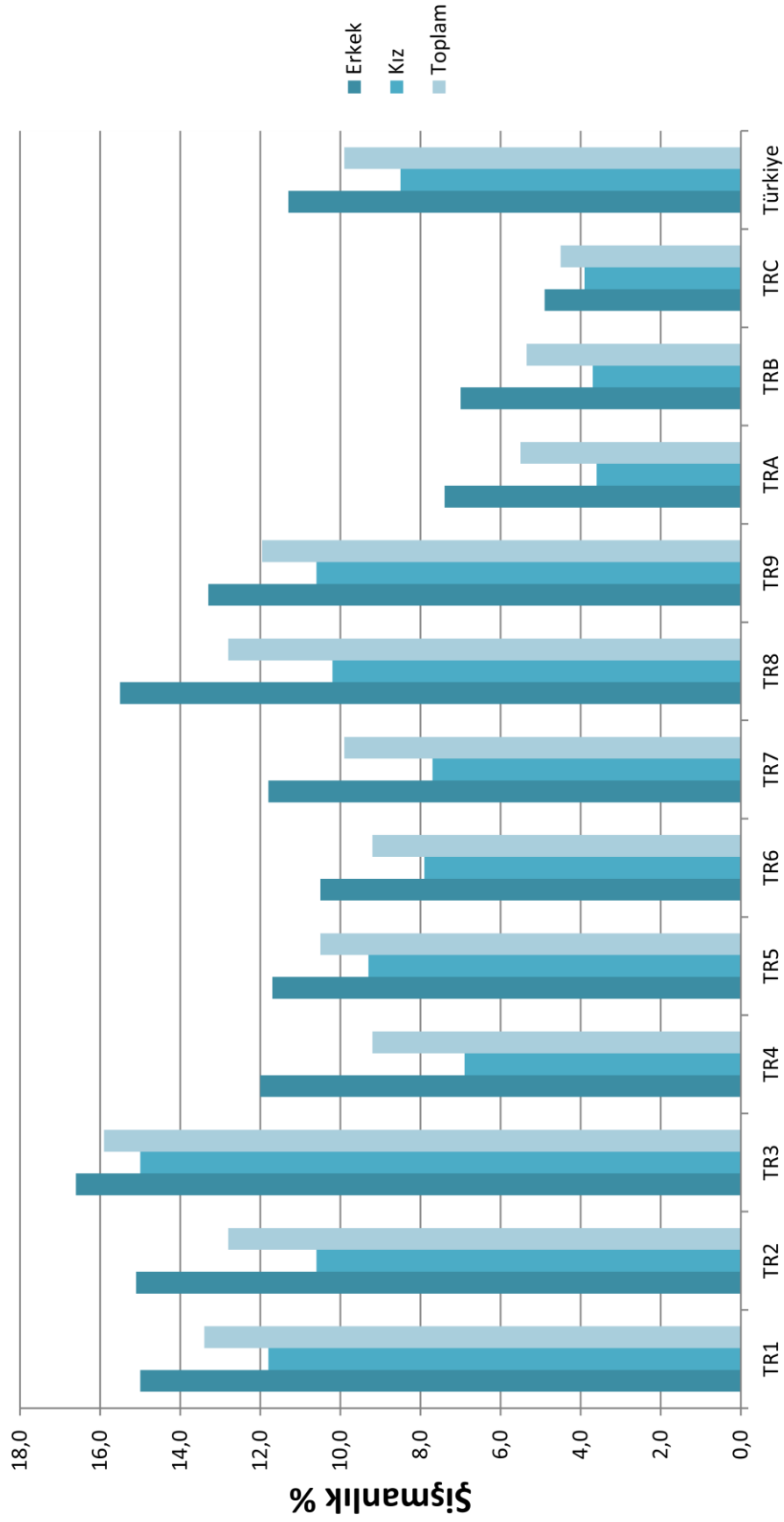
Tablo 4-83. Bölgelerde Antropometrik Ölçümü Yapılan Kız Çocukların BKİ Z-Skoru Gruplarının Dağılımı

İBBS	Bki Z Skoru Grupları*	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Zayıf	1,3	0,2	1,0	1,8	77
	Normal	74,5	0,8	72,8	76,0	4.206
	Kilolu	15,7	0,6	14,6	16,9	891
	Şişman	8,5	0,5	7,6	9,4	478
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	5.652
İstanbul	Zayıf	1,3	0,6	0,5	3,3	7
	Normal	66,7	3,1	60,3	72,5	381
	Kilolu	20,2	2,1	16,4	24,7	107
	Şişman	11,8	1,7	8,9	15,5	58
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	553
Batı Marmara	Zayıf	1,5	0,6	0,6	3,5	6
	Normal	76,4	2,7	70,7	81,2	254
	Kilolu	11,6	2,1	8,0	16,5	47
	Şişman	10,6	1,8	7,6	14,6	36
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	343
Ege	Zayıf	1,0	0,5	0,4	2,7	5
	Normal	68,3	2,7	62,8	73,3	319
	Kilolu	15,7	1,7	12,7	19,2	76
	Şişman	15,0	2,0	11,5	19,5	69
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	469
Doğu Marmara	Zayıf	1,4	0,5	0,7	2,8	7
	Normal	69,2	2,5	64,1	73,9	326
	Kilolu	22,5	2,5	18,0	27,8	93
	Şişman	6,9	1,4	4,6	10,1	37
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	463
Batı Anadolu	Zayıf	1,1	0,4	0,5	2,4	6
	Normal	71,7	2,1	67,4	75,7	305
	Kilolu	17,9	1,6	14,9	21,4	75
	Şişman	9,3	1,4	6,9	12,3	41
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	427
Akdeniz	Zayıf	1,4	0,5	0,7	2,7	9
	Normal	76,0	2,3	71,3	80,2	457
	Kilolu	14,7	1,6	11,8	18,2	99
	Şişman	7,9	1,1	6,0	10,3	51
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	616
Orta Anadolu	Zayıf	1,4	0,5	0,7	3,0	6
	Normal	74,9	2,4	69,9	79,2	312
	Kilolu	16,0	2,2	12,2	20,7	73
	Şişman	7,7	1,5	5,2	11,2	36
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	427

Tablo 4-83'ün devamı		%95 Güven Aralığı				
İBBS	Bki Z Skoru Grupları*	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Batı Karadeniz	Zayıf	0,8	0,5	0,2	2,9	3
	Normal	73,0	2,5	67,9	77,5	308
	Kilolu	16,0	1,8	12,8	19,9	74
	Şişman	10,2	1,6	7,5	13,7	47
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	432
Doğu Karadeniz	Zayıf	0,9	0,6	0,3	3,0	3
	Normal	66,2	2,7	60,8	71,2	229
	Kilolu	22,3	2,6	17,6	27,8	75
	Şişman	10,6	2,1	7,2	15,3	40
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	347
Kuzeydoğu Anadolu	Zayıf	2,1	0,7	1,1	3,9	9
	Normal	82,2	2,2	77,5	86,1	359
	Kilolu	12,1	1,7	9,1	15,9	58
	Şişman	3,6	0,8	2,3	5,7	18
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	444
Ortadoğu Anadolu	Zayıf	1,2	0,5	0,5	2,8	5
	Normal	86,3	1,9	82,2	89,6	371
	Kilolu	8,8	1,3	6,5	11,8	43
	Şişman	3,7	1,2	1,9	7,0	15
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	434
Güneydoğu Anadolu	Zayıf	1,7	0,7	0,8	3,7	11
	Normal	84,6	1,7	80,9	87,7	585
	Kilolu	9,8	1,2	7,7	12,3	71
	Şişman	3,9	0,8	2,6	5,8	30
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	697

Kız çocukların %8,5'i şişman, %15,7'si kiloludur. DSÖ kriterlerine göre kilolu ve şişmanlık birlikte değerlendirmektedir; buna göre Türkiye'de 2. Sınıfta olan kız çocukların %24,2'si kilolu ve şişmandır (Tablo 4-83).

Erkeklerde kiloluların yüzdesi kızlara göre daha düşük, ancak şişmanların yüzdesi kızlara oranla daha yüksektir (%13,6'ya karşılık %15,7 ve şişmanlık için %11,3'e karşılık, %8,5) (Tablo 4-82 ve Tablo 4-83).

Şekil 4-1. İBBS-1 Bölgeleri ve Cinsiyete Göre Şişmanlık Prevalansı

Tablo 4-84. Bölgelerde Antropometrik Ölçümleri Yapılan Çocukların Yaş Gruplarına Göre BKİ Z-Skoru Gruplarının Dağılımı

İBBS	Bki Z Skoru Grupları*	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Zayıf	1,5	0,1	1,2	1,8	170
	Normal	74,0	0,6	72,7	75,2	8.445
	Kilolu	14,6	0,4	13,8	15,5	1.751
	Şişman	9,9	0,4	9,2	10,7	1.157
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	11.523
6 yaş	Zayıf	0,7	0,2	0,3	1,3	12
	Normal	79,3	1,2	76,8	81,5	1.178
	Kilolu	12,3	0,9	10,6	14,2	206
	Şişman	7,8	0,8	6,4	9,5	121
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.517
7 yaş	Zayıf	1,6	0,2	1,3	2,0	147
	Normal	72,8	0,7	71,5	74,1	6.720
	Kilolu	15,2	0,5	14,3	16,1	1.444
	Şişman	10,4	0,4	9,6	11,2	964
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	9.275
8 yaş	Zayıf	1,6	0,6	0,8	3,3	11
	Normal	75,9	2,0	71,7	79,7	508
	Kilolu	13,5	1,5	10,8	16,8	96
	Şişman	8,9	1,3	6,7	11,8	68
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	683
9 yaş	Zayıf	-	-	-	-	-
	Normal	86,3	4,7	74,2	93,3	39
	Kilolu	7,0	3,3	2,7	16,9	5
	Şişman	6,7	3,5	2,3	17,7	4
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	48

Türkiye’de okul çağında olan 6-9 yaş grubundaki çocukların %14,9’u kilolu, %9,9’u şişman ve 6-9 yaş grubu çocukların %24,8’i normal ağırlığının üzerinde kilolu-şişmandır (Tablo 4-84).

Tablo 4-85. Bölgelerde Antropometrik Ölçümleri Yapılan Erkek Çocukların Yaş Gruplarına Göre BKİ Z-Skoru Gruplarının Dağılımı

İBBS	Bki Z Skoru Grupları*	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Zayıf	1,7	0,2	1,3	2,1	93
	Normal	73,5	0,8	71,9	75,0	4.239
	Kilolu	13,6	0,5	12,6	14,6	860
	Şişman	11,3	0,5	10,3	12,4	679
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	5.871
6 yaş	Zayıf	0,7	0,3	0,3	1,7	6
	Normal	80,1	1,7	76,7	83,2	530
	Kilolu	11,1	1,3	8,8	13,9	90
	Şişman	8,1	1,2	6,0	10,7	56
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	682
7 yaş	Zayıf	1,8	0,2	1,4	2,3	80
	Normal	72,3	0,8	70,6	74,0	3.417
	Kilolu	14,1	0,6	13,0	15,2	712
	Şişman	11,8	0,6	10,6	13,0	569
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	4.778
8 yaş	Zayıf	1,8	0,8	0,7	4,1	7
	Normal	74,1	2,8	68,2	79,3	266
	Kilolu	12,6	2,0	9,1	17,1	55
	Şişman	11,5	1,9	8,3	15,8	52
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	380
9 yaş	Zayıf	-	-	-	-	-
	Normal	87,8	5,8	71,4	95,4	26
	Kilolu	5,1	3,1	1,5	16,1	3
	Şişman	7,2	4,9	1,8	24,8	2
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	31

Tablo 4-86. Bölgelerde Antropometrik Ölçümleri Yapılan Kız Çocukların Yaş Gruplarına Göre BKİ Z-Skoru Gruplarının Dağılımı

İBBS	Bki Z Skoru Grupları*	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Zayıf	1,3	0,2	1,0	1,8	77
	Normal	74,5	0,8	72,8	76,0	4.206
	Kilolu	15,7	0,6	14,6	16,9	891
	Şişman	8,5	0,5	7,6	9,4	478
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	5.652
6 yaş	Zayıf	0,6	0,3	0,2	1,6	6
	Normal	78,5	1,7	75,1	81,6	648
	Kilolu	13,3	1,3	10,8	16,1	116
	Şişman	7,6	1,1	5,8	9,9	65
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	835
7 yaş	Zayıf	1,5	0,2	1,1	2,0	67
	Normal	73,4	0,9	71,5	75,2	3.303
	Kilolu	16,3	0,7	15,0	17,7	732
	Şişman	8,9	0,5	7,9	9,9	395
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	4.497
8 yaş	Zayıf	1,5	0,9	0,4	4,8	4
	Normal	78,3	2,9	72,0	83,5	242
	Kilolu	14,7	2,4	10,6	20,1	41
	Şişman	5,5	1,8	2,9	10,2	16
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	303
9 yaş	Zayıf	-	-	-	-	-
	Normal	83,8	8,0	61,9	94,3	13
	Kilolu	10,4	7,1	2,5	34,0	2
	Şişman	5,8	4,2	1,4	21,9	2
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	17

Şişmanlık prevalansı 7 yaş grubunda %10,4 ile en yüksek değere sahiptir. Bu durum her iki cinsiyet için de geçerlidir. Erkek çocuklarda 7 yaş grubunda şişmanlık %11,8 ve kızlarda %8,9'dur (Tablo 4-85 ve Tablo 4-86).

İlkokul 2. sınıf çocuklarının yaklaşık %80'ini oluşturan 7 yaş grubu için BKİ Z-Skoru grupları ayrıca aşağıdaki tablolarda verilmiştir. (Tablo 4-87, Tablo 4-88 ve Tablo 4-89)

Tablo 4-87. Bölgelere Göre Yedi Yaş Grubu Çocukların BKİ Z-Skorlarının Dağılımı

İBBS	Bki Z Skoru Grupları	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Zayıf	1,6	0,2	1,3	2,0	147
	Normal	72,8	0,7	71,5	74,1	6.720
	Kilolu	15,2	0,5	14,3	16,1	1.444
	Şişman	10,4	0,4	9,6	11,2	964
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	9.275
İstanbul	Zayıf	1,8	0,6	1,0	3,5	16
	Normal	67,2	2,1	62,9	71,3	633
	Kilolu	17,0	1,6	14,1	20,4	158
	Şişman	13,9	1,3	11,6	16,6	119
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	926
Batı Marmara	Zayıf	1,4	0,5	0,7	2,9	10
	Normal	71,3	2,4	66,4	75,7	416
	Kilolu	14,0	1,7	11,0	17,6	93
	Şişman	13,3	1,9	10,0	17,4	76
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	595
Ege	Zayıf	1,6	0,4	0,9	2,7	13
	Normal	68,0	2,1	63,8	71,9	569
	Kilolu	13,6	1,2	11,5	16,2	116
	Şişman	16,8	1,8	13,6	20,6	142
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	840
Doğu Marmara	Zayıf	1,5	0,4	0,9	2,6	11
	Normal	68,9	2,2	64,4	73,1	510
	Kilolu	20,0	2,0	16,4	24,3	130
	Şişman	9,5	1,3	7,3	12,3	71
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	722
Batı Anadolu	Zayıf	1,7	0,5	1,0	3,0	16
	Normal	71,6	2,0	67,5	75,4	533
	Kilolu	15,8	1,3	13,4	18,6	119
	Şişman	10,8	1,3	8,5	13,6	85
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	753
Akdeniz	Zayıf	1,8	0,5	1,0	3,2	17
	Normal	74,7	1,9	70,8	78,2	732
	Kilolu	15,0	1,3	12,6	17,8	162
	Şişman	8,4	1,0	6,7	10,6	87
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	998

Tablo 4-87'nin devamı				%95 Güven Aralığı		
İBBS	Bki Z Skoru Grupları	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Orta Anadolu	Zayıf	1,3	0,4	0,8	2,3	10
	Normal	73,4	2,0	69,3	77,2	534
	Kilolu	16,1	1,6	13,2	19,4	126
	Şişman	9,2	1,3	7,0	12,0	75
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	745
Batı Karadeniz	Zayıf	0,8	0,4	0,3	2,0	5
	Normal	69,8	2,4	64,9	74,3	510
	Kilolu	16,6	1,4	14,0	19,6	134
	Şişman	12,8	1,6	10,0	16,3	96
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	745
Doğu Karadeniz	Zayıf	1,2	0,5	0,6	2,5	7
	Normal	67,7	2,3	63,1	72,1	402
	Kilolu	19,3	1,8	16,0	23,0	118
	Şişman	11,8	2,0	8,3	16,4	76
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	603
Kuzeydoğu Anadolu	Zayıf	2,0	0,5	1,2	3,3	12
	Normal	78,4	1,7	74,8	81,6	514
	Kilolu	13,2	1,2	11,0	15,7	93
	Şişman	6,4	1,2	4,4	9,2	47
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	666
Ortadoğu Anadolu	Zayıf	1,7	0,6	0,9	3,3	12
	Normal	82,8	2,0	78,4	86,4	525
	Kilolu	10,0	1,4	7,6	13,0	67
	Şişman	5,5	1,0	3,8	8,0	37
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	641
Güneydoğu Anadolu	Zayıf	1,8	0,4	1,1	2,9	18
	Normal	81,3	1,8	77,6	84,5	842
	Kilolu	12,0	1,1	9,9	14,5	128
	Şişman	4,9	0,8	3,5	6,8	53
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	1.041

Türkiye'de 7 yaş grubu çocukların %15,2'si kilolu ve %10,4'ü şişmandır. Kilolu ve şişman grubu beraber değerlendirildiğinde ise bu yüzde %25,6'dır (Tablo 4-87).

Tablo 4-88. Bölgelere Göre Yedi Yaş Grubu Erkek Çocukların BKİ Z-Skorlarının Dağılımı

İBBS	Bki Z Skoru Grupları	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Zayıf	1,8	0,2	1,4	2,3	80
	Normal	72,3	0,8	70,6	74,0	3.417
	Kilolu	14,1	0,6	13,0	15,2	712
	Şişman	11,8	0,6	10,6	13,0	569
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	4.778
İstanbul	Zayıf	2,5	0,8	1,4	4,5	11
	Normal	67,1	2,3	62,4	71,6	317
	Kilolu	14,5	1,9	11,2	18,6	76
	Şişman	15,9	1,9	12,5	19,9	73
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	477
Batı Marmara	Zayıf	1,0	0,5	0,4	2,5	4
	Normal	68,2	3,2	61,6	74,2	205
	Kilolu	15,9	2,4	11,7	21,3	54
	Şişman	14,9	2,6	10,4	20,7	42
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	305
Ege	Zayıf	1,9	0,7	0,9	3,9	8
	Normal	68,2	2,7	62,6	73,3	296
	Kilolu	12,0	1,6	9,3	15,4	53
	Şişman	17,9	2,5	13,5	23,3	81
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	438
Doğu Marmara	Zayıf	1,3	0,6	0,5	3,4	4
	Normal	70,8	3,2	64,1	76,6	249
	Kilolu	15,3	2,2	11,5	20,0	50
	Şişman	12,7	2,2	9,0	17,6	42
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	345
Batı Anadolu	Zayıf	2,2	0,7	1,2	3,9	10
	Normal	71,5	3,0	65,2	77,0	269
	Kilolu	14,1	1,6	11,3	17,5	56
	Şişman	12,3	2,0	8,9	16,8	50
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	385
Akdeniz	Zayıf	2,1	0,7	1,0	4,1	9
	Normal	73,3	2,5	68,2	77,9	356
	Kilolu	15,5	1,6	12,5	19,0	81
	Şişman	9,1	1,5	6,6	12,5	47
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	493
Orta Anadolu	Zayıf	1,2	0,6	0,5	2,9	5
	Normal	72,3	2,3	67,5	76,7	277
	Kilolu	15,3	1,8	12,1	19,2	63
	Şişman	11,1	1,7	8,1	15,0	47
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	392

Tablo 4-88'in devamı		%95 Güven Aralığı				
İBBS	Bki Z Skoru Grupları	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Batı Karadeniz	Zayıf	0,8	0,5	0,2	2,6	3
	Normal	66,8	3,0	60,6	72,5	256
	Kilolu	16,6	2,0	13,0	20,9	67
	Şişman	15,8	2,4	11,7	21,0	58
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	384
Doğu Karadeniz	Zayıf	1,2	0,6	0,5	3,3	4
	Normal	68,7	3,7	61,1	75,4	209
	Kilolu	17,2	2,6	12,6	23,1	57
	Şişman	12,8	2,5	8,6	18,6	42
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	312
Kuzeydoğu Anadolu	Zayıf	1,4	0,7	0,6	3,6	5
	Normal	77,6	2,2	72,9	81,6	263
	Kilolu	12,6	1,6	9,8	16,0	46
	Şişman	8,4	1,8	5,4	12,7	32
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	346
Ortadoğu Anadolu	Zayıf	1,8	0,8	0,7	4,4	8
	Normal	80,8	2,6	75,2	85,4	281
	Kilolu	10,7	2,1	7,1	15,7	36
	Şişman	6,7	1,5	4,3	10,5	25
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	350
Güneydoğu Anadolu	Zayıf	1,7	0,5	0,9	3,2	9
	Normal	80,3	2,3	75,4	84,4	439
	Kilolu	12,7	1,4	10,1	15,8	73
	Şişman	5,3	1,2	3,4	8,3	30
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	551

Yedi yaş grubundaki erkek çocukların %11,8'i şişman, %14,1'i kiloludur. DSÖ kriterlerine göre kilolu ve şişmanlık birlikte değerlendirilmektedir; buna göre Türkiye'de yedi yaşında olan erkek çocukların %25,9'u kilolu ve şişmandır (Tablo 4-88).

Tablo 4-89. Bölgelere Göre Yedi Yaş Grubu Kız Çocukların BKİ Z-Skorlarının Dağılımı

İBBS	Bki Z Skoru Grupları	%	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
				Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye	Zayıf	1,5	0,2	1,1	2,0	67
	Normal	73,4	0,9	71,5	75,2	3.303
	Kilolu	16,3	0,7	15,0	17,7	732
	Şişman	8,9	0,5	7,9	9,9	395
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	4.497
İstanbul	Zayıf	1,1	0,7	0,4	3,7	5
	Normal	67,4	3,5	60,1	73,9	316
	Kilolu	19,6	2,4	15,2	24,8	82
	Şişman	11,9	1,8	8,8	15,9	46
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	449
Batı Marmara	Zayıf	1,8	0,8	0,8	4,3	6
	Normal	74,4	3,0	68,2	79,9	211
	Kilolu	12,1	2,3	8,2	17,4	39
	Şişman	11,7	2,1	8,2	16,3	34
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	290
Ege	Zayıf	1,2	0,6	0,4	3,2	5
	Normal	67,8	2,8	62,0	73,1	273
	Kilolu	15,4	1,8	12,2	19,4	63
	Şişman	15,6	2,2	11,7	20,5	61
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	402
Doğu Marmara	Zayıf	1,7	0,6	0,8	3,5	7
	Normal	67,4	2,8	61,7	72,6	261
	Kilolu	24,1	2,8	19,0	30,1	80
	Şişman	6,8	1,3	4,6	9,9	29
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	377
Batı Anadolu	Zayıf	1,3	0,5	0,6	2,8	6
	Normal	71,8	2,3	67,0	76,2	264
	Kilolu	17,6	2,0	14,1	21,8	63
	Şişman	9,3	1,5	6,8	12,6	35
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	368
Akdeniz	Zayıf	1,6	0,6	0,8	3,2	8
	Normal	76,0	2,2	71,3	80,1	376
	Kilolu	14,6	1,7	11,6	18,3	81
	Şişman	7,8	1,1	5,9	10,2	40
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	505
Orta Anadolu	Zayıf	1,5	0,6	0,6	3,4	5
	Normal	74,6	2,5	69,4	79,2	257
	Kilolu	16,9	2,2	12,9	21,8	63
	Şişman	7,1	1,5	4,6	10,8	28
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	353

Tablo 4-89'un devamı		%95 Güven Aralığı				
İBBS	Bki Z Skoru Grupları	%	Standart Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Batı Karadeniz	Zayıf	0,8	0,6	0,2	3,5	2
	Normal	72,9	3,0	66,7	78,4	254
	Kilolu	16,6	1,9	13,3	20,6	67
	Şişman	9,7	1,8	6,6	14,0	38
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	361
Doğu Karadeniz	Zayıf	1,1	0,7	0,3	3,7	3
	Normal	66,7	2,8	61,1	71,9	193
	Kilolu	21,6	2,7	16,7	27,4	61
	Şişman	10,6	2,3	6,8	16,1	34
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	291
Kuzeydoğu Anadolu	Zayıf	2,6	0,9	1,3	5,2	7
	Normal	79,3	2,4	74,3	83,6	251
	Kilolu	13,8	1,9	10,4	18,1	47
	Şişman	4,3	1,0	2,7	6,8	15
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	320
Ortadoğu Anadolu	Zayıf	1,6	0,8	0,6	4,0	4
	Normal	85,0	2,3	79,9	89,0	244
	Kilolu	9,2	1,7	6,4	13,1	31
	Şişman	4,1	1,4	2,1	7,9	12
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	291
Güneydoğu Anadolu	Zayıf	1,9	0,8	0,8	4,4	9
	Normal	82,5	2,2	77,8	86,3	403
	Kilolu	11,2	1,6	8,4	14,6	55
	Şişman	4,4	1,0	2,9	6,8	23
	Toplam	100,0	0,0	100,0	100,0	490

Yedi yaş grubundaki kız çocukların %8,9'u şişman, %16,3'ü kiloludur. DSÖ kriterlerine göre kilolu ve şişmanlık birlikte değerlendirmektedir; buna göre Türkiye'de yedi yaşında olan kız çocukların %25,2'si kilolu ve şişmandır (Tablo 4-89).

Tablo 4-90 ve Tablo 4-91'de erkek ve kız çocukların yaşa göre boy uzunluğu Z-skorumlarının (HAZ) ortalama ve yüzdelerik değerleri verilmektedir.

Tablo 4-90. Bölgelerde Antropometrik Ölçümleri Yapılan Erkek Çocukların Yaşa Göre Boy Uzunluğu Z-Skorlarına (HAZ) Ait Ortalama ve Yüzdelerik Değerlerin Dağılımı

İBBS	Ortalama (HAZ)	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Yüzdelerik		
			Alt değer	Üst değer	25. yüzdelerik	50. yüzdelerik	75. yüzdelerik
Türkiye	-0,01	0,02	-0,06	0,03	-0,70	-0,04	0,67
İstanbul	0,16	0,05	0,06	0,26	-0,51	0,09	0,84
Batı Marmara	0,26	0,08	0,10	0,42	-0,46	0,29	0,99
Ege	0,05	0,06	-0,06	0,16	-0,63	0,04	0,67
Doğu Marmara	0,06	0,07	-0,07	0,19	-0,57	0,02	0,70
Batı Anadolu	0,14	0,06	0,02	0,26	-0,50	0,09	0,72
Akdeniz	0,02	0,05	-0,08	0,12	-0,63	0,06	0,69
Orta Anadolu	0,04	0,07	-0,10	0,17	-0,65	-0,02	0,68
Batı Karadeniz	0,15	0,07	0,01	0,28	-0,59	0,13	0,82
Doğu Karadeniz	-0,02	0,05	-0,12	0,07	-0,72	0,00	0,63
Kuzeydoğu Anadolu	-0,10	0,07	-0,24	0,05	-0,82	-0,16	0,53
Ortadoğu Anadolu	-0,15	0,08	-0,30	0,00	-0,86	-0,20	0,54
Güneydoğu Anadolu	-0,37	0,08	-0,53	-0,22	-1,07	-0,37	0,29

Tablo 4-91. Bölgelerde Antropometrik Ölçümleri Yapılan Kız Çocukların Yaşa Göre Boy Uzunluğu Z-Skorlarına (HAZ) Ait Ortalama ve Yüzdelerik Değerlerin Dağılımı

İBBS	Ortalama (HAZ)	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Yüzdelerik		
			Alt değer	Üst değer	25. yüzdelerik	50. yüzdelerik	75. yüzdelerik
Türkiye	-0,06	0,02	-0,10	-0,02	-0,73	-0,08	0,61
İstanbul	0,07	0,06	-0,06	0,20	-0,56	0,08	0,73
Batı Marmara	0,03	0,07	-0,10	0,17	-0,68	-0,05	0,61
Ege	0,10	0,06	-0,01	0,22	-0,54	0,03	0,73
Doğu Marmara	0,00	0,07	-0,15	0,14	-0,75	-0,07	0,64
Batı Anadolu	-0,03	0,07	-0,16	0,11	-0,72	-0,04	0,63
Akdeniz	-0,06	0,05	-0,16	0,05	-0,67	-0,09	0,60
Orta Anadolu	-0,02	0,05	-0,13	0,08	-0,66	-0,06	0,60
Batı Karadeniz	0,07	0,06	-0,06	0,19	-0,62	0,03	0,77
Doğu Karadeniz	-0,14	0,07	-0,28	0,00	-0,82	-0,12	0,47
Kuzeydoğu Anadolu	-0,31	0,06	-0,43	-0,19	-0,91	-0,30	0,33
Ortadoğu Anadolu	-0,12	0,07	-0,26	0,02	-0,76	-0,10	0,50
Güneydoğu Anadolu	-0,34	0,07	-0,47	-0,20	-1,04	-0,35	0,31

Tablo 4-92. Bölgelerde Antropometrik Ölçümü Yapılan Çocukların Yaşa Göre Boy Göstergesi Z-Skoruna (HAZ) Göre Bodurluk Sıklığının Dağılımı

İBBS	Bodurluk	%95 Güven Aralığı			
	Yüzdesi HAZ<-2	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Türkiye (n=11.523)	2,3	0,2	2,0	2,8	257
İstanbul	1,3	0,4	0,7	2,4	15
Batı Marmara	1,6	0,5	0,9	2,9	12
Ege	1,1	0,4	0,6	2,1	12
Doğu Marmara	1,5	0,4	0,9	2,3	14
Batı Anadolu	1,5	0,4	0,9	2,6	12
Akdeniz	1,6	0,4	1,0	2,5	20
Orta Anadolu	2,2	0,5	1,4	3,4	18
Batı Karadeniz	2,3	0,5	1,5	3,5	18
Doğu Karadeniz	0,3	0,2	0,1	1,0	3
Kuzeydoğu Anadolu	3,5	0,9	2,1	5,7	26
Ortadoğu Anadolu	3,5	0,6	2,4	5,0	35
Güneydoğu Anadolu	5,4	0,9	3,8	7,5	72

Çocuklarda bodurluk sıklığı %2,3 olarak bulunmuştur Bodurluk sıklığı Kuzey, Orta ve Güney Doğu Anadolu Bölgelerinde diğer bölgelere oranla daha yüksek sıklıkta bulunmuştur (sırasıyla %3,5, %3,5 ve %5,4) (Tablo 4-92).

Tablo 4-93. Bölgelerde Antropometrik Ölçümü Yapılan Erkek Çocukların Yaşa Göre Boy Göstergesi Z-Skoruna (HAZ) Göre Bodurluk Sıklığının Dağılımı

İBBS	Bodurluk	%95 Güven Aralığı			
	Yüzdesi HAZ<-2	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Türkiye (n=11.523)	2,3	0,3	1,8	2,9	131
İstanbul	0,6	0,3	0,2	1,5	4
Batı Marmara	1,5	0,6	0,6	3,3	6
Ege	0,9	0,5	0,3	2,6	5
Doğu Marmara	1,3	0,6	0,5	3,0	6
Batı Anadolu	0,8	0,4	0,3	2,2	4
Akdeniz	2,0	0,5	1,1	3,4	13
Orta Anadolu	2,2	0,6	1,2	3,9	10
Batı Karadeniz	2,9	0,8	1,7	4,9	12
Doğu Karadeniz	0,4	0,3	0,1	1,7	2
Kuzeydoğu Anadolu	2,1	0,9	1,0	4,7	9
Ortadoğu Anadolu	3,9	0,9	2,4	6,2	21
Güneydoğu Anadolu	5,8	1,3	3,7	8,9	39

Erkek çocuklarda bodurluk sıklığı %2,3 olarak bulunmuştur Bodurluk sıklığı Batı Karadeniz, Ortadoğu ve Güney Doğu Anadolu Bölgelerinde diğer bölgelere oranla daha yüksek sıklıkta bulunmuştur. (sırasıyla %2,9, %3,9 ve %5,8) (Tablo 4-93).

Tablo 4-94. Bölgelerde Antropometrik Ölçümü Yapılan Kız Çocukların Yaşa Göre Boy Göstergesi Z-Skoruna Göre (HAZ) Bodurluk Sıklığının Dağılımı

İBBS	Bodurluk	%95 Güven Aralığı			
	Yüzdesi HAZ<-2	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Türkiye (n=11.523)	2,4	0,3	1,9	3,0	126
İstanbul	2,1	0,8	1,0	4,3	11
Batı Marmara	1,7	0,8	0,7	4,3	6
Ege	1,4	0,6	0,6	3,0	7
Doğu Marmara	1,6	0,5	0,8	3,1	8
Batı Anadolu	2,2	0,7	1,1	4,3	8
Akdeniz	1,2	0,6	0,5	2,9	7
Orta Anadolu	2,1	0,9	0,9	5,0	8
Batı Karadeniz	1,7	0,7	0,7	3,7	6
Doğu Karadeniz	0,2	0,2	0,0	1,6	1
Kuzeydoğu Anadolu	4,8	1,4	2,6	8,6	17
Ortadoğu Anadolu	3,0	1,0	1,6	5,6	14
Güneydoğu Anadolu	2,4	0,3	1,9	3,0	126

Kız çocuklarda bodurluk sıklığı %2,4 olarak bulunmuştur Bodurluk sıklığı Kuzeydoğu Anadolu, Ortadoğu ve Güney Doğu Anadolu Bölgelerinde diğer bölgelere oranla daha yüksek sıklıkta bulunmuştur (sırasıyla %4,8, %3,0 ve %5,0) (Tablo 4-94).

Tablo 4-95 ve Tablo 4-96'da erkek ve kız çocukların yaşa göre beden ağırlığı Z-skorumlarının (WAZ) ortalama ve yüzdelik değerleri verilmektedir.

Tablo 4-95. Bölgelere Göre Erkek Çocukların Yaşa Göre Ağırlık Z-Skorlarına (WAZ) Ait Ortalama ve Yüzdelik Değerlerin Dağılımı

İBBS	Ortalama (WAZ)	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Yüzdelik		
			Alt değer	Üst değer	25. yüzdelik	50. yüzdelik	75. yüzdelik
Türkiye	0,24	0,03	0,19	0,29	-0,57	0,09	0,96
İstanbul	0,45	0,07	0,32	0,59	-0,31	0,26	1,16
Batı Marmara	0,53	0,11	0,31	0,74	-0,45	0,24	1,38
Ege	0,35	0,08	0,20	0,51	-0,58	0,20	1,15
Doğu Marmara	0,36	0,08	0,20	0,51	-0,46	0,19	1,06
Batı Anadolu	0,39	0,06	0,28	0,51	-0,36	0,31	1,11
Akdeniz	0,24	0,07	0,11	0,37	-0,63	0,15	0,97
Orta Anadolu	0,35	0,08	0,19	0,52	-0,51	0,13	1,08
Batı Karadeniz	0,51	0,09	0,33	0,68	-0,40	0,21	1,30
Doğu Karadeniz	0,45	0,06	0,32	0,58	-0,33	0,33	0,99
Kuzeydoğu Anadolu	0,15	0,07	0,02	0,29	-0,62	0,05	0,91
Ortadoğu Anadolu	-0,03	0,08	-0,18	0,12	-0,76	-0,16	0,54
Güneydoğu Anadolu	-0,18	0,08	-0,34	-0,02	-0,92	-0,28	0,40

Tablo 4-96. Bölgelere Göre Kız Çocukların Yaşa Göre Ağırlık Z-Skorlarına (WAZ) Ait Ortalama ve Yüzdelik Değerlerin Dağılımı

İBBS	Ortalama (WAZ)	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		Yüzdelik		
			Alt değer	Üst değer	25. yüzdelik	50. yüzdelik	75. yüzdelik
Türkiye	0,17	0,02	0,13	0,22	-0,65	0,06	0,87
İstanbul	0,38	0,08	0,23	0,53	-0,52	0,23	1,20
Batı Marmara	0,22	0,08	0,07	0,37	-0,68	0,03	0,87
Ege	0,44	0,07	0,30	0,59	-0,41	0,37	1,22
Doğu Marmara	0,26	0,07	0,11	0,40	-0,56	0,16	0,89
Batı Anadolu	0,23	0,07	0,08	0,37	-0,64	0,13	0,98
Akdeniz	0,14	0,06	0,03	0,25	-0,66	-0,05	0,85
Orta Anadolu	0,19	0,07	0,06	0,33	-0,57	0,04	0,84
Batı Karadeniz	0,34	0,06	0,21	0,47	-0,46	0,24	1,04
Doğu Karadeniz	0,33	0,07	0,18	0,47	-0,44	0,23	0,99
Kuzeydoğu Anadolu	-0,12	0,07	-0,26	0,02	-0,80	-0,23	0,43
Ortadoğu Anadolu	-0,08	0,07	-0,21	0,06	-0,74	-0,15	0,48
Güneydoğu Anadolu	-0,21	0,06	-0,33	-0,08	-0,92	-0,27	0,43

Tablo 4-97. Bölgelere Göre Çocukların Yaşa Göre Ağırlık Göstergesi Z-Skorlarına (WAZ) Bağlı Değerlendirilen Düşük Kiloluluk Sıklığının Dağılımı

İBBS	Düşük Kiloluluk	%95 Güven Aralığı			
	Yüzdesi WAZ<-2	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Türkiye (n=11.523)	2,0	0,2	1,6	2,3	213
İstanbul	1,4	0,4	0,8	2,3	16
Batı Marmara	0,8	0,4	0,3	2,3	8
Ege	1,2	0,4	0,6	2,1	13
Doğu Marmara	1,4	0,4	0,7	2,6	13
Batı Anadolu	1,2	0,5	0,6	2,7	13
Akdeniz	2,0	0,4	1,4	2,9	27
Orta Anadolu	1,8	0,5	1,0	3,2	15
Batı Karadeniz	1,2	0,3	0,6	2,1	11
Doğu Karadeniz	0,6	0,3	0,2	1,6	4
Kuzeydoğu Anadolu	2,3	0,6	1,4	3,9	19
Ortadoğu Anadolu	2,2	0,4	1,4	3,2	21
Güneydoğu Anadolu	4,2	0,7	3,0	5,9	53

Tablo 4-98. Bölgelere Göre Erkek Çocukların Yaşa Göre Ağırlık Göstergesi Z-Skorlarına (WAZ) Bağlı Değerlendirilen Düşük Kiloluluk Sıklığının Dağılımı

İBBS	Düşük Kiloluluk	%95 Güven Aralığı			
	Yüzdesi WAZ<-2	St.Hata	Alt Değer	Üst Değer	Ağırlıksız Sayı
Türkiye (n=11.523)	2,0	0,3	1,5	2,5	107
İstanbul	1,3	0,5	0,6	2,7	8
Batı Marmara	1,0	0,5	0,4	2,6	5
Ege	1,0	0,4	0,4	2,2	6
Doğu Marmara	1,5	0,6	0,7	3,2	6
Batı Anadolu	1,1	0,6	0,4	3,4	6
Akdeniz	2,0	0,5	1,2	3,4	13
Orta Anadolu	1,5	0,6	0,6	3,4	8
Batı Karadeniz	1,4	0,5	0,7	2,9	7
Doğu Karadeniz	0,5	0,3	0,1	1,9	2
Kuzeydoğu Anadolu	1,9	0,6	1,0	3,6	9
Ortadoğu Anadolu	2,2	0,6	1,3	3,7	12
Güneydoğu Anadolu	4,3	1,1	2,6	7,2	25

Tablo 4-99. Bölgelere Göre Kız Çocukların Yaşa Göre Ağırlık Göstergesi Z-Skorlarına (WAZ) Bağlı Değerlendirilen Düşük Kiloluluk Sıklığının Dağılımı

İBBS	Düşük Kiloluluk	St.Hata	%95 Güven Aralığı		Ağırlıksız Sayı
	Yüzdesi WAZ<-2		Alt Değer	Üst Değer	
Türkiye (n=11.523)	1,9	,2	1,6	2,4	106
İstanbul	1,4	0,5	0,7	2,9	8
Batı Marmara	0,6	0,4	0,1	2,3	3
Ege	1,4	0,7	0,5	3,5	7
Doğu Marmara	1,3	0,6	0,5	3,3	7
Batı Anadolu	1,3	0,5	0,6	3,0	7
Akdeniz	2,0	0,6	1,1	3,5	14
Orta Anadolu	2,0	0,9	0,9	4,8	7
Batı Karadeniz	0,9	0,5	0,3	2,6	4
Doğu Karadeniz	0,7	0,5	0,2	3,0	2
Kuzeydoğu Anadolu	2,7	1,2	1,2	6,2	10
Ortadoğu Anadolu	2,1	0,7	1,2	3,9	9
Güneydoğu Anadolu	4,1	0,8	2,8	6,0	28

Yaşa göre beden ağırlığı Z-skorlarının (WAZ) gruplandırılması yapıldığında düşük kiloluluk sıklığı %2,0 olarak bulunmuştur (Tablo 4-97). Düşük kilolu olma durumu, hem erkeklerde hem de kızlarda Güney Doğu Anadolu Bölgesinde diğer bölgelere oranla belirgin derecede yüksek sıklıkta bulunmuştur (Tablo 4-98 ve Tablo 4-99).

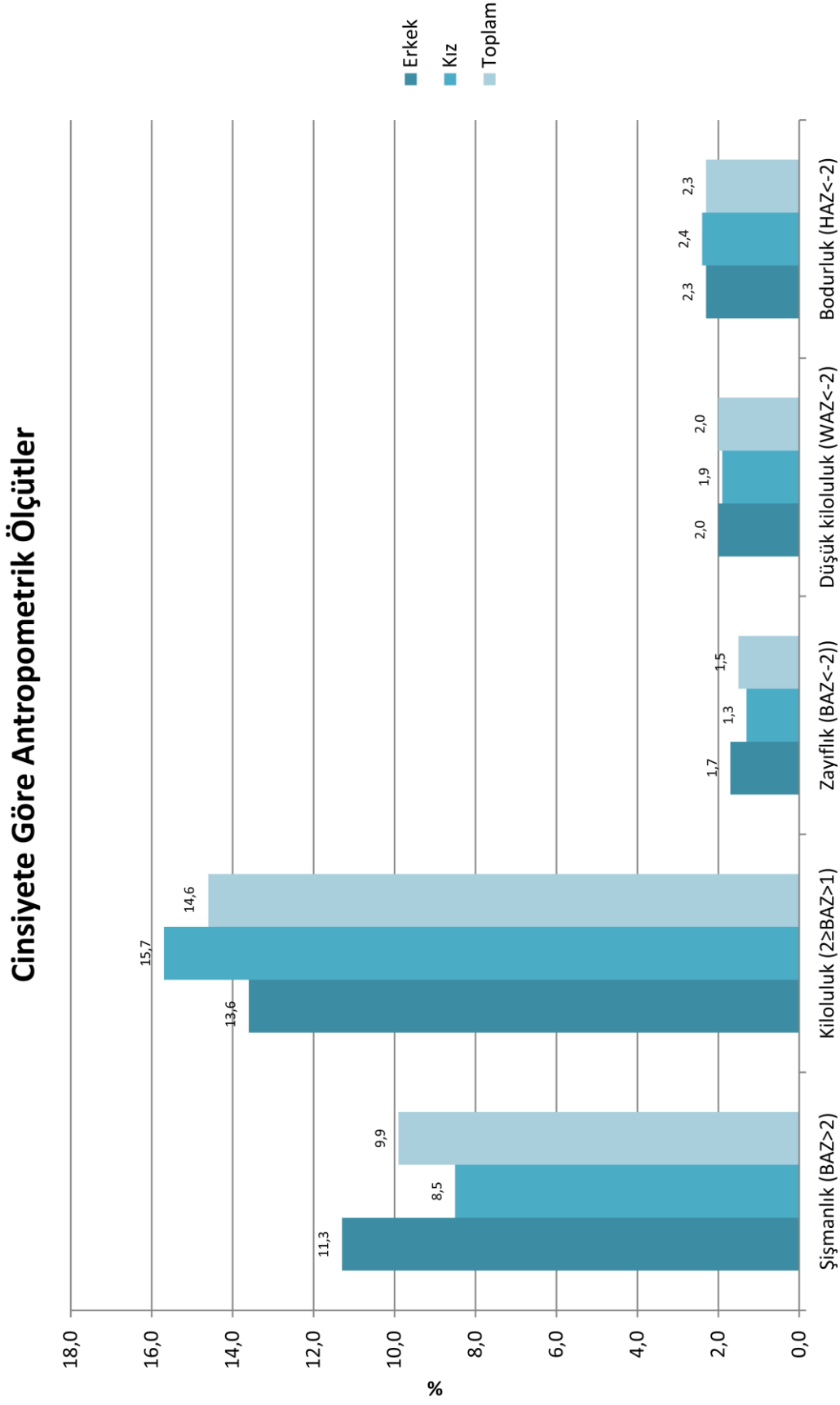
Tablo 4-100 cinsiyet bazında hesaplanmış antropometrik ölçütlerin bir özetini sunmaktadır. Şekil 4-2 ise bölgeler bazında şişmanlık prevalansının dağılımını göstermektedir.

Tablo 4-100. Antropometrik Ölçütler Özet Tablo (COSI TUR 2016 - İlkokul 2. Sınıf Öğrencileri)

Antropometrik Ölçütler	Erkek		Kız		Toplam	
	%	(%95 GA)	%	(%95 GA)	%	(%95 GA)
Şişmanlık (BAZ>2)	11,3	(10,3 - 12,4)	8,5	(7,6 - 9,4)	9,9	(9,2 - 10,7)
Kiloluluk (2≥BAZ>1)	13,6	(12,6 - 14,6)	15,7	(14,6 - 16,9)	14,6	(13,8 - 15,5)
Zayıflık (BAZ<-2))	1,7	(1,3 - 2,1)	1,3	(1,0 - 1,8)	1,5	(1,2 - 1,8)
Düşük kiloluluk (WAZ<-2)	2,0	(1,5 - 2,5)	1,9	(1,6 - 2,4)	2,0	(1,6 - 2,3)
Bodurluk (HAZ<-2)	2,3	(1,8 - 2,9)	2,4	(1,9 - 3,0)	2,3	(2,0 - 2,8)

BAZ: Beden Kitle İndeksi Z-Skoru; WAZ: Yaşa Göre Ağırlık Z-Skoru; HAZ: Yaşa Göre Boy Z-Skoru; %95 GA: %95 Güven Aralığı.

Şekil 4-1. Cinsiyete Göre Antropometrik Ölçütler

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

5.1. Okullara İlişkin Sonuçlar

- Okulların %99'unda öğrencilerin oynayabileceği açık alan mevcuttur. Kötü hava koşullarında okulların %79,8'inde öğrencilerin açık havada oyun oynamalarına izin verilmediği görülmektedir. Okul saatleri dışında okulların %10,7'si açık alanlarını kullanılmamaktadır.
- Okulların %83,4'ünde kapalı spor salonu yoktur. Okulların sadece % 7,8'i okul saatleri dışında kapalı spor salonunu kullanılmaktadır.
- Haftada en az bir kez okul saatleri dışında spor/fiziksel aktivite düzenlenme durumuna okulların %60'ı hayır cevabını vermiştir. Haftada en az bir kez spor/fiziksel aktivite düzenlenen okulların %42,3'ünde öğrencilerin yarısından azı bu aktivitelere katılmaktadır.
- Öğrencilerin ulaşımı için okul servisi bulunma durumlarının dağılımında okulların %34'ü servis olmadığını, %23,3'ü ise tüm öğrencilere servis olduğunu belirtmişlerdir.
- Okulda görüşülen ilgili tarafından öğrencilerin okula gidiş ve dönüş yollarını yürümek veya bisiklete binmek açısından güvenli bulma ile ilgili güvenlik skoru hesaplanmıştır. Güvenlik skoru 1-10 arasında değişmektedir. Yüksek skor daha az güvenlik anlamına gelirken, skor düşerken güvenlik artmaktadır. Okul yönetileri tarafından belirlenen ortalama güvenlik skoru"5,8 olarak bulunmuştur.
- Öğrencilerin okulda yiyecek ve içeceklerle ulaşma durumları öğrenilmiştir. Okullarda öğrencilerin yiyecek veya içecekleri ücretli veya ücretsiz okulda sağlama durumlarına ilişkin okul yöneticilerinin görüşleri değerlendirildiğinde, okulların %38'inde öğrenciler ücretsiz su sağlamaktadır. Okulların %64'ünde taze meyve bulunmamakta, %32'sinde meyve ücretli olarak temin edilmektedir. Okulların %90'nında sebze bulunmamakta, %7,6'sında sebze ücretli olarak temin edilmektedir. Okulların %50,5'inde çikolata ve şekerleme bulunmamakta, %49,3'ünde ücretli olarak temin edilmektedir. Okulların %34,7'sinde tost mevcut değildir ve %65,2'sinde ücretli temin edilebilmektedir.
- Okulların %70,2'sinde kantin; %10'unda kafeterya bulunmaktadır. Örneklemeye çıkan okullardan sadece üçünde otomatik satış makinesi bulunmaktadır.

5.2. Ailelerin Özellikleri ve Çocuklarının Yaşam Tarzı ile İlgili Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

- Ortalama hane büyüklüğü 5,1 kişi olup 18 yaşından küçük bireyler sayısı ortalaması 2.6 olarak bulunmuştur.
- Annelerin %9,4'ünün okur yazar olmadığı; %3,6'sının okur yazar olduğu bulunmuştur. Ortadoğu Anadolu Bölgesinde annelerin %21,9'u ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde %27,1'i okur yazar değildir.
- Annelerin %78'i ev hanımı, %5,7'si devlet memuru ve %7,7'si özel sektör çalışandır.
- Babaların öğrenim düzeyleri annelere göre daha yüksektir. Babalar arasında okur yazar olmama %2,0 ve sadece okur yazar olma %2,0'dır.
- Babaların %12,2'sinin devlet memuru ve %41,2'sinin özel sektör çalışanı olduğu görülürken , %28'i kendi işine sahiptir ve %12,8'i çalışabilir durumda iken işsizdir.
- Ailelerin %25,5'i rahat geçindiğini ifade ederken; %32,4'ü durumunu idare eder olarak değerlendirmiş; %29,3'ü zor geçindiğini ifade ederken, %12,8'i ay sonunu getiremediğini belirtmiştir.

5.3. Çocukların Doğum Öyküleri ve Anne Sütü Alma Durumları

- Çocukların ortalama doğum ağırlığı 3179,5 kg bulunmuştur.
- Çocuğun anne sütü alma yüzdesi %95,5 bulunmuştur.
- Çocuklar ortalama 15,6 ay anne sütü, ortalama 4,5 ay sadece anne sütü almışlardır.

5.4. Çocukların Fiziksel Aktivite Düzeyleri

- Ailelerin beyanlarına göre çocukların %53,2'si evlerine bir kilometreden daha yakın, %25,3'ü 1-2 km mesafede yer alan okullarda okumaktadır.
- Yürüyerek veya bisikletle okuluna ulaşım sağlayan çocukların yüzdesi %59,3'tür.
- Aileler okul yolunun yürümek veya bisikletle gidip gelme açısından güvenli olma düzeyini "1 çok güvenli" ve "10 tamamen güvensiz" şeklinde 10 puan üzerinden değerlendirmişlerdir. Ülke genelinde bulunan ortalama puan 6,6'dır.
- Ailelerin sadece %17'si, çocuklarının bir dans veya spor kursuna üye olduğunu beyan etmiştir.
- Çocukların ortalama uyku saati 10,3 saattir.
- Ailelerin beyanlarına göre öğrencilerin yarısına yakını (%47,9'u) okul döneminde hafta içi ders çalışmaya 2 saatin üzerinde vakit ayırmaktadır. Bu yüzde hafta sonu artmaktadır (%52,6).
- Çocukların %36,2'si hafta içi televizyon seyretme ya da bilgisayarla günde 2 saatten fazla vakit geçirirken bu yüzde hafta sonu %69,9'a çıkmaktadır.

5.5. Ailelerin Beyanlarına Göre Çocukların Beslenme Davranışları

- Çocukların %3,7'si hiç kahvaltı yapmamakta; %12,1'i nadiren, %76,5'i ise her gün kahvaltı etmektedir.
- Çocukların %7'si hergün et tüketmekte, %26,3'ü haftada 4-6 gün, %41,8'i haftada 1-3 gün ve %18,6'sı haftada birden az tüketmektedir. Çocukların %6,1'i hiç et tüketmemektedir.
- Çocukların %2,2'si hergün balık tüketmekte, %9,5'i haftada 4-6 gün, %33,4'ü haftada 1-3 gün ve %40,3'ü haftada birden az tüketmektedir. Çocukların %14,6'sı hiç balık tüketmemektedir.
- Çocukların %39,8'i hergün peynir tüketmekte, %19,1'i haftada 4-6 gün ; %20,1'i haftada nadiren (1-3 gün) tüketmektedir. Çocukların %13,4'ü hiç peynir tüketmemektedir.
- Çocukların az yağlı /yarım yağlı süt tüketimi %14,7 hergün ve %13,2 haftada 4-6 defa; %21,6 nadiren (haftada 1-3gün)%13,5 hafdtada birden az %37 hiç tüketmemektedir.
- Çocukların tam yağlı süt tüketimi %23'ü hergün ve %17,8 haftada 4-6 defa Çocukların, nadiren (haftada 1-3) %23,5, haftada bir hereden az %12,8 ve %23'ü ise hiç tüketmemektedir.
- Çocuklar arasında yoğurt, cacık, ayran tüketim sıklığı %37,3 için hergün bulunurken, %30 sıklıkla (haftada 4-6 gün) %22,1 nadiren (haftada 1-3 gün), %5,7 haftada birden az %4,9'unun hiç tüketmediği bulunmuştur.
- Çocukların %85,5'i hiç kefir tüketmemektedir. %1,7'si hergün tüketmektedir.

- Çocukların %50,4'ü hergün taze meyve tüketmekte, %24,5'i sıklıkla (haftada 4-6 gün), %18,5'i nadiren (haftada 1-3 gün) ve %4,6'su haftada birden az tüketmektedir. Çocukların %1,9'u hiç meyve tüketmemektedir.
- Çocukların %13,4'ü hergün sebze (patates hariç) tüketmekte, %25,3'ü sıklıkla (haftada 4-6 gün), %41,8'i nadiren (haftada 1-3 gün) ve %13,2'si haftada birden az tüketmektedir. Çocukların %6,7'si hiç meyve tüketmemektedir.
- Taze sıkılmış meyve suyu %6,8 hergün ; %10,7 sıklıkla (haftada 4-6 gün) %29,9 nadiren (haftada 1-3 gün), %27,7 haftada birden az ve %29,9 hiç tüketmemektedir.
- %100 meyve suyu (hazır) tüketimi: Çocukların %14,4'ü hergün ve %14'ü sıklıkla (haftada 4-6 gün)tüketmektedir.
- Çocukların %33'ü nadiren (haftada 1-3 gün) ve %38,7'si haftada birden az pizza, lahmacun, patates kızartması, hamburger, sosisli/sucuklu sandviç tüketmektedir.%3,8 i hergün, %11,8 sıklıkla (haftada 4-6gün) tüketmektedir.
- Çocukların %7,6'sı hergün tuzlu atıştırmalıklar (patates cipsi, mısır cipsi, çerez) tüketmekte, %13,7'si sıklıkla (haftada 4-6 gün), %29,6'sı nadiren (haftada 1-3 gün) ve %34,6'sı haftada birden az tüketmektedir. Çocukların %14,5'i hiç tüketmemektedir.
- Çocukların %7,7'si hergün ve %10,7'si sıklıkla (haftada 4-6 gün) şeker içeren içecekleri tüketmektedir.
- Çocukların %12,5'i hergün şekerli bar, çikolata tüketmekte, %20,2'si sıklıkla (haftada 4-6 gün), %36,3'ü nadiren (haftada 1-3 gün) ve %24,9'u haftada birden az tüketmektedir. Çocukların %6,1'i hiç tüketmemektedir.
- Çocukların %11,9'u hergün ve %25,3'ü için haftada 4-6 gün bisküvi, kek, kurabiye tüketmektedir.
- Çocukların %88,6'si hiç diyet ve light içecek tüketmemektedir.

5.6. Aile Sağlığına İlişkin Özellikler

- Ailelerinin algısına göre çocukların kiloluluk durumlarına bakıldığında; ailelerin %68,6'i çocuğunun normal ağırlıkta olduğunu düşünürken; %24,4'ü çocuğunu zayıf , %0,6'sı çocuğunu şişman; %6,4'ü çocuğunu kilolu olarak görmektedir.
- Ailelerin %17,6'sında hipertansiyon, %14,9'unda diyabet, %16,6'sında kolesterol yüksekliği tanısı almış birey/bireyler bulunmaktadır.
- Annelerin boy ortalaması 162,4 m, ağırlık ortalaması 68,2 kg bulunmuştur. BKI sınıflamasına göre annelerin %16,2'si şişman ve %35,2'si fazla kiloludur.
- Babaların boy ortalaması 174,2 m, ağırlık ortalaması 81,8 kg bulunmuştur. BKI sınıflamasına göre babaların %18,4'ü şişman ve %48,9'u fazla kiloludur.

5.7. Antropometrik Ölçüm Sonuçları

- İlkokul 2. sınıf öğrencisi çocukların BKİ-Z Skoruna göre; %9,9'u şişman, %14,6'sı kilolu, %74'ü normal ve %1,5'i zayıftır. COSI 2013 araştırmasında ise şişmanlık %8,3 ve fazla kiloluk %14,2 olarak bulunmuştur.
- İlkokul 2. sınıf öğrencisi erkek çocukların BKİ-Z Skoruna göre; %11,3'ü şişman, %13,6'sı kilolu, %73,5'i normal ve %1,7'si zayıftır.
- İlkokul 2. sınıf kız çocukların %8,5'i şişman, %15,7'si fazla kilolu, %74,5'i normal ve %1,3'ü zayıftır.
- Çocuklarda bodurluk sıklığı %2,3 olarak bulunmuştur. Erkek çocuklarda %2,3 ve kız çocuklarda %2,4'dür. Bodurluk sıklığı Kuzey, Orta ve Güney Doğu Anadolu Bölgelerinde diğer bölgelere oranla daha yüksek sıklıkta bulunmuştur. (Sırasıyla %3,5, %3,5 ve %5,4)

Öneriler

- COSI 2013 çalışması ile karşılaştırıldığında şişmanlık ve fazla kiloluluğun arttığı görülmektedir. Uygulanmakta olunan Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programının uygulanmasına devam edilmelidir.
- Ayrıca yaşa göre boy göstergesine bağlı değerlendirilen bodurluk durumu değerlendirildiğinde Türkiye %2,3 iken Kuzey Anadolu Bölgesinde %3,5; Ortadoğu Anadolu Bölgesinde %3,5 ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde %5,4'e erişmektedir. Okul Yemeği Programı, ilgili bölgeler öncelikli olmak üzere, mutlaka başlatılmalıdır.
- Çocukların taze meyve, sebze, süt-yoğurt-peynir ve et-tavuk-balık-yumurta tüketim sıklıkları Türkiye Beslenme Rehberinde önerilen miktarlara göre daha düşük bulunmuştur. Bu besinlerin tüketim sıklığının artırılmasına yönelik müdahalelere gereksinim vardır. Toplum eğitimleri yapılmalı, bilinç artırılmalı, basın yayın organlarında yapılan programlara düzenlemeler getirilerek toplumun doğru bilgilenmesi sağlanmalıdır.
- Türkiye Beslenme Rehberi'nde et-tavuk-balık-yumurta için önerilen toplam porsiyon miktarı günlük 1,5 porsiyondur. Çocukların %6,1'i hiç et tüketmezken, %18,9'unun haftada birden az et tükettiği görülmüştür. Balık tüketim sıklığına bakıldığında çocukların %14,6'sı hiç balık tüketmezken, %40,3'ü haftada birden az tükettiğini belirtmiş olup et ve balık tüketim alışkanlığı artırılmalıdır.
- Şekerli bar, çikolatalar, bisküvi, kek, kurabiye tüketim sıklığı ise istenilen düzeyin üzerindedir. Bu tür yiyeceklerin tüketiminin azaltılmasına yönelik müdahalelerin güçlendirilmesi gerekmektedir. Sağlıklı beslenmede yeri olmayan HFSS (YYST)'lu gıdaların tüketimin azaltılmasına yönelik müdahalelerin güçlendirilmesi gerekmektedir.
- Annelerin öğrenim düzeyleri bazı bölgelerde oldukça düşük olarak değerlendirilmiştir. Sağlıklı toplumlarda kadınlarda okur yazarlık sağlığın belirleyicileri arasında önemli yer tutmaktadır. Kadın okur yazarlığının artırılması sağlıklı beslenme davranışlarının kazandırılmasında önemlidir.
- Sağlığın önemli bir belirleyicisi olan gelir durumunun iyileştirilmesi sağlıklı beslenme ve ilişkili hastalıkların önlenmesi açısından önem taşımaktadır.

6. EKLER

1. Milli Eğitim Bakanlığı Onayı
2. Araştırma Etik Kurul Onayı
3. Örnekleme Çıkan İllerde Örnekleme Çıkan Sınıf Sayıları Dağılımı
4. COSI-TUR 2016 Saha Araştırmacıları ve Ekip Kodları
5. Öğrencilere ve Ailelerine Ait Bazı Değişkenler için Hesaplanan Desen Etkileri

EK-1: Milli Eğitim Bakanlığı Onayı

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü

Sayı : 81576613/605/12709647
Konu: Araştırma uygulama izni

10.11.2016

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞINA
(Türkiye Halk Sağlığı Kurumu)

İlgi: a) Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumunun 02/11/2016 tarih ve 92148377-322-E.1137 sayılı yazısı
b) 07/03/2012 tarih ve B.08.0.YET.00.20.00.0/3616 sayılı genelge

İlgi (a) yazı ile Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu tarafından yürütülen "Çocukluk Çağı Obezite Surveyansı Girişimi Araştırması (COSI)" kapsamında hazırlanan veri toplama araçlarının 2016-2017 eğitim öğretim yılında 81 ilde mevcut ilkokullarda uygulanmasına yönelik izin talebi Genel Müdürlüğümüz tarafından incelenmiştir.

Denetimi il, ilçe milli eğitim müdürlükleri ve okul/kurum idaresinde olmak üzere, eğitim öğretim faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre; onaylı bir örneği Bakanlığımızda muhafaza edilen ve uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltılmış veri toplama araçlarının öğrenci velilerinin yazılı izinleri alınmak kaydıyla ilkokullarda ilgi (b) genelge doğrultusunda uygulanması hususunda;

Gereğini ve bilgilerinizi arz ederim.

Mehmet RÜŞEN
Bakan a.
Genel Müdür V.

Ek: Veri toplama aracı (yirmi dört sayfa)

Erdogan ÇELİKLER
Bilgisayar İşletmeni

Güvenli Elektronik İmza ile
Aslı ile Aynıdır
14 Kasım 2016

Konya Yolu No:21/ANKARA
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
atillademirbas@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Atilla DEMİRBAŞ
Seyda KARABULUT
Telefon:0-312-2969400/9582

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 1b10-bdb7-3572-8621-e44e kodu ile teyit edilebilir.

Obezite

EK-2: Araştırma Etik Kurul Onayı

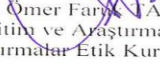
**T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU
Ankara İli Kamu Hastaneleri Birliği 2 Nolu Genel Sekreterliği
Keçiören EĞitim ve Araştırma Hastanesi Baştabirliği
Klinik Araştırma Etik Kurulu**

Sayı : 2012-KAEK-15/1229
Konu: Keçiören EĞitim ve Araştırma Hastanesi
Etik Kurul Kararı

26.10.2016

**KEÇİÖREN EĞİTİM VE ARAşTIRMA HASTANESİ KLİNİK ARAşTIRMA
ETİK KURULU**

“Dünya Sağlık Örgütü Çocukluk Çağı Obezitesi Sürveyansı Girişimi: COSI-TUR 2016” adlı klinik araştırma başvuru dosyası ve ilgili belgeler araştırmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş, çalışmanın başvuru dosyasında belirtilen merkezlerde gerçekteştirilmesinde etik ve bilimsel sakınca bulunmadığına ve kurulumuz kararının başvuru sahibi tarafından sağlık bakanlığına arzına gerek olmadığına toplantıya katılan Etik Kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar verilmiştir.

Op.Dr. Ömer Faruk TANER
Keçiören EĞitim ve Araştırma Hastanesi
Klinik Araştırmalar Etik Kurul Başkanı

Keçiören EĞitim ve Araştırma Hastanesi
Klinik Araştırmalar Etik Kurul
Pınarbaşı Mahallesi Sanatoryum Cad.
Ardahan Sokak No:25 Keçiören / ANKARA
Web: www.akeah.gov.tr

KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU KARAR FORMU

ARAŞTIRMANIN AÇIK ADI	Dünya Sağlık Örgütü Çocukluk Çağı Obezitesi Sürveyansı Girişimi: COSI-TUR 2016
VARSA ARAŞTIRMANIN PROTOKOL KODU	COSI-TUR 2016

ETİK KURUL BİLGİLERİ	ETİK KURULUN ADI	Keçiören Eğitim ve Araştırma Hastanesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu.2012-KAEK-15
	AÇIK ADRESİ:	Pınarbaşı Mah. Sanatoryum Cad. Ardahan Sok. No:25 06380 Keçiören / Ankara
	TELEFON	0312 356 90 00-1117
	FAKS	
	E-POSTA	etikkurulkeah@gmail.com

BAŞVURU BİLGİLERİ	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACI UNVANI/ADI/SOYADI	Doç Dr. Nazan YARDIM			
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACININ UZMANLIK ALANI	Halk Sağlığı			
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACININ BULUNDUĞU MERKEZ	T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu			
	VARSA İDARI SORUMLU UNVANI/ADI/SOYADI				
	DESTEKLEYİCİ	T.C. Sağlık Bakanlığı, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu ve T.C. Milli Eğitim Bakanlığı			
	PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ UNVANI/ADI/SOYADI (TUBİTAK vb. gibi kaynaklardan destek alanlar için)				
	DESTEKLEYİCİNİN YASAL TEMSİLCİSİ				
	ARAŞTIRMANIN FAZİ VE TÜRÜ	FAZ 1	☐		
		FAZ 2	☐		
		FAZ 3	☐		
FAZ 4		☐			
Gözlemsel ilaç çalışması		☐			
Tıbbi cihaz klinik araştırması		☐			
ARAŞTIRMAYA KATILAN MERKEZLER	In vitro tıbbi tanı cihazları ile yapılan performans değerlendirme çalışmaları	☐			
	İlaç dışı klinik araştırma	☒			
	Diger ise belirtiniz	Epidemiyolojik çalışma			
	TEK MERKEZ ☐	ÇOK MERKEZLİ ☒	ULUSAL ☒	ULUSLARARASI ☐	

Etik Kurul Başkanı
Unvanı/Adı/Soyadı: Op.Dr.Ömer Faruk TANER
İmza:

ELİBİDİR
Zehra ÖZBİLGE
Keçiören Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Etik Kurulu Sekreteri

Not: Etik kurul başkanı, imzasının yer almadığı her sayfaya imza atmalıdır.

KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU KARAR FORMU

ARAŞTIRMANIN AÇIK ADI		Dünya Sağlık Örgütü Çocukluk Çağı Obezitesi Sürveyansı Girişimi: COSI-TUR 2016	
VARSA ARAŞTIRMANIN PROTOKOL KODU		COSI-TUR 2016	
DEĞERLENDİRİLEN BELGELER	Belge Adı	Tarihi	Version Numarası
	ARAŞTIRMA PROTOKOLU		
	BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU		
	OLGU RAPOR FORMU		
DEĞERLENDİRİLEN BELGELER	Belge Adı		
	SIGORTA	☐	
	ARAŞTIRMA BÜTÇESİ	☐	
	BIYOLOJİK MATERYEL TRANSFER FORMU	☐	
	ILAN	☐	
	YILLIK BİLDİRİM	☐	
KARAR BİLGİLERİ	SONUÇ RAPORU	☐	
	GUVENLİLİK BİLDİRİMLERİ	☐	
	DİĞER ANKETLER	☐	
	Karar No:1229	Tarih: 26.10.2016	ETKİM 2015 TARİHLİ TUR16
	Yukarıda bilgileri verilen başvuru dosyası ile ilgili belgeler araştırmanın/çalışmanın gerekeceği amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş ve uygun bulunmuş olup araştırmanın/çalışmanın başvuru dosyasında belirtilen merkezlerde gerçekleştirilmesinde etik ve bilimsel sakınca bulunmadığına toplantıda katılan etik kurul üyesi tamamı sayısal ve yazılı olarak ile karar verilmiştir. İlaç ve Biyolojik Ürünlerin Klinik Araştırmaları Hakkında Yönetmelik kapsamında yer alan araştırmalar/çalışmalar için Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu'ndan izin alınması gerekmektedir.		

ETİK KURULUN ÇALIŞMA ESASI		İlaç ve Biyolojik Ürünlerin Klinik Araştırmaları Hakkında Yönetmelik, İyi Klinik Uygulamaları Kılavuzu				
BAŞKANIN UNVANI / ADI / SOYADI:		Op.Dr.Ömer Faruk TANER				
Unvanı/Adı/Soyadı	Uzmanlık Alanı	Kurumu	Cinsiyet	Araştırma İle İlişki	Katılım *	İmza
Op.Dr.Ömer Faruk TANER Bşk.	Plastik Ve Rekonstrüktif Cerrahi	Keçiören Eğitim ve Araştırma Hastanesi	E ☒ K ☐	E ☐ H ☒	E ☐ H ☐	
Op. Dr. Selim Şakir Erkmn GÜLHAN Bşk.Yrd.	Göğüs Cerrahisi	Atatürk Göğüs Hst.Ve Göğüs Cer.E.A.H.	E ☒ K ☐	E ☐ H ☒	E ☐ H ☐	
Doç.Dr. Handan GÜLEÇ BİLG. Görevli üye	Anesteziyoloji ve Reanimasyon	Keçiören Eğitim ve Araştırma Hastanesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☐ H ☐	
Prof. Dr Ahmet ERGÜN	Fizyoloji	Ankara Üniv. Tıp Fakültesi	E ☒ K ☐	E ☐ H ☒	E ☐ H ☐	
Prof. Dr. Mehmet Ali ERGÜN	Tıbbi Genetik	Gazi Üniv. Tıp Fakültesi	E ☒ K ☐	E ☐ H ☒	E ☐ H ☐	

Etik Kurul Başkanı
Unvanı/Adı/Soyadı: Op.Dr.Ömer Faruk TANER
İmza:

ASLI BİDİR
ZELİHA ŞİLGE
Etik Kurul Başkanı

Not: Etik kurul başkanı, imzasının yer almadığı her sayfaya imza atmaktadır.

KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU KARAR FORMU

ARAŞTIRMANIN AÇIK ADI		Dünya Sağlık Örgütü Çocukluk Çağı Obezitesi Sürveyansı Girişimi: COSI-TUR 2016				
VARSA ARAŞTIRMANIN PROTOKOL KODU		COSI-TUR 2016				
Unvanı/Adı/Soyadı	Uzmanlık Alanı	Kurumu	Cinsiyet	Araştırma İle İlişki	Katılım *	İmza
Prof. Dr. Mustafa N. İLHAN	Halk Sağlığı İş Ve Meslek Hst.	Gazi Üniv. Tıp Fakültesi	E ☒ K ☐	E ☐ H ☒	E ☐ H ☐	
Doç. Dr. İsmet Faruk ÖZGÜNER	Çocuk Cerrahisi	Dr.Sami Ulus Kadın Doğum, Çocuk Sağlığı Ve Hastalıkları E. A. H	E ☒ K ☐	E ☐ H ☒	E ☐ H ☐	
Yr.Doç. Dr. Işıl ÖZAKCA	Farmakoloji (PhD)	Ankara Üniv.Ecz.Fakültesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☐ H ☐	
Doç. Dr. Selma UYSAL RAMADAN	Radyodiagnostik	Keçiören Eğitim ve Araştırma Hastanesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☐ H ☐	
Doç. Dr. Mustafa ALTAY	Endokrinoloji ve Metabolizma Hst.	Keçiören Eğitim ve Araştırma Hastanesi	E ☒ K ☐	E ☐ H ☒	E ☐ H ☐	
Uzm. Dr. Osman KORUCU	Nöroloji	Keçiören Eğitim ve Araştırma Hastanesi	E ☒ K ☐	E ☐ H ☒	E ☐ H ☐	
Av. Abdullah Emin TEKİN	Avukat	Serbest	E ☒ K ☐	E ☐ H ☒	E ☐ H ☐	
Necmettin TEKİN	Din Görevlisi	Keçiören Eğitim ve Araştırma Hastanesi	E ☒ K ☐	E ☐ H ☒	E ☐ H ☐	

*:Toplantıda Bulunma

Etik Kurul Başkanı
Unvanı/Adı/Soyadı: Op.Dr.Ömer Faruk TANER
İmza:

ASLI BİDİR
ZELİHA ŞİLGE
Etik Kurul Başkanı

Not: Etik kurul başkanı, imzasının yer almadığı her sayfaya imza atmaktadır.

EK 3: COSI-TUR 2016 Saha Araştırmacıları ve Ekip Kodları

İL	Adı Soyadı	Ekip Kodu
ADANA	Cemile ÖZDOĞRU	0101
	Nuray ÇAKI	0102
ADİYAMAN	Meryem Cemile KABAKÇI	0201
AFYONKARAHİSAR	Melek TURGUT	0301
AĞRI	Gamze İNCE	0401
	Nuran Çelik	0402
AKSARAY	Ayşe Nur ACAR	6801
AMASYA	Fevziye Merve CEYLAN	0501
ANKARA	Öznur ERCAN	0601
	Hümevra ARSLAN	0602
	Muratcan ATEŞ	0603
	Kemal Cem YILDIZ	0604
ANTALYA	Ümmü HOCAOĞLU	0701
	Gamze KARAKAYA	0702
ARDAHAN	Hazal TOPÇUOĞLU	7501
ARTVİN	Sinan ÇORBACI	0801
AYDIN	Esra GÜZEL ASFUROĞLU	0901
BALIKESİR	Aslı KANBUR	1001
	Saadet KURT	1002
BARTIN	Müzeyyen ELMAS KARA	7401
BATMAN	Necmettin ALTUNDAĞ	7201
BAYBURT	Doğan Can ŞARA	6901
BİLECİK	Öznur GÜNGÖR	1101
BİNGÖL	Semra ALPAY	1201
BİTLİS	Bilge ALIŞ	1301
BOLU	Songül ÖZDEMİR	1401
BURDUR	Öner ÖZDEMİR	1501
BURSA	Canan TANRIÖVER	1601
	Hatice KARAKOÇ	1602
ÇANAKKALE	Selin SARIBUDAK TÜYSÜZ	1701
ÇANKIRI	Esra KOCAMIŞ BAŞ	1801
ÇORUM	Rabia DEMİRALAY	1901

İL	Adı Soyadı	Ekip Kodu
DENİZLİ	Ceren Akkuş KABUKÇU	2001
DİYARBAKIR	Havva Özge TEKİN	2101
	Sabri ATEŞMAN	2102
DÜZCE	Hande KÜNDEŞ	8101
EDİRNE	Eyüp İPEK	2201
ELAZIĞ	Hatice YILDIZ	2301
	Meral KİRİZ	2302
ERZİNCAN	Habibe Havva RUHLUCAN	2401
ERZURUM	Filiz İkinci UGAN	2501
	ŞEYMA AKTAŞ	2502
ESKİŞEHİR	Merve AYDOĞAN	2601
GAZİANTEP	Zuhal BULUT	2701
	Ezgi YILDIZ	2702
GİRESUN	Derya YAŞIYAN	2801
GÜMÜŞHANE	Ayşe AKAYDİN	2901
HATAY	Elvan AK	3101
	Meltem SÖĞÜT	3102
IĞDIR	Veli KAŞ	7601
	Yusuf SABAH	7602
ISPARTA	Yasemin DEMİRBİLEK	3201
	Gülşah YİĞİT	3401
	Kübra ADA	3402
	Meryem Sümeyye KARDAŞLAR	3403
	Seda TURHAN	3404
	Hilal YILMAZ	3405
	Büşra ÖDEMiŞ	3406
	Özge YILMAZ	3407
Beyzanur YILDIRIM	3408	
İZMİR	Seher Şevval KASIMOĞULLARI	3501
	Uğur GÜLTEKİN	3502
	Sercan ÜNA L	3503
KAHRAMANMARAŞ	Fatma ERSOY	4601
KARABÜK	Fadime AYDIN KÜÇÜK	7801
KARAMAN	Berat ÜNÜVAR	7001
KARS	Ceren Özkan TOPALOĞLU	3601
	Gözde KOYUHİSARLI	3602

İL	Adı Soyadı	Ekip Kodu
KASTAMONU	Tuna ERASLAN	3701
KAYSERİ	Merve BAŞER Sümeyra GÜMÜŞ	3801 3802
KIRIKKALE	Özlem Ürpek ÇİFCİ	7101
KIRKLARELİ	Esra Gümüş IŞIK	3901
KIRŞEHİR	Okan TÜRKOĞLU	4001
KİLİS	ESRA KOYUNCU	7901
KOCAELİ	Fatma YILDIRIM Müge ÇINAR	4101 4102
KONYA	Kübra SARIÇİÇEK Aysu İLHAN	4201 4202
KÜTAHYA	Zafer KARADAĞ	4301
MALATYA	Büşra CARTI Meryem SARIBIYIK	4401 4402
MANİSA	Pelin BÜLBÜL	4501
MARDİN	Pınar KAYA	4701
MERSİN	Züleyha KAPLAN Müzeyyen Berat ÖZDEMİR	3301 3302
MUĞLA	Esra BULUT	4801
MUŞ	Edip TAŞ	4901
NEVŞEHİR	Beyza ÖZKAN	5001
NİĞDE	Neslihan ÖZGEN	5101
ORDU	Ayfer Turan GÜNDOĞDU Funda AYHAN	5201 5202
OSMANİYE	Gülhanım İNÇ	8001
RİZE	Burcu ÖZGÜRLER	5301
SAKARYA	Tamer EZEN	5401
SAMSUN	Gökçe GÜL ER Merve SÖZEN	5501 5502
SİİRT	Mehmet Emin ŞİRİN	5601
SİNOP	Ayşe KAPLAN	5701
SİVAS	Saadet ÜNVER	5801

İL	Adı Soyadı	Ekip Kodu
ŞANLIURFA	Hamza KURÇ	6301
	Abdülkadir PALALI	6302
	Merve YALÇIN	6303
TEKİRDAĞ	Atiye AYDIN	5901
	Merve AKBULUT	5902
TOKAT	Alaattin TERZİ	6001
TRABZON	Arzu Melek HİSOĞLU	6101
	Nur GÖREN	6102
	Hediye ARIÖZ	6201
TUNCELİ	Hediye ARIÖZ	6201
UŞAK	Nazan KÖKER	6401
VAN	Ömer TEKİN	6501
	Nurdan GÜLERKUL	6502
YALOVA	Merve YÜCEL	7701
YOZGAT	Meryem Betül BAŞER	6601

Ek Tablo 1. Örnekleme Çıkan İllerde Örnekleme Çıkan Sınıf Sayıları Dağılımı

	TÜİK örneklem	Analize dahil edilen		TÜİK örneklem	Analize dahil edilen
ADANA	13	13	KAHRAMANMARAŞ	6	6
ADİYAMAN	5	5	KARABÜK	2	2
AFYONKARAHİSAR	4	4	KARAMAN	2	2
AĞRI	11	11	KARS	9	9
AKSARAY	5	5	KASTAMONU	4	4
AMASYA	4	4	KAYSERİ	17	17
ANKARA	29	29	KIRIKKALE	2	2
ANTALYA	12	12	KIRKLARELİ	4	4
ARDAHAN	2	2	KİRŞEHİR	2	2
ARTVİN	2	2	KİLİS	1	1
AYDIN	6	6	KOCAELİ	12	12
BALIKESİR	12	12	KONYA	13	12
BARTIN	1	1	KÜTAHYA	2	2
BATMAN	5	5	MALATYA	10	10
BAYBURT	4	4	MANİSA	8	8
BİLECİK	1	1	MARDİN	3	3
BİNGÖL	3	3	MERSİN	11	11
BİTLİS	7	7	MUĞLA	4	4
BOLU	2	2	MUŞ	4	4
BURDUR	1	1	NEVŞEHİR	3	3
BURSA	17	17	NİĞDE	5	5
ÇANAKKALE	5	5	ORDU	12	12
ÇANKIRI	2	2	OSMANİYE	3	3
ÇORUM	6	6	RİZE	5	5
DENİZLİ	5	5	SAKARYA	5	5
DİYARBAKIR	12	12	SAMSUN	14	14
DÜZCE	2	2	ŞİİRT	1	1
EDİRNE	4	4	SİNOP	2	2
ELAZIĞ	10	10	SİVAS	6	6
ERZİNCAN	6	6	ŞANLIURFA	23	23
ERZURUM	14	13	TEKİRDAĞ	12	12
ESKİŞEHİR	3	3	TOKAT	7	6
GAZİANTEP	15	15	TRABZON	13	13
GİRESUN	6	6	TUNCELİ	1	1
GÜMÜŞHANE	2	2	UŞAK	2	2
HATAY	10	10	VAN	13	12
IĞDIR	7	7	YALOVA	1	1
ISPARTA	2	2	YOZGAT	4	4
İSTANBUL	51	50	ZONGULDAK	6	6
İZMİR	23	23	TOPLAM	585	580

Ek Tablo 2. Öğrencilere ve Ailelerine Ait Bazı Değişkenler için Hesaplanan Desen Etkileri

Değişkenler	Türkiye	TR1	TR2	TR3	TR4	TR5	TR6	TR7	TR8	TR9	TRA	TRB	TRC
Öğrencilere ait bazı değişkenler													
Cinsiyet	1,2	1,2	0,6	1,4	0,8	0,9	1,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,8	1,7
Doğum ağırlığı	1,6	2,7	1,0	1,3	1,1	1,2	1,6	0,8	0,8	0,8	1,0	1,5	2,3
Vücut ağırlığı (kg)	3,0	2,9	1,2	3,3	2,9	2,4	3,1	2,0	1,7	0,9	1,2	3,0	6,3
Boy uzunluğu (cm)	4,2	4,1	1,7	4,0	4,2	3,8	4,5	2,4	1,9	1,3	1,7	3,6	7,1
WAZ	3,0	3,0	1,2	3,2	2,8	2,2	2,7	1,6	1,6	0,6	1,1	2,6	6,5
HAZ	3,8	4,1	1,4	3,2	3,4	3,5	3,3	1,6	1,5	0,7	1,3	3,0	7,2
BAZ	2,3	2,7	1,0	2,5	2,3	1,6	2,9	1,4	1,3	0,6	0,7	1,6	3,8
Şişman	1,8	2,0	1,0	2,5	1,7	1,4	1,4	1,0	1,0	0,9	0,7	1,3	2,8
Kilolu	2,3	2,9	1,0	2,8	2,0	1,4	3,2	1,2	1,2	0,6	0,7	1,5	3,1
Zayıf	1,6	2,8	0,6	1,2	1,1	1,3	1,8	0,6	0,7	0,4	0,4	1,0	1,9
Düşük kilolu	1,8	1,9	0,9	1,4	1,4	2,1	1,2	0,9	0,6	0,5	0,7	0,7	2,5
Bodur	2,1	2,2	0,5	1,6	0,9	1,1	1,6	0,7	0,6	0,3	1,0	0,9	3,3
Ort, uyku süresi	6,7	10,7	3,4	7,0	7,9	6,3	7,7	3,2	3,5	1,9	1,4	3,6	7,6
Ailelere ait bazı değişkenler													
Annenin v, ağırlığı	2,3	1,5	0,5	4,6	2,3	1,8	2,5	2,0	1,2	0,7	0,9	1,8	3,3
Annenin boy uz,	2,8	3,3	0,9	6,7	1,9	2,2	3,5	3,0	1,0	0,5	0,8	1,1	2,4
Babanın v,ağırlığı	3,1	3,8	1,2	4,8	3,4	1,7	2,7	2,9	1,8	0,7	1,0	1,6	4,0
Babanın boy uzun,	3,1	3,7	1,3	6,0	4,0	2,2	3,7	2,6	1,4	0,6	0,8	1,7	2,4
Anne öğrenim düzeyi													
Okur yazar değil	8,0	3,9	1,4	8,4	4,2	2,5	7,6	2,8	2,3	0,5	1,6	4,1	14,4
Okur-yazar	3,1	1,9	1,4	2,4	3,9	1,1	3,3	0,9	0,9	0,7	1,0	1,2	4,7
İlkokul	5,0	8,3	1,7	5,5	5,2	3,6	4,5	3,7	2,5	1,4	0,7	2,2	7,2
Ortaokul	3,1	3,4	0,9	5,6	2,1	2,0	4,3	2,0	1,9	0,7	0,6	1,3	4,0
Lise	3,6	4,2	1,5	4,4	3,1	3,4	3,9	3,2	1,3	1,1	0,9	3,4	5,2
Yüksek öğrenim	8,2	11,5	3,3	8,6	5,9	9,1	8,0	4,1	3,4	1,4	1,6	7,9	13,2
Babanın çalışma durumu													
Devlet memuru	3,8	3,5	2,1	4,4	2,5	2,6	4,3	3,2	2,7	0,9	1,3	3,0	8,2
Özel sektör	3,5	2,9	2,1	4,9	3,3	2,9	4,3	5,1	1,4	1,5	1,2	1,8	6,5
Kendi işi	3,6	4,1	0,7	4,8	3,2	2,9	3,9	4,3	1,1	0,7	0,8	2,2	4,7
Öğrenci	1,2	-	-	-	1,0	2,0	-	0,4	0,4	0,5	0,5	0,7	1,2
Ev işleri	2,3	1,3	0,9	1,5	1,2	1,2	2,0	1,5	1,4	0,8	0,7	1,7	4,2
İşsiz, çalışabilir	4,1	2,1	1,7	7,1	3,8	2,3	4,8	3,2	1,9	2,4	1,8	2,7	6,5
İşsiz, çalışamaz	2,5	1,4	1,3	4,1	1,5	1,1	5,3	0,9	0,7	0,6	0,7	2,0	2,2
Emekli	1,3	1,9	0,6	1,2	1,1	1,7	1,7	1,1	0,7	0,4	0,4	0,9	1,4

KAYNAKLAR

- Türkiye Cumhuriyeti Kalkınma Bakanlığı, Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018), Ankara 2013
- Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Stratejik Plan 2013-2017, Aralık 2012, Ankara
- Türkiye Çocukluk Çağı (7-8 yaş) Şişmanlık Araştırması COSI TUR 2013, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu 2013
- Sağlık Bakanlığı, Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı (2014-2017), Sağlık Bakanlığı 2014
- Global action plan for the prevention and control of NCDs 2013-2020, World Health Organization 2013, Erişim Tarihi 13.11.2017
- Report of The Commission On Ending Childhood Obesity, World Health Organization 2016, Erişim Tarihi 13. 11.2017
- Report of the Commission on Ending Childhood Obesity: implementation plan, WHA70(19)Agenda item 15.5, 31 May 2017, Erişim Tarihi 13. 11.2017
- EU Action Plan on Childhood Obesity 2014-2020, Erişim Tarihi 13.11.2017
- WHO support for the 2015–2016 data collection round, World Health Organization 2017, <http://www.euro.who.int/en/health-topics/disease-prevention/nutrition/activities/who-european-childhood-obesity-surveillance-initiative-cosi>, Erişim Tarihi: 14.11.2017.
- 9th Meeting of the WHO European Childhood Obesity Surveillance Initiative (COSI) Meeting Report, St. Petersburg, Russian Federation, World Health Organization 2016, Erişim Tarihi 13.11.2017
- 2010-2014 Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı ile İlgili Girişimler, DSÖ Obeziteyle Mücadele Bakanlar Konferansından Bu Yana Kaydedilen İlerlemeye İlişkin Değerlendirme, DSÖ 2016
- TÜBER, Türkiye Beslenme Rehberi 2016
- Birinci Basamak Sağlık Kurumları İçin Obezite ve Diyabet Klinik Rehberi, Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, 2017, Ankara
- Alemzadeh R, Rising R, Lifshitz F. , Obesity in Children. Pediatric Endocrinology 5th Edition 2007 p. 1-25).
- Pocock M, D, Trivedi, Willis W, Bunn, F: Parental perceptions regarding healthy behaviours for preventing overweight and obesity in young children: a systematic review of qualitative studies. Obesity Reviews, 11: 338-353,2010.
- Jansen PW, Roza S, Jaddoe W et all: Children's eating behavior, feeding practices of parents and weight problems in early childhood: results from the population-based Generation R Study, International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity, 9: 130, 2012.
- Attila S. (2012). Toplumda Enerji ve Besin Elementleri Gereksinimleri. Halk Sağlığı Temel Bilgiler III. Cilt (Editörler Güler Ç ve Akın L). Hacettepe Üniversitesi yayınları, 1214-1225
- Cappelleri JC, Bushmakın AG, Gerber RA, Leidy NK, Sexton CC, Lowe MR, and Karlsson J. (2009). Psychometric behavior of the Three-Factor Eating Questionnaire-R21: results from a large diverse sample of obese and non-obese participants. International Journal of Obesity. 33: 611-620.
- French SA, Story M, and Robert WJ. (2009). Environmental influences on eating and physical activity. Annual Review of Public Health. 22: 309-335.
- Lawrence G and Potvin L. (2002). Education, Health Promotion, and Social and Lifestyle Determinants of Health and Disease, Oxford Textbook of Public Health içinde Deteles R, McEwen J, Beaglehole R, and Tanaka H.USA: Oxford University Press.

MEB, 2013. Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Müdürlüğü. Okul Sütü Uygulaması. <http://www.okulsutu.com/>
Erişim tarihi: Kasım 2016.

Must A and Parisi SM. (2009). Sedentary behavior and sleep: paradozial effects in association with childhood obesity. *International Journal of Obesity*. 33: 582-586.

Hayes JF, Balantekin KN, Altman M, Wilfley DE, Taylor CB, Williams J Sleep Patterns and Quality Are Associated with Severity of Obesity and Weight-Related Behaviors in Adolescents with Overweight and Obesity. *Child Obes*. 2017 Aug 29. doi: 10.1089/chi.2017.0148.

Ash T¹, Taveras EM². Associations of short sleep duration with childhood obesity and weight gain: summary of a presentation to the National Academy of Science's Roundtable on Obesity Solutions. *Sleep Health*. 2017 Oct;3(5):389-392. doi: 10.1016/j.sleh.2017.07.008.

Peterson NA, Hughey J, Lowe JB, Timmer AD, Scheider JE, Peterson JJ. (2008). Health Disparities and Community-Based Participatory survey: Issues and Illustrations. RB Wallace, N Kohatsu (Ed). *Public Health& Preventive Medicine* içinde. USA: McGraw Hill Medical.

Ministry of Health, Hacettepe University Faculty of Health Units Nutrition and Diabetes Department, Republic of Turkey Ministry of Health. (2011). Surveillance on School Aged (age group 6-10)

Children's Growth Patterns in Turkey (TOÇBİ). Kuban Matbaacılık, Ministry of Health Publication No: 834, ISBN: 978-975-590-370-5. Ankara.

SB (2013). Beslenme İle İlgili Sağlık Bakanlığı Bilgilendirme sayfası, <http://www.beslenme.gov.tr/>. Erişim tarihi: 10 Aralık 2013.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (2013). Okul Kantinlerine Dair Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliği, Resmi Gazete, 5 Şubat 2013, 28550.

Okul Kantinlerinde Satılacak Gıdalar ve Eğitim Kurumlarındaki Gıda İşletmelerinin Hijyen Yönünden Denetlenmesi, Genelge MEB, 10.03.2016

Ministry of Health. (2013). Action Plan for Healthy Nutrition and Active Life in Turkey (2010-2014). ISBN: 978-975-590-311-8, Ministry of Health Publication No:773.

SB (MoH) (2013c). Okul Öncesi ve Okul Çağı Çocuklara Yönelik Beslenme Önerileri Ve Menü Programları, Ankara. http://www.beslenme.gov.tr/content/files/basin_materyal/okul_onesi_ve_okul_cagi_cocuklara_yonelik_beslenme_onerileri_ve_menu_programlar_.pdf

TM Wijnhoven et all. (2012). WHO European Childhood Obesity Surveillance Initiative 2008: weight, height and body mass index in 6-9 years old children, *pediatric Obesity*;8,79-97.

Webber L, Hill, C, Saxton J, Van Jaarsveld CHM, and Wardle J. (2009). Eating behavior and weight in children. *International Journal of Obesity*. 33:21-28.

WHO, Obesity, <http://www.who.int/topics/obesity/en/>, Erişim Tarihi: Ekim 2013.

WHO. (2012) Global Strategy on Diet, Physical Activity and Health. <http://www.who.int/dietphysicalactivity/childhood/en/index.html>, Erişim Tarihi: 16 Mayıs 2013.

WHO2009. AntroPlus for Personal Computers manual: Software for assessing growth of the world's children and adolescents, Geneva:WHO, 2009, <http://www.who.int/growthref/tools/en/>, erişim tarihi: 24.July.2013

WHO2007.http://www.who.int/growthref/who2007_bmi_for_age/en/index.html), http://www.who.int/growthref/growthref_who_bull.pdf. Erişim Tarihi: 12 Kasım 2013

T.C. Sağlık Bakanlığı
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü
Adnan Saygun Caddesi No:55 Sıhhiye,
Çankaya ANKARA
Sağlık Bakanlığı Yayın No:
ISBN:978-975-590-658-4